01- KATHI_5-2_KATHI NEW 04/02/17 00:38 Page 1

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Κυριακή 5 Φεβρουαρίου 2017 • Ετος 9ο • Αρ. φύλλου 436* | Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy | €2,00 (Βασική) €3,90 (Πλήρης)

Τα ρίχτερ του Αιγαίου αισθητά στο Κυπριακό

• Η Τουρκία επενδύει σε ενδεχόμενο επεισόδιο με την Ελλάδα • Ψύχραιμη η Αθήνα • Ανησυχούν οι ΗΠΑ • Σε αναμονή η Λευκωσία

Τον κίνδυνο ενός «ατυχήματος» στο Αιγαίο επιδιώκει να αποφύγει η Αθήνα, έπειτα από δέκα ημέρες καθημερινής τουρκικής έντασης σε ρητορικό και επιχειρησιακό επίπεδο. Τον φόβο ενός θερμού επεισοδίου ενισχύει το γεγονός ότι για πρώτη φορά τα τελευταία 20 χρόνια τα ελληνοτουρκικά έχουν μεταφερθεί στο επίκεντρο της πολιτικής συζήτησης στο εσωτερικό της Τουρκίας. Η απόφαση του Αρείου Πάγου να μην εκδοθούν οι οκτώ Τούρκοι στρατιωτικοί θεωρείται αφορμή για εκδίπλωση ήδη υπάρχουσας ατζέντας της Άγκυρας στο Αιγαίο και στο Κυπριακό. Η Αθήνα επιχειρεί διεθνοποίηση των ελληνοτουρκικών σχέσεων, τα οποία εκτιμά ότι μπορεί να αποτελέσουν, μαζί με το Κυπριακό, μέρος της ατζέντας των συζητήσεων ανάμεσα στην Ε.Ε. και την Άγκυρα, ευελπιστώντας στη στήριξη των Βρυξελλών. Έντονη ανησυχία επικρατεί και στην Ουάσιγκτον για το επιδεινούμενο κλίμα στην περιοχή. **Σελ. 3, 4, 5, 7, 8, 9, 16.**

- ✔ *Το «ατύχημα» που παραμονεύει στο Αιγαίο*
- ✔ *Οι ΗΠΑ δεν θέλουν αλλαγή του στάτους κβο στο Αιγαίο*
- ✔ *Ο Ερντογάν βρίσκεται στην κόψη του ξυραφιού*
- ✔ *Ο Τσίπρας στο στόχαστρο του Τούρκου Προέδρου*

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

Με το ΔΗΚΟ έχουμε τις περισσότερες συγκλίσεις

Δύο χρόνια μετά την εκλογή του στην προεδρία της ΕΔΕΚ ο Μαρίνος Σιζόπουλος κάνει τον δικό του απολογισμό. Μιλάει για τις αλλαγές που εφάρμοσε στο κόμμα, για την επιλογή Χρίστου έναντι Νικολαΐδη και για τον πόλεμο που δέχτηκε λόγω της αποκάλυψης των εγγράφων. Παράλληλα αναφέρεται στις συγκλίσεις και τη συνεργασία που υπάρχει πλέον με το ΔΗΚΟ. **Σελ. 7**

ΚΟΥΝΤΡΕΤ ΟΖΕΡΣΑΪ

Αναστασιάδης και Ακιντζί σε πάρτι πριν από τον γάμο

Οι εμπλεκόμενες πλευρές δίνουν την εντύπωση ότι δεν επείγονται να ολοκληρώσουν σύντομα τη διαδικασία, εκτιμά ο ηγέτης του τ/κ Λαϊκού Κόμματος, Κουντρέτ Οζερσάι σε μια περίοδο που οι σφυγμομετρήσεις δίνουν στο κόμμα του έως και αυτοδυναμία. Επισημαίνει ότι ο κόσμος χάνει πλέον την εμπιστοσύνη του στη διαδικασία της λύσης. **Σελ. 10**

ΣΗΜΕΡΑ

Θέλουν γραφείο στους πύργους του Τραμπ στην Πόλη

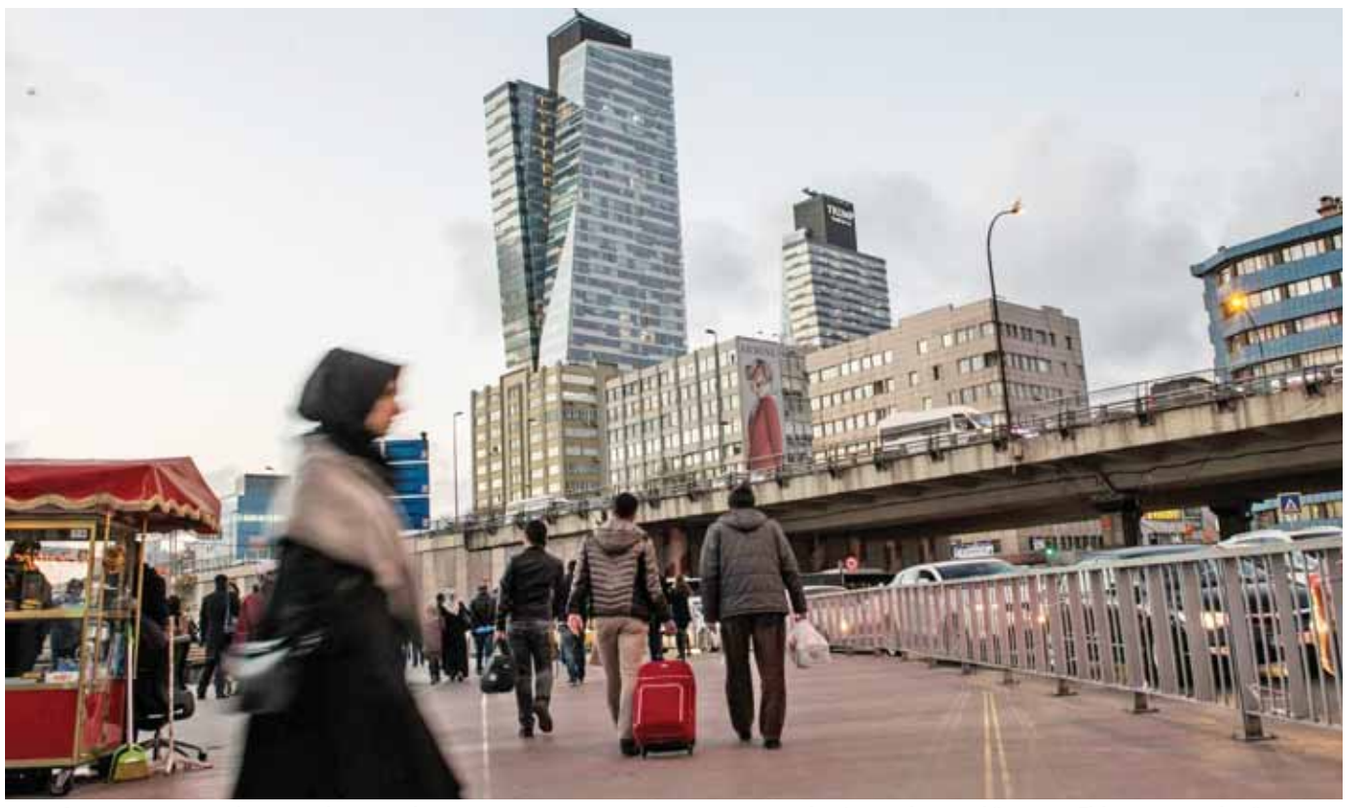

Ως πρόσφατα οι περισσότεροι από τους ορόφους του Trump Tower στην Κωνσταντινούπολη παρέμεναν άδειοι. Μαζί όμως με την άνοδο των δημοσκοπικών ποσοστών του για την προεδρία των ΗΠΑ, άρχισαν να «τρέχουν» και οι πωλήσεις των γραφείων του ουρανοξύστη. Αποτέλεσμα; Τη μέρα της εκλογής του είχαν μείνει απούλητα ελάχιστα, και αυτά πανάκριβα. **Οικονομική, σελ. 7**

Αξιοποίηση του Φ.Α. από Κύπρο-Ισραήλ

Συνέντευξη Τσαρλς Ρις

Οι τριμερείς συμμαχίες Ελλάδας, Κύπρου, Ισραήλ, Αιγύπτου αποτιμούνται ως ιδιαίτερα σημαντικές για τη σταθερότητα στην αν. Μεσόγειο, επισημαίνει ο πρώην πρέσβης των ΗΠΑ στην Αθήνα. Ο κ. Ρις τοποθετείται στο ερώτημα αν μπορεί η Λευκωσία να εξελιχθεί σε στρατηγική βάση για τις ΗΠΑ. **Σελ. 4**

ΑΚΕΛ: Σε τρίμηνο αποφάσεων

Εν όψει και προεδρικών

Μήνες αποφάσεων κρίνονται οι επόμενοι τρεις για το ΑΚΕΛ. Το αν ο Πρόεδρος Αναστασιάδης είναι επικεντρωμένος σε λύση θα κρίνει αν το ΑΚΕΛ θα συνεχίσει τη συμπόρευση με την κυβέρνηση ή αν θα πρέπει να μπει στην προεκλογική μάχη. Στο δεύτερο σενάριο, πάντως, το κόμμα θα βρεθεί ενώπιον δύσκολων διλημμάτων. **Σελ. 11**

Οι αποστρατεύσεις ταράζουν την Ε.Φ.

Αγωγή από πέντε αξιωματικούς

Σε δικαστικές περιπέτειες βρίσκεται το Υπουργείο Άμυνας από την προσφυγή πέντε ανώτερων αξιωματικών των οποίων η υπηρεσία τερματίζεται κατόπιν απόφασης του ΥΠΑΜ. Πρόκειται για τρεις συνταγματάρχες και δύο ανώτερους αξιωματικούς του Ναυτικού και της Αεροπορίας. **Σελ. 15**

Το νέο δίλημμα του Αλέξη Τσίπρα

Συμβιβασμός ή εκλογές

Αντιμέτωπος με το δίλημμα επώδυνου συμβιβασμού με τους δανειστές ή των πρόωρων εκλογών βρίσκεται ο πρωθυπουργός. Ο Αλέξης Τσίπρας δέχεται επίμονες εισηγήσεις να προσφύγει στις κάλπες, με το σκεπτικό ότι αν και ο ΣΥΡΙΖΑ θα είναι δεύτερο κόμμα, η ήττα θα είναι διαχειρίσιμη. **Σελ. 20**

Δεν μπαίνουν νέες φορολογίες

ΥΠΟΙΚ: Στόχος η ελάφρυνση βαρών, όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν

Σαφής και ξεκάθαρος ήταν ο υπουργός Οικονομικών Χάρης Γεωργιάδης όταν ρωτήθηκε από την «Κ» για τη δήλωση του υπουργού Εσωτερικών Σ. Χάσικου, ότι αν δεν υπάρξει λύση, οι μη πρόσφυγες θα πληρώσουν φόρους για τους πρόσφυγες. «Δεν υφίσταται θέμα επιβολής νέων φορολογιών», τόνισε ο κ. Γεωργιάδης και πρόσθεσε. «Κατ' ακρίβεια αυτό που επιβάλλεται είναι περαιτέρω ελάφρυνση των φορολογικών βαρών, όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν». Εξάλλου στελέχη της κυβέρνησης τόνιζαν ότι ουδέποτε συζητήθηκε επίσημα ή ανεπίσημα τέτοιο θέμα. **Οικονομική, σελ. 3**

Το σκάνδαλο Φιγιόν ευνοεί τον Μακρόν

Η διαπόμπευση του συντηρητικού υποψηφίου προέδρου στη Γαλλία Φρανσουά Φιγιόν, ο οποίος κατηγορείται ότι απασχολούσε ως αργόμισθους τη σύζυγό του Πενέλοπι και τα παιδιά του, ενισχύει, αφενός, την ακροδεξιά υποψήφια του Εθνικού Μετώπου Μαρίν Λεπέν και, αφετέρου, τον ανεξάρτητο κεντρώο Εμανουέλ Μακρόν, που φέρεται να εισέρχεται στον δεύτερο γύρο. **Σελ. 22**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Όλα τριγύρω αλλάζουνε

Η σημερινή έκδοση της «Κ» κινείται έξω από τα πλαίσια. Θέλει να δώσει το φάσμα όλων των παραγόντων που αλλάζουν το σκηνικό με άξονα την Τουρκία και πώς τα δεδομένα που σχηματοποιούνται σε σχέση με την Ελλάδα καταρχήν θα επηρεάσουν τη χώρα μας και όχι μόνο. Την Κύπρο που έχει ενώπιόν της μια ακόμη διάσκεψη και για την οποία θα πρέπει όλοι οι παράγοντες να ληφθούν υπόψη πριν από τη νέα μετάβαση στη Γενεύη. Κυρίως δε εκείνοι που άπτονται γεωστρατηγικών δεδομένων και που όσο περνάει ο καιρός, σε συνδυασμό και με τη νέα στάση που διαμορφώνουν οι ΗΠΑ, θα έχουν τη δική τους βαρύτητα στα όποια αποτελέσματα. Διότι ναι μεν μπορεί να ισχύει εφεξής η πρώτη ρήση τού όλα τριγύρω αλλάζουνε, ωστόσο, όπως δείχνουν τα γεγονότα κάθε άλλο παρά ίδια μένουν.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΕΚΘΕΣΗ

Τα '80s σε φωτογραφίες

Στη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση παρουσιάζονται 500 φωτογραφίες του Σπύρου Σταβέρη σε μία έκθεση με τίτλο «GR80s: Η Ελλάδα του Ογδόντα στην Τεχνόπολη». Μία εποχή πιο απλή, αλλά και περισσότερο ελαφριά.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Η ιστορία κάθε τόπου είναι ορατή

Η Λίνα Νικολακοπούλου μιλάει στην «Κ» και λέει ότι στις μέρες μας υπάρχει μεγάλη καταχνιά, αλλά υπάρχει ζωή, αφού μοιάζει με εγκαταλελειμμένο κήπο που κρύβει σπόρους, περιμένοντας να αναζωογονηθεί.

ΘΕΑΤΡΟ

Η Αγγελική της προσφυγιάς

Η ηθοποιός και σκηνοθέτρια της παράστασης «Αγγελική» λέει ότι η ηρωίδα συνειδητά συγχώρεσε, πάλεψε με όσα την ταλαιπώρησαν. Η ιστορία της παραμένει δυστυχώς επίκαιρη ακόμα και σήμερα μετά από 80 χρόνια.

ΚΡΙΤΙΚΗ Θέατρο, μουσική, βιβλίο, τηλεόραση, κινηματογράφος

02-KATHI NEW_Master_cy 03/02/17 22:54 Page 2

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Εν μέσω έντασης

Η ένταση στα ελληνοτουρκικά, εκτός από τη σκοπιμότητα Ερντογάν να εξάψει τα εθνικιστικά αντανακλαστικά, φτάνοντας μέχρι και σε μικρής κλίμακας θερμό επεισόδιο, για κερδίσει το δημοψήφισμα, στην ουσία της έχει, κατά την εκτίμησή μας, το τεράστιο για τις δύο χώρες ανοικτό ζήτημα, του καθορισμού των ΑΟΖ, Ελλάδας-Τουρκίας. Το ζήτημα αναδύθηκε ξανά με αφορμή τη Διάσκεψη για την Κύπρο στη Γενεύη και ενόψει του ενδεχομένου λύσης του Κυπριακού, που για τις δύο των εγγυητριών παρεισφρέει άμεσα στο ζήτημα καθορισμού των ΑΟΖ τους. Για το Λονδίνο, το οποίο στον δρόμο της εξόδου από την Ε.Ε., επιχειρεί να δημιουργήσει ξανά μια «Μεγάλη Βρετανία», η Τουρκία προσφέρεται για τη δημιουργία ιδιαίτερης σχέσης λόγω μεγάλης δυσαρέσκειας της Άγκυρας έναντι των Βρυξελλών και ροκανίσματος του ρόλου της «μονάρχου» της Ευρώπης Άγκελα Μέρκελ, από την Τερέζα Μέι. Εξ αυτού η κ. Μέι έσπευσε να συναντηθεί με τον κ. Ερντογάν πριν από την κ. Μέρκελ. Φυσικά και οι δύο τους μίλησαν για το Κυπριακό και τα ελληνοτουρκικά και λογικά «έδωσαν» και «πήραν». Για τη συνέχεια ο Τούρκος Πρόεδρος έστειλε σαφή μηνύματα πως για την Άγκυρα, προηγείται όλων των άλλων ζητημάτων το δημοψήφισμα του Απρίλη. Ο Ερντογάν δεν επείγεται για λύση στην Κύπρο, εξάλλου Αναστασιάδης και Ακιντζί δεν συμφώνησαν ακόμα στις εσωτερικές πτυχές, ως εάν ο ίδιος να μην αναμειγνύεται σε αυτές. Η ανοικτού τέλους Διάσκεψη για την Κύπρο, η οποία προσάπτεται εσωτερικά στον Αναστασιάδη από την αντιπολίτευση σαν μέγα ολίσθημα, θα έπρεπε να δίνεται προς τα έξω ως ένδειξη ειλικρινούς θέλησης της ε/κης πλευράς για λύση και κίνηση καλής θέλησης προς την τουρκική πλευρά λόγω δημοψηφίσματος. Η ειλικρινής θέληση για λύση όμως συμπιέζεται με την παρέλευση του χρόνου ανάμεσα στο διάστημα μετά το δημοψήφισμα και την ένταση της προεκλογικής για τις προεδρικές του επόμενου Φεβρουάριου. Έτσι στο Κυπριακό ενδεχομένως να υπάρξει ευχέρεια κινήσεων για ένα πεντάμηνο ακόμα μέχρι να μπει ξανά στις μυλόπετρες των εκλογικών σκοπιμοτήτων και στην τόσο οικεία «ζώνη άνεσης» των παγιωμένων συμφερόντων που οικοδόμησαν πάνω του το διαπλεκόμενο πολιτικό κατεστημένο. Ένα σύστημα που αποδεικνύεται μεγάλης αντοχής, γιατί έχει σαν θεμέλια νοοτροπίες δεκαετιών, που περνούν από γενιά σε γενιά σαν κληρονομική ασθένεια. Υπό αυτή την οπτική οι συνομιλίες χρησιμοποιούνται τελικά ως βολικό εργαλείο για τη διαιώνιση και όχι την επίλυση του Κυπριακού. Μέχρι όμως ο –όποιος – νέος Πρόεδρος αναλάβει το Φεβρουάριο του 2018, το Κυπριακό θα έχει ήδη αλλάξει άρδην επηρεαζόμενο από τις εξελίξεις στην περιοχή αλλά και διεθνώς. Στην περιοχή λογικά θα έχει μέχρι τότε τερματιστεί ο πόλεμος στη Συρία, ίσως και ο διαμοιρασμός της εμπόλεμης επικράτειας και με την υπογραφή Τραμπ και πιθανότατα το κεφάλαιο του developing να έχει αρχίσει το τεράστιο επιχειρηματικό πρότζεκτ της ανοικοδόμησης. Την ίδια ώρα αν ο Τραμπ συνεχίσει με τους ίδιους ρυθμούς, τη νεοφανή, συντηρητική και προσβλητική συμπεριφορά και πολιτική του εναντίον κυβερνήσεων, χωρών και λαών και παράλληλα ο εθνικισμός, ο ρατσισμός και οι έντονες αποσχιστικές τάσεις αναδείξουν ανάλογα συντηρητικές κυβερνήσεις στην Ευρώπη, τότε θα προκληθούν λογικά νέες περιφερειακές εντάσεις. Μέχρι τότε ο πανίσχυρος Τούρκος Πρόεδρος και τον ερντογανικός αυταρχισμός θα έχουν καθαρίσει με τον Ακιντζί, την τ/κ Αριστερά και η Άγκυρα θα έχει στρέψει το βλέμμα απευθείας σε διεκδικήσεις του «τ/κ μεριδίου στο φυσικό αέριο», με τους μεγάλους παίκτες που θέλουν μαζί τους την Τουρκία να σφυρίζουν αδιάφορα. Με αυτά υπόψη, δεν χρειάζεται καν να μιλήσουμε για προσάρτηση, ταϊβανοποίηση ή ισλαμοποίηση των Κατεχομένων καθώς τα ευκόλως εννοούμενα παραλείπονται, όπως λέει ο σοφός λαός.

paraschosa@kathimerini.com.cy

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ */ Γράφει ο* **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Ο Χάσικος, το χάσιμο, ο Άντρος και ένα ροζ σκάνδαλο

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΜΑΚΡΗ

«Η αισιοδοξία χάθηκε στη Μάλτα» μου ανέφερε προχθές διπλωματική πηγή η οποία με πληροφόρησε ότι ο Νίκαρος δεν είδε «φως στην άκρη του τούνελ» μετά τις συζητήσεις που είχε με τις κυρίες Μέρκελ και Μέι...

Ως γνωστόν και οι δύο είχαν τις προηγούμενες μέρες συναντήσεις με τον νεοσουλτάνο Ερντογάν και άλλους αξιωματούχους στην Τουρκία.

Σύμφωνα με την πηγή μου, η Μέι φάνηκε «αρκετά ευκολόπιστη και έδειξε να "πιστεύει" στην καλή θέληση του Ερντογάν, ενώ η Μέρκελ, πιο πονηρή και ρεαλίστρια, διέγνωσε πως δεν υπάρχει πραγματική θέληση για παραχωρήσεις από τους Τούρκους».

Σύμφωνα με την πηγή μου, τα ίδια φέρονται να έχουν εισπράξει από τις επαφές της με Γερμανο-Άγγλους και η κυβέρνηση Τσίπρα. Μάλιστα, ακούστηκε στη Μάλτα πως ο Νίκαρος επιστρέφει στην Κύπρο ακόμη πιο αποθαρρυμένος απ' ό,τι ήταν πριν από το ταξίδι για τη συνάντηση των Ευρωπαίων ηγετών...

Οι κραδασμοί από την υπόθεση Χάσικος-Άλφα έχουν ταρακουνήσει και τον Λόφο της Εξουσίας, όπως εγκύρως πληροφορούμαι. Ο αξιόπιστος κύριος Πάμπος με ενημέρωσε πρόσφατα ότι ο Νίκαρος «έχει αισθανθεί τους κραδασμούς της υπόθεσης Χάσικου, το ίδιο και κάποιοι συνάδελφοί του στο Υπουργικό».

Από άλλη πηγή μου στον Λόφο άκουσα ότι δύο εξ αυτών παραπονέθηκαν πρόσφατα, σε συνομιλία που είχαν με άτομα του περιβάλλοντός τους, ότι «δεν μπορεί η κυβέρνηση που έκανε σημαία της τη λογοδοσία να έχει ανοικτές πληγές με διαπλεκόμενα συμφέροντα και εμείς να σφυρίζουμε αδιάφορα και να θεωρούμε πως όταν λέμε πως δεν υπάρχει ασυμβίβαστο, όντως δεν υπάρχει». Η πηγή μου μου ανέφερε πως άκουσε από τρίτο άτομο ότι ο Νίκαρος φέρεται να μετάνιωσε που δεν αποδέχθηκε την παραίτηση του Χάσικου προ μηνών, όταν άρχισε να εκπέμπει επίσημα ο Άλφα στην Κύπρο. «Βεβαίως, αυτό δεν εξαρτιόταν μόνο από τον ίδιο... » πρόσθεσε με νόημα.

Σύμφωνα, πάντως, με τον κ. Πάμπο το θέμα δεν έχει κλείσει, ιδιαίτερα μετά τη δήλωση του Δημήτρη Λοττίδη ότι ο Χάσικος θα πρέπει να αποφασίσει εάν θέλει να είναι υπουργός ή επιχειρηματίας των ΜΜΕ και την έκκλησή του στον γενικό εισαγγελέα και τον γενικό ελεγκτή να ελέγξουν τις οικονομικές δραστηριότητες του ΥΠΕΣ. «Ο Νίκαρος και οι σύμβουλοί του γνωρίζουν πως συνέχεια της εκκρεμότητας με τον Χάσικο μόνο χάσιμο αξιοπιστίας, κύρους και ψηφοφόρων μπορεί να φέρει», κατέληξε. Προέβλεψε δε πως ενδέχεται με την επιστροφή του Νίκαρου να υπάρξουν νέες εξελίξεις στο θέμα...

Νέο άγχος έχει καταλάβει τον κύριο Άντρο και το επιτελείο του στην Εζεκία Παπαϊωάννου σε σχέση με τις προεδρικές του 2018 και τον άτυπο προεκλογικό που βρίσκεται σε εξέλιξη. Όπως με πληροφορεί η κυρία Γιαννούλα, η οποία ακούει όλα όσα λέγονται στους διαδρόμους του ΑΚΕΛ και ακόμη περισσότερα, τα μηνύματα από τη βάση του κόμματος για ενδεχόμενη στήριξη Λιλλήκα δεν είναι και τόσο... θερμά. Αντιθέτως, μάλιστα από κάποιες περιοχές έρχονται έντονες αντιδράσεις!

Ωστόσο, σύμφωνα με την κυρία Γιαννούλα αυτό δεν είναι το κύριο άγχος του κυρίου Άντρου, αφού θεωρεί πως υπάρχει ακόμα χρόνος «για να ενημερωθεί σωστά ο ΑΚΕΛικός κόσμος για το θέμα Λιλλήκα». Όπως μου είπε το μεγάλο άγχος των ημερών είναι οι πληροφορίες ότι ο πρίγκιπας Νικόλαος επιχειρεί εισβολή στο κόμμα και «προσεγγίζει ψηφοφόρους και στελέχη του κόμματος με στόχο τον προσηλυτισμό!»

Μάλιστα, όπως μου ανέφερε, άκουσε υψηλόβαθμο στέλεχος να σχολιάζει πως οι ενέργειες του πρίγκιπα γίνονται με τη συνέργεια ενός δούρειου ίππου ο οποίος «ενώ είχε ευεργετηθεί από το κόμμα τώρα το προδίδει...» Σύμφωνα με την καλά ενημερωμένη κυρία Γιαννούλα ο κύριος Άντρος και τα στελέχη του «δεν πρόκειται να κάτσουν με σταυρωμένα χέρια να βλέπουν την εισβολή του πρίγκιπα στο κόμμα και ζήτησαν όπως γίνει αυστηρή νότα προς το ΔΗΚΟ»...

ΚΟΥΪΖ: Αληθεύει ότι στο Αρχηγείο Αστυνομίας ήρθαν τα πάνω-κάτω από ένα ροζ σκάνδαλο το οποίο η ηγεσία της δύναμης αδυνατεί να χειριστεί λόγω... ιδιαζουσών συνθηκών; Αληθεύει ότι εμπλεκόμενοι στο ροζ σκάνδαλο είναι ανώτερος αξιωματικός και γυναίκα αστυνομικός (και οι δύο παντρεμένοι) και ότι αυτό επιβεβαιώθηκε από ακατάλληλα πχητικά εφέ που πλημμύρισαν διάδρομο στο αρχηγείο;

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**

80 χρόνια πρίν στην «Κ»

5.II.1937

ΙΤΑΛΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΑ: Ρώμη, 4.- Η ημιεπίσημος ιταλική εφημερίς «Τέβερε» δίδει μίαν πλήρη σχετικώς εικόνα της ουσίας των συνομιλιών, αι οποίαι διεξήχθησαν εν Μιλάνω μεταξύ των υπουργών των Εξωτερικών της Ιταλίας και της Τουρκίας, του κόμητος Τσιάνο και του Ρουσδή Αράς [...]. Η εφημερίς συνοψίζει τα συμπεράσματα των συνομιλιών τούτων εις τα εξής τρία κύρια σημεία: 1. Κοινή μέριμνα της Ιταλίας και της Τουρκίας διά την συνεννόησιν και την ασφάλειαν των μεσογειακών κρατών. 2. Αναγνώρισις των δικαιωμάτων της Τουρκίας επί των Στενών των Δαρδανελλίων υπό την βασικήν προϋπόθεσιν ότι τα Στενά αυτά δεν θα χρησιμοποιηθούν ποτέ διά τα ιμπεριαλιστικά σχέδια του διεθνούς κομμουνισμού και 3. Διαπίστωσις της ανάγκης της εξετάσεως της αφορήτου πράγματι καταστάσεως εις την οποίαν έχουν περιέλθει ωρισμένοι λαοί του Ευξείνου Πόντου και ιδίως οι της Γεωργίας του Καυκάσου και του Ατζερμπαϊτζάν. **Η ΕΛΕΝΗ ΒΛΑΧΟΥ ΩΣ ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΘΕΑΤΡΟΥ:** (Κριτική με την υπογραφή Ε. [λένη Βλάχου] για την παράσταση του έργου «Ελισάβετ» του Αντρέ Ζοσσέ με το οποίο η Κοτοπούλη εγκαινίασε, την 1η Φεβρουαρίου 1937, το θέατρο «Ρεξ».) « [...] Εις το βασιλικόν θεωρείον, η Α. Μ. ο Βασιλεύς και αι Α. Α. Β. Β. Υ. Υ. ο Διάδοχος Παύλος και η Πριγκίπισσα Αικατερίνη [...]. Το να πη κανείς ότι η Μαρίκα ήτο ενδεδειγμένη διά αυτό το έργον είναι λίγο. Το έργο θα μπορούσε να είχε γραφή δι' αυτήν, και ήτο αληθώς ιδεώδης διά τον δυσκολώτατο αυτό ρόλο. Ολοι οι άλλοι ήσαν επίσης πολύ καλοί εις τους ρόλους των, ιδίως ο κ. Παππάς, ο οποίος έδωσε ένα Μπαίικον απολύτως τέλειον. Με πολύ χάρι και ωμορφιά έπαιξε η Κα Περίδου και ο κ. Μυράτ ήτο απολύτως ο Εσσεξ που εφαντάσθη ο Ζοσσέ...

ΕΝΩΝΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΕΙΣ */ Γράφει* **Ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

Με άριστα το 10

Το να περιτριγυρίζεσαι από μπλε μάτια και να νιώθεις ότι σε έχουν ματιάσει. Ανεκτίμητο...

1 Στο εύρος: Το γεγονός πως ένα πιτσιρικάς έβγαλε ένα βίντεο, που επειδή έριξε μια ματιά σε νομική ιστοσελίδα τον έκανε και «δικηγόρο» και μιλούσε με τέτοια έπαρση μπροστά στους αστυνομικούς (που έδειξαν ιώβεια υπομονή), δείχνει και το εύρος ορισμένων από εμάς εκείνου που μας δέρνει... Δεν θα το γράψω κιόλας...

2 Στην επανά: Με τον έναν ή τον άλλο τρόπο το ΑΚΕΛ θα βρει τους εννιά ψήφους που έχασε στη Λεμεσό. Πόρτα πόρτα και ψήφο τον ψήφο θέλουν να ξαναμετρήσουν. Ε, πού θα πάει; Θα βρεθεί και ο φταίχτης για το Μαρί όπως πάμε σύντροφοι.

3 Στο χάτσικο: Σε όλες τις ιστοσελίδες, στα περίεργα, αν ψάξετε θα βρείτε την ιστορία του Χάτσικο. Ε καμία σχέση με αυτόν που σας έρχεται στο μυαλό. Γιατί ξέρω που πήγε το μυαλό σας...

4 Στην εγκυρότητα: Βγήκε το τουρκικό ΥΠΕΞ στην «Κ» και είπε άσχετο το Κυπριακό με τους 8 στην Ελλάδα. Και οι εφημερίδες γράψανε τα τελείως αντίθετα. Αλλά τι να πεις όταν βλέπεις πρωτοσέλιδα «νυν και αεί κυπριακή Δημοκρατία»; Και ο απορριπτισμός κάνει την κωλοτούμπα του.

5 Στην απάντηση: «Για οτιδήποτε αφορά τις προεδρικές, τις απαντήσεις τις έχει ο λόφος», λένε στα πηγαδάκια. Κι αν δεν σας βγαίνουν, πάρτε το μηδέν, λέω εγώ... Κι αν το μηδέν δεν βγαίνει, πάρτε τον Λίο, τον συγγενή του Χάτσικο. Να βγει τουλάχιστον κάτι καλό...

6 Στον νόμο: Εδώ σου λέει, άσχετο σχετικό, δεν εφαρμόζεται καν ο νόμος που αφορά τα γραφεία κηδειών. Οι ταριχευτές «ζούνε» στην ασάφεια. Οι υπόλοιποι θα ξέρουμε τι μας γίνεται; Μα έχουμε και εμείς κάτι απαιτήσεις...

7 Στον συγγραφέα: Και τώρα που τελείωσε η παγκόσμια περιοδεία του Robert Langdon-Χριστόφια, από ινφέρνο άλλο τίποτα με τον φούρνο του Μελλή (α ρε εποχές) θα μας πει και κάτι χρήσιμο; Αποδέχθηκε ή όχι τις τέσσερις ελευθερίες για τους Τούρκους με τον Ταλάτ; Ε; Ή μήπως την απάντηση θα τη δώσει ο Νταν Μπράουν;

8 Στην εξέδρα: Χαλούμι, στοπ. Δεν μας το είπαν ακόμη από την Ευρώπη, αλλά κύριε Κουγιάλη δεν σας κάνει εντύπωση η καθυστέρηση που παρουσιάζεται και η πιθανή σύνδεση στην κατοχύρωση με το Κυπριακό; Οι άνθρωποι πετάνε την μπάλα στην εξέδρα, δεν το βλέπετε;

9 Στο δημοψήφισμα: Γράφουν ιστοσελίδες στην Ελλάδα, πως υπάρχουν νουθεσίες προς ΔΝΤ να μην πιεστεί λέει ο Τσίπρας, γιατί έχει μπροστά του το Κυπριακό. Κάτι ξέρουν. Σου λέει αυτός αν βρεθεί στη γωνιά κάνει και ένα δημοψήφισμα συνδέοντας την αξιολόγηση με το Κυπριακό, κι άντε γεια μετά...

10 Στον φορτωμένο: Ποιος πολιτικός ανεβαίνει στο λόφο φορτωμένος αναλύσεις (όχι αίματος) και δημοσκοπήσεις και κάνει συζητήσεις και πηγαδάκια; Και να πεις ότι είναι και δεξιός; Καμία σχέση...

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: Κωστας Ιορδανιδης · Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης · Διευθυντής: Ανδρεας Παρασχος
Αρχισυντάκτης: Μιχαλης Τσικαλας · Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: Αλεξης Παπαχελας · Διεύθυνση συντάξεως: Νικος Κωνστανταρας - Κωστης Φαφουτης - Γιωργος Μαντελας

03-POLITIKI_Master_cy 03/02/17 17:43 Page 3

Μόνο Ασφάλεια - Εγγυήσεις στη Γενεύη

Η Τουρκία επενδύει σε ενδεχόμενο επεισόδιο με την Ελλάδα για συσπείρωση του εθνικιστικού στοιχείου με φόντο το δημοψήφισμα

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Από τα βασικά ερωτήματα που προκύπτουν ως προς την πορεία των συνομιλιών για το Κυπριακό, είναι το ποιο θα είναι το περιεχόμενο της επόμενης διάσκεψης στη Γενεύη αφενός και αφετέρου ποια θα είναι η καταγεγραμμένη στην Κύπρο πρόοδος σε όλα τα κεφάλαια που να δικαιολογεί τη διάσκεψη στη Γενεύη. Όπως ήδη κατέγραψε η «Κ» υπάρχουν δεκαοκτώ τουλάχιστον θέματα ανοιχτά που διαπερνούν όλα τα κεφάλαια, και όπως επιβεβαιώνουν διπλωματικές πηγές, δεν υπήρχε κανείς λόγος για μια ακόμη διάσκεψη.

Μάλιστα, σε μια από τις πρώτες συναντήσεις Αναστασιάδη-Ακιντζί στο παλιό αεροδρόμιο Λευκωσίας στο πλαίσιο των συνομιλιών, είχε τεθεί το θέμα επανάληψης της Γενεύης, με την απάντηση να είναι από όλες τις πλευρές αρνητική. Και από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και από τον Μουσταφά Ακιντζί αλλά και από την ε/κ διαπραγματευτική ομάδα. Όπως λένε οι πληροφορίες της «Κ», σκοπός μετά την πρώτη Γενεύη ήταν να υπάρξει συζήτηση και όχι να αποφασιστεί μια δεύτερη Γενεύη.

Ούτε ο γ.γ. των Η.Ε. Αντόνιο Γκουτιέρες είναι διατεθειμένος να προχωρεί σε διασκέψεις για το Κυπριακό δίχως να υπάρξει αποτέλεσμα.

Σε μία από τις πρώτες συναντήσεις Αναστασιάδη-Ακιντζί μετά τη Γενεύη στο παλιό αεροδρόμιο Λευκωσίας, είχε τεθεί το θέμα δεύτερης Γενεύης, με την απάντηση να είναι από όλες τις πλευρές αρνητική.

Στο ίδιο καλάθι

Βάσει, λοιπόν, των προαναφερθέντων, σκοπός της Τουρκίας δεν αποκλείεται να είναι η πρόθεση να τα βάλει όλα, Ασφάλεια-Εγγυήσεις στο Κυπριακό, βασικές ελευθερίες, σχέσεις Ελλάδας, στο ίδιο καλάθι με σκοπό να φέρει την άλλη πλευρά προ αδιεξόδου και να αποποιηθεί παράλληλα το blame game, κερδίζοντας επικοινωνιακά. Αν όμως, λένε οι πληροφορίες, συνεχιστεί η ένταση μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας μέχρι και τη μετάβαση στη Γενεύη, πώς θα κάτσουν στο ίδιο τραπέζι ο ΥΠΕΞ της Ελλάδας Νίκος Κοτζιάς και ο Τούρκος ομόλογός του Μεβλούτ Τσαβούσογλου; «Αυτές τις επιπτώσεις θα πρέπει να τις συνυπολογίσει η ε/κ πλευρά και να ενταχθούν στην προετοιμασία της διάσκεψης» τόνισε αρμόδια πηγή στην «Κ». Πρόσθεσε δε πως «κανονικά πρέπει να μειωθεί η διαφορά τώρα. Αν δεν έχει πρόοδο στη Γενεύη; Ισχύει από την άλλη απόλυτα η αντίληψη Τσίπρα ότι δεν θα υπογραφτεί νέα Ζυρίχη. Η Ελλάδα θέλει να είναι απόλυτα σίγουρη ως προς τα επόμενα βήματα του Κυπριακού».

Ωστόσο, φαίνεται, σύμφωνα με το διπλωματικό παρασκήνιο, πως υπήρξε έντονη πίεση προς τον Ακιντζί για επανάληψη της διάσκεψης, γεγονός που δημιουργεί ερωτήματα για τον ρόλο και το στόχο που έχει η Τουρκία. Η μεγαλύτερη εικόνα, όπως συντίθεται, συμπεριλαμβάνει και την Ελλάδα. Η «Κ» έθεσε τους προβληματισμούς αυτούς σε αρμόδιες πηγές που τόνισαν ότι τουλάχιστον ένα μέλος της τ/κ διαπραγματευτικής ομάδας εξέφρασε έντονα την πεποίθηση για επανάληψη της Γενεύης.

Οπότε με την απόφαση για πραγματοποίησή της, η σύνθεση καταρχήν θα είναι ίδια με την πρώτη φορά. Ερωτηματικό όμως προκύπτει σύμφωνα με τις ίδιες πηγές για την παρουσία ή όχι του γ.γ. των Η.Ε. Αντόνιο Γκουτιέρες. Μέχρι στιγμής αυτή δεν έχει καταστεί βέβαιη, καθώς ήδη φάνηκε ότι ο ίδιος δεν είναι διατεθειμένος να προχωρεί σε διασκέψεις για το Κυπριακό δίχως να υπάρξει αποτέλεσμα. Εδώ υπεισέρχεται ο παράγων Αϊντε για το πρόσωπο του οποίου υπάρχει ήδη γκρίνια όχι μόνο στη Λευκωσία αλλά και στα Η.Ε., με τον ειδικό απεσταλμένο για το Κυπριακό να είναι εκείνος ουσιαστικά που θα προσπαθήσει να πείσει τον κ. Γκουτιέρες ότι όντως υπάρχει έδαφος για μια διάσκεψη.

Ο τελευταίος, ωστόσο, έχει και παραστάσεις από τα όσα συνέβαιναν στο Κυπριακό επί Μπαν Κι Μουν και οι πληροφορίες λένε πως εφεξής θα είναι διπλά προσεκτικός. Παράλληλα, δεν έχει γίνει σαφές ποιο θα είναι το πρόγραμμα της διάσκεψης. Διπλωματικές πηγές λένε πως από τη στιγμή που όλα τα υπόλοιπα κεφάλαια συζητούνται στην Κύπρο, στη Γενεύη θα συζητηθούν μόνο Ασφάλεια και Εγγυήσεις, εφόσον για τα υπόλοιπα ούτε η Ελλάδα ούτε η Τουρκία ως εγγυήτριες δυνάμεις έχουν λόγο. Είναι, ωστόσο, δεδομένο πως η Αθήνα δεν θα συρθεί σε μια άνευ προηγουμένου διαδικασία, γεγονός που καθιστούν σαφές και κύκλοι του ελληνικού ΥΠΕΞ στη λογική πως μια έκπληξη από πλευράς Τουρκίας στη Γενεύη δεν πρέπει να αποκλειστεί επ' ουδενί.

Για την έκπληξη αυτή λένε διπλωματικές πηγές, πρέπει η Λευκωσία να είναι προετοιμασμένη και όχι να μεταβαίνει στη Γενεύη για σκοπούς διατήρησης και μόνο ζωντανής της διαδικασίας των συνομιλιών. Αυτό, όπως χαρακτηριστικά τονίζεται, δεν πρόκειται να το δεχτεί ούτε ο γ.γ. των Η.Ε. Ποια θα είναι η κίνηση της Τουρκίας αποτελεί ως εκ τούτου ερωτηματικό που πρέπει να διαχειριστεί η ε/κ πλευρά. Γίνεται πάντως λόγος πως το timing της επόμενης διάσκεψης δεν είναι σωστό εφόσον επικοινωνιακά και όχι μόνο το βάρος είναι στην Τουρκία. Και αυτό γιατί είναι η Άγκυρα που θέτει με σθένος επί τάπητος τις τέσσερις βασικές ελευθερίες, τις οποίες έφερε στην πρώτη γραμμή της Γενεύης, με κύκλους της Ε.Ε. να αντιδρούν έντονα σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο.

Παράλληλα, οι σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας μετά τις επαναλαμβανόμενες προκλήσεις από την Άγκυρα είναι στο ναδίρ, γεγονός που επηρεάζει και το Κυπριακό, συν του ότι βασικό θέμα συζήτησης στην Αθήνα είναι και η αξιολόγηση με τη δική της βαρύτητα. Διπλωμάτες που μίλησαν στην «Κ» τόνισαν πως σκοπός της Άγκυρας είναι να απαντήσει η Αθήνα στις προκλήσεις, κάτι που θα βολέψει τον Ερντογάν εσωτερικά ως προς το επερχόμενο δημοψήφισμα. Τα νούμερα ως προς αυτό, βάσει των όσων γνωρίζει το Προεδρικό της Τουρκίας, δεν είναι οι επιθυμητοί και το ενδεχόμενο ενός επεισοδίου με την Ελλάδα σε συνδυασμό με την αύξηση της έντασης στη Συρία αλλά και στο Κουρδικό, θα ευνοήσουν τις κινήσεις Ερντογάν για συσπείρωση του εθνικιστικού στοιχείου στην Τουρκία με φόντο το δημοψήφισμα. Οι πληροφορίες της «Κ» λένε πως και πηγές του ελληνικού ΥΠΕΞ έχουν γνώση αυτής της στρατηγικής και για αυτό παρασκηνιακά έχουν κληθεί από την κυβέρνηση να κοπάσουν οι πιο ακραίες φωνές που συνήθως απαντούν στην Τουρκία.

Γίνεται πάντως λόγος πως το timing της επόμενης διάσκεψης δεν είναι σωστό, εφόσον επικοινωνιακά και όχι μόνο το βάρος πέφτει στην Τουρκία.

04-POLITIKH_Master_cy 03/02/17 21:25 Page 4

Προβλέψιμη η πολιτική Τραμπ στην αν. Μεσόγειο

Η πολιτική Αναστασιάδη δεν βγαίνει εκτός παραμέτρων Τραμπ, ενώ οι υπουργοί Ρος και Τίλερσον γνωρίζουν την Κύπρο

Στο πλαίσιο της προτεραιότητας Τραμπ για συντριβή του Ισλαμικού Κράτους, ο ιθύνων νους της πολιτικής αυτής, Σύμβουλος Εθνικής Ασφάλειας Μάικ Φλυν, έχει σε πρώτη σειρά το άνοιγμα στις σουνιτικές χώρες της περιοχής.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
Ανάλυση του
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ

Με 15 μέρες θητείας στο Οβάλ Όφις, ο Ντόναλντ Τραμπ κατάφερε να σοκάρει όλο τον κόσμο απαγορεύοντας την είσοδο στις ΗΠΑ πολιτών από επτά μουσουλμανικές χώρες, ξεσηκώνοντας αντιδράσεις εντός της Αμερικής και στη διπλωματική υπηρεσία όπου χίλιοι διπλωμάτες εξέφρασαν εγγράφως την αντίθεσή τους. Ταυτόχρονα, υπέγραψε σωρεία προεδρικών διαταγμάτων, με σκοπό να καταργήσει πολιτικές Ομπάμα και κατόρθωσε να προκαλέσει σημαντικούς συμμάχους και εταίρους, όπως Μεξικό, Γερμανία, Καναδά και Αυστραλία. Με όλα αυτά, κάποιος μπορεί να καταλογίσει στον Τραμπ πολλά. Όχι όμως ότι είναι ασυνεπής. Δείχνει μέχρι στιγμής την ίδια συνέπεια στη συμπεριφορά του ως Προέδρου των ΗΠΑ, με αυτή που έδειχνε ως πρόεδρος του Ομίλου Τραμπ, υποψήφιος για το χρίσμα του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος και υποψήφιος για την προεδρία. Είτε το πίστευαν προεκλογικά είτε όχι, οι Αμερικανοί ανέδειξαν στην προεδρία ακριβώς το ίδιο άτομο που τη διεκδίκησε.

Χωρίς συνολική πολιτική

Πολιτικοί αναλυτές στην Ουάσιγκτον υποστηρίζουν ότι πέραν από το γενικό σύνθημα «πρώτα η Αμερική» και τις προεκλογικές διακηρύξεις (για συντριβή του Ισλαμικού Κράτους και της ισλαμικής τρομοκρατίας, την αντιμετώπιση της Κίνας, την απόσυρση από το Εμπορικό Σύμφωνο του Ειρηνικού και τη μεταναστευτική πολιτική και όπως αυτή επηρεάζει τις σχέσεις ΗΠΑ – Μεξικού) η κυβέρνηση Τραμπ δεν έχει μία συνολική εξωτερική πολιτική και μάλλον θα κινηθεί με τακτικισμούς. Δηλαδή επιδιώκοντας μικρές απτές επιτυχίες στα θέματα των προτεραιοτήτων της «για χρήση στα κοινωνικά δίκτυα». Ακόμη και για την εξωτερική πολιτική και την εθνική ασφάλεια και τους ευρωατλαντικούς θεσμούς, υπάρχει αβεβαιότητα. Αντίθετα, στις σχέσεις με το Ισραήλ, εμφανίζεται να υπάρχει πλήρης ταύτιση με τον πρωθυπουργό Νετανιάχου και τις ακραίες πολιτικές του στη διευθέτηση του Παλαιστινιακού. Ευρωπαίος διπλωμάτης με εμπειρία σε Μέση Ανατολή και ΗΠΑ, υποστήριξε ότι υπάρχουν όλα τα διαθέσιμα στοιχεία για να είναι η πολιτική Τραμπ στην ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή γενικότερα, ικανά προβλέψιμη. Το πρώτο στοιχείο, η προτεραιότητα συντριβής του Ισλαμικού Κράτους και τρομοκρατίας. Ο Μάικ Φλυν που είναι και ο νους πίσω από την πολιτική αυτή, έχει στην πρώτη γραμμή το άνοιγμα στις σουνιτικές χώρες της περιοχής. Δεν είναι τυχαίο ότι μεταξύ των πρώτων που δέχθηκαν τηλεφωνήματα του Τραμπ ήταν οι ηγέτες της Σαουδικής Αραβίας και των Εμιράτων.

Μάικ Φλυν: «Με την ισλαμική τρομοκρατία ως προτεραιότητα, οι χώρες της περιοχής που μπορούν να σταθούν στο πλευρό των ΗΠΑ και είναι «ασφαλείς» είναι το Ισραήλ, η Ελλάδα και η Κύπρος».

«Έχοντας θέσει την ισλαμική τρομοκρατία ως προτεραιότητα, οι χώρες της περιοχής που σίγουρα μπορούν να σταθούν στο πλευρό των ΗΠΑ και είναι «ασφαλείς» είναι το Ισραήλ, η Ελλάδα και η Κύπρος. Μάλιστα. η Ελλάδα έχει και σημαντικές στρατιωτικές δυνατότητες», συμπλήρωσε.

Κατά την άποψη του ιδίου, οι τριμερείς διεργασίες Αθήνας και Λευκωσίας με Ισραήλ και Αίγυπτο πρακτικά έχουν προλειάνει το έδαφος, αφού πέραν του Νετανιάχου, ο Πρόεδρος Αλ Σίσι είναι ο δεύτερος μεγάλος φίλος του Τραμπ στην περιοχή και θα μπορούσε σε δεδομένη στιγμή να αξιοποιηθεί σε πιθανή πρωτοβουλίας για το Παλαιστινιακό. Σε σχέση με την Τουρκία, παρότι ο ίδιος ο Τραμπ διακρίνεται από μεγάλη επιφυλακτικότητα για τον Ερντογάν (βλ. συνεντεύξεις του μετά το πραξικόπημα), η Άγκυρα έχει στο Λευκό Οίκο ένα μεγάλο φίλο.

Το σύμβουλο Εθνικής Ασφαλείας Μάικ Φλυν, ο οποίος ήταν στο μισθολόγιο εταιρείας τουρκικής ιδιοκτησίας, μέχρι τουλάχιστον την ημέρα των προεδρικών εκλογών και διατύπωσε ξεκάθαρες θέσεις για την ανάγκη αποκατάστασης των σχέσεων με την Τουρκία και την έκδοση του Φετουλάχ Γκιουλέν. Χαρακτηριστική είναι και η σιωπή της Άγκυρας στο μέτρο για απαγόρευση εισόδου στις ΗΠΑ σε πολίτες επτά μουσουλμανικών χωρών, αλλά και τα δημοσιεύματα του κατευθυνόμενου και ελευθεριάζοντος σε κάθε είδους αντιαμερικανική συνωμοσιολογία φιλοκυβερνητικού Τύπου. Αλλά και ο υπουργός Εξωτερικών, Ρεξ Τίλερσον καταθέτοντας στο Κογκρέσο, υποστήριξε την ανάγκη επανεμπλοκής των ΗΠΑ με τον Ερντογάν, που η απουσία αμερικανικής ηγεσίας έκανε νευρικό, στρέφοντάς τον στη Ρωσία. Ενώ σε κατ' ιδίαν ακρόαση με επιφανές μέλος της Γερουσίας, είπε πως θα κάνει ό,τι απαιτείται για να μην πέσει η Τουρκία στα χέρια της Μόσχας.

Σημαντικό ρόλο στη σχέση ΗΠΑ – Τουρκίας θα διαδραματίσει και η στάση Νετανιάχου έναντι της Άγκυρας. Παρά την εκατέρωθεν δυσπιστία, οι τουρκοϊσραηλινές συναντήσεις σε επίπεδο γενικών διευθυντών πήγαν καλά και τον επόμενο μήνα θα γίνουν υπουργικές επισκέψεις. Δύσκολο, όμως, να πει κανείς αν ποτέ επιστρέψουν οι σχέσεις εκεί που ήταν πριν από το «Μαβί Μαρμαρά».

Τα στοιχεία αβεβαιότητας, από την άλλη πλευρά

Όσο κι αν αρκετά πράγματα στην εξωτερική του πολιτική μπορούν να χαρακτηριστούν προβλέψιμα, ο ίδιος ο Ντόναλντ Τραμπ είναι απολύτως απρόβλεπτος, όπως έδειξαν οι τηλεφωνικές του συνομιλίες με τον Αυστραλό πρωθυπουργό και τον Μεξικανό Πρόεδρο. Έτσι ουδείς μπορεί να προβλέψει την εξέλιξη μιας τηλεφωνικής συνομιλία Τραμπ – Ερντογάν, που μοιράζονται πολλά κοινά στοιχεία στο ταμπεραμέντο. Η ακόμη και με τον Αλέξη Τσίπρα, αν για παράδειγμα τον ενοχλήσει ότι προέρχεται από αριστερό κόμμα. Ένα ακόμη στοιχείο αβεβαιότητας είναι πού θα οδηγηθούν οι σχέσεις ΗΠΑ – Ε.Ε. Τυχόν επιδείνωση θα συμπαρασύρει και μεμονωμένα μέλη τα οποία δεν έχουν ιδιαίτερο συμφέρον να πάνε κόντρα στην Ουάσιγκτον, όπως ακριβώς δεν είχαν και με τη Ρωσία, αλλά ψήφιζαν τις κυρώσεις. Με ενδιαφέρον αναμένονται οι κινήσεις του υπουργού Εξωτερικών Ρεξ Τίλερσον, που ανέλαβε καθήκοντα την Πέμπτη χωρίς ιδιαίτερη εμπειρία στα θέματα, αν και ως επικεφαλής της ExxonMobil οι συναντήσεις με ηγέτες χωρών (μεταξύ αυτών και του Προέδρου Αναστασιάδη) ήταν θέμα ρουτίνας. Είναι άγνωστο ακόμη ποιοι θα στελεχώσουν θέσεις κλειδιά στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ, όπου αφενός έχουν ήδη φύγει όλοι οι υφυπουργοί και την ίδια στιγμή πολλοί ρεπουμπλικάνοι έχουν από τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου δηλώσει εγγράφως ότι δεν πρόκειται να υπηρετήσουν υπό τον Τραμπ. Μέχρις στιγμής όλα δείχνουν ότι το Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας υπό τον Μάικ Φλυν θα έχει τον πρώτο ρόλο στη χάραξη πολιτικής και η συμμετοχή σ' αυτό του ακροδεξιού ιδεολόγου Στιβ Μπάνον απλώς επιβεβαιώνει την τάση για «ιδεολογική καθαρότητα» (το ποια ιδεολογία ακόμη διερευνάται) και τη σύνδεση των εξωτερικών με τις δημόσιες σχέσεις. Όσο για τη Λευκωσία, αισθάνεται σχετικά άνετα γιατί η πολιτική Αναστασιάδη δεν βγαίνει εκτός των παραμέτρων Τραμπ, ενώ παράλληλα υπάρχουν δύο υπουργοί της κυβέρνησής του (ο Ουίλμπορ Ρος και ο Ρεξ Τίλερσον) οι οποίοι – αν μη τι άλλο – γνωρίζουν πού βρίσκεται η Κύπρος.

Ο ΠΡΩΗΝ ΠΡΕΣΒΗΣ ΤΩΝ ΗΠΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΤΣΑΡΛΣ ΡΙΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Αξιοποίηση του Φ.Α. σε συνεργασία με Κύπρο-Ισραήλ

Οι συμμαχίες Ελλάδας, Κύπρου, Ισραήλ, Αιγύπτου αποτιμούνται ως ιδιαίτερα σημαντικές για τη σταθερότητα στην αν. Μεσόγειο

Συνέντευξη στον **ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΕΛΛΙΣ**

Η αξιοποίηση των κοιτασμάτων στην ανατολική Μεσόγειο θα πρέπει να γίνει με βάση εμπορικά κριτήρια και πολύ πιθανώς σε συνεργασία με Κύπρο και Ισραήλ, τονίζει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο αντιπρόεδρος της RAND Corporation και πρώην πρέσβης στην Αθήνα, Τσαρλς Ρις. Ο κ. Ρις αποτιμά τις τριμερείς συμμαχίες Ελλάδας και Κύπρου με Ισραήλ και Αίγυπτο ως ιδιαίτερα σημαντικές για τη διασφάλιση της ευρύτερης σταθερότητας στην ανατολική Μεσόγειο. Διπλωμάτης καριέρας που στη διάρκεια της μακράς θητείας του χειρίστηκε τις ευρωαμερικανικές σχέσεις, ενώ ασχολήθηκε και με ζητήματα της οικονομίας, εμπορίου και ενέργειας, ο κ. Ρις μιλάει επίσης για τη σχέση του νέου Προέδρου με τον Ερντογάν, τον ρόλο της Ρωσίας, και την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας.

–Πώς θα προσεγγίσει ο κ. Τραμπ τη σχέση με την Ελλάδα, γεωπολιτικά και στο θέμα της οικονομίας;

–Στη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας ο Πρόεδρος Τραμπ άσκησε κριτική την πολιτική της Γερμανίας να δεχθεί μεγάλο αριθμό προσφύγων από τη Μέση Ανατολή, και ίσως ασκήσει ανάλογη κριτική και στην Ελλάδα για τη θετική προβολή του ρόλου της ως σημείου διέλευσης. Επίσης, η νέα κυβέρνηση ενστικτωδώς ίσως να είναι τρόπον τινά λιγότερο υποστηρικτική από την κυβέρνηση Ομπάμα προς την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ στις διαπραγματεύσεις της με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς και το ΔΝΤ με δεδομένο τον σοσιαλιστικό προσανατολισμό του ΣΥΡΙΖΑ. Επιπροσθέτως, ο Πίτερ Ναβάρο, επικεφαλής του Εθνικού Συμβουλίου Εμπορίου του Λευκού Οίκου, πρόσφατα άσκησε κριτική κατά του ευρώ λέγοντας ότι είναι «υποτιμημένο», προσέγγιση η οποία δεν δείχνει πρόθεση της νέας αμερικανικής κυβέρνησης να δει με συμπάθεια και να υποστηρίξει την ανάγκη ευελιξίας σε ό,τι αφορά τις απαιτήσεις που απορρέουν από τη λιτότητα.

Η Κύπρος εξακολουθεί να είναι δεσμευμένη στην ουδετερότητα σε ό,τι αφορά την πολιτική ασφάλειας, λέει ο κ. Ρις απαντώντας σε ερώτημα αν μπορεί η Λευκωσία να εξελιχθεί σε στρατηγική βάση για τις ΗΠΑ.

–Πώς αποτιμώνται οι τριμερείς συμμαχίες Ελλάδας και Κύπρου με Ισραήλ και Αίγυπτο;

–Είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την καθεμία από τις εμπλεκόμενες χώρες αλλά και για την διασφάλιση της ευρύτερης σταθερότητας στην ανατολική Μεσόγειο.

–Η Exxon Mobil του Υπ. Εξωτερικών Ρεξ Τίλερσον, θα κάνει έρευνες στην κυπριακή ΑΟΖ. Μπορεί η Λευκωσία να εξελιχθεί σε στρατηγική βάση για τις ΗΠΑ;

–Οι πρόσφατες ανακαλύψεις αερίου στην ανατολική Μεσόγειο είναι πολύ καλό νέο για τις εμπλεκόμενες χώρες της περιοχής. Η αξιοποίηση των κοιτασμάτων θα πρέπει να γίνει με βάση εμπορικά κριτήρια και πολύ πιθανώς σε συνεργασία με την Κύπρο και το Ισραήλ. Ο υπουργός Εξωτερικών Τίλερσον δεσμεύθηκε να διακόψει τη σχέση του με την Exxon Mobil, και τα συμφέροντα της εταιρείας από τις έρευνες στην περιοχή δεν αναμένεται να επηρεάσουν την αμερικανική πολιτική. Η Κύπρος εξακολουθεί να είναι δεσμευμένη στην ουδετερότητα σε ό,τι αφορά την πολιτική ασφάλειας.

Ο Ντόναλντ Τραμπ αναμένεται να υιοθετήσει μία σχέση συναλλαγής (transactional) με την Τουρκία. Οι ΗΠΑ επιθυμούν να εργαστούν αποτελεσματικά με την Τουρκία και τη Ρωσία για να εξολοθρεύσουν το ISIS, τονίζει ο κ. Ρις.

–Πώς θα προσεγγίσει ο Πρόεδρος Τραμπ την Τουρκία και τον Ταγίπ Ερντογάν;

–Αναμένεται να υιοθετήσει μία σχέση συναλλαγής (transactional) με την Τουρκία. Οι ΗΠΑ επιθυμούν να εργαστούν αποτελεσματικά με την Τουρκία και τη Ρωσία για να εξολοθρεύσουν το ISIS, και χρειάζονται την υποστήριξη της Τουρκίας για να χρησιμοποιούν την αεροπορική βάση του Ιντσιρλίκ σε αυτή την επιχείρηση. Ο Πρόεδρος έχει εκφράσει το ενδιαφέρον του για τη δημιουργία μιας ασφαλούς ζώνης για πρόσφυγες εντός της Συρίας κάτι που θα απαιτούσε την υποστήριξη της Τουρκίας. Οι Ρώσοι φαίνεται να είναι αντίθετοι. Από την πλευρά της, η Άγκυρα θέλει από την κυβέρνηση Τραμπ να εκδώσει τον Φετουλάχ Γκιουλέν, καθώς υποστηρίζει ότι ενεπλάκη στην απόπειρα πραξικοπήματος του περασμένου Ιουλίου. Ταυτόχρονα, υπάρχουν πληροφορίες ότι η αμερικανική κυβέρνηση προσανατολίζεται να συμπεριλάβει τη Μουσουλμανική Αδελφότητα στον κατάλογο με τις τρομοκρατικές οργανώσεις. Η αυξημένη έμφαση της κυβέρνησης Τραμπ στη ριζοσπαστική ισλαμιστική τρομοκρατία ίσως δεν ενθουσιάσει το κυβερνών κόμμα (ΑΚΡ) που έχει ισλαμικές ρίζες.

–Άρα, τι θα κάνει η Αμερική στη Συρία;

–Η κυβέρνηση Τραμπ θα χρειαστεί να αποφασίσει σύντομα εάν θα παράσχει περισσότερο σύγχρονο οπλισμό στους Κούρδους της Συρίας έτσι ώστε να τους βοηθήσει να εκδιώξουν το ISIS από τη Ράκα. Εάν υποστηρίξει το PYD θα εξοργίσει την Τουρκία η οποία καταγγέλλει δεσμούς ανάμεσα στο PYD και την τουρκική τρομοκρατική οργάνωση PKK. Εάν οι ΗΠΑ δεν υποστηρίξουν το PYD, τότε στην πράξη θα καθυστερήσει η επιχείρηση στη Ράκα και θα προσφέρουν περιθώρια κινήσεων στο ISIS.

–Πώς θα αντιμετωπίσει η Ουάσιγκτον την τρομοκρατία;

–Η νέα κυβέρνηση έχει θέσει σε υψηλή προτεραιότητα την πλήρη εξολόθρευση του ISIS. Και για την επίτευξη του στόχου αυτού αναμένεται να χρησιμοποιήσει όλες τις δυνατότητες που προσφέρει η ισχύς των ΗΠΑ.

–Θα υπάρξει επανεκκίνηση στη σχέση με τη Ρωσία;

–Η σχέση της Αμερικής με τη Ρωσία είναι περίπλοκη και πολυδιάστατη. Σε τέτοιες σχέσεις δεν γίνεται «επανεκκίνηση», αλλά αυτές εξελίσσονται μέσα από την προώθηση συμφερόντων και τη διαχείριση προκλήσεων. Η Ρωσία είναι μόνιμο μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και έχει σημαντική συμβολή στο διεθνές σύστημα.

–Ποια είναι η αίσθηση στους κόλπους των Αμερικανών διπλωματών για τις ενέργειες του Προέδρου Τραμπ;

–Τα στελέχη της αμερικανικής διπλωματίας είναι δεσμευμένα να φέρουν εις πέρας την εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ με βάση τον όρκο που έχουν πάρει.

05-POLITIKI_Master_cy 03/02/17 17:46 Page 5

Ο Ερντογάν βρίσκεται στην κόψη του ξυραφιού

Παρά τη μεγάλη εκστρατεία και την υποστήριξη των Γκρίζων Λύκων, η επιτυχία του ΑΚΡ στο δημοψήφισμα δεν θεωρείται δεδομένη

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Στις 9 ή 16 Απριλίου θα λάβει χώρα στην Τουρκία ένα ιστορικής σημασίας δημοψήφισμα. Οι Τούρκοι πολίτες θα κληθούν να αποφασίσουν για την περιορισμένης έκτασης συνταγματική αναθεώρηση που προωθεί το κυβερνών ΑΚΡ με την υποστήριξη του Κινήματος των Γκρίζων Λύκων. Παρά την περιορισμένη εμβέλειά του, το πακέτο συνταγματικής αναθεώρησης είναι σημαντικό, διότι σε περίπτωση που λάβει τη λαϊκή έγκριση θα παρέχει ενισχυμένες εξουσίες και αρμοδιότητες στον Πρόεδρο της χώρας και θα σηματοδοτήσει το «τέλος» του αξιώματος του πρωθυπουργού. Η αντιπολίτευση θεωρεί ότι με την εν λόγω νέα συνταγματική αναθεώρηση η Τουρκία οδεύει σε ένα νέο πολίτευμα. Λίγες εβδομάδες πριν από το κρίσιμο δημοψήφισμα, ο Πρόεδρος Ερντογάν κατεβαίνει στους δρόμους σε μια δική του προπαγανδιστική εκστρατεία.

Ο κ. Ερντογάν θα εμφανιστεί στις πλατείες περίπου 40 επαρχιών όπου θα δώσει τα μηνύματά του για το μέλλον της Τουρκίας. Στο πλευρό του θα βρεθούν η κυβέρνηση, το ΑΚΡ, τα θρησκευτικά τάγματα και διάφορες οργανώσεις, πανεπιστήμια και ιδρύματα που διατηρούν στενές σχέσεις με την κυβερνητική παράταξη. Επίσης, τη συνταγματική αναθεώρηση υποστηρίζει μια μερίδα του Κινήματος των Γκρίζων Λύκων, κυρίως η ηγεσία του κινήματος και κάποια στελέχη που διατηρούν σχέσεις με το συντηρητικό κίνημα της Τουρκίας.

Παρά τη μεγάλη προπαγανδιστική εκστρατεία και την υποστήριξη των Γκρίζων Λύκων, η επιτυχία του κυβερνητικού στρατοπέδου στο νέο δημοψήφισμα δεν θεωρείται δεδομένη. Εντός του ΑΚΡ, περίπου 2 στους 10 ψηφοφόρους, σύμφωνα με τις νέες έρευνες, δεν συμφωνούν με το προεδρικό σύστημα και την ενίσχυση των εξουσιών του Προέδρου της χώρας. Στο στρατόπεδο των Γκρίζων Λύκων η συνολική εικόνα είναι ακόμη πιο αποθαρρυντική. Οι στενές σχέσεις της ηγεσίας του Ντεβλέτ Μπαχτσελί με τον Πρόεδρο Ερντογάν και το ΑΚΡ έχουν προκαλέσει ρήγμα στις τάξεις του κινήματος. Η εμφύλια σύρραξη στο Κόμμα Εθνικιστικής Δράσης (ΜΗΡ) λαμβάνει καθημερινά νέες διαστάσεις και κορυφαία στελέχη του κόμματος αναζητούν πλέον συμμαχίες και συνεργασίες με άλλα κόμματα του κεντρώου και συντηρητικού χώρου.

Τελευταίες έρευνες δείχνουν ότι 2 στους 10 ψηφοφόρους του ΑΚΡ δεν υποστηρίζουν τα σχέδια Ερντογάν, γεγονός που χαρακτηρίζεται από πηγή του Προεδρικού σαν ανησυχητική εξέλιξη.

Πονοκέφαλοι Ερντογάν

Στις εκλογές της 1ης Νοεμβρίου του 2015 τα ποσοστά του ΑΚΡ ξεπέρασαν το 49%. Περίπου ένας στους δύο Τούρκους ψηφοφόρους στήριξαν τις ελπίδες τους για ένα καλύτερο μέλλον στο πολιτικό, οικονομικό και διπλωματικό πεδίο, στο ΑΚΡ. Την ίδια στιγμή, το ΜΗΡ έχασε τις μισές έδρες που διατηρούσε συνολικά στο κοινοβούλιο (μειώθηκαν από 80 σε 40). Λαμβάνοντας υπόψη της αυτά τα αποτελέσματα, η ηγεσία του ΑΚΡ και ο κύκλος του τουρκικού Προεδρικού συμπεραίνει ότι σήμερα, εν όψει του δημοψηφίσματος, το μέτωπο του εθνικισμού, της συντηρητικής ιδεολογίας και της Δεξιάς διαθέτει ένα ποσοστό που ξεπερνά το όριο του 60%. Με βάση αυτή την εκτίμηση, οι «άνθρωποι» του κ. Ερντογάν στοχεύουν σε μια νέα «εύκολη νίκη». Εντούτοις, τα τελευταία δεδομένα στο τουρκικό πολιτικό πεδίο δείχνουν ότι η νίκη του συντηρητικού-εθνικιστικού μετώπου δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένη για τρεις βασικούς λόγους. Όπως τονίστηκε παραπάνω, οι τελευταίες έρευνες δείχνουν ότι 2 στους 10 ψηφοφόρους του ΑΚΡ δεν υποστηρίζουν τα σχέδια Ερντογάν. «Πρόκειται για μια ανησυχητική εξέλιξη που δεν αφήνει περιθώρια εφησυχασμού», τονίζει πηγή από τον κύκλο του Προεδρικού. Η ίδια πηγή εκτιμά ότι «το δεύτερο εμπόδιο που καλείται να υπερβεί ο Πρόεδρος μαζί με κλίμα απογοήτευσης στην εκλογική βάση του κόμματος, είναι οι ομάδες των Γκιουλ, Νταβούτογλου και άλλων απογοητευμένων πρώην υψηλόβαθμων στελεχών του ΑΚΡ, οι οποίες καιροφυλακτούν. Αυτές ως εσωκομματική αντιπολίτευση αναμένουν την κατάλληλη στιγμή για να πλήξουν τον ηγέτη, τον Ερντογάν δηλαδή. Δεν πρέπει να αγνοούμε τη σημασία και των πυρήνων του Κινήματος Γκιουλέν εντός του ΑΚΡ που δεν έχουν εξουδετερωθεί και αυτή τη στιγμή έχουν τεθεί από ξένες υπηρεσίες σε κατάσταση νάρκης».

Τέλος, οι εξελίξεις στο ΜΗΡ και στα υπόλοιπα μικρότερα συντηρητικά και εθνικιστικά κινήματα της Τουρκίας δεν ευνοούν τα σχέδια του Προέδρου Ερντογάν. Τη στιγμή που το ΜΗΡ βυθίζεται σε κρίση, μικρότερα κόμματα του συντηρητικού χώρου, όπως το Κόμμα της Ευτυχίας και το Κόμμα της Μεγάλης Ενότητας, ανακοινώνουν ότι δεν πρόκειται να υποστηρίξουν τη συνταγματική αναθεώρηση. Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά, κατά τη διάρκεια της σύντομης προπαγανδιστικής περιόδου που οδηγεί στο δημοψήφισμα του Απριλίου, το ΑΚΡ και ο Ερντογάν θα βρεθούν αντιμέτωποι με τη σφοδρή αντίσταση της αξιωματικής αντιπολίτευσης και της κεμαλιστικής μερίδας της κοινωνίας, οι οποίοι συσχετίζουν το μέλλον του τουρκικού πολιτεύματος με το μέλλον της κοσμικής αρχής στην Τουρκία.

Εμπόδιο που καλείται να υπερβεί ο κ. Ερντογάν είναι οι ομάδες των Γκιουλ, Νταβούτογλου και άλλων απογοητευμένων πρώην υψηλόβαθμων στελεχών του ΑΚΡ, οι οποίες καιροφυλακτούν, σύμφωνα με εκτιμήσεις του Προεδρικού.

Σκληρή μάχη στο Κουρδικό

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Πρόεδρος Ερντογάν εν όψει του δημοψηφίσματος εντείνονται στις κουρδικές επαρχίες της χώρας. Η αιματηρή αντιπαράθεση του κράτους με το κουρδικό κίνημα, το νέο κύμα της κρατικής καταστολής στο πεδίο του κουρδικού ζητήματος, η φυλάκιση της πολιτικής ηγεσίας του κουρδικού κινήματος και ο πόλεμος της Συρίας δυσχεραίνουν την επικοινωνία του κυβερνώντος κόμματος με τη δεύτερη μεγαλύτερη εθνική ομάδα της Τουρκίας. Στην πλειοψηφία τους, οι Κούρδοι προσεγγίζουν με έντονη δυσπιστία τις προθέσεις της Άγκυρας. Το κλίμα στις σχέσεις των δύο πλευρών είναι τόσο άσχημο που ακόμη και ο παράγοντας του Ισλάμ δεν κατορθώνει να επιδιορθώσει τις γέφυρες επικοινωνίας που γκρεμίστηκαν τους τελευταίους μήνες. Παρόλα αυτά, η Άγκυρα εμφανίζεται αποφασισμένη να χρησιμοποιήσει στο έπακρον το «χαρτί» του Ισλάμ και ήδη το ΑΚΡ διαδίδει ότι το νέο σύνταγμα της Τουρκίας θα δώσει λύσεις για πολλά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μουσουλμάνοι στην ευρύτερη περιοχή. Παράλληλα, σύμφωνα ενημερωμένες πηγές, κύκλοι του ΑΚΡ προπαγανδίζουν στις κουρδικές επαρχίες ότι μετά την εφαρμογή του νέου συντάγματος, σειρά θα επιστρέψει το αξίωμα του Χαλίφη των Μουσουλμάνων, γεγονός που θα διευκολύνει την επίλυση σημαντικών προβλημάτων όπως λ.χ. το κουρδικό ζήτημα.

06-POLITIKH_Master_cy 03/02/17 17:43 Page 6

Ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ στην «Κ»

Με το ΔΗΚΟ έχουμε τις περισσότερες συγκλίσεις σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων

Οι συνεργασίες με άλλα κόμματα, η πολεμική από κέντρα εξουσίας και το κόστος της αποκάλυψης εγγράφων

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«Είμαι έτοιμος να πληρώσω οποιοδήποτε πολιτικό κόστος για να διατηρήσω την εντιμότητα και την αξιοπιστία μου και για μένα αυτά είναι αδιαπραγμάτευτοι όροι. Γι' αυτό και στις συνεργασίες μου και εντός και εκτός κόμματος τηρώ με θρησκευτική ευλάβεια αυτό που έχω συμφωνήσει», λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ Μαρίνος Σιζόπουλος, εξηγώντας την επιλογή Ανδρέα Χρίστου έναντι Νίκου Νικολαΐδη. Δύο χρόνια περίπου μετά και την ανάληψη της προεδρίας της ΕΔΕΚ, ο Μαρίνος Σιζόπουλος μιλάει για όσα έχουν σημαδέψει την προεδρία του, όπως την αποκάλυψη εγγράφων και το πολιτικό κόστος που ανέλαβε, αλλά και τις πολιτικές παρεμβάσεις από κέντρα εξουσίας για να μη βγει πρόεδρος της βουλής. Αποφεύγει να δώσει απάντηση στο κατά πόσο η ΕΔΕΚ θα στηρίξει εκ νέου τον Γιώργο Λιλλήκα στις προεδρικές του 2018 και ξεκαθαρίζει πως με το ΔΗΚΟ υπάρχουν οι περισσότερες συγκλίσεις. Μπροστά στις αμφισβητήσεις για το πολιτικό μέλλον της ΕΔΕΚ, επισημαίνει πως η το κίνημα έρχεται από μακριά και θα πάει ακόμη πιο μακριά.

Στις συνεργασίες μου και εντός και εκτός κόμματος τηρώ με θρησκευτική ευλάβεια αυτό που έχω συμφωνήσει», λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ Μαρίνος Σιζόπουλος.

> *Αυτή τη στιγμή έχουμε καταφέρει να μειώσουμε το χρέος σε ποσοστό πέραν του 65% και προσδοκούμε ότι μέχρι τον Δεκέμβριο του 2018 θα το μηδενίσουμε.*

–Υπάρχει πρόοδος που να δικαιολογεί δεύτερη διάσκεψη στη Γενεύη τον Μάρτιο;

–Μέχρι στιγμής όχι. Δυστυχώς, οι προβλέψεις μας ότι στην ουσία θα καταβληθεί προσπάθεια από την Τουρκία για να εδραιώσει την αντίληψη ότι πια είναι μία πενταμερής διάσκεψη (ότι δεν υπάρχει η Κ.Δ. αλλά δύο ισότιμες κοινότητες που διαβουλεύονται με τις τρεις εγγυήτριες δυνάμεις) σταδιακά επιβεβαιώνονται. Η επιβεβαίωση προέρχεται όχι μόνο από τον Ακιντζί, από τον εκπρόσωπο του γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών, αλλά και από τον τρόπο που λειτουργούν οι τεχνικές επιτροπές σε ό,τι αφορά τη σύνθεσή τους.

–Το ότι στη διάσκεψη ο γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών αναφέρθηκε στην Κυπριακή Δημοκρατία δεν σας ικανοποιεί;

–Σαφώς και όχι, επειδή οι παρενέργειες μιας απόφασης δεν είναι άμεσες αλλά παγιώνονται με την πάροδο του χρόνου και είναι εδώ που ο Πρόεδρος και οι συνεργάτες τους θα πρέπει να προσέξουν να μην εμπεδωθεί στους τρίτους αυτή η αντίληψη της πενταμερούς. Και το πιο σημαντικό είναι αν κληθούν να υπογράψουν πλαίσιο μιας καταρχήν συμφωνίας, αυτή η υπογραφή να γίνει από τις τρεις εγγυήτριες δυνάμεις και την Κυπριακή Δημοκρατία. Αν είναι εκτός η Κυπριακή Δημοκρατία ή υπογράψουν και οι δύο κοινότητες τότε αυτό είναι μία πολύ αρνητική εξέλιξη.

–Το γεγονός ότι πρώτη φορά κατατέθηκε χάρτης από τους Τ/κ και πρώτη φορά η Τουρκία συζήτησε το θέμα των Εγγυήσεων δεν αποτελεί πρόοδο;

–Από τη στιγμή που η Τουρκία βρέθηκε σε αυτή τη διαδικασία για συζήτηση αποτελεί ένα θετικό στοιχείο, όμως αυτό θα συνυπολογιστεί στο τέλος από το πώς θα εξελιχθεί η διάσκεψη. Αν θα νομιμοποιηθεί η πενταμερής, τότε αυτό το θετικό στοιχείο ανατρέπεται. Όσον αφορά το θέμα χάρτη είναι η τρίτη φορά που κατατίθεται από τους Τ/κ, ακόμα και ότι αποδέχτηκαν και ψήφισαν το σχέδιο Ανάν σημαίνει ότι στην ουσία τον έχουν αποδεχτεί με μικρότερο ποσοστό από αυτό που σήμερα έχουν καταθέσει ως χάρτη. Και το πιο σημαντικό, διαφαίνεται μια δραματική οπισθοχώρηση της δικής μας πλευράς και μία συστηματική διάψευση των τοποθετήσεων τόσο του Προέδρου όσο και των συνεργατών του. Να υπενθυμίσω ότι αρχικά μιλούσε για πολυμερή, μετά για μη πολυμερή, έπειτα για τετραμερή και στο τέλος για πενταμερή. Ο ίδιος το παραδέχτηκε και είπε πως θα συμμετάσχω με τη διπλή ιδιότητά μου. Δεν είδαμε αυτή τη διπλή ιδιότητα στη διάσκεψη.

–Τίθεται πλέον επιτακτικά το ζήτημα προσάρτησης των Κατεχομένων στην Τουρκία σε περίπτωση αδιεξόδου. Αυτό δεν σας ανησυχεί;

–Είναι κινδυνολογία που εκφράζεται συνέχεια για να γίνουν πρόσθετες υποχωρήσεις. Η Τουρκία ποτέ δεν ήταν υπέρ της διχοτόμησης ή της διπλής ένωσης και αυτό αποδεικνύεται από σωρεία τουρκικών εγγράφων. Όμως για να πετύχει η Τουρκία τη διζωνική διακοινοτική ομοσπονδία, πρόβαλε τη διχοτόμηση, ενώ υπάρχουν έγγραφα, Τούρκοι αξιωματούχοι που επιβεβαιώνουν ότι η Τουρκία δεν θέλει ούτε διχοτόμηση ούτε διπλή ένωση, αλλά ΔΔΟ, στη βάση αυτού δηλαδή που σήμερα συζητάμε σήμερα.

Η ΕΔΕΚ έρχεται από μακριά

–Κλείνετε περίπου δύο χρόνια στο πηδάλιο της ΕΔΕΚ και διεκδικείτε επανεκλογή σας στο επικείμενο εκλογικό συνέδριο. Κάνατε την ΕΔΕΚ μία νέα και ανατρεπτική πολιτική δύναμη, όπως υποσχόσασταν προεκλογικά;

–Έχουμε ακόμη αρκετό δρόμο να διανύσουμε προς αυτή την κατεύθυνση, όμως την ίδια στιγμή να μην ξεχνάμε ότι έχουμε κατορθώσει σημαντικά πράγματα.

–Όπως για παράδειγμα;

–Έχουμε κάνει ευρεία αλλαγή του καταστατικού και είμαστε το μόνο κόμμα που έχουμε καθιερώσει περιορισμό στις θητείες των αξιωματούχων. Είμαστε το πρώτο κόμμα που οι συνεδρίες όλων των συλλογικών οργάνων είναι ανοικτές στα ΜΜΕ. Παραλάβαμε μία πολύ κακή οικονομική κατάσταση με τα χρέη του κόμματος να φτάνουν το ένα εκατομμύριο ευρώ. Αυτή τη στιγμή έχουμε καταφέρει να μειώσουμε το χρέος σε ποσοστό πέραν του 65% και προσδοκούμε ότι μέχρι τον Δεκέμβριο του '18 θα το μηδενίσουμε. Όσον αφορά το Κυπριακό και την εσωτερική διακυβέρνηση είδατε ότι η παρουσία μας στη βουλή είναι πολύ πιο αποτελεσματική παρά τους τρεις βουλευτές. Είχαμε ένα μεγάλο πλήγμα στις βουλευτικές εκλογές. Παρότι πετύχαμε τον ένα από τους στόχους μας για τέταρτη κοινοβουλευτική δύναμη δεν πετύχαμε το ποσοστό και αριθμό βουλευτών. Βγήκαμε από τις βουλευτικές εκλογές τραυματισμένοι, αλλά ζωντανοί και είμαστε τέταρτο κόμμα.

–Μέχρι το 2018 δηλαδή θα μηδενίσετε το χρέος. Θα υπάρχει ΕΔΕΚ από το '18 και μετά;

–Η ΕΔΕΚ έρχεται από μακριά και θα πάει ακόμη πιο μακριά.

–Με αρκετές απώλειες όμως. Πού οφείλονται;

–Εξαιτίας της κατάστασης που επικρατούσε στο κόμμα, εξαιτίας της μη φυσιολογικής μεταβίβασης της ηγεσίας στη νέα κατάσταση, της μεγάλης πολεμικής εντός και εκτός κόμματος και αυτή η επιθετικότητα εκφράστηκε με τον πιο απροκάλυπτο τρόπο κατά τη διαδικασία της εκλογής προέδρου της βουλής και στις παρεμβάσεις που έγιναν.

–Από πού;

–Από κέντρα εξουσίας

–Ποια είναι αυτά;

–Ο καθένας γνωρίζει. Κατορθώσαμε αυτό που δεν περίμενε κανένας στις τελευταίες εκλογές. Τα ποσοστά του κόμματος να μην είναι μικρότερα από το 2011 και πιστοποιήσαμε ότι είμαστε τέταρτη εκλογική δύναμη από τους υπόλοιπους.

–Βεβαίως επιλέξατε να στηρίξετε τον Ανδρέα Χρίστου στη Λεμεσό και να γυρίσετε την πλάτη στο στέλεχός σας Νίκο Νικολαΐδη ο οποίος τελικά εξελέγη. Αυτό δεν είναι ένα ζήτημα που σας προβληματίζει;

–Δεν είναι έτσι τα πράγματα. Τουλάχιστον σε αυτή την ΕΔΕΚ, οι συνεργασίες και οι συμφωνίες θα τηρούνται έναντι οποιουδήποτε τιμήματος. Ως πρόεδρος της ΕΔΕΚ είχα διερευνήσει τις προθέσεις Νικολαΐδη για να είναι υποψήφιος δήμαρχος και κατά τρόπο σαφή απέρριψε τη δημαρχία. Από τη στιγμή που μπήκαμε σε συζήτηση με ΑΚΕΛ και ΔΗΚΟ για το θέμα των δημάρχων από τον Ιούλιο, θα ήμουν σωστός αν έσπαζα τη συμφωνία που έκανα και να στηρίξω τον κ. Νικολαΐδη ως δήμαρχο Λεμεσού επειδή αποφάσισε ένα μήνα αργότερα να διεκδικήσει τη δημαρχία;

–Μα ο Ανδρέας Χρίστου πείστηκε την υστάτη να κατέλθει ως υποψήφιος κατόπιν πολλών πιέσεων.

–Έγινε μία συμφωνία μεταξύ κομμάτων για το ποιους υποψήφιους δημάρχους θα στηρίξουμε. Και δεν ήταν μόνο στη Λεμεσό αλλά σε όλη στην Κύπρο επιλεγμένα. Έπρεπε να φανώ αναξιόπιστος, ασυνεπής και να σπάσω μια συνεργασία γιατί ξαφνικά και εκ των υστέρων ένα στέλεχος που δεν βοήθησε το κόμμα και το πολέμησε αποφάσισε να είναι υποψήφιος δήμαρχος;

–Το γεγονός ότι η ΕΔΕΚ στην πλειοψηφία της σας γύρισε την πλάτη στηρίζοντας τον κ. Νικολαΐδη και όχι τον εκλεκτό της ηγεσίας στη Λεμεσό δεν υποδηλοί διάσταση της βάσης με την ηγεσία;

–Πώς το ξέρετε; Τα αποτελέσματα λένε πως είχαμε απώλειες, είχαμε και εισροές. Οι εκλογές αυτό έχουν. Στον δήμο Λεμεσού το 2011 πήραμε 6,92% και 6,8% σήμερα. Η βάση του κόμματός μου γύρισε την πλάτη στην ευρύτερη Λεμεσό βάσει των ποσοστών; Ναι, δεν εξελέγη ο Ανδρέας Χρίστου, ένας δήμαρχος που στηρίξαμε τρία κόμματα αλλά αυτό δεν πρέπει να χρεώνεται στην ΕΔΕΚ.

–Ένα ζήτημα που απασχόλησε πολύ την επικαιρότητα ήταν η αποκάλυψη των πρακτικών του Εθνικού Συμβουλίου από πλευράς σας. Το μετανιώσατε; Έκανε τελικώς ζημιά;

–Επιχειρήθηκε να γίνει περισσότερη ζημιά μέσω της παραποίησης των γεγονότων. Να σημειώσω ότι όταν σε προσπάθειά μου – μακριά από τα ΜΜΕ – να ενημερώσω κόσμο δεχόμουν ανελέητο πόλεμο από το προεδρικό περιβάλλον ότι ήμουν αναξιόπιστος ότι παραποιώ τα γεγονότα. Όταν ένας πολιτικός δέχεται τις δημόσιες αυτές προσβολές πείτε μου με ποιον τρόπο να αποκαταστήσει την αξιοπιστία του. Αν μου βρείτε άλλο τρόπο, θα ζητήσω συγγνώμη. Έκανα κάτι που κανένας άλλος δεν τόλμησε να κάνει. Αυτή είναι η διαφορά μας. Θα μπορούσα να διαρρεύσω τα πρακτικά και να έρθω εκ των υστέρων, όπως κάνουν όλοι οι υπόλοιποι, να κάνω λόγο για διαρροή εγγράφων. Εγώ επέλεξα να πάρω την πολιτική απόφαση, να έχω το πολιτικό κόστος και να πω τα πράγματα όπως είναι. Γιατί δεν τόλμησε κάποιος να διαψεύσει αυτά που διάβασα; Ακούσατε οποιονδήποτε να πει ότι δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα όσα διάβασα; Είμαι έτοιμος να πληρώσω οποιοδήποτε πολιτικό κόστος για να διατηρήσω την εντιμότητα και την αξιοπιστία μου και για μένα αυτά είναι αδιαπραγμάτευτοι όροι. Γι' αυτό και στις συνεργασίες μου και εντός και εκτός κόμματος τηρώ με θρησκευτική ευλάβεια αυτό που έχω συμφωνήσει.

> *Έπρεπε να φανώ ασυνεπής και να σπάσω μια συνεργασία, γιατί ξαφνικά και εκ των υστέρων ένα στέλεχος που δεν βοήθησε το κόμμα και το πολέμησε αποφάσισε να είναι υποψήφιος δήμαρχος;*

Οι συζητήσεις με τον Νικόλα και το ενδεχόμενο Λιλλήκα

–Μιλώντας για συνεργασίες, πόσο στενή είναι η συνεργασία σας με τον Νικόλα Παπαδόπουλο;

–Είναι συνεργασία η οποία εδράζεται περισσότερο στα θέματα του Κυπριακού χωρίς να υποστηρίζω ότι υπάρχει πλήρης ταυτότητα απόψεων σε διάφορα ζητήματα. Η ΕΔΕΚ στην πρώτη συνεδρία της Κεντρικής Επιτροπής υπό την προεδρία μου κατά τρόπο σαφή ξεκαθάρισε ότι από την εμπειρία που έχουμε αποκομίσει δεν βλέπουμε δυνατότητα συνένωσης των κομμάτων αυτών που κάποιοι θέλουν να ονομάσουν ενδιάμεσο χώρο. Και είχαμε ξεκαθαρίσει ότι στη βάση αυτών των δεδομένων εμείς είμαστε έτοιμοι να προχωρήσουμε σε οποιαδήποτε μορφή συνεργασίας για συγκεκριμένα ζητήματα, εάν και εφόσον συμφωνούμε. Δεν είμαστε δογματικά τοποθετημένοι υπέρ κάποιων συνεργασιών, δεν αποκλείουμε κανένα αλλά δεν είμαστε δεσμευμένοι και με κανέναν.

–Με το ΔΗΚΟ άλλο φαίνεται.

–Είναι γεγονός ότι με το ΔΗΚΟ είναι το κόμμα που έχουμε τις μεγαλύτερες συγκλίσεις σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων.

–Ισχύει το ενδεχόμενο συνένωσης ή δημιουργίας μιας κοινής πλατφόρμας;

–Το ξεκαθάρισε η απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής που είπα προηγουμένως. Αν προκύψουν όμως κάποιες αδήριτες ανάγκες για ευρύτερη συνεργασία, σαφώς είναι θέμα το οποίο θα συζητήσουμε με τα συλλογικά όργανα του κόμματος.

–Δεν συζητείται ήδη;

–Αυτό που συζητείται είναι επί μέρους συνεργασίες.

–Ζήτημα υποψηφίου για τις προεδρικές εκλογές του 2018 έχετε συζητήσει;

–Δεν άνοιξε ακόμα ο κύκλος των συζητήσεων.

–Θεωρείται κοινό μυστικό ότι ο Γιώργος Λιλλήκας, τον οποίο στηρίξατε το 2013, θα βάλει υποψηφιότητα για το 2018. Υπάρχει ενδεχόμενο συνεργασίας;

–Θα το αποφασίσουν τα συλλογικά όργανα του κόμματος. Εγώ έχω τις απόψεις τις δικές μου. Θα τις δημοσιοποιήσω στην Κεντρική Επιτροπή του κόμματος.

07-POLITIKI_Master_cy 03/02/17 22:39 Page 7

ΗΠΑ: Όχι αλλαγή του στάτους κβο στο Αιγαίο

Το κενό εξουσίας στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ και σε άλλα υπουργεία δυσχεραίνει τις δυνατότητες παρέμβασης της Ουάσιγκτον

Του **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ**

Έντονη ανησυχία επικρατεί στην Ουάσιγκτον για το επιδεινούμενο κλίμα στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και τον κίνδυνο να υπάρξει περαιτέρω κλιμάκωση της κατάστασης στο Αιγαίο. Η αμερικανική διπλωματία παρακολουθεί με προσοχή τις κινήσεις των δύο πλευρών, και έχει ενεργοποιηθεί προς την Αθήνα και την Άγκυρα κινούμενη σταθερά στη γραμμή του μεσολαβητή στην κρίση των Ιμίων το 1996, Ρίτσαρντ Χόλμπρουκ, ότι «κανείς δεν θα πρέπει να επιχειρήσει να αλλάξει το στάτους κβο στην περιοχή».

Υπάρχει ο φόβος ότι τα πράγματα μπορούν εύκολα να λάβουν άσχημη τροπή ως απόρροια «κακών υπολογισμών» ή ακόμη και ενός «ανόητου ατυχήματος», ενώ το σκηνικό περιπλέκει η πολιτική πραγματικότητα στην αμερικανική πρωτεύουσα καθώς το υπάρχον κενό εξουσίας δυσχεραίνει σημαντικά τις κινήσεις της αμερικανικής διπλωματίας. Πολλές κρίσιμες θέσεις σε αρμόδια υπουργεία και υπηρεσίες παραμένουν κενές, εξέλιξη που περιορίζει τις δυνατότητες αποτελεσματικής αμερικανικής παρέμβασης σε εύφλεκτες καταστάσεις όπως αυτή που έχει διαμορφωθεί τις τελευταίες εβδομάδες στο Αιγαίο.

Εκτιμάται ότι η Αθήνα επιδεικνύει την απαραίτητη ωριμότητα και τηρεί χαμηλούς τόνους, έστω και αν αυτό δεν ισχύει στον ίδιο βαθμό για όλους τους εμπλεκόμενους υπουργούς.

Ανήμερα της 21ης επετείου από τη σοβαρή κρίση στην περιοχή, τον Ιανουάριου του 1996, ο αρχηγός του τουρκικού Γενικού Επιτελείου Χουλούζι Ακάρ, συνοδευόμενος από τους αρχηγούς Στρατού, Πολεμικού Ναυτικού και Αεροπορίας, με πυραυλάκατο, σύμφωνα με ανακοίνωση του ελληνικού ΓΕΕΘΑ, προσέγγισαν περί τις 11 το πρωί το συγκρότημα των νήσων Ιμίων, όπου και παρέμειναν επί περίπου επτά λεπτά στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή, παραβιάζοντας κατά την κίνησή τους τα ελληνικά χωρικά ύδατα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο νέος υπουργός Εξωτερικών, Ρεξ Τίλερσον, μόλις ανέλαβε τα καθήκοντά του, ενώ δεν υπάρχει αναπληρωτής υπουργός, ούτε έχει διορισθεί ακόμη αντικαταστάτης της κατ' εξοχήν αρμόδιας βοηθού υπουργού για ευρωπαϊκές υποθέσεις, Βικτόρια Νούλαντ. Ο κύριος λόγος ανησυχίας των Αμερικανών είναι η απρόβλεπτη συμπεριφορά του Ταγίπ Ερντογάν που αντιμετωπίζει την υπόθεση της μη έκδοσης από την Ελλάδα των οκτώ Τούρκων στρατιωτικών μέσα από ένα συναισθηματικά φορτισμένο προσωπικό πρίσμα, και παράλληλα δεν δείχνει να αντιλαμβάνεται τη λειτουργία του κράτους δικαίου, κάτι άλλωστε που έχει ρίξει σκιές και στις γερμανοτουρκικές σχέσεις λόγω των αντίστοιχων περιπτώσεων Τούρκων στρατιωτικών που δεν έχουν εκδοθεί από το Βερολίνο.

Ερωτηθείς για το πώς θα διαχειρισθεί η κυβέρνηση Τραμπ την ένταση στο Αιγαίο μετά τη μη έκδοση των οκτώ Τούρκων στρατιωτικών, ο αντιπρόεδρος της RAND Corporation και πρώην πρέσβης στην Αθήνα, Τσαρλς Ρις, σημειώνει στην «Κ» ότι «οι ΗΠΑ αναμένεται να συνεχίσουν να ενθαρρύνουν τον διάλογο και τη διαμεσολάβηση για την αντιμετώπιση των θαλασσίων και άλλων διαφορών ανάμεσα στις δύο συμμάχους τους στο ΝΑΤΟ, την Ελλάδα και την Τουρκία».

Πολύ σοβαρή η κατάσταση θεωρούν οι Αμερικανοί

Οι Αμερικανοί έχουν διαμηνύσει στην κυβέρνηση Τσίπρα ότι θεωρούν την κατάσταση ως πολύ σοβαρή, και η γενική εκτίμηση που επικρατεί είναι πως η Αθήνα επιδεικνύει την απαραίτητη ωριμότητα και τηρεί χαμηλούς τόνους, έστω και αν αυτό δεν ισχύει στον ίδιο βαθμό για όλους τους εμπλεκόμενους υπουργούς, αν και δεν κάνουν διαχωρισμούς και βλέπουν την ελληνική στάση «συνολικά».

Παράλληλα, θετικά αποτιμάται η συγκρατημένη στάση που τηρεί η αξιωματική αντιπολίτευση και η αποφυγή διολίσθησης σε εθνικιστικές κορώνες. Ο Κυριάκος Μητσοτάκης έχει διαμηνύσει με πειστικό τρόπο στην αμερικανική κυβέρνηση ότι έχει αίσθηση των κινδύνων και σε καμία περίπτωση δεν θα επιχειρήσει να αξιοποιήσει πολιτικά την ένταση με την Άγκυρα.

Η αίσθηση στην Ουάσιγκτον είναι πως τα δεδομένα είναι σήμερα πολύ διαφορετικά σε σχέση με το '96, κυρίως λόγω των αλλαγών στο πολιτικό αλλά και το στρατιωτικό σκηνικό της Τουρκίας όπου επικρατεί αβεβαιότητα, ενώ οι δίαυλοι επικοινωνίας μεταξύ Ουάσιγκτον και Άγκυρας έχουν περιορισθεί, αν δεν έχουν εκλείψει. Οι άνθρωποι που τα τελευταία χρόνια χειρίζονταν τις σχέσεις με την Τουρκία – ο αντιπρόεδρος Μπάιντεν, ο υπουργός Εξωτερικών Τζον Κέρι, ο αρχηγός της CIA Μπρέναν – δεν υπάρχουν πλέον. Με την αλλαγή κυβέρνησης στις ΗΠΑ αυτό ήταν ως ένα βαθμό αναμενόμενο, ωστόσο αυτή τη φορά τα κενά είναι πολύ μεγαλύτερα, ενώ δεν διαφαίνεται ταχεία αναπλήρωσή τους.

Το πρόβλημα των «κενών θέσεων» δεν περιορίζεται στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ. Παρατηρείται και στο Υπουργείο Οικονομικών, εξέλιξη που περιορίζει τις όποιες δυνατότητες αμερικανικής παρέμβασης και σε ό,τι αφορά το θέμα της αξιολόγησης της πορείας της ελληνικής οικονομίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι δεν υπάρχει ούτε υπουργός, ούτε αναπληρωτής, αλλά ούτε και ο τρίτος στην ιεραρχία υφυπουργός για διεθνείς οικονομικές σχέσεις στην αρμοδιότητα του οποίου εμπίπτουν η συνεργασία με την Ε.Ε. και η δράση στο πλαίσιο του ΔΝΤ, άρα και ο χειρισμός, άμεσος ή έμμεσος, του «ελληνικού ζητήματος». Φυσικά, ακόμη και αν πληρωθούν οι συγκεκριμένες θέσεις, δεν είναι βέβαιο ότι η κυβέρνηση Τραμπ θα υιοθετήσει την ίδια υποβοηθητική προς την Ελλάδα στάση ασκώντας πιέσεις ανάλογες με αυτές των πρώην υπουργών Οικονομικών, Γκάιτνερ και Λιου, προς το Βερολίνο και στους κόλπους του ΔΝΤ.

Ο κύριος λόγος ανησυχίας των Αμερικανών είναι η απρόβλεπτη συμπεριφορά του Ταγίπ Ερντογάν που αντιμετωπίζει την υπόθεση της μη έκδοσης από την Ελλάδα των οκτώ Τούρκων στρατιωτικών μέσα από ένα συναισθηματικά φορτισμένο προσωπικό πρίσμα.

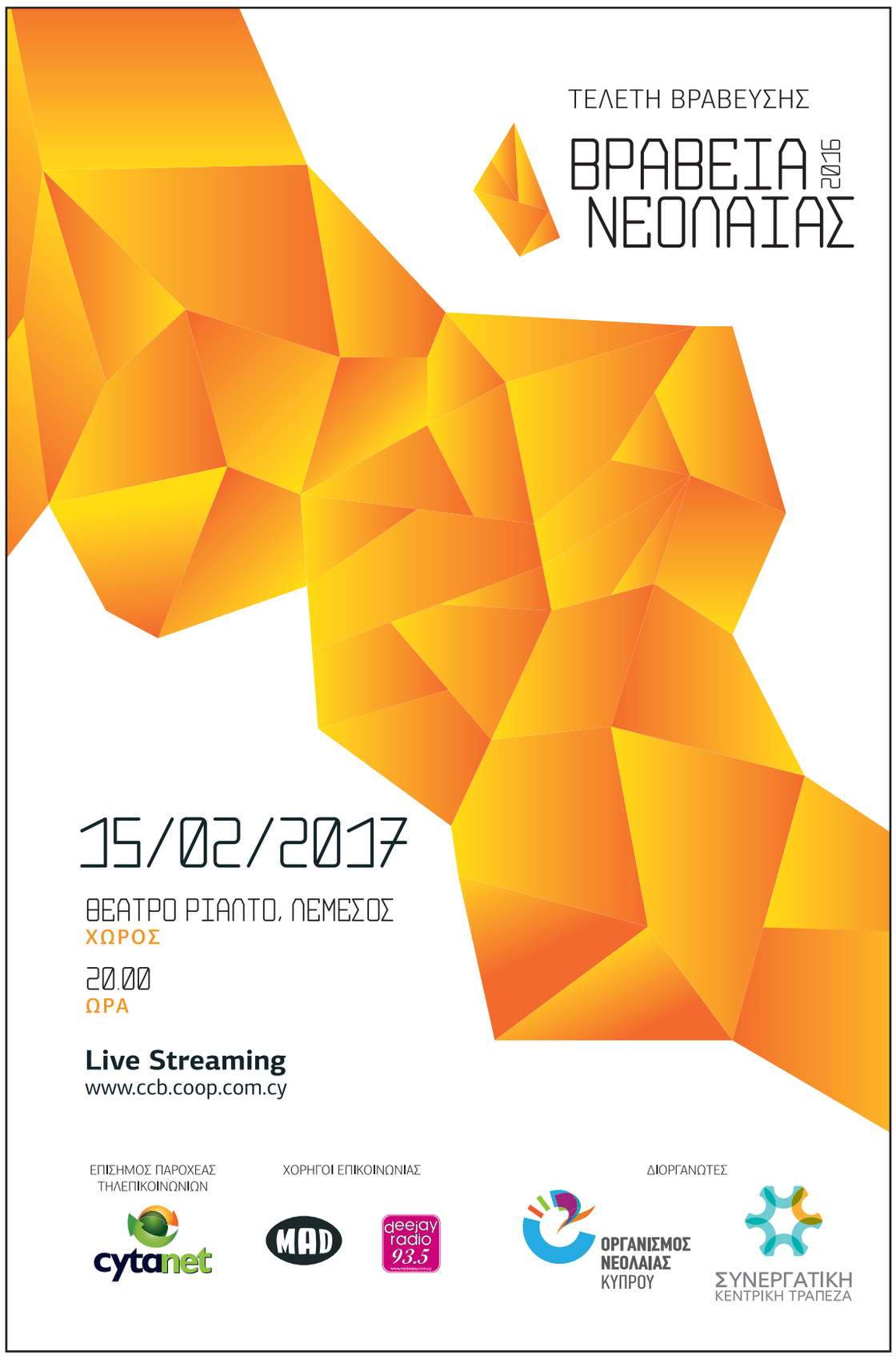

08-POLITIKH_Master_cy 03/02/17 23:53 Page 8

Το «Μεγάλο Παιχνίδι» της Ανατολικής Μεσογείου

ΗΠΑ
Ναυτική και αεροπορική στρατιωτική παρουσία σε όλη την Ανατ. Μεσόγειο. Κύρια στρατιωτική βάση στο Ιντσιρλίκ της Τουρκίας, ισχυρό αποτύπωμα στη Σούδα και μεγάλη κινητικότητα του αμερικανικού στόλου στην περιοχή. Ο **Ντόναλντ Τραμπ** έχει ήδη εξαγγείλει συναντήσεις με τους ηγέτες Ισραήλ και Αιγύπτου **Νετανιάχου** και **Σίσι**, με τους οποίους επιθυμεί να συνεργαστεί στενά. Οι ΗΠΑ διεκδικούν μεγαλύτερη μερίδα στην ενεργειακή πίτα στην Κύπρο, στην Αίγυπτο και στο Ισραήλ.

ΡΩΣΙΑ
Διατηρεί ναυτική και αεροπορική στρατιωτική βάση στη Συρία και συντονίζει επιχειρήσεις στη χώρα με τη συμμετοχή των δυνάμεων Ασαντ και των Τούρκων. Ο ρωσικός στόλος της Μαύρης Θάλασσας έχει σημαντική κινητικότητα στην ευρύτερη περιοχή. Παρά την κρίση, σημαντικά ρωσικά κεφάλαια παραμένουν σε κυπριακές τράπεζες.

ΒΡΕΤΑΝΙΑ
Διαθέτει στρατιωτικές βάσεις στην Κύπρο. Το Λονδίνο, ενόψει και της εξόδου από την Ε.Ε., επιζητεί αναθέρμανση σχέσεων με Τουρκία για πολλούς, κυρίως οικονομικούς, λόγους. Εταιρείες βρετανικών συμφερόντων έχουν ήδη μέρος ενεργειακών «οικοπέδων» στην Αίγυπτο, ενώ διεκδικούν εκμετάλλευση φυσικού αερίου σε Κύπρο και Ισραήλ.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ
Η **Αγκελα Μέρκελ** αναζητεί διόδους για τη Γερμανία προς τη Μεσόγειο. Πέρα από την de facto επιρροή της Γερμανίας στην Ελλάδα, λόγω του οικονομικού προγράμματος, υφίσταται και ένα περιορισμένο, αλλά υπαρκτό, στρατιωτικό ενδιαφέρον. Από τον Μάρτιο του 2016 τη διοίκηση του νατοϊκού στολίσκου στο Αιγαίο διατηρεί η Γερμανία.

ΓΑΛΛΙΑ
Οι στρατιωτικές δυνατότητες της Γαλλίας την καθιστούν τη μοναδική αξιόμαχη δύναμη της Ε.Ε. Στο ενεργειακό παιχνίδι, η Γαλλία, μαζί με την Ιταλία, έχει ώς αυτή τη στιγμή κερδίσει διαγωνισμούς για την εκμετάλλευση οικοπέδων στις ΑΟΖ Κύπρου και Αιγύπτου.

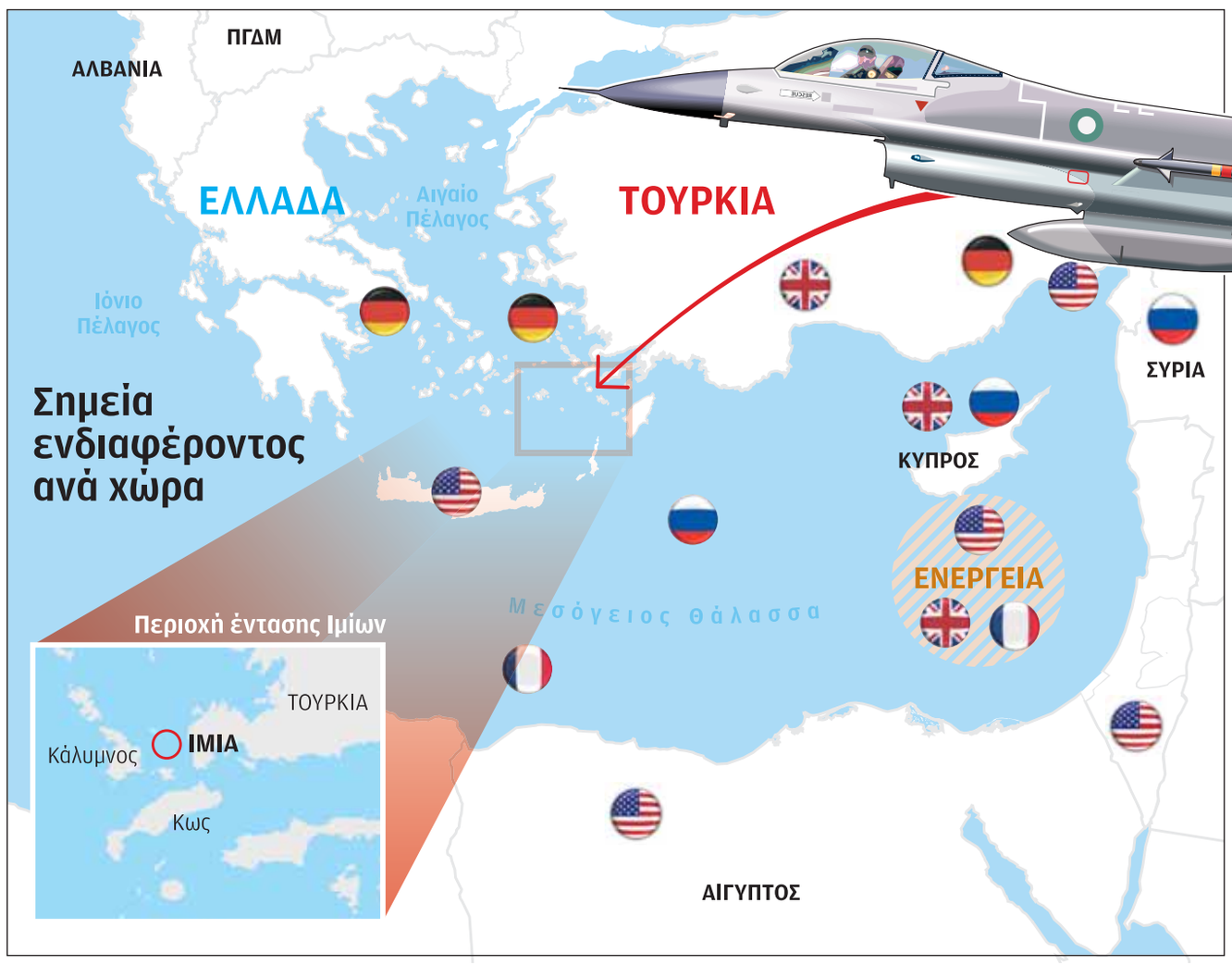

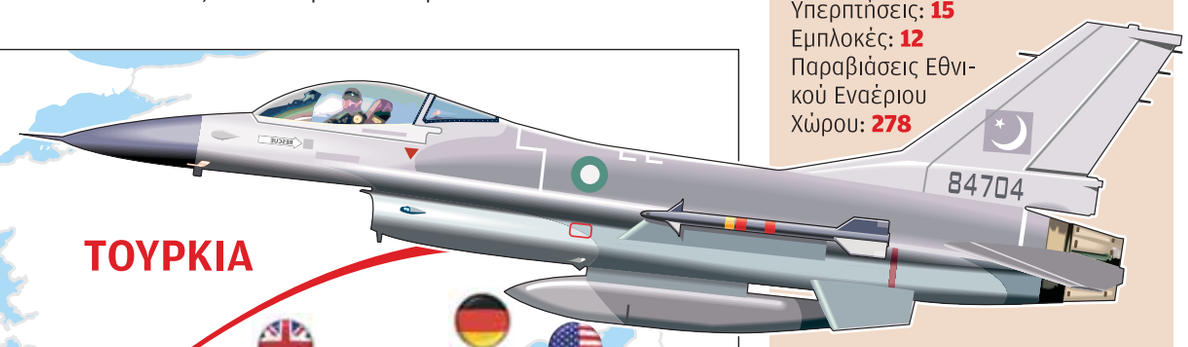

ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ

2016
Υπερπτήσεις: **57**
Εμπλοκές: **68**
Παραβιάσεις Εθνικού Εναερίου Χώρου: **1.671**
Παραβάσεις FIR Αθηνών: **902**

2017
(μέχρι και την Πέμπτη 2 Φεβρουαρίου)
Υπερπτήσεις: **15**
Εμπλοκές: **12**
Παραβιάσεις Εθνικού Εναερίου Χώρου: **278**
Παραβάσεις FIR Αθηνών: **94**

ΠΗΓΗ: ΓΕΕΘΑ

ΣΤΟΛΟΣ

ΕΛΛΑΔΑ	ΤΟΥΡΚΙΑ
13 φρεγάτες	16+2 νέες κορβέτες εγχώριας κατασκευής
9 υποβρύχια	13 υποβρύχια

ΤΡΙΤΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ

ΝΑΤΟ: Μέσω του στολίσκου της SNMG-2 από τη Λέσβο έως τη Σάμο, έχουν κάνει περιπολία -υπό γερμανική διοίκηση- συμμαχικά πλοία από συνολικά **21** χώρες.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το «ατύχημα» παραμονεύει στο Αιγαίο

Σαφείς εντολές για ψυχραιμία έχουν δοθεί στους χειριστές μαχητικών, ενώ σε εγρήγορση βρίσκεται και το Πολεμικό Ναυτικό

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

«No ships, no troops, no flags». Αυτή η φράση του Ρίτσαρντ Χόλμπρουκ, τα ξημερώματα της 31ης Ιανουαρίου 1996, δεν έχει για όσους ζουν και παρακολουθούν εκ του σύνεγγυς τα ελληνοτουρκικά μόνο ιστορική αξία. Είναι και μια έμμεση, πλην σαφής αποτύπωση ενός παράτυπου αλλά πολύ αληθινού status quo στην περιοχή τα τελευταία 21 χρόνια.

Γι' αυτό και όταν ο Αρειος Πάγος αποφάσισε στις 26 Ιανουαρίου να μην εκδώσει τους οκτώ φυγάδες Τούρκους στρατιωτικούς, έμπειροι διπλωμάτες και αξιωματικοί δεν διερωτήθηκαν για πολύ αν θα υπάρξει κλιμάκωση, απλώς ανέμεναν να διαπιστώσουν το είδος της, με το βλέμμα στραμμένο στα Ιμια. Αυτή η εποχή, τα τελευταία χρόνια, είναι πάντα επικίνδυνη, λόγω της επετείου από

Το μπαράζ υπερπτήσεων, παραβάσεων και παραβιάσεων από τουρκικά F-16, η παρέμβαση περί αποστρατιωτικοποιημένης Κω, η «αναβάθμιση» του προξενείου στη Ρόδο.

την κρίση των Ιμίων, που οδήγησε τον Χριστόδουλο Καραθανάση, τον Παναγιώτη Βλαχάκο και τον Εκτορα Γιαλοψό στον θάνατο εν ώρα καθήκοντος. Οσο περνούν οι ημέρες, με δεδομένη τη δημόσια απειλή από τον Τούρκο ΥΠΕΞ, Μεβλούτ Τσαβούσογλου, για «ατύχημα» που θα οδηγήσει σε καταστάσεις «δίχως γυρισμό», γίνεται σαφές πως είτε για εσωτερική κατανάλωση ενόψει του συνταγματικού δημοψηφίσματος του Απριλίου είτε λόγω ενεργοποίησης μιας ατζέντας «Αιγαίου» από τον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, η Τουρκία έχει στρέψει το βλέμμα και προς τον Δυσμάς γείτονά της.

Η έξοδος της «Μελτέμ»

Οταν την περασμένη Κυριακή, 29 Ιανουαρίου, λίγο πριν από τις 11 το πρωί, εντοπίστηκε η έξοδος της πυραυλακάτου «Μελτέμ», με διακριμένο επιβαίνοντα τον αρχηγό ΓΕΕΘΑ Χουλουσί Ακάρ και τους τρεις επικεφαλής των κλάδων των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων, διπλωμάτες και στρατιωτικοί ήταν σίγουροι ότι επίκειται κλιμάκωση. Εκείνη τη στιγμή η προσοχή των αξιωματικών στην κανονιοφόρο «Κραταιός», που βρισκόταν στην περιοχή των Ιμίων, δεν ήταν στραμμένη στην πυραυλάκατο που μετέφερε τον Τούρκο ΑΓΕΕΘΑ, αλλά στα δύο υπερσύγχρονα σκάφη ανορθόδοξου πολέμου που συνόδευαν. Αυτού του τύπου τα σκάφη, μεγέθους περί τα 20 μέτρα, είναι κατασκευασμένα για να μεταφέρουν έως και 20 άνδρες των ειδικών δυνάμεων για επιχειρήσεις παρόμοιες με αυτή που το 1996 οδήγησε στη κρίση των Ιμίων. Αφού συνόδευσαν την πυραυλάκατο που μετέφερε τον Τούρκο ΑΓΕΕΘΑ στην Αλικαρνασσό, στράφηκαν εν συνεχεία προς Βορράν, διανύοντας 150 ναυτικά μίλια, προτού καταλήξουν στον κόλπο της Σμύρνης και βγουν από την άμεση προσοχή του ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού που παρακολουθούσε την πορεία τους. Αυτή ακριβώς η διάσταση, του ναυτικού αιφνιδιασμού, είναι εκείνη που ανησυχεί ιδιαιτέρως το ΓΕΕΘΑ και τις αρμόδιες υπηρεσίες. Οχι μόνο διά πιθανής αποβάσεως στα Ιμια, η οποία θα συνιστούσε σαφή παραβίαση ακόμη και αυτού του άτυπου «προσωρινού» καθεστώτος των Ιμίων και θα οδηγούσε σε άμεση κλιμάκωση της έντασης, αλλά, ενδεχομένως, μέσω διεκδίκησης του δικαιώματος Ερευνας και Διάσωσης (SAR) σε ένα περιστατικό που θα έχει σκηνοθετηθεί προς αυτή την κατεύθυνση από την Αγκυρα.

Υφαλοι και αβαθή

Η περιοχή από τη Σύμη έως και την Ψέριμο είναι γεμάτη υφάλους και αβαθή, και κάτι τέτοιο αποτελεί ένα ακραίο, απευκταίο, αλλά ενδεχομένως πιθανό σενάριο, εάν όντως η Αγκυρα επιθυμεί να κλιμακώσει περαιτέρω την ένταση, κάτι το οποίο εξετάζεται από την Αθήνα. Σε ναυτικό επίπεδο, πάντως, με εξαίρεση την έξοδο του τουρκικού στόλου στα μέσα Ιανουαρίου για την τριμηνιαία επιχειρησιακή αξιολόγησή του στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο, οι μονάδες επιφανείας της γειτονικής χώρας δεν δείχνουν αξιοσημείωτη κινητικότητα.

Στεφάνι και παραβιάσεις

Το δεύτερο επεισόδιο της τουρκικής κλιμάκωσης ήλθε έπειτα από την πρωτοβουλία του υπουργού Εθνικής Αμυνας Π. Καμμένου να μεταβεί, συνοδευόμενος από τον νέο αρχηγό ΓΕΑ Χρ. Χριστοδούλου, στην περιοχή των Ιμίων νωρίς το πρωί της 1ης Φεβρουαρίου, για ρίψη στεφάνου προς τιμήν των πεσόντων του 1996.

Ακολούθησε ένα ανεπανάληπτο, στην ιστορία της καταγραφής τους από το ΓΕΕΘΑ, μπαράζ υπερπτήσεων, παραβάσεων και παραβιάσεων από τουρκικά F-16:

- 10 υπερπτήσεις των Ιμίων και της Καλολίμνου.
- 138 παραβιάσεις του εθνικού εναερίου χώρου.
- 24 παραβάσεις του FIR Αθηνών σε λιγότερες από 6 ώρες.

Το γεγονός ότι δεν υπήρξε κάποιο ατύχημα στον αέρα εκείνη την ημέρα οφείλεται αφενός στο μεγάλο ύψος των υπερπτήσεων, αφετέρου στις πολύ σαφείς και αυστηρές εντολές που έχουν λάβει οι Ελληνες πιλότοι για ψυχραιμία, καθώς οι Τούρκοι ομόλογοί τους δεν είναι οι πολύπειροι χειριστές που επάνδρωναν τα τουρκικά μαχητικά πριν από τις 15 Ιουλίου, αλλά νεαροί ανθυποσμηναγοί, με πολύ μικρή πτητική εμπειρία.

Η επανάληψη ενός περιστατικού, όπως εκείνο που οδήγησε τον σμηναγό Κώστα Ηλιάκη στον θάνατο στις 23 Μαΐου 2006 κατά την αναχαίτιση τουρκικού F-16 στο Καρπάθιο Πέλαγος, είναι ένας καθημερινός κίνδυνος. Η τελευταία φορά που σημειώθηκε ένας τέτοιος κίνδυνος ήταν στις αρχές Μαρτίου του 2016, όταν ο πιλότος τουρκικού F-16, που πραγματοποιούσε νυχτερινή παραβίαση στα νότια της Λήμνου, έσβησε όλα τα φώτα του αεροσκάφους του όταν αντιλήφθηκε ότι πλησιάζει ελληνικό μαχητικό, με αποτέλεσμα η σύγκρουση στον αέρα να αποφευχθεί μόνο χάρη στην ικανότητα των δύο χειριστών.

Το νέο αίτημα της Τουρκίας

Προτού οι ελληνοτουρκικές σχέσεις δοκιμαστούν ξανά στη Γενεύη, θα έχει μεσολαβήσει και η Σύνοδος Υπουργών Αμυνας του ΝΑΤΟ στις Βρυξέλλες (14-16 Φεβρουαρίου), όταν και η Τουρκία αναμένεται να καταθέσει ξανά αίτημα για άμεσο τερματισμό της δράσης του στολίσκου της SNMG-2 στο Ανατολικό Αιγαίο, που τον επόμενο μήνα θα κλείσει έναν χρόνο. Οι Τούρκοι έχουν διατρανώσει -εμμέσως και αμέσως- ότι δεν επιθυμούν παρουσία τρίτων δυνάμεων στο Αιγαίο, κάτι που ο κ. Ερντογάν είχε θέσει και προσωπικά προς τον γ.γ. της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας, όταν αυτός επισκέφθηκε την Αγκυρα τον περασμένο Σεπτέμβριο. Στη σύνοδο της επόμενης εβδομάδας, μένει να φανεί τι ρόλο θα αναλάβει η Τουρκία, έπειτα από την απόφαση για αναβάθμιση του Διακλαδικού Στρατηγείου της Νάπολης σε περιφερειακή Δομή Νότου με αναπληρωτή γενικό γραμματέα, κάτι που προωθήθηκε έπειτα από κοινή πρωτοβουλία Ελλάδας, Ισπανίας, Ιταλίας και Πορτογαλίας.

Οι ρητορικές εξάρσεις

Το τρίτο επεισόδιο ήλθε έπειτα από τις νέες ρητορικές εξάρσεις του κ. Τσαβούσογλου, του Τούρκου πρωθυπουργού Μπιναλί Γιλντιρίμ περί 130 βραχονησίδων που, κατά την άποψή του, δεν είναι σαφές εάν ανήκουν στην Ελλάδα ή την Τουρκία, και την προχθεσινή παρέμβαση του εκπροσώπου του τουρκικού ΥΠΕΞ Χουσεΐν Μουφτούογλου περί αποστρατιωτικοποιημένης Κω.

Η τοποθέτηση του κ. Μουφτούογλου απαντήθηκε μεν σε οξύ ύφος από τον Ελληνα ομόλογό του Στρ. Ευθυμίου, ο οποίος του υπενθύμισε ότι με τη Συνθήκη των Παρισίων το 1947 τα Δωδεκάνησα πέρασαν από την κυριαρχία της Ιταλίας σε εκείνη της Ελλάδας, χωρίς καμία συμμετοχή της Τουρκίας. Ωστόσο η ανακοίνωση Μουφτούογλου κρύβει περισσότερα απ' όσα φαίνονται.

Αφορμή για την ανακοίνωση του κ. Μουφτούογλου υπήρξε μια καθημερινή δραστηριότητα Ελλήνων αλεξιπτωτιστών στην Κω, την οποία κάποια ελληνικά ΜΜΕ ενέταξαν σε «ελληνική επίδειξη ετοιμότητας» λόγω της κατάστασης στα Ιμια. Αλλωστε το ΓΕΣ δεν ανακοίνωσε τίποτα, γι' αυτό και ο κ. Μουφτούογλου περιέγραψε ως πηγή πληροφόρησής του «ελληνικά ΜΜΕ».

Το τουρκικό προξενείο

Στην Κω και στη Ρόδο υπάρχουν μουσουλμάνοι κάτοικοι, Ελληνες πολίτες, οι οποίοι δεν έχουν καθεστώς μειονότητας, όπως εκείνοι στη Θράκη (όπου το προξενείο της Κομοτηνής ακόμη αναζητεί «γκιουλενιστές»). Ορισμένοι κύκλοι στην Αθήνα εκτιμούν ότι η Τουρκία, στην προσπάθειά της να ασκήσει περαιτέρω πιέσεις προς την Ελλάδα, ενισχύει το προξενείο της στη Ρόδο, τοποθετώντας ως γενικό πρόξενο τον μέχρι πρότινος «No 2» της τουρκικής πρεσβείας στην Αθήνα, Μπαρίς Καλκαβάν, ο οποίος μάλιστα, στην πρώτη ανάρτησή του στον λογαριασμό Facebook που διατηρεί το προξενείο, επισήμανε τη χωρική αρμοδιότητά του από το Μέις (Καστελλόριζο) έως τη Λήμνο.

Το μόνο χαρακτηριστικά παράδοξο σε αυτή την κίνηση είναι ότι ο κ. Καλκαβάν είναι μάλλον πολύ έμπειρος και υψηλόβαθμος για ένα τέτοιο πόστο. Δεδομένου ότι και ο μέχρι πρότινος πρέσβης της Τουρκίας στην Αθήνα, Κερίμ Ουράς, είναι πλέον διπλωματικός σύμβουλος του Τούρκου πρωθυπουργού, καθίσταται σαφές πως, αν μη τι άλλο, οι διπλωμάτες που έχουν πολυετή ελληνική εμπειρία αξιοποιούνται σε σημαντικά πόστα. Ο πρωθυπουργός Αλ. Τσίπρας φέρεται να εκτιμά ότι όσα έχουν συμβεί το τελευταίο χρονικό διάστημα, από τη διεθνή διάσκεψη της Γενεύης μέχρι σήμερα, έχουν ενσωματώσει όχι μόνο το Κυπριακό, αλλά και –σταδιακά– την κατάσταση στο Αιγαίο, στην ατζέντα των ευρωτουρκικών σχέσεων. Οι συνεργάτες του κ. Τσίπρα επισημαίνουν ότι η κ. Μέρκελ αντιλαμβάνεται απολύτως την κατάσταση. Μένει να φανεί πόσο έντονες θα είναι οι πιέσεις των Γερμανών για το Κυπριακό.

Πάντως στη συνάντηση που είχε ο κ. Κοτζιάς με τον ειδικό σύμβουλο του γ.γ. του ΟΗΕ για το θέμα, Εσπεν Μπαρθ Εϊντε, έγινε σαφές ότι το ζήτημα της εξωτερικής ασφάλειας και η αξιοποίηση της ευρωπαϊκής ελευθερίας διακίνησης Τούρκων στην Κύπρο είναι δύο αγκάθια.

Στην ίδια συνάντηση, φαίνεται ότι ο κ. Κοτζιάς ζήτησε, επίσης, από τον κ. Εϊντε να παραδεχθεί πως στη διάσκεψη της 12ης Ιανουαρίου οι χειρισμοί του ΟΗΕ ήταν τέτοιοι που επέτρεψαν στην Τουρκία να κατηγορήσει την Ελλάδα για «ναυάγιο» των διαπραγματεύσεων, κάτι το οποίο δεν συνέβη. Ο κ. Εϊντε, πάντως, εξέφρασε και την ανησυχία που μπορεί να έχει το κακό κλίμα στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και στις διαπραγματεύσεις του Κυπριακού, που ξεκινούν πάλι στις αρχές Μαρτίου σε πολιτικό επίπεδο.

09-POLITIKI_Master_cy 03/02/17 22:41 Page 9

Ο Αλέξης Τσίπρας στο στόχαστρο Ερντογάν

Ο Έλληνας πρωθυπουργός μάς παραπλάνησε για τους οκτώ στρατιωτικούς, ισχυρίζεται η Άγκυρα και απειλεί με μεγάλη ένταση

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

«Σε μια δύσκολη συγκυρία που η ελληνική οικονομία οδηγείται από το κακό στο χειρότερο και η Ελλάδα δεν διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην περιοχή της, ο Τσίπρας δεν έχει άλλη επιλογή παρά να εστιάσει στα τουρκικά αιτήματα», δηλώνει στην «Κ» πηγή του τουρκικού προεδρικού.

Ο ισχυρός πολιτικός άνδρας της Τουρκίας παρουσιάζεται να έχει μια νέα απογοήτευση, η οποία ακούει στο όνομα Αλέξης Τσίπρας. Ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν νοιώθει «προδομένος». Και αυτό διότι, σύμφωνα πάντα με την ρητορική της Άγκυρας, μόλις λίγα εικοσιτετράωρα μετά το αποτυχημένο στρατιωτικό πραξικόπημα του περασμένου Ιουλίου, όταν ο πρωθυπουργός της Ελλάδας επικοινώνησε τηλεφωνικά με τον ίδιο για να εκφράσει συμπαράσταση προς την εκλεγμένη κυβέρνηση της Τουρκίας, ο κ. Τσίπρας έδωσε και μια σημαντική υπόσχεση στην τουρκική πλευρά.

Η Άγκυρα διαμηνύει ότι οι τελευταίες κινήσεις της στη σκακιέρα του Αιγαίου δεν είναι μια απλή «μπλόφα», η κατάσταση είναι πολύ σοβαρή και πως ό,τι λέει το εννοεί.

Σύμφωνα με την Άγκυρα, ο πρωθυπουργός της Ελλάδας ζητούσε ένα χρονικό περιθώριο 15-20 ημερών για τη «διευθέτηση» του ζητήματος των οκτώ στρατιωτικών που βρήκαν καταφύγιο στην Αλεξανδρούπολη, περνώντας τα ελληνοτουρκικά σύνορα με ελικόπτερο του τουρκικού στρατού. «Ο Τσίπρας όχι μόνο δεν κράτησε την υπόσχεσή του αλλά ταυτοχρόνως μας παραπλάνησε και δεν κατάφερε να αρθεί στο ύψος των περιστάσεων. Η στάση του δεν συμβαδίζει με αυτή ενός σοβαρού πολιτικού». Αυτό δηλώνει στην «Κ» καλά ενημερωμένη πηγή από τον κύκλο του προεδρικού μεγάρου της Άγκυρας, η οποία συνεχίζει ισχυριζόμενη και το εξής: «Το δυσάρεστο στην όλη υπόθεση είναι το γεγονός ότι η Αθήνα δεν κατανοεί το μέγεθος του λάθους που διέπραξε. Ακόμη και σήμερα επιχειρεί να διασκεδάσει τις εντυπώσεις. Δεν κατανοεί το κύμα δυσαρέσκειας και πικρίας που δημιούργησε στην Άγκυρα σε μια περίοδο που υπήρχαν ελπίδες για λύση του Κυπριακού και πρόοδο στα ελληνοτουρκικά».

Μεγάλη ένταση

Οι πηγές της «Κ» στην Άγκυρα θεωρούν ότι η νέα περίοδος στα ελληνοτουρκικά θα χαρακτηριστεί από μια μεγάλη ένταση μέχρι τη στιγμή που «η Αθήνα θα κατανοήσει τη σοβαρότητα της όλης υπόθεσης και θα επιστρέψει τους πραξικοπηματίες στη χώρα τους». Με άλλα λόγια, η Άγκυρα θα πιέζει την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ μέχρι τη στιγμή που θα εξασφαλίσει την επίτευξη του απώτερου στόχου της, δηλαδή την επιστροφή των 8 στρατιωτικών στην Τουρκία. Γι' αυτό τον λόγο και με βάση την υπόθεση «σε μια δύσκολη συγκυρία που η ελληνική οικονομία οδηγείται από το κακό στο χειρότερο και η Ελλάδα δεν διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην περιοχή της, ο Τσίπρας δεν έχει άλλη επιλογή παρά να εστιάσει στα τουρκικά αιτήματα», η τουρκική πλευρά εστιάζει σε τρία πεδία αντιποινων.

Πίεση στο Αιγαίο

Στην Άγκυρα η νέα εστία έντασης στο Αιγαίο, η οποία έχει ως επίκεντρο τα Ίμια εκλαμβάνεται ως κομμάτι των εξελίξεων στο παζλ της υπόθεσης των οκτώ στρατιωτικών. Παράλληλα, η Τουρκία προβάλλοντας ποικιλοτρόπως τη στρατιωτική της ισχύ στο Αιγαίο, υπενθυμίζει στην Ελλάδα ότι η Αθήνα δεν έχει την πολυτέλεια να πραγματοποιήσει βήματα στα ελληνοτουρκικά, τα οποία δεν θα βρίσκουν σύμφωνη την τουρκική πλευρά. Προς επίρρωση τούτων η Άγκυρα διαμηνύει ότι οι τελευταίες κινήσεις της στη σκακιέρα του Αιγαίου δεν είναι μια απλή «μπλόφα», η κατάσταση είναι πολύ σοβαρή και πως ό,τι λέει το εννοεί. Μάλιστα, διαμηνύει στην Αθήνα να αναλογιστεί το κόστος κάποιων, απρόβλεπτων και ανεπιθύμητων εξελίξεων στο Αιγαίο υποδεικνύοντας ότι σχετική προειδοποίηση εστάλη την προηγούμενη εβδομάδα από τον υπουργό Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου, μέσω Χουριέτ.

Σημειώνεται ότι ο κ. Τσαβούσογλου εξαπέλυσε επίθεση κατά του Πάνου Καμμένου, με αφορμή τη ρίψη στεφάνου από τον υπουργό Άμυνας της Ελλάδος, πάνω από τα Ίμια, «συνέστησε σωφροσύνη στον υπουργό» και είπε ότι «δεν πρέπει να εκμεταλλεύονται τη δική μας σωφροσύνη. Ξέρουμε να δώσουμε τη δέουσα απάντηση»...

Το μεταναστευτικό

Ο δεύτερος άσος στο μανίκι της Άγκυρας στην υπόθεση των οκτώ στρατιωτικών είναι το μεταναστευτικό ζήτημα. Η Άγκυρα, από την πρώτη στιγμή του ακούσματος της απόφασης του Άρειου Πάγου προειδοποιεί στην Αθήνα ότι επίκειται η απόσυρση της συμφωνίας για την επανεισδοχή των προσφύγων. Σε αυτό το πεδίο θα πρέπει να σημειωθεί ότι η πρόσφατη διαπραγμάτευση του Προέδρου Ερντογάν με την Καγκελάριο της Γερμανίας δεν έφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα στο προσφυγικό ζήτημα από την σκοπιά της Άγκυρας. Η τουρκική πλευρά πιστεύει ότι η Ε.Ε. δεν προσεγγίζει με ειλικρίνεια την Τουρκία στο συγκεκριμένο πεδίο. Για αυτό τον λόγο, στην Άγκυρα κυκλοφορεί η πληροφορία ότι το επόμενο διάστημα στο προσφυγικό ζήτημα ενδέχεται να δούμε εξελίξεις στο Αιγαίο.

Τουρισμός και συνεργασία των δύο κρατών

Τέλος, μέχρι τη στιγμή της συμμόρφωσης της ελληνικής πλευράς με το προαναφερόμενο τουρκικό τύπο, η τουρκική πλευρά εστιάζει σε μια σειρά αντιποίνων. Μέσα στο πλαίσιο της συγκεκριμένης ρητορικής, σταδιακά η Άγκυρα ενδέχεται να λάβει πρωτοβουλίες σε θέματα που αφορούν τις διμερείς εμπορικές σχέσεις-συνδιαλλαγές. Επίσης, στην Άγκυρα υπάρχουν κύκλοι που προβάλλουν την άποψη ότι η Άγκυρα καλείται στη νέα περίοδο να «απαντήσει» στην Ελλάδα με δικά της βήματα στο πεδίο του τουρισμού. Τέλος, η Άγκυρα εμφανίζεται έτοιμη να αναθεωρήσει τις διακρατικές συνεργασίες Ελλάδας-Τουρκίας σε διάφορα πεδία που έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και για τις δύο χώρες.

Εισαγωγικές εξετάσεις

Το **Grammar School Λευκωσίας** ανακοινώνει ότι οι Εισαγωγικές Εξετάσεις για το ακαδημαϊκό έτος **2017-2018** θα γίνουν τη **Δευτέρα, 13 Μαρτίου, στις 3:30μ.μ.** στα κτήρια του σχολείου. Οι εξετάσεις θα πραγματοποιηθούν για Ελληνόφωνους και Αγγλόφωνους μαθητές.

Οι εγγραφές για τις εξετάσεις γίνονται στα **γραφεία του Grammar School,** από τις **8:30π.μ. - 4:00μ.μ.** μέχρι και την **Πέμπτη, 9 Μαρτίου 2017.** Κατά την εγγραφή, πρέπει να προσκομίζεται αντίγραφο του πιστοποιητικού γεννήσεως του υποψήφιου μαθητή και δύο πρόσφατες φωτογραφίες.

Για τους μαθητές που έχουν εγγραφεί και ενδιαφέρονται για το ποδοσφαιρικό πρόγραμμα **Arsenal Soccer School,** η πρακτική δοκιμασία θα πραγματοποιηθεί το **Σάββατο, 4 Μαρτίου.**

Αιτήσεις για τις εξετάσεις στο **www.grammarschool.ac.cy**

Για περισσότερες πληροφορίες, τηλ.: 22 695 695
Email: info@grammarschool.ac.cy

The Grammar School Nicosia
Microsoft in Education Microsoft Showcase Schools
SOCCER SCHOOLS

Cyprus College

Νέες επιτυχίες της Σχολής Επαγγελματικών Σπουδών του Cyprus College στις εξετάσεις του Επαγγελματικού Σώματος ACCA
(Association of Chartered Certified Accountants)

ACCA: Εξεταστική Δεκεμβρίου 2016

Οι πιο κάτω φοιτητές μας έχουν κατακτήσει τα 6 πρώτα παγκύπρια βραβεία από τα 10 μαθήματα του ACCA και έχουν επιτύχει τις αντίστοιχες κατατάξεις παγκοσμίως:

- **Charlotte Suzanne Bartlam: 1η θέση παγκύπρια και 1η παγκόσμια** (ανάμεσα σε 15,605 φοιτητές) F5 Performance Management
- **Στυλιάνα Κανάρη: 1η θέση παγκύπρια και 2η παγκόσμια** (ανάμεσα σε 13,579 φοιτητές) P7 Advanced Audit & Assurance (INT)
- **Ελίνα Παπακωνσταντίνου: 1η θέση παγκύπρια και 7η παγκόσμια** (ανάμεσα σε 15,602 φοιτητές) F7 Financial Reporting
- **Anastasia Fitasova: 1η θέση παγκύπρια και 9η παγκόσμια** (ανάμεσα σε 14,570 φοιτητές) P1 Governance, Risk & Ethics
- **Νίκος Κοντοζής: 1η θέση παγκύπρια και 16η παγκόσμια** (ανάμεσα σε 15,822 φοιτητές) F9 Financial Management
- **Ζωή Αλεξάνδρου: 1η θέση παγκύπρια και 18η θέση παγκόσμια** (ανάμεσα σε 6,926 φοιτητές) P6 Advanced Taxation (CY)

APPROVED LEARNING PARTNER ACCA Platinum

Συγχαίρουμε την φοιτήτρια μας **Μαρία Ιωάννου** για την **πρώτη παγκύπρια θέση** που κατέλαβε ανάμεσα στους φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει τις εξετάσεις του ACCA, έχοντας επιτύχει την υψηλότερη συγκεντρωτική βαθμολογία στα τελευταία πέντε μαθήματα.

Επιπρόσθετα συγχαίρουμε τους φοιτητές μας, τους εργοδότες τους και τους καθηγητές μας για τις μεγάλες τους επιτυχίες. Η διάκρισή τους εκτός από προσωπική κατάκτηση, αποτελεί και απόδειξη της ποιοτικής εκπαίδευσης που προσφέρει η Σχολή Επαγγελματικών Σπουδών του Cyprus College για 40 χρόνια.

profstud@cycollege.ac.cy
http://sps.cycollege.ac.cy

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
CYPRUS COLLEGE - ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Διογένους 6, Έγκωμη,
Τ.Θ. 22006, 1516 Λευκωσία
Τηλ: 22713230, Φαξ: 22660257

CYPRUS COLLEGE - ΛΕΜΕΣΟΣ
Λεωφ. Αρχιεπισκόπου Μακαρίου ΙΙΙ, 56
Τ.Θ. 57163, 3313 Λεμεσός
Τηλ: 25867500, Φαξ: 25736427

10-POLITIKH_Master_cy 03/02/17 21:23 Page 10

Ο ΚΟΥΝΤΡΕΤ ΟΖΕΡΣΑΪ ΣΤΗΝ «Κ»

Αναστασιάδης και Ακιντζί κάνουν δεξίωση πριν από το γάμο

Ο κόσμος χάνει την εμπιστοσύνη του στη διαδικασία της λύσης, διότι οι δύο ηγέτες δεν εστιάζουν στη ουσία και στο πάρε-δώσε

Συνέντευξη στον **ΝΙΚΟ ΣΤΕΛΓΙΑ**

> *«Εφόσον κλειδώσαμε τον χάρτη στον ΟΗΕ, γιατί δεν καταφέραμε να κλειδώσουμε και την εκ περιτροπής προεδρία;», διερωτάται ο κ. Οζερσάι, επικρίνοντας τον Μ. Ακιντζί.*

> *Σε ό,τι αφορά τη λύση στο κεφάλαιο των εγγυήσεων, υπενθυμίζω ό,τι σου επεσήμανα στην προηγούμενη συνέντευξή μας, η δημιουργική ασάφεια θα μπορούσε να παρέχει λύση.*

Σε γενικές γραμμές, οι εμπλεκόμενες πλευρές δίνουν την εντύπωση ότι δεν επείγονται να ολοκληρώσουν σύντομα τη διαδικασία με ένα αποτέλεσμά (θετικό ή αρνητικό), εκτιμά ο Κουντρέτ Οζερσάι.

Σε μια περίοδο που οι τελευταίες σφυγμομετρήσεις δίνουν αυτοδυναμία στο Κόμμα του Λαού, ο Κουντρέτ Οζερσάι καταθέτει τη δική του οπτική γωνία για το μέλλον του Κυπριακού σε μία εφ' όλης της ύλης συνέντευξη.

–Σε λίγες εβδομάδες θα συνεχιστεί η Διάσκεψη για την Κύπρο στη Γενεύη. Πώς προσεγγίζετε τις τελευταίες εξελίξεις;

–Πρώτα από όλα, δεν πιστεύω ότι η Διάσκεψη αποτελεί την τελική φάση της επίλυσης του Κυπριακού. Αυτός ο στόχος δεν επιτεύχθηκε. Δεύτερον, δεν πιστεύω ότι έλαβε χώρα μια διαδικασία πάρε-δώσε. Οι δύο πλευρές δηλώνουν ότι επιθυμούν πολύ τον γάμο, ορίζουν την ημερομηνία και πραγματοποιούν τη δεξίωση γάμου χωρίς να έχουν πραγματοποιήσει την επίσημη τελετή-διαδικασία του γάμου. Δηλαδή δίχως να υπάρχει το πιστοποιητικό γάμου αυτή τη στιγμή έχουμε δεξίωση. Αυτή είναι η άποψή μου για τη Γενεύη.

–Ευελπιστείτε ότι η Διάσκεψη του Μαρτίου θα φέρει ένα θετικό αποτέλεσμα;

–Σε περίπτωση που δηλώσω ότι δεν αναμένω θετικό αποτέλεσμα θα με κατηγορήσουν ότι δεν επιθυμώ τη λύση. Αυτό το γνωρίζεις πολύ καλά εσύ.

–Ένα οδυνηρό κεφάλαιο στο Κυπριακό είναι άλλωστε οι παραπλανητικές ελπίδες…

–Δεν πρέπει να έχουμε υψηλές προσδοκίες. Είμαι υποχρεωμένος να εκφράσω τις πραγματικότητες που βλέπω στη δική μου κοινότητα, και σε ολόκληρη την Κύπρο. Γνωρίζω ότι κάποιοι ενθουσιάζονται λόγω του γεγονότος ότι η Διάσκεψη θα είναι πολιτικού επιπέδου. Να υπενθυμίσω ότι και η προηγούμενη Διάσκεψη της Γενεύης ήταν πολιτικού επιπέδου. Από την άλλη, να υπογραμμίσω ότι ο ΟΗΕ και οι δύο πλευρές αθέτησαν τις υποσχέσεις που έδωσαν. Είχαν δεσμευτεί ότι αμέσως μετά τη συνάντηση τεχνικού επιπέδου θα λάμβανε χώρα η συνάντηση πολιτικού επιπέδου. Ενώ η τεχνική διάσκεψη πραγματοποιήθηκε εδώ και καιρό η Διάσκεψη αναβλήθηκε για τον Μάρτιο. Σε γενικές γραμμές, οι εμπλεκόμενες πλευρές δίνουν την εντύπωση ότι δεν επείγονται να ολοκληρώσουν σύντομα τη διαδικασία με ένα αποτέλεσμά (θετικό ή αρνητικό). Έτσι καθυστερεί η λύση και διαιωνίζεται το status quo.

–Από ό,τι κατανοώ σας προβληματίζει έντονα η διαιώνιση του status quo…

–Αυτή η εξέλιξη ενδέχεται να μας οδηγήσει σε νέες κρίσεις. Οι εξελίξεις στον κόσμο, στην περιοχή και στην Κύπρο δεν είναι πλέον προβλέψιμες. Δεν μπορούμε να προβλέψουμε τις αυριανές εξελίξεις με έναν Τραμπ και έναν Πούτιν. Βλέπετε τι είδους εξελίξεις υπάρχουν στην περιοχή μας, στην Τουρκία, στην Ελλάδα και στη Συρία. Στην ίδια την Κύπρο έχουμε πολιτική αστάθεια και προεκλογική περίοδο. Όλα αυτά δείχνουν ότι ενδέχεται ξαφνικά να βρεθούμε αντιμέτωποι με απρόβλεπτες εξελίξεις.

Χάρτης και εκ περιτροπής

–As υποθέσουμε ότι ο Νίκος Αναστασιάδης έχει ήδη εστιασμένη την προσοχή του στις προεδρικές. Τι να υποθέσουμε στην περίπτωση του Μουσταφά Ακιντζί;

–Προσωπικά δεν πιστεύω ότι υπάρχει κάποιο πρόβλημα με την ελευθερία του κ. προέδρου. Γνωρίζω ότι κάποιοι επιχειρούν να καλλιεργήσουν την εν λόγω εντύπωση. Θα μιλήσω ανοιχτά: κάποιοι παράγοντες στον κύκλο του Προέδρου εκπέμπουν το μήνυμα ότι «εμείς επιθυμούσαμε τη λύση αλλά η Τουρκία δεν μας το επέτρεψε». Με αυτό τον τρόπο, ενδέχεται να επιχειρούν να αιτιολογήσουν την αποτυχία. Το πρόβλημα στην περίπτωση της ηγεσίας του κ. Ακιντζί έγκειται στο γεγονός ότι δεν επιμένει όσο θα έπρεπε για την υλοποίηση της τελικής φάσης του πάρε-δώσε. Εφόσον η διαιώνιση των συνομιλιών εξυπηρετεί το status quo τότε οι δύο ηγέτες δεν πρέπει να δώσουν τη συγκατάθεσή τους για τη συνέχεια του διαλόγου.

–Δηλαδή οι δύο πλευρές θα πρέπει να αναζητήσουν άλλη βάση λύσης, εκτός από αυτή της ομοσπονδίας;

–Όχι, δεν αναφέρομαι στο μοντέλο της λύσης. Αναφέρομαι στην έναρξη της πραγματικής διαδικασίας πάρε-δώσε.

–Συμμερίζεστε την άποψη των κομμάτων της τ/κ Δεξιάς ότι ο κ. Ακιντζί διέπραξε στρατηγικό λάθος καταθέτοντας χάρτη;

–Η τ/κ πλευρά έπρεπε να δηλώσει ότι «δίνω αυτές τις περιοχές και ως αντίτιμο παίρνω την εκ περιτροπής προεδρία ή κάτι άλλο». Εφόσον κλειδώσαμε τον χάρτη στον ΟΗΕ για ποιο λόγο δεν καταφέραμε να κλειδώσουμε και την εκ περιτροπής προεδρία; Η δε «κυβέρνησή» μας, στο τελευταίο στάδιο και ενώ επέβαλλε νέες ανατιμήσεις στην αγορά, σηκώθηκε ολόκληρη και πήγε στη Γενεύη όπου επιχείρησε να επωφεληθεί πολιτικά από τις εξελίξεις.

–Ο Νίκος Αναστασιάδης επιμένει για τη Μόρφου, για το καθεστώς της Καρπασίας. Την ίδια στιγμή, ο Πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν βγαίνει δημοσίως και διεκδικεί εδάφη στα Κόκκινα. Πιστεύετε ότι αυτό το χάσμα μπορεί να γεφυρωθεί;

–Η λύση είναι θέμα βούλησης. Σε ό,τι αφορά την τελευταία δήλωση του Προέδρου της Τουρκίας θα ήθελα να υπενθυμίσω το εξής: Στην τουρκική βουλή, εκείνη την περίοδο, το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα ξεκίνησε την εκστρατεία «αυτοί πωλούν την Κύπρο» και πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν ότι η ομιλία του Προέδρου Ερντογάν έγινε μετά από αυτή την τοποθέτηση. Άλλωστε, την ίδια περίοδο και ο πρόεδρος Ακιντζί πραγματοποίησε ομιλίες στην Τουρκία. Τι δήλωσε στο TRT; Έστειλε καθησυχαστικά μηνύματα. Από την άλλη, βλέπουμε ότι η ε/κ πλευρά επιχειρεί να εκμεταλλευτεί τις περιστάσεις. Εκπέμπει το μήνυμα ότι «πρώτη φορά κατετέθηκαν χάρτες και πρώτη φορά η Τουρκία κάθισε στο τραπέζι». Ας καθίσει η Τουρκία στο τραπέζι! Αυτό δεν είναι πρόβλημα. Σημασία έχει η τελική απόφαση. Φόρεσες το νυφικό, το κοστούμι του γαμπρού, έκανες τη δεξίωση, πήρες τα δώρα, αλλά δεν πραγματοποίησες την επίσημη, νόμιμη τελετή γάμου. Και αυτό διότι δεν υπάρχει «πάρε-δώσε» στη διαδικασία και κυριαρχεί μια ασάφεια στο περιεχόμενο.

–Και στο κεφάλαιο των εγγυήσεων έχουμε ένα μεγάλο χάσμα. Πώς θα γεφυρωθεί;

–Θα επισημάνω το εξής, το 2004, ο Αναστασιάδης και ο Ακιντζί είπαν ναι στην πρόταση «treaty of guarantee, treaty of alliance» και στην παραμονή στο νησί συγκεκριμένου αριθμού Τούρκων και Ελλήνων στρατιωτών. Είπαν ναι στο Σχέδιο Ανάν. Αυτό το ξέχασε η ε/κ κοινότητα. Σε ό,τι αφορά τη λύση στο κεφάλαιο των εγγυήσεων, υπενθυμίζω ό,τι σου επεσήμανα στην προηγούμενη συνέντευξή μας, η δημιουργική ασάφεια θα μπορούσε να παρέχει λύση.

–Για τι είδους δημιουργική ασάφεια μιλάμε;

–Στην υφιστάμενη συμφωνία των εγγυήσεων δεν υπάρχει μια φράση του τύπου «right of intervention». Υπάρχει η έκφραση «right to take action». Η ελληνοκυπριακή πλευρά και η Ελλάδα ισχυρίζονται ότι αυτή η ρήτρα δεν μπορεί να ερμηνευτεί ως «δικαίωμα για στρατιωτική επέμβαση». Η τουρκοκυπριακή πλευρά και η Τουρκία ισχυρίζονται το αντίθετο. Εφόσον δεν υπάρχει ανάγκη δεν πρόκειται να ξεκινήσει μια τέτοια συζήτηση. Με αυτό τον τρόπο, θα μπορούσαμε να προσπεράσουμε το εν λόγω ζήτημα, να χρησιμοποιήσουμε το μοντέλο του Σχεδίου Ανάν (τον όρο mutatis mutandis), και η όλη υπόθεση θα μπορούσε να είναι ανοιχτή προς ερμηνεία. Μαζί με τη δημιουργική ασάφεια, θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε διάφορα επίπεδα (levels). Θα μπορούσαμε για παράδειγμα να δημιουργήσουμε ένα μηχανισμό με βάση τον οποίο δεν θα υπάρχει ανάγκη για το σύστημα εγγυήσεων στην περίπτωση που δύο ε/κ και δύο τ/κ νέοι αλληλογρονθοκοπηθούν. Σε αυτή την περίπτωση θα μπορούσαμε να πούμε με το εξής: Για αυτές τις υποθέσεις προβλέπεται η εμπλοκή της ομοσπονδιακής αστυνομίας ή του μηχανισμού επίλυσης διαφορών ή της αστυνομίας του ιδρυτικού κράτους. Ωστόσο, όταν φτάσουμε σε ένα συγκεκριμένο πεδίο, όταν υπάρχει δηλαδή διευρυμένη χρήση βίας και παραβίασης του συνταγματικού πλαισίου, τότε θα εμπλακεί το σύστημα των εγγυήσεων. Αυτή η εναλλακτική φόρμουλα θα μπορούσε να τεθεί προς διαπραγμάτευση.

–Δεν θα μπορούσαμε με αυτό τον τρόπο να ξεχωρίσουμε το κεφάλαιο των εγγυήσεων από το ζήτημα της εσωτερικής ασφάλειας, κυρίως από τον τουρκικό στρατό;

–Κατά την άποψή μου δεν είναι δυνατόν κάτι τέτοιο. Η δρομολόγηση των εγγυήσεων δίχως τον τουρκικό στρατό θα ήταν μια δύσκολη υπόθεση.

–Έχει τόση διαφορά η παραμονή των τουρκικών στρατευμάτων στην Αττάλεια από την παραμονή τους στην Λευκωσία; Τι θα γινόταν αν επιλέγαμε το πρώτο;

–Δεν συμμερίζομαι αυτή την άποψη. Το 1974, αν δεν υπήρχε μονάδα του τουρκικού στρατού στο νησί η επέμβαση δεν θα είχε επιτυχία.

–Εννοείτε ότι επιβάλλεται η παραμονή του τουρκικού στρατού στο νησί για στρατιωτικούς λόγους;

–Ναι.

–Δηλαδή, σε περίπτωση λύσης, στο νησί θα πρέπει να παραμείνει έστω και ένας συμβολικός αριθμός τουρκικών στρατευμάτων;

–Κατά την άποψή μου ναι. Ωστόσο, θα μπορούσαμε να επανεξετάσουμε το όλο ζήτημα ύστερα από ένα χρονικό διάστημα, ενδεχομένως σε ένα δημοψήφισμα. Δεν εννοώ αυτόματη κατάργηση του συστήματος εγγυήσεων ύστερα από 5 ή 10 χρόνια. Σε μια τέτοια περίπτωση οι άνθρωποί μας θα αναρωτιόνταν: Πώς καταργείς τις εγγυήσεις δίχως να με ρωτήσεις και χωρίς να βεβαιωθώ ότι δεν υπάρχει ανάγκη για αυτές;

–Θα μπορούσε να συζητηθεί η παραχώρηση μιας στρατιωτικής βάσης στην Τουρκία; Τέτοιου είδους προτάσεις δεν θα μπορούσαν να ενταχθούν στο πακέτο του συνολικού πάρε-δώσε;

–Σε περίπτωση που δεν καθίσει στο τραπέζι η ε/κ και ελληνική πλευρά με την πεποίθηση ότι αυτή είναι η τελική φάση της λύσης, δεν πρόκειται να ακούσουμε κάτι διαφορετικό από τη φράση «το σημερινό καθεστώς εγγυήσεων θα παραμείνει ως έχει».

ΘΕΣΕΙΣ / *Του* **ΝΙΚΟΥ ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗ**

Γενεύη 2, εαρινή συνοδός

Καθορίστηκε ήδη σύνοδος της Διάσκεψης για την Κύπρο (πολυμερής, πενταμερής…) τον ερχόμενο Μάρτιο. Και το πρώτο αβίαστο ερώτημα που έρχεται στο μυαλό είναι τι μεσολάβησε έτσι ώστε να καθοριστεί αυτή η νέα εαρινή σύνοδος. Υπήρξε κάποια πρόοδος σε συναντήσεις μεταξύ των δύο πλευρών που δεν έγιναν γνωστές;

Ή υπήρξε δραματική μετατόπιση της τουρκοκυπριακής πλευράς στη συνάντηση Αναστασιάδη – Ακιντζί την οποία γνώριζε φυσικά μόνο ο Πρόεδρος γι' αυτό και προχώρησε ο καθορισμός της νέας Γενεύης. Της Γενεύης 2. Το τι ακριβώς έχει συμβεί αναμένεται να ενημερώσει ο Πρόεδρος την πολιτική ηγεσία σε σύνοδο του Εθνικού Συμβουλίου το οποίο αναμένεται να συγκληθεί με την επιστροφή του Προέδρου από τη Μάλτα. Μέσα από την ανακοίνωση για τη Γενεύη 2 προκύπτουν ακόμα ένα-δύο θέματα. Το πρώτο είναι κατά πόσον ήταν ενήμεροι οποιοιδήποτε εδώ στην Κύπρο ή στην Ελλάδα, πριν εξαγγελθεί η νέα διάσκεψη. Όπως επίσης σε ποιο επίπεδο θα διεξαχθεί και τι αναμένεται να πράξουν εκεί τα μέρη. Και ας μη λεχθεί ότι θα συζητήσουν την Ασφάλεια και τις Εγγυήσεις. Η έναρξη αυτής της συζήτησης έχει γίνει στη Γενεύη 1.

Ήδη η ελληνοκυπριακή και ελληνική πλευρά έχουν καταθέσει απόψεις. Πρόταση. Λογικά, λοιπόν, η νέα διάσκεψη συγκαλείται για να ακουστούν επιτέλους οι απόψεις και προτάσεις της Τουρκίας κατά τρόπο επίσημο, ολοκληρωμένο και δεσμευτικό, στο τραπέζι των συνομιλιών. Και βέβαια είναι καιρός να λάβει θέση και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Πέρνα των πιο πάνω ένα νέο στοιχείο που συνοδεύει τη νέα σύγκληση της διάσκεψης είναι το γεγονός ότι δεν την προσκάλεσαν τα Ηνωμένα Έθνη με τη σύμφωνη γνώμη των δύο μερών. Ζήτησαν τη σύγκληση της νέας Γενεύης τα δύο μέρη στην Κύπρο. Κατά συνέπεια ότι και να συμβεί έως τον Μάρτη θα είναι εξαιρετικά δύσκολο να αρνηθούν τα δύο μέρη τη συμμετοχή τους. Γιατί το αναφέρω αυτό; Διότι άκουσα εκπροσώπους του ΔΗΣΥ σε τηλεοπτικές συζητήσεις να λένε και τη φράση «αν γίνει τελικά». Υπονοώντας προφανώς την πολύ ορθή θέση ότι προηγείται της νέας διάσκεψης η επιτακτική ανάγκη τα θέματα των κεφαλαίων της εσωτερικής πτυχής του Κυπριακού να έχουν φθάσει σε ακτίνα συμφωνίας.

Μια θέση που μετά τη Γενεύη 1 υπήρξε καθολική άποψη και απαίτηση όλων των κομμάτων στην ελληνοκυπριακή πλευρά και του Προέδρου. Όπως καθολική θέση υπήρξε πως δεν έπρεπε να καθοριστεί βιαστικά νέα Γενεύη. Καθολική, επίσης, θέση υπήρξε και η έγνοια οι πολλαπλές σύνοδοι της Διάσκεψης να οδηγήσουν σε εκφυλισμό των θεσμών.

Δεν ισχυρίζομαι ότι αυτό θα συμβεί. Θέλω να πιστεύω ότι υπάρχουν πραγματικοί λόγοι που έγινε η σύγκλησή της. Άλλωστε η λογική λέει ότι για να πραγματοποιηθεί θα πρέπει να έχουν συναινέσει και οι εγγυήτριες δυνάμεις. Άρα και αυτές θα πρέπει λογικά να είναι σε θέση να τοποθετηθούν κατά τρόπο ουσιαστικό στη νέα Γενεύη για να προχωρήσει η όλη διαδικασία ένα βήμα πιο μπροστά.

Βέβαια δεν αγνοώ ούτε παραγνωρίζω το επιχείρημα περί διατήρησης της συγκυρίας (momentum). Κατανοώ την έγνοια ένα παρατεταμένο αδιέξοδο (μηνών) να οδηγήσει σε αδιαφορία τον διεθνή παράγοντα και επιπρόσθετα την ανησυχία για τις επερχόμενες προεδρικές εκλογές που θα δημιουργήσουν προβλήματα και τριβές. Από την άλλη όμως πρέπει να συνυπολογισθούν και τρία άλλα ζητήματα. Τρεις έγνοιες, τρεις κίνδυνοι. Το πρώτο τον έχω ήδη αναφέρει και είναι ο εκφυλισμός της ίδιας τη διαδικασίας.

Ο άλλος είναι να μην υπάρξει πρόοδος στα πρώτα πέντε (5) κεφάλαια οπότε η σύγκληση της διάσκεψης θα πραγματοποιηθεί, χωρίς υλοποίηση της βασικής και ομόθυμης προϋπόθεσης της ελληνοκυπριακής πλευράς. Και ο τρίτος η Τουρκία να προσέλθει χωρίς καμιά αλλαγή στη στάση της, τότε θα έχουμε αδιέξοδο στη Διάσκεψη, που θα απογοητεύσει ακόμα περισσότερο τον λαό.

Ο οποίος είναι πέραν από ξεκάθαρος σε ότι αφορά τα ζητήματα τα οποία θα απασχολήσουν τη διάσκεψη. Αυτόν θα συνεπάγεται και την έναρξη της προεκλογικής εκστρατείας, σε πλαίσιο παγώματος της διαδικασίας με ό,τι αυτό σημαίνει.

Συμπερασματικά εύχομαι να υπάρχει βάση η οποία οδήγησε στην απόφαση για Γενεύη 2 και να υπάρξει πρόοδος στα ζητήματα της εσωτερικής πτυχής αλλά και προετοιμασία αντιμετώπισης της κατάστασης η οποία θα προκύψει αν, παρ' ελπίδα, δεν έχουμε πρόοδο, λαμβανομένης υπόψη και της διοικητικής ρευστότητας στην Ουάσιγκτον, όπου ακόμα να φθάσουν στο κεφάλαιο ελλαδοτουρκικά-κυπριακό.

Ο κ. Νίκος Κατσουρίδης είναι πρώην βουλευτής ΑΚΕΛ.

11-ΠΟΛΙΤΙΚΗ_Master_cy 03/02/17 21:25 Page 11

Τρίμηνο πολιτικών διλημμάτων για ΑΚΕΛ

Αποφασίζει αν θα συνεχίσει τη συμπόρευση με την κυβέρνηση για το Κυπριακό ή αν μπαίνει σε προεκλογικούς ρυθμούς

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Όταν στις βουλευτικές εκλογές του 2001, το ΑΚΕΛ έβγαινε με το σύνθημα «της Κύπρου η καρδιά κτυπά Αριστερά» έδειχνε ξεκάθαρα τις επιδιώξεις του: Να καταστεί το κόμμα που θα πρωταγωνιστήσει σε συνεργασίες και θα καταφέρει να απομονώσει τη Δεξιά. Η διαφορά εκείνη τη φορά ήταν ο στόχος, ήτοι η εφαρμογή μιας καθαρά αριστεροκεντρικής πολιτικής σε μία κυπριακή κοινωνία που είχε μάθει να διοικείται από ένα μάλλον «δεξιόστροφο πολιτικό κατεστημένο». Πράγματι, το ΑΚΕΛ τότε πέρασε το μήνυμά του και κατάφερε να εκλέξει για πρώτη φορά τον ηγέτη του ως πρόεδρο της Βουλής, να θέσει τον ΔΗΣΥ στο περιθώριο και να βάλει τις βάσεις του για την εξουσία. Δεκαέξι χρόνια μετά, τα δεδομένα έχουν αλλάξει άρδην για την Αριστερά.

Όχι γιατί το κόμμα έχει χάσει το αισθητήριο να αφουγκραστεί τον παλμό της κυπριακής κοινωνίας, ούτε γιατί η άνοδός του στην εξουσία έφθειρε αναπόφευκτα το ΑΚΕΛ, αλλά γιατί, με δεδομένες τις εξελίξεις στο Κυπριακό, βρίσκεται ένα χρόνο πριν από τις εκλογές, με βήμα μάλλον μετέωρο, χωρίς να έχει οριοθετήσει το πώς ακριβώς θέλει να κινηθεί. Οι επόμενοι τρεις μήνες κρίνονται κρίσιμοι για το ΑΚΕΛ, εφόσον από τη μία θα διαφανεί αν υπάρχουν πράγματι εξελίξεις στο Κυπριακό και το κόμμα θα βρεθεί μπροστά σε διλήμματα.

Θέτοντας ως προτεραιότητα την επίλυση του Κυπριακού, το ΑΚΕΛ αναγκάζεται να συνεργαστεί με την κυβέρνηση Νίκου Αναστασιάδη.

Σε μία τέτοια περίπτωση, το ζήτημα των εκλογών παίρνει παράταση και το μεγαλύτερο κόμμα της αντιπολίτευσης συνεχίζει τη συμπόρευσή του με το κυβερνών κόμμα με στόχο την επίλυση του εθνικού ζητήματος. Θα διαφανούν παράλληλα και οι προθέσεις του Νίκου Αναστασιάδη. Αν δηλαδή είναι έτοιμος να φτάσει μέχρι το τέλος του δρόμου στο ζήτημα επίλυσης του Κυπριακού ή αν παίρνει ανάσες παράτασης επικεντρωμένος πλέον στην επανεκλογή του το 2018. Στο δεύτερο σενάριο, το κόμμα της Αριστεράς θα πρέπει έστω και με χρονική καθυστέρηση να ενεργοποιήσει τους μηχανισμούς του για την προεκλογική του 2018, να κάνει τις επαφές για να βρει τον καταλληλότερο υποψήφιο και να αντιμετωπίσει τα εσωκομματικά του ζητήματα που έπεφταν σε δεύτερη σειρά σημαντικότητας μπροστά στις εξελίξεις στο Κυπριακό. Το σίγουρο είναι πως το επόμενο τρίμηνο κρίνεται ιδιαίτερα κρίσιμο για το ΑΚΕΛ το οποίο θα πρέπει είτε να κινητοποιηθεί πλήρως για την επίλυση του Κυπριακού ή να αλλάξει πλώρη μπαίνοντας στην προεκλογική αρένα, αντιτιθέμενο στους κυβερνητικούς χειρισμούς αλλά κυρίως βρίσκοντας τον εκλεκτό του για την προεκλογική μάχη.

Ο Άντρος Κυπριανού έχει αναλάβει το δικό του πολιτικό ρίσκο, κρατώντας μία συναινετική στάση απέναντι στους χειρισμούς Αναστασιάδη. Αυτή η στάση αναμένεται να διαφανεί αν θα αλλάξει εντός του επόμενου τριμήνου.

Το ρίσκο του Άντρου

Στο παρασκήνιο είναι καλά γνωστό πως ο Άντρος Κυπριανού έχει εδώ και καιρό διαμηνύσει στον Νίκο Αναστασιάδη πως ο ίδιος και το ΑΚΕΛ έχουν βάλει πλάτη και ρισκάρουν πολλά με τη συναινετική στάση που επιδεικνύει το κόμμα απέναντι στους χειρισμούς του Προέδρου της Δημοκρατίας στο Κυπριακό. Το συγκεκριμένο μήνυμα προειδοποιεί εν πολλοίς τον Νίκο Αναστασιάδη όχι μόνο να μείνει προσηλωμένος στην επίλυση του Κυπριακού αλλά να μην ξεφύγει από τις κόκκινες γραμμές, κάνοντας παρακινδυνευμένες παραχωρήσεις. Είναι άλλωστε δεδομένο έστω και παρασκηνιακά τόσο στο Μον Πελερέν όσο και στη Γενεύη, ότι ο ρόλος του Άντρου Κυπριανού ήταν καίριος στο να αποφευχθεί αδιέξοδο αλλά και να γίνουν υποχωρήσεις από πλευράς μας στο Εδαφικό. Αναμφίβολα, η απόφαση της ηγεσίας του ΑΚΕΛ να στηρίξει τους χειρισμούς Νίκου Αναστασιάδη στο Κυπριακό, παρά τις διαχρονικές διαστάσεις φιλοσοφίας θέσεων και πολιτικής, δεν ήταν και εύκολο εγχείρημα.

Όχι μόνο γιατί η συναίνεση των δύο μεγάλων αντίπαλων κομμάτων θεωρείται ως «ξένη» για τα πολιτικά ήθη του τόπου και ενδεχομένως να προκαλεί σύγχυση στα δύο ακροατήρια ΑΚΕΛ-ΔΗΣΥ, αλλά κυρίως γιατί αυτό συμβαίνει σε μία περίοδο όπου το κόμμα της Αριστεράς βρίσκεται σε μία κρίσιμη καμπή για το πολιτικό του μέλλον. Το κατά πόσο ο Άντρος Κυπριανού έπραξε ορθά, είναι κάτι που θα το καταδείξει το μέλλον. Το σίγουρο είναι πως αυτή η κίνηση εμπεριέχει το δικό της ρίσκο και συζητείται στους διαδρόμους της Εζεκία Παπαϊωάννου. Ήδη μερίδα στελεχών με πρωτεργάτη τον τέως Πρόεδρο της Δημοκρατίας Δημήτρη Χριστόφια προειδοποιεί την ηγεσία για την ανάγκη διαφοροποίησης αλλά και την ανάγκη να βλέπει με αρκετή επιφύλαξη τον Νίκο Αναστασιάδη και τις κινήσεις του.

Το τετ α τετ

Μέσα στο προαναφερθέν πλαίσιο βρίσκεται και ο λόγος για τον οποίο ο γ.γ. του ΑΚΕΛ θέλησε να βολιδοσκοπήσει εκ του σύνεγγυς κατά πόσο ο Νίκος Αναστασιάδης επικεντρώνεται στο Κυπριακό ή αν έχει βάλει ήδη πλώρη για το 2018, καθώς οι επιδιώξεις του επηρεάζουν άμεσα την Εζεκία Παπαϊωάννου. Ήδη το κόμμα της Αριστεράς, έχει βάλει ως ορόσημο τον Απρίλη για να διαφανούν οι προθέσεις της Τουρκίας, μιας και τώρα η Άγκυρα έχει τα δικά της εσωτερικά θέματα τα οποία πρέπει να επιλύσει. Ωστόσο, δεν θεωρούν πως όλα εξαρτώνται από την Τουρκία αλλά και κατά πόσο η δική μας πλευρά είναι έτοιμη να εργαστεί σκληρά με στόχο να υπερπηδηθούν τα πολλά εμπόδια που υπάρχουν για τη λύση. Σε αυτό το πλαίσιο των πολλών εμποδίων, το κόμμα, έχει ξεκαθαρίσει πως θα πρέπει να καμφθούν εμπόδια και δυσκολίες στο κεφάλαιο της διακυβέρνησης, αφήνοντας κατά μέρος τα αδιέξοδα που προκαλούν τα δευτερεύοντα ζητήματα και να επικεντρωθούν οι δύο ηγέτες στην ουσία της εκ περιτροπής προεδρίας. Η πρόοδος συνεπώς θα διαφανεί τον Απρίλη και τον Μάη οπότε και το κόμμα της Αριστεράς αναμένεται να μπει στη διαδικασία της προεδρολογίας.

Ψάχνοντας υποψήφιο και πολιτικό διακύβευμα

Η αλήθεια είναι πως με την έναρξη της συζήτησης για τις επόμενες προεδρικές, το ΑΚΕΛ θα πρέπει να αντιμετωπίσει σωρεία διλημμάτων που προσπαθούσε εδώ και καιρό να αποφύγει, με την έμφαση να δίνεται στο ποιο πρόσωπο θα επιλέξει και τι επιδιώκει με την επιλογή αυτή, ποια θα είναι η προεκλογική στρατηγική και ποιο το διακύβευμα της μάχης.

Για παράδειγμα, το 1998, μπορεί το ΑΚΕΛ να έχασε την αναμέτρηση αλλά κατάφερε να διασπάσει τη συνεργασία της Δεξιάς,

Το κόμμα θα πρέπει να αποφασίσει σύντομα ποια θα είναι η στρατηγική για την εκλογική αναμέτρηση και βάσει αυτής να επιλέξει τον ανάλογο υποψήφιο.

επιτυγχάνοντας τελικά μετά από τρία χρόνια την εκλογή του γενικού του γραμματέα στο – ανώτερο μέχρι τότε για την Αριστερά αξίωμα – την προεδρία της βουλής. Σήμερα υπάρχει το έδαφος για επανάληψη μιας παρόμοιας κατάστασης με δεδομένο ότι η Δεξιά όχι μόνο είναι διασπασμένη αλλά ο λεγόμενος ως ενδιάμεσος χώρος, είναι κατακερματισμένος. Το ζήτημα είναι κατά πόσο το ΑΚΕΛ θα κάνει τη σωστή επιλογή υποψηφίου.

Ήδη στο κόμμα, έστω και παρασκηνιακά, συζητείται εντόνως το όνομα του προέδρου της Συμμαχίας Πολιτών Γιώργου Λιλλήκα, του οποίου οι σχέσεις με την αυλή της Εζεκία Παπαϊωάννου αλλά και με τα ανώτατα δώματα φαίνεται να εξομαλύνονται μετά το θερμό επεισόδιο του 2008. Το κύριο ερώτημα που εγείρεται για το κόμμα, είναι κατά πόσο το ΑΚΕΛικό ακροατήριο είναι σε θέση να συγχωρέσει την «προδοσία» του Γιώργου Λιλλήκα αλλά και τις σκληρές θέσεις του στο κυπριακό. Πέραν όμως του επικεφαλής της Συμμαχίας Πολιτών, κύκλοι της Αριστεράς φαίνεται να βλέπουν ιδιαίτερα θετικά το ενδεχόμενο συστράτευσης του παλαίμαχου και γνώστη της πολιτικής στρατηγικής Νίκου Κατσουρίδη, θεωρώντας πως ο ίδιος θα μπορέσει, όχι μόνο να συσπειρώσει το απογοητευμένο ΑΚΕΛ αλλά να φέρει κοντά και τον ενδιάμεσο χώρο. Ένα σενάριο ωστόσο που βλέπουν με πολλή δυσφορία στο αρχηγείο της Εζεκίας Παπαϊωάννου.

Ενδεχομένων συνέχεια

Υπάρχει βέβαια και το ενδεχόμενο αναβίωσης μιας παρόμοιας κατάστασης όπως το 2013. Μιας υποψηφιότητας τύπου Σταύρου Μαλά, με την οποία το κόμμα κρατά μεν την αξιοπρέπειά του αλλά οδηγείται με μαθηματική ακρίβεια στην ήττα. Μία ακόμη ήττα φαίνεται λίγο πολύ απαγορευτική για το ΑΚΕΛ, σε αυτή την κρίσιμη καμπή.

Όχι μόνο γιατί αδυνατεί να βάλει τις βάσεις για συνεργασίες, αλλά κυρίως γιατί θα έχει να αντιμετωπίσει ακόμη μία φορά την οργή των ΑΚΕΛικών που θεωρούσαν ότι το ΑΚΕΛ με την επιλογή ήττας Μαλά, έβγαλε τον Αναστασιάδη στην προεδρία. Ήδη στο κόμμα, υπάρχουν οι φωνές που βλέπουν θετικά μία υποψηφιότητα τύπου Βασιλείου το 1988, νέου προσώπου με ακαδημαϊκά προσόντα, κάτι το οποίο δεν έχει ακόμη διαφανεί πως υπάρχει στον ορίζοντα.

Από το κάδρο βέβαια δεν πρέπει να παραλείπεται και ο Άντρος Κυπριανού, ο οποίος με τη στάση του φαίνεται να λαμβάνει πολιτικούς πόντους και να ενισχύεται πολιτικά. Το ερώτημα είναι κατά πόσο ο γ.γ. του ΑΚΕΛ θα καταφέρει να προσδέσει στο άρμα της ενδεχόμενης υποψηφιότητάς του και άλλες πολιτικές δυνάμεις ή αν θα οδηγηθεί σε μία ήττα που θα πλήξει έτι περαιτέρω το ήδη λαβωμένο ΑΚΕΛ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ

Τουριστικά τεμάχια έναντι της Μαρίνας Αγίας Νάπας

Η εταιρεία **CCSRE Real Estate Company Ltd** ανακοινώνει τη διάθεση δύο εφαπτόμενων τουριστικών τεμαχίων έναντι του υπό μελέτη έργου της Μαρίνας Αγίας Νάπας.

Περισσότερες πληροφορίες για τα ακίνητα καθώς και τον τρόπο υποβολής προσφοράς θα βρείτε στην ιστοσελίδα **www.realestate.coop.com.cy** ή κατόπιν επικοινωνίας στο τηλέφωνο **22 743222** και στην ηλεκτρονική διεύθυνση **RealEstate@ccb.coop.com.cy**

12-PARAPOLITIKA_Master_cy 04/02/17 00:30 Page 12

Επεμβάσεις χωρίς αναισθητικό και γεύματα αρχηγών

Ο χαμός

Χαμός έγινε, όπως μαθαίνω, μετά το δημοσίευμα της ηλεκτρονικής «Κ» τη Δευτέρα για τη συνάντηση που είχαν το πρωί στο Προεδρικό, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, ο Αντρος Κυπριανού και ο υπουργός Υγείας Γιώργος Παμπορίδης. Τα τηλέφωνα Κυπριανού και Παμπορίδη δεν σταματούσαν να χτυπούν και αρχικά βρέθηκαν προ εκπλήξεως. Στη συνέχεια παραδέχτηκαν ότι έγινε μια τέτοια συνάντηση και τέθηκαν τα ζητήματα επί τάπητος.

Η αφορμή

Εκείνο που οδήγησε στην πρωινή συνάντηση των τριών ήταν μια ανακοίνωση του υπουργού που θορύβησε το ΑΚΕΛ και τον γ.γ. του κόμματος ο οποίος θέλησε να ξεκαθαρίσει τα πράγματα μια κι έξω γι' αυτό και ζήτησε τη συνάντηση. Ο Παμπορίδης σε εκείνη την ανακοίνωση στην ουσία απαντούσε σε βολές από πλευράς ΑΚΕΛ και ιδιαίτερα από την κόκκινη Ειρήνη η οποία τον πυροβολούσε αδιακρίτως και ακατάσχετα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και αλλαχού, ότι – για να το πούμε κομψά, κάνει πίσω από τη διακηρυγμένη κυβερνητική πολιτική για το ΓεΣΥ και το οδηγεί σε ναυάγιο. Ο Παμπορίδης είναι γνωστό ότι άμα αναλάβει κάτι στο οποίο πιστεύει θα το φέρει εις πέρας ο κόσμος να χαλάσει, γι' αυτό τα πήρε στο κρανίο με τις κατηγορίες που εξακοντίζονταν εναντίον του. Και δεν ήταν μόνο η κόκκινη Ειρήνη όπως μαθαίνω. Θορυβήθηκε και από την αρνητική έως επιφυλακτική στάση, κυβερνητικών στελεχών αλλά και του ΔΗΣΥ με πρώτο τον πρόεδρο του κόμματος Αβέρωφ Νεοφύτου. Μετά από το «ελαφρύ σοκ» ο υπουργός έβαλε τα πράγματα κάτω και ήρεμα πλέον πήρε ξανά τ' άρματα του για τη μάχη του ΓεΣΥ. Είναι πολλά τα συμφέροντα στο πεδίο αυτό αλλά η μπάλα είναι τώρα εξολοκλήρου στη Βουλή. Λέτε να μας στείλουν κανένα κόκκινο φάκελο από την ΟΥΕΦΑ;

Μίλησε και ο Πρόεδρος

Ο Νίκος Αναστασιάδης που πλέον θέλει να τους έχει όλους ευχαριστημένους, έδωσε στον Παμπορίδη το πράσινο φως για να προχωρήσει με τους σχεδιασμούς του, παρόλο που έδωσε πράσινο φως και στον Χάρη Γεωργιάδη με τις πολλές ενστάσεις σχετικά με το ζήτημα, για να προχωρήσει με την οικονομική μελέτη του όλου εγχειρήματος. Σημειώνουμε πως προ εβδομάδων, ο Παμπορίδης έδωσε ιδιοχείρως επίσημη επιστολή στον Χάρη ζητώντας να μάθει γιατί διενεργεί τη συγκεκριμένη μελέτη... αλλιώς

Υπουργέ μου, τα πλοία πεθαίνουν στα λιμάνια, τα ταξί κλείνουν τους δρόμους και εσύ ταξιδεύεις υπηρεσιακά μεν αλλά σε τοπίο στην ομίχλη...

«γιατί νεκατώνεται μες τες δουλειές του».

Σεργιάνι στο κέντρο

Μπορεί η διάσκεψη της Γενεύης, με τις ανακοινώσεις και τις διαρροές να έδωσε την εντύπωση πως οι πολιτικοί παίκτες βρίσκονται συνεχώς σε αρένα έτοιμοι να φάνε ο ένας τον άλλο, ωστόσο στην ελβετική πόλη υπήρξαν και στιγμές χαλάρωσης και bonding μεταξύ των πολιτικών αρχηγών. Νικόλας Παπαδόπουλος και Μαρίνος Σιζόπουλος, μετά από μία ιδιαίτερα έντονη μέρα και μετά το πολύωρο εθνικό συμβούλιο, επέλεξαν να κάνουν μαζί μία βόλτα στην πόλη για να την δουν έστω και για λίγο. Όπως ενημερώνεται ο Ιανός, το προχωρημένο της νύχτας δεν τους επέτρεψε να δουν ψυχή στους δρόμους. Μετά από ένα σεργιάνι στα δρομάκια της παλιάς πόλης, Νικόλας και Μαρίνος βρήκαν μία μπυραρία όπου επέλεξαν να πιουν ένα ποτό. Ίσως εκεί να επισφράγισαν και τη στενή συνεργασία τους οι δύο πολιτικοί αρχηγοί.

Δεν λες κουβέντα

Bonding ο Μαρίνος έκανε και με άλλο πολιτικό αρχηγό καθώς το κρύο της Γενεύης φαίνεται να βοηθούσε στην αναθέρμανση σχέσεων. Αυτό έγινε και με τον Αβέρωφ Νεοφύτου, ο οποίος βγήκε για δείπνο με τον πρόεδρο των Σοσιαλιστών. Οι δυο τους, πήγαν για φαγητό και κουβέντα. Συζήτησαν, όπως μαθαίνουμε, για την οικονομία αλλά και για τη βουλή. Για το Κυπριακό; Θυμάστε το ωραίο εκείνο άσμα που λέει, «δεν λες κουβέντα/ κρατάς κρυμμένα μυστικά και ντοκουμέντα; Έ, αυτό!

Παρέα με το ΑΠΟΕΛ

Σε γνωστό εστιατόριο στο κέντρο της πόλης παρευρέθηκε την προηγούμενη Πέμπτη ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης. Όπως ενημερώνεται ο Ιανός, ο Πρόεδρος δείπνησε με όλους τους παράγοντες του ΑΠΟΕΛ. Το τι συζητήθηκε στο τραπέζι είναι άγνωστο, ωστόσο ο Νίκος Αναστασιάδης φάνηκε ιδιαίτερα ευδιάθετος καθ' όλη τη διάρκεια του δείπνου. Οι υπόλοιποι θαμώνες, όπως μαθαίνουμε, απόρησαν για το γεγονός ότι η φρουρά του προέδρου ήταν σχεδόν ανύπαρκτη. Μερικές σκιές στη νύχτα κάπου υπήρχαν...

Άναψε ο Θεμιστοκλέους

Φωτιές άναψε στην Πινδάρου η αρθρογραφία του γραμματέα Πολιτικού Σχεδιασμού του ΔΗΣΥ Χαράλαμπου Σταυρίδη, ο οποίος σε ανάλυσή του για το Κυπριακό επεσήμανε μεταξύ άλλων ότι η επίλυση του Κυπριακού πρέπει να εξυπηρετεί στρατηγικές επιδιώξεις της Τουρκίας και ιδιαίτερα του Ταγίπ Ερντογάν. Ο πρώην βουλευτής του κόμματος Ανδρέας Θεμιστοκλέους δεν δίστασε να ασκήσει κριτική στην ηγεσία του κόμματος ότι «παριστάνει τον κινέζο» μπροστά στις δηλώσεις Χαράλαμπου Σταυρίδη, διερωτώμενος αν αποδέχεται τη θέση αυτή. «Το να διατυπώσει ένας βουλευτής ή άλλο εκλεγμένο στέλεχος του ΔΗΣΥ μία άποψη εμπεριέχει πάντοτε το στοιχείο του δικαιώματος σε μια σφαίρα αυτονομίας για την προσωπικότητά του, τη δράση και τις απόψεις του. Όμως το να διατυπώνει ένα ΕΜΜΙΣΘΟ στέλεχος, βαφτισμένο μάλιστα από τον Πρόεδρο του κόμματος με τον πομπώδη τίτλο Γραμματέας Πολιτικού Σχεδιασμού, μία άποψη αυτό δεν μπορεί παρά να αντανακλά για το συγκεκριμένο θέμα την επίσημη θέση του κόμματος. Ιδίως μάλιστα όταν εικοσιτετράωρα μετά το επίσημο κόμμα παριστάνει τον κινέζο! Πάντως, η ηγεσία του κόμματος δεν απάντησε στις ερωτήσεις του Ανδρέα Θεμιστοκλέους, ωστόσο ο Χαράλαμπος Σταυρίδης θέλησε να ξεκαθαρίσει πως η συγκεκριμένη ανάλυση είναι βασισμένη σε δικές του θέσεις και όχι του ΔΗΣΥ.

Σχιζοφρένεια στον ΔΗΣΥ

Πάντως, το κεφάλαιο Σταυρίδη φαίνεται να άνοιξε τον ασκό του Αιόλου στην Πινδάρου με στελέχη να επισημαίνουν τη σχιζοφρένεια που επικρατεί στο κυβερνών κόμμα. Από τη μία όπως λένε τιμούν τον Γρίβα και κρατούν ελληνικές σημαίες και από την άλλη τρέχουνε στις δικοινοτικές και μιλούν για λύση του Κυπριακού που να εξυπηρετεί τις στρατηγικές επιδιώξεις της Τουρκίας.

Τα αεροδρόμια

Δεν αποκλείεται το επόμενο διάστημα να υπάρξουν σημαντικές εξελίξεις στα δύο αεροδρόμια της Κύπρου και μάλιστα σε μετοχικό επίπεδο. Πληροφορούμαστε πως η γαλλική Bouygages, μεγαλομέτοχος των αεροδρομίων, έχει ζητήσει ξεχωριστή αποτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων των αεροδρομίων και πλέον το κους-κους δίνει και παίρνει ως προς τις προθέσεις του κολοσσού. Υπενθυμίζεται πως προ κρίσης, η εταιρείας είχε μεγάλα σχέδια για επενδύσεις στην Κύπρο, (μαρίνα Λάρνακας, Αλακάτι κτλ.). Πλέον δεν αποκλείεται να εξετάζει το ενδεχόμενο να αποχωρήσει και από τη μοναδική της επένδυση που υλοποιήθηκε, αυτήν των αεροδρομίων. Η Bouygages ελέγχει το 20% της Hermes Airports.

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Γιώργος Παμπορίδης

Ο υπουργός Υγείας Γιώργος Παμπορίδης, ο οποίος βρέθηκε ξανά στα δύσκολα γιατί εκτός των άλλων είχε να αντιμετωπίσει και τους δικούς του στον Συναγερμό που αυτό το ΓεΣΥ το απεχθάνονται...

ΑΜΕΡΩΤΑ / *Γράφει ο* **ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

Τα εξώδικα της θεάς Άρτεμις

Τις επόμενες μέρες θα έρθει στην Ολομέλεια της Βουλής τροποιητικός νόμος για τη διαχείριση των άγριων πτηνών και θηραμάτων. Η βασικότερη των αλλαγών είναι η υιοθέτηση της εξώδικης ρύθμισης των αδικημάτων που προνοεί ο νόμος. Η λογική των εξώδικων δεν είναι κακή, όταν όμως αυτή εφαρμόζεται σωστά. Σήμερα υπάρχει ένα πολύ καλό παράδειγμα, αυτό των τροχαίων παραβάσεων. Αυτόματη επιβολή του προστίμου, αποφεύγεται η συμφόρηση στα δικαστήρια και οι ποινές σε κάποια αδικήματα δεν είναι απλώς αποτρεπτικές, καλλιεργούν νοοτροπία. Εδώ, στις παραβάσεις του συγκεκριμένου νόμου, τα εξώδικα θα δίνονται σε απομακρυσμένες περιοχές, από λειτουργούς του Ταμείου Θήρας, οι οποίοι αντιτίθενται στην προοπτική αυτή, και με ύψος το οποίο, σε κάποιες περιπτώσεις, απομακρύνει το ενδεχόμενο να επιβληθεί.

Με εξώδικο θα τιμωρείται και το κυνήγι αγρινού. Ένα ενδημικό είδος, κοινοτικού ενδιαφέροντος. Θα χαλαρώσουμε την ποινή. Το πρόστιμο, αν θα εφαρμοστεί η νομοθεσία, θα είναι στις 40 χιλιάδες ευρώ. Υπερβολικά ποσά που δεν ξέρω ποιος θα τολμήσει να τα βάλει ως πρόστιμο. Για κάθε αγρινό πέραν του ενός, το εξώδικο είναι δέκα χιλιάδες επιπλέον. Η δική μου άποψη είναι να εξαιρείται το αγρινό από την εξώδικη ρύθμιση και η θανάτωσή του να παραμείνει ποινικό αδίκημα που θα κρίνεται από το δικαστήριο. Πρόθεσή μου είναι να καταθέσω σχετική τροπολογία. Η χαλάρωση των ποινών, αφού η στέρηση της ελευθερίας δεν θα υφίσταται ως επιλογή, θα δώσει την αίσθηση πως η πρόθεσή μας είναι να υποβαθμίσουμε τη σοβαρότητα των αδικημάτων.

Σε αντίθεση με το αγρινό, οι ποινές των εξώδικων για το κυνήγι με ξόβεργες είναι αρκετά χαμηλές. Θα είναι αυτό η λύση στο ζήτημα των αμπελοπουλιών; Από τη μία οι χαμηλές ποινές θα επιβάλλονται. Από την άλλη η ροπή προς τη λαθροθηρία θα γίνεται πλέον και με βούλα. Μπορεί η πρόθεση να έχει ορθολογιστική βάση με το επιχείρημα να μην τραβάμε στα δικαστήρια ανθρώπους 70 χρονών που πιάστηκαν με 50 ξόβεργες, που έχουν ως χόμπι το κυνήγι αμπελοπουλιών. Αφετέρου, δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε πως αυτό το χόμπι έχει τζίρους εκατομμυρίων και μάλιστα αφορολόγητα.

Μια άλλη σημαντική παράμετρος που ανοίγει την πίσω πόρτα στη λαθροθηρία είναι η προτεινόμενη ρύθμιση για την κατανάλωση μαγειρεμένου κυνηγιού σε εστιατόρια. Με δεδομένο πως δεν είναι υγειονομικά ελεγμένα τρόφιμα, θα έρχονται μαγειρεμένα και θα σερβίρονται σε εστιατόρια. Η δική μου εισήγηση είναι όπως με τροποποίηση η συγκεκριμένη πρόνοια να απαλείφθει από το κείμενο του νόμου. Και θέλω να το δηλώσω ξεκάθαρα πως δεν έχω κανένα πρόβλημα και ούτε θέλω να ανοίξω πόλεμο με τους θιασώτες της πρότασης αυτής. Αλλά η συγκεκριμένη διάταξη δεν έχει καμία σχέση με το πώς κυνηγιέται ένα θήραμα, αλλά με το πού καταναλώνεται. Και αυτό δημιουργεί απορία και ζήτημα για την «νομιμοποίηση» από την πίσω πόρτα παράνομου θηράματος ή θηράματος που έχει θηρευτεί με παράνομες μεθόδους.

> *Το κυνήγι είναι προνόμιο, όχι φυσικό δικαίωμα και πρέπει να θεσπίζουμε και να εφαρμόζουμε περιορισμούς. Αν μη τι άλλο για να μπορούν να το απολαμβάνουν και οι επόμενες γενεές.*

Η Άρτεμις ήταν η θεά του κυνηγιού, αλλά και των μικρών απροστάτευτων ζώων. Η νομοθεσία για το κυνήγι χρειάζεται να προστατεύει τη φύση και τα αποδημητικά και ενδημικά είδη. Αν αυτό που θα ψηφίσουμε τις επόμενες μέρες θα καταστρατηγεί τους κανόνες της φύσης και την ισορροπία στην πανίδα θα διαπράξουμε ένα μεγάλο σφάλμα. Προσωπικά θα καταθέσω κείμενο με τροπολογίες, για να προσπαθήσω να υπερασπιστώ μια θεμελιώδη αρχή, ότι η φύση μάς έχει εμπιστευτεί την ομορφιά και τον πλούτο της και την ευθύνη να τα διαχειριστούμε με σύνεση. Το κυνήγι είναι προνόμιο, όχι φυσικό δικαίωμα και πρέπει να θεσπίζουμε και να εφαρμόζουμε περιορισμούς. Αν μη τι άλλο για να μπορούν να το απολαμβάνουν και οι επόμενες γενεές.

Βουλευτής ΔΗΣΥ Λευκωσίας
twitter: @dmdemetriou

ΒΟΛΕΣ / *Γράφει ο* **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ**

Η γης δεν έχει κρικέλια...

Ο νομπελίστας ποιητής και διπλωμάτης Γιώργος Σεφέρης, τον Νοέμβρη του 1953, έγραφε στο ποίημά του «Σαλαμίνα της Κύπρος»: «Η γης δεν έχει κρικέλια/ για να την πάρουν στον ώμο και να φύγουν/ μήτε μπορούν, όσο κι αν είναι διψασμένοι [...] Φωνή Κυρίου επί των υδάτων/ Νήσος τις έστι.» Αν κάποτε οι Πέρσες ήταν οι διψασμένοι για «αίμα και σπέρμα», σήμερα οι διψασμένοι είναι τα περίεργα «funds», τα άγνωστα κεφάλαια, αγνώστων δισεκατομμυριούχων, τα οποία μυρίστηκαν «ψόφιο» στο νησί και τρέχουν για να το κατασπαράξουν. Το μόνο ευχάριστο, είναι ότι το νησί δεν έχει κρικέλια, για να το πάρουν και να φύγουν. Εξάλλου αυτή είναι η ευλογία και η κατάρα του αβύθιστου αεροπλανοφόρου στην ανατολική Μεσόγειο.

Οι ιδιωτικοποιήσεις ή αποκρατικοποιήσεις ή πώληση εθνικού πλούτου, ή όπως αλλιώς και να λέγεται, έχουν ένα κοινό παρονομαστή. Επιχειρήσεις, χρεοκοπημένες ή όχι, φεύγουν από το δημόσιο και καταλήγουν στον ιδιωτικό τομέα. Στην πράξη αυτό σημαίνει, ότι το κράτος παραδέχεται ότι δεν μπορεί πλέον να διαχειριστεί τις επιχειρήσεις και τις παραδίδει στο ιδιωτικό κεφάλαιο. Αναλαμβάνει και αυτό ένα ρίσκο, μόνο που αυτό παραπέμπεται στις επόμενες διακυβερνήσεις και σε βάθος χρόνου. Οι επιχειρηματίες σίγουρα θέλουν να βγάλουν κέρδη. Αλλά άλλοι λειτουργούν με νόμιμους τρόπους, άλλοι με ύποπτες μεθόδους και άλλοι με αρπαχτές. Σε όλο τον κόσμο, έχουμε πολλά παραδείγματα, ιδιωτικοποιήσεων οργανισμών του δημοσίου – κυρίως κοινωφελών οργανισμών – τα οποία απέτυχαν, οι ιδιώτες χρεοκόπησαν ή τα άρπαξαν και εξαφανίστηκαν και κλήθηκε το κράτος να πληρώσει τα σπασμένα.

Στην Κύπρο, το πιο καπιταλιστικό κράτος του κόσμου, όπως λένε πολλοί αναλυτές, χρεοκόπησαν οι ιδιωτικές τράπεζες και κλήθηκαν οι φορολογούμενοι πολίτες και πλήρωσαν τα σπασμένα. Σήμερα η μεγαλύτερη τράπεζα του νησιού, η Τράπεζα Κύπρου, μπορεί να μην άλλαξε όνομα, αλλά άλλαξε τόπο και ελέγχεται πλέον από ξένους. Ακόμη και ο Συνεργατισμός, το ιστορικό αποκούμπι των φτωχών, έναντι των τοκογλύφων, οδηγείται ολοταχώς προς το χρηματιστήριο και τους μεγάλους επενδυτές. Έκλεισαν οι δημόσιες αερογραμμές και για μερικά χρόνια μονοπωλούσε τους αιθέρες, μόνο μια εταιρία και τώρα ευτυχώς ενισχύθηκε ο ανταγωνισμός. Πριν από μερικές μέρες πέρασε σε ιδιωτικά χέρια το λιμάνι Λεμεσού, με πολλά προβλήματα και αυξημένες χρεώσεις. Και στη σειρά βρίσκονται πολλές άλλες επιχειρήσεις του Δημοσίου, οι οποίες αν δεν ήταν η Βουλή, θα βρίσκονταν ήδη σε ιδιωτικά χέρια.

Η φανερή ανεργία πήρε ξανά αυτές τις μέρες την ανηφόρα, με τα νούμερα να προκαλούν και πάλι τρόμο. Τα κόκκινα δάνεια συνεχίζουν να «κοσμούν» τις λογιστικές στήλες των τραπεζών. Οι τραπεζικοί συνεχίζουν να παίζουν «πελλόν», φορτώνοντας στα κατάστιχα τους, τόκους και πανωτόκια, στους «τσιλιμένους» δανειολήπτες, αφού δεν μπορούν να ξεπουλήσουν τις περιουσίες τους. Οι ασθενείς μυκτηρίζουν καθημερινώς την τύχη τους, ασκούμενοι στον πόνο και στην υπομονή των νοσοκομείων.

Οι νέοι ασφυκτιούν και ψάχνουν διεξόδους στην ξενιτιά. Τώρα πώς θα μπορέσουν να βρουν δουλειά οι νέοι, όταν οι επιχειρήσεις του Δημοσίου οδηγούνται σε ιδιώτες και την ίδια ώρα μειώνονται στο μισό οι εργαζόμενοι ή έρχονται ξένοι για να δουλέψουν, με ύποπτα συμβόλαια. Υπάρχει και το κόλπο με τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων από το κράτος για να προσλαμβάνουν νέους. Μερικοί έξυπνοι προσλαμβάνουν, προπληρώνουν τις κοινωνικές ασφαλίσεις και την επομένη απολύουν τους νέους και έτσι ούτε γάτα ούτε ζημιά. Κερδίζουν οι αθεόφοβοι και από τα ψίχουλα των νέων. Από την άλλη αυξάνεται συνεχώς το όριο αφυπηρέτησης, με αποτέλεσμα, κυρίως το Δημόσιο να μην μπορεί να εκσυγχρονιστεί και οι νέοι να συνεχίζουν να «ζητιανεύουν» από τους γονείς και τους παππούδες τους.

Το κράτος είναι σίγουρα ο ισχυρότερος παίκτης σε κάθε πολιτεία, αφού με τους νόμους και την αστυνομία μπορεί να ρυθμίζει το σύστημα. Ωστόσο, πολλοί πολιτικοί κρύβουν μέσα τους, έναν «Αλκιβιάδη», ο οποίος οδήγησε την Αθήνα στην εκστρατεία στη Σικελία, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την καταστροφή της πόλης στον Πελοποννησιακό Πόλεμο. Στις ισχυρές χώρες, για να αποφεύγονται φαινόμενα νεποτισμού, υπάρχει το βαθύ κράτος, λειτουργεί η γραφειοκρατία μακριά από τους πολιτικούς, ώστε να αποκλείονται ή να μειώνονται τα φαινόμενα «Αλκιβιάδη». Πέραν όμως από τους νόμους και τις παρανομίες, υπάρχει και η θεία δίκη, η οποία ευτυχώς ποτέ δεν θα παύσει να απονέμει αληθινή δικαιοσύνη.

13-GNOMES CY_Master_cy 03/02/17 21:20 Page 13

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΔΑ / *Της* **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Θέμα επανακαταμέτρησης

Μπορεί οι δημοτικές εκλογές του περασμένου Δεκέμβρη να ήταν οι εκλογές που πέρασαν εντελώς αδιάφορα, ωστόσο, ένα στιγμιότυπο που καταγράφηκε έντονα στις συνειδήσεις πολλών, ήταν η καταμέτρηση της κάλπης στον δήμο Λεμεσού. Δεν ήταν μόνο το θρίλερ που παίχτηκε μέχρι την υστάτη μεταξύ Ανδρέα Χρίστου και Νίκου Νικολαΐδη, ήταν κυρίως ο τρόπος που αντιμετώπισε την ήττα των εννέα μόλις ψήφων ο τέως δήμαρχος.

Ψύχραιμος, αμέσως μετά την καταμέτρηση της τελευταίας ψήφου προέβη σε δηλώσεις, εκφράζοντας την αποδοχή του αποτελέσματος. Μία κίνηση που κατέδειξε την ανωτερότητα του πολιτικού άνδρα που αποχωρεί αξιοπρεπώς από τη μάχη μετά την ήττα. Ακόμα και αν αυτή η ήττα είναι με μόλις εννέα ψήφους διαφορά.

Ακριβώς λόγω αυτής της μικρής διαφοράς που έκριναν την εκλογή Νικολαΐδη υπάρχει ασφαλέστατα το ενδεχόμενο ανατροπής. Και είναι σίγουρα δικαίωμα του ΑΚΕΛ να προχωρήσει στην επανακαταμέτρηση δεδομένου ότι αμφισβητεί το αποτέλεσμα.

Το κύριο ζήτημα και ερώτημα που εγείρεται είναι για ποιους λόγους το ΑΚΕΛ μπαίνει σε αυτή τη διαδικασία και κατά πόσο κάτι τέτοιο αξίζει το ρίσκο. Αξίζει το ρίσκο να συρθεί ένα πρόσωπο όπως ο Ανδρέας Χρίστου σε μία δικαστική μάχη για τη δημαρχία; Αξίζει να κλείσει τον πολιτικό του κύκλο με αυτό τον τρόπο; Και αν το αποτέλεσμα καταδείξει πως είναι τελικώς ο νικητής ο Ανδρέας Χρίστου, αυτό θα το θεωρήσει νίκη το ΑΚΕΛ;

Αξίζει το ρίσκο να συρθεί ένα πρόσωπο όπως ο Ανδρέας Χρίστου σε μία δικαστική μάχη για τη δημαρχία; Αξίζει να κλείσει τον πολιτικό του κύκλο με αυτό τον τρόπο;

Το ΑΚΕΛ έχασε τον περασμένο Δεκέμβρη έναν από τους πιο ιστορικούς του δήμους. Και αυτή η ήττα, έστω κι αν πρόκειται για εννέα ψήφους διαφορά έγκειται ξεκάθαρα σε κακώς κείμενα που επικρατούν στο κόμμα της Αριστεράς. Το όνομα του Ανδρέα Χρίστου, θεωρήθηκε αρκετό ούτως ώστε ο μηχανισμός να δουλέψει στο αυτόματο και στην ουσία να οδηγήσει έναν από τους πιο δραστήριους και αποτελεσματικούς δημάρχους του ΑΚΕΛ όχι μόνο στην ήττα της δημαρχίας, αλλά να κλείσουν και άτσαλα το κεφάλαιο των όποιων ευγενών φιλοδοξιών είχε για το μέλλον.

Ο άλλοτε κραταιός κομματικός μηχανισμός μπάζει πλέον νερά, ενώ τα στελέχη τα οποία ανέλαβαν τη συγκεκριμένη επαρχία σφύριζαν καθ' όλη την προεκλογική εκστρατεία αδιάφορα, υποτιμώντας τον αντίπαλο και υπερτιμώντας τις δικές τους δυνάμεις.

Όταν ένα κόμμα δεν αντιλαμβάνεται πως έχει χάσει χιλιάδες ψηφοφόρων στην καρδιά του ΑΚΕΛ που ονομάζεται Λεμεσός, με έναν ομολογουμένως πετυχημένο δήμαρχο, τότε το πρόβλημα είναι ακόμη πιο σοβαρό.

Αναμένουμε από το ΑΚΕΛ να ερμηνεύσει σωστά το μήνυμα που έστειλαν στην κάλπη οι ψηφοφόροι του, τόσο στις βουλευτικές όσο και στις δημοτικές εκλογές. Όταν ερμηνεύσει τους λόγους της ήττας και της απομάκρυνσης μιας μεγάλης μερίδας ψηφοφόρων του από την κάλπη οφείλει να βρει τους τρόπους να επανακάμψει. Το οφείλει άλλωστε στην ιστορία και στους αγώνες του.

Ακόμη και σήμερα, το κόμμα της Αριστεράς έχει ένα σημαντικότατο ρόλο να επιτελέσει. Τόσο στην κρίσιμη καμπή που βρίσκεται το Κυπριακό, αλλά και λόγω της οικονομικής κρίσης και της καταστρατήγησης των εργατικών δικαιωμάτων, το ΑΚΕΛ οφείλει να βγει μπροστά.

Το να κρύβει τα προβλήματά του κάτω από το χαλί, αμφισβητώντας εκλογικά αποτελέσματα δεν είναι ίδιον της μέχρι τώρα πορείας του. Το κόμμα οφείλει να λάβει σοβαρές και καίριες αποφάσεις όσο είναι ακόμη νωρίς. Αν για ακόμη μία φορά το κόμμα επιλέξει να κλείσει τα μάτια και τα αυτιά μπροστά στα σαφή μηνύματα της κάλπης, οι προεδρικές του 2018, θα είναι ιδιαίτερα αυστηρές μαζί του και ενδέχεται να το εγκλωβίσουν για περισσότερο καιρό στην απομόνωση. Μία απομόνωση που ενδεχομένως να αποβεί μοιραία για τον ρόλο στα ποσοστά του και στη θέση που κατέχει στην κομματική σκακιέρα.

economidoum@kathimerini.com.cy

Πρωινή ομίχλη. Τυχαία η όποια σύνδεση με το Κυπριακό...

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / *Του* **ΜΙΧΑΛΗ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Διάσκεψη της μαρμότας

Υπάρχει μια βεβαιότητα στο Κυπριακό, που είναι καλά να την κατανοήσουν οι εμπλεκόμενοι. Πέραν των όσων έχουν συμβεί ή όχι τα τελευταία πάνω από 40 χρόνια, το Κυπριακό ως πρόβλημα δεν υπάρχει για να εξυπηρετεί ατζέντες. Το Κυπριακό δεν υπάρχει για να αποδίδει εύσημα ή βραβεία και διακρίσεις, ούτε είναι ενός ανδρός αρχή. Πόσο μάλλον ενός ειδικού απεσταλμένου αρχή. Το πρόβλημα με τους ειδικούς απεσταλμένους, διαιωνίζεται τελικά.

Ο κ. Αϊντε, αν και θα έπρεπε ως διπλωμάτης να είναι οπαδός του ρεαλισμού, υποστηρίζει τον ρομαντισμό μέχρι τέλους, έχοντας να έχει μια άνευ προηγουμένου επιμονή ότι υπάρχει πρόοδος, με συνεχείς επικλήσεις στο μομέντουμ. Δεν βγήκε την πρώτη φορά στη Γενεύη και το σκηνικό επαναλαμβάνεται και πάλι εφόσον αντιλαμβάνομαι ότι του ξεφεύγουν εκτιμήσεις οι οποίες δεν έχουν τη σχέση που θα έπρεπε με την πραγματικότητα. Εν προκειμένω, ο κ. Αϊντε προσπαθεί να κάνει ό,τι είδαμε, κακώς, να κάνουν διαιτητές σε έναν ποδοσφαιρικό αγώνα. Να μετατοπίσει τα φώτα πάνω του, θέλοντας να γίνει πρωταγωνιστής σε ένα ματς που δεν είναι όμως το δικό του αλλά ούτε και τον φίλαθλο κόσμο τον απασχολεί το τι θέλει ο διαιτητής όσο τον απασχολεί ποιο θα είναι το αποτέλεσμα.

Όλα συντείνουν πως εφόσον η Τουρκία θα επιχειρήσει να κλιμακώσει για εσωτερική κατανάλωση τις προκλήσεις, ως Κύπρος θα πρέπει να έχουμε πλάνα για τυχόν παρενέργειες.

Το αποτέλεσμα είναι που μας ενδιαφέρει και όχι αν και κατά πόσο θέλει ο κ. Αϊντε να έχει το όποιο αποτέλεσμα. Το αποτέλεσμα είναι ρεαλιστικό, τόσο στο ποδόσφαιρο όσο και στην πολιτική. Το «θα ήθελα να...» είναι ρομαντικός, ευσεβής πόθος, ανάλογος του «θα ήθελα να έχω βάλει τρία γκολ» ή του «θα ήθελα να υπάρχει μεγάλη πρόοδος». Διότι τώρα βρισκόμαστε ενώπιον μιας νέας διάσκεψης. Η οποία με τη μορφή που έχουν τα δεδομένα, είναι καταδικασμένη να πετύχει. Δεν νοείται σε κανέναν τόνο να μεταβαίνουν ηγέτες και ΥΠΕΞ στην Ελβετία για να κρατήσουν και μόνο το μομέντουμ. Είναι δεδομένο πως δύσκολα θα το δεχτεί ο γ.γ. των Η.Ε., ο οποίος βίωσε τι σημαίνει προοδευτικά μη πρόοδος στην πρώτη φάση της Γενεύης και αφετέρου: Ελλάδα και Τουρκία βρίσκονται σε μια επικίνδυνη κάμψη, με το Κυπριακό να είναι και να μην είναι στην πρώτη γραμμή. Θα πάνε στη Γενεύη για τα μεταξύ τους ή για μέσω του Κυπριακού για τα μεταξύ τους; Προδικάζεις το αποτέλεσμα, μου λένε. Βλέπω πως δεν υπήρχε προετοιμασία που να προδικάζει άλλο αποτέλεσμα στην πρώτη Γενεύη. Θα αλλάξει κάτι τώρα ή θα ζούμε ξανά και ξανά τη μέρα της μαρμότας; Η Τουρκία έχει κλιμακώσει την ένταση σε όλα τα επίπεδα.

Αυτό μόνο υπέρ της Κύπρου μπορεί να γείρει με την Ασφάλεια και τις Εγγυήσεις, και αυτό είναι το μοναδικό μομέντουμ που δεν πρέπει να χάσει η χώρα. Επίσης, μέχρι τη δεύτερη Γενεύη έχουμε συνομιλίες. Θα έχουν καταφέρει να κλείσουν κεφάλαια και να υπάρξει πρόοδος ή απλώς θα επαναλαμβάνονται οι διασκέψεις για την Ασφάλεια και τις Εγγυήσεις, παράλληλα και οι συζητήσεις στην Κύπρο, μέχρι να υπάρξει συνολικό αποτέλεσμα; Αν είναι έτσι τότε όλα έχουν όντως μπει σε ένα πάρε δώσε, με το δημοψήφισμα στην Τουρκία να πρέπει να ληφθεί υπόψη και με τις εκλογές στην Κύπρο να έρχονται εφόσον επισήμως ανεπίσημα έχουμε μπει σε προεκλογική. Η εικόνα ολοκληρώνεται με το φυσικό αέριο. Όλα συντείνουν πως εφόσον η Τουρκία θα επιχειρήσει να κλιμακώσει για εσωτερική κατανάλωση τις προκλήσεις, ως Κύπρος θα πρέπει να έχουμε πλάνα για τυχόν παρενέργειες. Κι ένα από τα ζητήματα στα οποία λένε οι αναλύσεις μπορεί να υπάρξει επεισόδιο, είναι στο φυσικό αέριο. Το έκανε και το παρελθόν.

Ακόμη ένας λόγος για να έχει η Γενεύη επικοινωνιακά και όχι μόνο, αποτέλεσμα. Το αποτέλεσμα όμως δεν θα πρέπει να είναι εις βάρος της Κύπρου και με μια Ελλάδα η οποία έχει τις δικές της δεύτερες σκέψεις. Το αποτέλεσμα δεν θα πρέπει να ικανοποιεί απλώς τον εγωισμό ορισμένων αλλά την ίδια τη διαδικασία και τη ρεαλιστική της συνέχεια. Διαφορετικά, όχι μόνο το μομέντουμ θα πάει περίπατο, πιθανώς και η διαδικασία η ίδια.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ / *Του* **ΤΑΣΟΥ ΤΡΥΦΩΝΟΣ**

Το τείχος και η ιστορία

Τελικά δεν υπάρχει πιο σίγουρο δεδομένο από το ότι η ιστορία κάνει κύκλους και πολλές φορές εκδικείται. Όλος ο κόσμος στον πλανήτη εδώ και μήνες ακούει την παραφροσύνη και την εμμονή του νέου πλανητάρχη Ντόναλντ Τραμπ περί ανέγερσης ενός τείχους κατά μήκος της τεράστιας μεθορίου των ΗΠΑ με το Μεξικό. Ανήκουστα πράγματα πριν από λίγο καιρό. Κι όμως, όπως και άλλα ανήκουστα που έγιναν πραγματικότητες μέσα στην ιστορία των αιώνων, έχει και αυτό το φρικαλέο έργο μπει μπροστά για πραγματοποίηση. Γιατί γράφω πιο πάνω ότι η ιστορία εκδικείται... Μια από τις πιο iconic σκηνές των 80's ήταν αυτή του Αμερικανού προέδρου Ρόναλντ Ρέιγκαν στο Βερολίνο να δηλώνει αποφασιστικά «Κύριε Γκορμπατσόφ, γκρεμίστε το τείχος», εννοώντας φυσικά αυτό του Βερολίνου, που χώριζε την πόλη στα δύο. Ο Τραμπ εξελέγη κάτω από τη «σημαία» του ρεπουμπλικανικού κόμματος, όπως έκανε και ο Ρέιγκαν πριν από 37 χρόνια. Μπήκαν στον «Λευκό Οίκο» στην ίδια ηλικία (70 ετών), μάλιστα ο Τραμπ για κάτι μήνες είναι ο γηραιότερος πρόεδρος που μπήκε στο οβάλ γραφείο. Ο Ρέιγκαν λόγω της αποφασιστικής πολιτικής του, η οποία συμπεριελάμβανε και το γκρέμισμα του τείχους του Βερολίνου, γράφτηκε στην ιστορία ως ο Πρόεδρος που έριξε το «σιδηρούν παραπέτασμα». Είναι τουλάχιστον ύβρις, ένας μεταγενέστερος Αμερικανός Πρόεδρος του ίδιου κόμματος να ανεγείρει ένα νέο όνειδος στην παγκόσμια ιστορία. Αυτό το επισήμανε και ο νυν δήμαρχος του Βερολίνου πριν από λίγες μέρες. «Το Βερολίνο, η πόλη του διχασμού της Ευρώπης, η πόλη της ελευθερίας της Ευρώπης, δεν μπορεί να παραμείνει βουβή όταν μια χώρα σχεδιάζει να χτίσει ένα νέο τείχος» επισήμανε σε ανακοίνωσή του ο Σοσιαλδημοκράτης Μίχαελ Μίλερ, στον απόηχο της απόφασης του επικεφαλής του αμερικανικού κράτος να ξεκινήσει την υλοποίηση του σχεδίου του στα σύνορα με το Μεξικό. «Εμείς, οι Βερολινέζες και οι Βερολινέζοι, γνωρίζουμε κάθε οδύνη που προκάλεσε σε μια ολόκληρη ήπειρο ο διχασμός που εδραιώθηκε από συρματοπλέγματα και ένα τείχος. Εκατομμύρια άνθρωποι είδαν τις προοπτικές της ζωής τους να εξανεμίζονται» εξαιτίας του Τείχους του Βερολίνου. Για πολλούς Γερμανούς, από τη δύση όπως και την ανατολή, αυτό το τσιμεντένιο τείχος που περιέβαλε το δυτικό Βερολίνο με μήκος 155 χιλιομέτρων ήταν επίσης σύμβολο των οδυνηρών χωρισμών οικογενειών μεταξύ της 13ης Αυγούστου του 1961 και της 9ης Νοεμβρίου του 1989, την ημέρα που γκρεμίστηκε. «Καλώ τον πρόεδρο των ΗΠΑ να μην ακολουθήσει τον άσχημο δρόμο, (εκείνον) της εσωστρέφειας και του αποκλεισμού» συμπλήρωσε ο Μίλερ.

Είναι τουλάχιστον ύβρις, ένας μεταγενέστερος Αμερικανός Πρόεδρος του ίδιου κόμματος να ανεγείρει ένα νέο όνειδος στην παγκόσμια ιστορία.

Ο δήμαρχος υπενθύμισε τα όσα είπε την 12η Ιουνίου του 1987 στο δυτικό Βερολίνο ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ρόναλντ Ρέιγκαν (1980-1988) απευθυνόμενος στον Μιχαήλ Γκορμπατσόφ: «Tear down this wall!» (Γκρεμίστε αυτό το τείχος!). «Σκεφτείτε τον προκάτοχό σας [...]. Θυμηθείτε αυτές τις λέξεις» τόνισε ο Μίλερ. Ο δήμαρχος του Βερολίνου θυμήθηκε και την Κύπρο και τη Λευκωσία ως τα μόνα ευρωπαϊκά μέρη που βιώνουν τις συνέπειες ενός διαχωριστικού τείχους. Το πιο ανησυχητικό είναι όμως ότι ενώ ο κόσμος φάνηκε να αφήνει για πάντα πίσω του όλα αυτά που προκάλεσαν τόσο πόνο και φρίκη στο παρελθόν, τα τελευταία χρόνια βλέπουμε μια οπισθοδρόμηση σε κεκτημένα και δεδομένα που θεωρούσαμε ότι είχαμε πλέον κερδίσει ως ανθρωπότητα. Το κτίσιμο του τεράστιου τείχους στα σύνορα ΗΠΑ-Μεξικού, σημειολογικά θα σημαίνει ένα πισωγύρισμα που δεν ξέρω αν μπορεί να το αντέξει η ιστορία και πολύ πιθανόν θα πυροδοτήσει και άλλα τέτοια φρικιαστικά πισωγυρίσματα. Κάποιος θα πρέπει να θυμίσει στον αλαζόνα και μάλλον ιστορικά και εγκυκλοπαιδικά αδαή νέο Πρόεδρο των ΗΠΑ, τι τέλος είχε το τελευταίο τείχος που έπεσε στον κόσμο, αυτό του Βερολίνου και τι τύχη είχαν αυτοί που το είχαν ανεγείρει. Είπαμε... η ιστορία εκδικείται και τα τείχη δεν άντεξαν μπροστά στην ορμή της ανθρωπότητας να προχωράει πάντα μπροστά και ποτέ πίσω.

trifonost@sppmedia.com

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / *Της* **ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ**

Θα έπρεπε να ντρέπονται

Χρειάζονται γερά νεύρα για να αντέξει κανείς τους διαπληκτισμούς των πολιτικών για το ΓΕΣΥ. Διότι εδώ δεν πρόκειται για το κυπριακό πρόβλημα, το οποίο επιδέχεται ερμηνείες και παρερμηνείες ανάλογα με τη θέση ή μη θέση του κάθε πολιτικού ή πολιτικάντη. Εδώ πρόκειται για την επιτακτική ανάγκη να εφαρμοστεί ένα σύστημα υγείας, το οποίο επιτέλους να προσφέρει στον πολίτη τη χαμένη του αξιοπρέπεια και τις συνθήκες τις οποίες δικαιούται. Η αποτελεσματικότητα και οι συνθήκες που προσφέρει το υφιστάμενο σύστημα δεν επιδέχονται ούτε ερμηνείες ούτε παρερμηνείες, για τον απλούστατο λόγο ότι είναι χωρίς κανένα περιθώριο αμφισβήτησης, απαράδεκτες. Και όποιος έχει περάσει το κατώφλι των νοσοκομείων έχει βιώσει στο πετσί του το απάνθρωπο και απαράδεκτο του συστήματος υγείας. Εδώ και δεκαετίες αναμένουμε να υπάρξει μια μεταρρύθμιση, εδώ και δεκαετίες ακούμε προεκλογικές υποσχέσεις γι' αυτή την μεταρρύθμιση και στο ενδιάμεσο οι άνθρωποι εξακολουθούν να ταλαιπωρούνται μέσα στους λαβύρινθους της δημόσιας υγείας και να αποδέχονται αδύναμοι τον κατακερματισμό της αξιοπρέπειάς τους. Και αν πραγματικά αυτοί οι πολιτικοί οι οποίοι έχουν το θράσος να ανεβάζουν τον τόνο της φωνής τους από τηλεοράσεως και να διαπληκτίζονται για το ΓΕΣΥ, είχαν την παραμικρή συναίσθηση της ευθύνης τους, θα έπρεπε πρώτα να μιλούσαν με σκυμμένο το κεφάλι και δεύτερο να απολογούνται στο καθένα από μας πριν παραθέσουν την όποια θέση τους. Διότι το πώς έχουν διαχειριστεί το θέμα της υγείας εδώ και χρόνια, χωρίς ουσιαστική πρόθεση να υπερβούν τα κομματικά τους συμφέροντα, ώστε να υλοποιηθεί αυτή η μεταρρύθμιση, είναι ένας πολύ σοβαρός λόγος να μην κοιμάται κανείς από αυτούς τις νύχτες. Και αντ' αυτού όχι μόνο κοιμούνται τον ύπνο του δικαίου αλλά έχουν και το θράσος να βγαίνουν στις τηλεοράσεις και να διαπληκτίζονται εις βάρος όχι μόνο της νοημοσύνης μας αλλά κυρίως της αξιοπρέπειάς μας. Το ύφος, οι λέξεις, ο τόνος της φωνής τους, τα επιχειρήματα που ανασύρουν και η εμπόλεμη ατμόσφαιρα που δημιουργούν, προκειμένου να τορπιλίσουν την έγκριση των σχετικών νομοσχεδίων από τη Βουλή και να αγνοήσουν ότι πριν από κάτι μήνες όλοι μαζί συμφώνησαν για την ανάγκη υλοποίησης του ΓΕΣΥ, αποδεικνύουν ότι όχι μόνο δεν έχουν επίγνωση της διαχρονικής «εγκληματικής» ευθύνης που τους βαραίνει αλλά εξακολουθούν να δηλώνουν ανίκανοι να υπερβούν τα κομματικά τους συμφέρονται και να κοιτάξουν τον ασθενή κατάματα. Είναι οφθαλμοφανές πως εκείνο που προασπίζονται όσοι ενίστανται είναι το συμφέρον του κόμματος ενόψει των επερχόμενων προεδρικών εκλογών. Και προφανώς εκείνο που τους καίει είναι πως αν εγκριθούν τα νομοσχέδια, τότε η εφαρμογή του ΓΕΣΥ θα θεωρείται (κατά τη δική τους στενόμυαλη ερμηνεία) σαν επιτυχία της παρούσας κυβέρνησης άρα και σαν ένας άσος στο μανίκι της στην προεκλογική μάχη. Δεν είναι απλώς θλιβερό. Είναι εξοργιστικό. Διότι, το επαναλαμβάνω, σε ό,τι αφορά το θέμα της υγείας, όλοι τους ανεξαιρέτως θα έπρεπε να ντρέπονται που χάρη στη δική τους ανεπάρκεια ο κύπριος πολίτης έχει καταντήσει να σέρνεται σε ένα σύστημα υγείας που του διαλύει την αξιοπρέπεια και του αφαιρεί ό,τι δικαιούται ως άνθρωπος. Ο υπουργός Υγείας το έθεσε πολύ σωστά πως θα ήταν άδικο να μας στερήσουν τη μεταρρύθμιση του συστήματος υγείας εξαιτίας κομματικών διαφορών ή σκοπιμοτήτων. Και είναι ο μόνος που πείθει ότι το εννοεί. Οι υπόλοιποι κομματάρχες και πολιτικοί που σουλατσάρουν στα κανάλια και φωνασκούν υπερασπιζόμενοι τάχα μου το συμφέρον μας, το μόνο που πετυχαίνουν είναι να αποδεικνύουν ακόμη μία φορά την εγκληματική τους ανεπάρκεια. Αν πραγματικά κόπτονται να προσφέρουν στον λαό εκείνο που δικαιούται δεν θα μιλούσαν μ' αυτό το ύφος και ούτε θα διαπληκτίζονταν μ' αυτό το λεξιλόγιο στα κανάλια αλλά θα έκαναν όλες τις δυνατές υπερβάσεις για να συμφωνήσουν ώστε να ανοίξει ο δρόμος για την υλοποίηση του ΓΕΣΥ. Οτιδήποτε λιγότερο από αυτό δεν ερμηνεύεται ως υπεράσπιση των συμφερόντων του πολίτη αλλά ως έλλειψη σεβασμού απέναντί του.

elenixenou11@gmail.com

14-EPISTOLES CY_Master_cy 03/02/17 21:03 Page 14

Όραμα για δίκαιη κοινωνία

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Τ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ**

Τα τελευταία χρόνια γινόμαστε μάρτυρες μιας ολοένα και περισσότερο αύξησης του χάσματος πλουσίων και φτωχών. Με αφορμή την παγκόσμια οικονομική κρίση του καπιταλισμού, προωθήθηκαν και εφαρμόστηκαν πολιτικές αντιλαϊκές με κύρια χαρακτηριστικά την επιβολή ακραίων μνημονίων, που περιλαμβάνουν περικοπές και λιτότητα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπροστά στις μεγάλες προκλήσεις συμπεριφέρθηκε κατώτερη των περιστάσεων. Οι συντηρητικές, νεοφιλελεύθερες δυνάμεις της Ευρώπης, με επικεφαλής τους Χριστιανοδημοκράτες και δυστυχώς συνεπικουρούμενοι από τους κάθε φορά δορυφόρους τους, επέβαλλαν διά πυρός και σιδήρου πολιτικές που οδηγούσαν και οδηγούν τους λαούς της Ευρώπης σε εξαθλίωση και πλήρη φτωχοποίηση. Στην ουσία η καγκελάριος της Γερμανίας κ. Μέρκελ και ο υπουργός Οικονομικών κ. Σόιμπλε, ως αιχμή του δόρατος, επέβαλαν την κάθετη και πλήρη υποταγή των λαών της Ευρώπης. Δυστυχώς, οι κυβερνήσεις συμπεριφέρθηκαν ως πειθήνια όργανα. Αποδέχθηκαν το διάταγμα επιβολής κάθε απόφασης και όλες τις πολιτικές τους, υποθηκεύοντας έτσι το παρόν και το μέλλον των λαών τους. Εκ των πραγμάτων, οι πολιτικές της Μέρκελ και των Χριστιανοδημοκρατών συνέβαλαν στη συρρίκνωση μέχρι και την κατάργηση της λαϊκής κυριαρχίας των κρατών χωρών.

Ειλικρινά, ποιος θα πίστευε ότι ο ίδιος ο καπιταλισμός και οι εκπρόσωποί του θα εφάρμοζαν μνημόνια και κουρέματα καταθέσεων, πατώντας πάνω στην Αγία Τράπεζα του ίδιου του καπιταλισμού;

Εύλογα οι λαοί της Ευρώπης, οι πολίτες απορούν και εξίστανται. Πού είναι η δικαιοσύνη, η αλληλεγγύη, οι αρχές και οι αξίες της Ευρώπης; Πού είναι η αρχή, τα ισχυρότερα κράτη να βοηθούν και να στηρίζουν τα μικρά και αδύνατα κράτη μέλη; Η δική μας η πατρίδα, η Κύπρος βρέθηκε στο μάτι του κυκλώνα. Ο λαός μας κλήθηκε να πληρώσει το κόστος μιας κρίσης καθαρά τραπεζιτικής και όχι δημοσιονομικής. Κλήθηκε, δηλαδή ένας λαός να πληρώσει την αδηφαγία και απληστία μιας χούφτας τραπεζιτών, που μέχρι προχθές θησαύριζαν, επιβεβαιώνοντας για ακόμη μία φορά τα κέρδη και τα εκατομμύρια δικά τους και οι ζημιές και τα βάρη για τους λαούς.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι λεγόμενοι θεσμοί, διά των σημερινών κυβερνώντων επέβαλαν ένα κούρεμα εγκληματικό, που μέσα σε ένα βράδυ οι δεσμεύσεις τους έγιναν σκόνη και θρύψαλα. Από τον Μάρτιο του 2013, η Κύπρος και ο λαός μας βίωσαν μια άνευ προηγουμένου επίθεση οικονομική και κοινωνική. Τα λαϊκά στρώματα, οι ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες ζουν και βιώνουν την αθλιότητα των πολιτικών που τους επέβαλαν οι σημερινοί κρατούντες. Η νέα γενιά χάνει τις ελπίδες της, βλέποντας τα όνειρά της να σκοτώνονται καθημερινά. Χάσαμε ήδη μια γενιά, και κάτι παραπάνω. Τα καλύτερα μυαλά μας, το επιστημονικό δυναμικό μας αναγκάζεται να μεταναστεύει, να βρει στέγη και εργασία σε άλλες χώρες του κόσμου. Σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, αναζητείται όραμα δίκαιης και ανθρώπινης κοινωνίας. Αναφέρω στη συνέχεια μερικά χαρακτηριστικά της κυπριακής κοινωνίας. Ο δείκτης της εισοδηματικής ανισότητας αυξήθηκε κατά 5%. Το 2009 ήταν στο 29% τη στιγμή που στην υπόλοιπη Ευρώπη βρισκόταν στο 31%. Σήμερα ο δείκτης αυτός έχει πέσει στο 34%, με την εξέλιξη της ανισότητας στην Κύπρο να είναι η χειρότερη στην Ευρώπη και η χειρότερη από όλες τις χώρες που τους επιβλήθηκε μνημόνιο. Ακόμα, το εισόδημα εργασίας, την τελευταία χρονιά έχει μειωθεί κατά 1,6 δισ., δηλαδή περίπου στο 20%. Την ίδια στιγμή, τα κέρδη του πλούτου παρέμειναν το 2015 σταθερά, ενώ το 2016 είχαν αύξηση κατά 200 εκατ. ευρώ (βλ. έκθεση Oxfam, μη κυβερνητική οργάνωση ενάντια στη φτώχεια). Σήμερα χρειάζεται να ενταθεί η πάλη ενάντια στα μνημόνια και τις αντιλαϊκές, νεοφιλελεύθερες πολιτικές.

Το ΑΚΕΛ και η κυπριακή αριστερά, ως η κύρια πολιτική δύναμη που έχει στο επίκεντρό της τον απλό άνθρωπο και τους εργαζόμενους, θα συνεχίσει σταθερά και με συνέπεια να αγωνίζεται, ώστε ο λαός μας να εξέλθει από τον φαύλο κύκλο κρίσης. Με τους αγώνες και τις αντιστάσεις του το ΑΚΕΛ, τις διεκδικήσεις του και την κοινωνική του ευαισθησία και αλληλεγγύη, εμπνέει τον λαό μας για ένα καλύτερο αύριο. Κυρίως με ένα όραμα ζωντανό και δημιουργικό, με πρόγραμμα και σχεδιασμό οφείλουμε να δημιουργήσουμε ένα πλειοψηφικό ρεύμα στην Κύπρο μας, για κοινωνική δικαιοσύνη, για δίκαιη ανακατανομή του πλούτου, για κοινωνική πρόοδο και ευημερία.

Ο κ. Γιώργος Τ. Γεωργίου είναι επαρχιακός γραμματέας ΑΚΕΛ-Λεμεσού. Βουλευτής ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Η Γενεύη τον Μάρτιο

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης και ο Τ/κ ηγέτης Μ. Ακιντζί στη συνάντησή τους την 1η Φεβρουαρίου συμφώνησαν τα ακόλουθα: α) Θα συναντώνται μία φορά την εβδομάδα κατά τον μήνα Φεβρουάριο για αντιμετώπιση των εκκρεμούντων θεμάτων, β) οι διαπραγματευτές θα συνεχίσουν τις τακτικές τους συναντήσεις, και, γ) Οι ηγέτες ζήτησαν από τα Ηνωμένα Έθνη να προετοιμαστούν, σε διαβούλευση με τις εγγυήτριες δυνάμεις, για τη συνέχιση της Διάσκεψης για την Κύπρο σε πολιτικό επίπεδο στις αρχές Μαρτίου και δ) Η επόμενη συνάντηση των ηγετών θα πραγματοποιηθεί στις 9 Φεβρουαρίου».

Η πιο πάνω δήλωση του αντιπροσώπου του γ.γ. του ΟΗΕ κ. Αϊντε περιλαμβάνει σημαντικές ειδήσεις. Ουσιαστικά αποτελεί μια πρωτοβουλία των δύο ηγετών για επανεκκίνηση της διαπραγματευτικής διαδικασίας μετά την εμπειρία στη Γενεύη στις 12 Ιανουαρίου. Για σχεδόν ένα μήνα το σκηνικό έδειχνε να χάνει το μομέντουμ που είχε μετά τη συμφωνία της 1ης Δεκεμβρίου 2016 το οποίο οδήγησε στη Σύνοδο για την Κύπρο στη Γενεύη στις 9 Ιανουαρίου. Η απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου θέτει προτεραιότητες, στόχους και δεσμεύσεις. Επανακτά μια πραγματική βάση για τα επόμενα βήματα, καθώς για πρώτη φορά στον παρόντα κύκλο συνομιλιών «οι ηγέτες ζήτησαν από τα Ηνωμένα Έθνη να προετοιμαστούν, σε διαβούλευση με τις εγγυήτριες δυνάμεις για τη συνέχιση της Διάσκεψης για την Κύπρο σε πολιτικό επίπεδο στις αρχές Μαρτίου». Αυτό δείχνει ότι οι δύο ηγέτες επιδιώκουν με τη δική τους σφραγίδα την επανάκτηση του μομέντουμ, και, ως εκ τούτου, ο ΟΗΕ αναλαμβάνει την ευθύνη να κάνει τις σχετικές διαβουλεύσεις και ουσιαστικά να προετοιμάσει το έδαφος για «συνέχιση της διάσκεψης για την Κύπρο». Ως γνωστόν και αυτή η Διάσκεψη

Ούτε για Πρόεδρος στη χώρα του θέλει να πάει ο Μπαν Κι Μουν. Πλέον...

για την Κύπρο θα έχει ως κύριο θέμα της το ζήτημα της ασφάλειας, συνεπώς οι δύο ηγέτες έκριναν, μελετώντας το υλικό που έχει παραχθεί από τους τεχνοκράτες στο Μον Πελερέν στις 19 Ιανουαρίου, ότι αυτό μπορεί να δώσει αποτέλεσμα. Δηλαδή ότι οι καταγραφείσες διαφορές μπορεί να τύχουν περαιτέρω επεξεργασίας και να γεφυρωθούν κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις που οι δύο πλευρές έχουν ήδη δημοσιοποιήσει, ώστε να εξευρεθεί η φόρμουλα εκείνη, κατά την οποία «η ασφάλεια της μιας πλευράς να μην αποτελεί απειλή για την ασφάλεια της άλλης».

Αυτή η εξέλιξη παρέχει ένα πολύ συγκεκριμένο πλεονέκτημα: ο κ. Αϊντε κατέχει το υλικό στο κεφάλαιο της ασφάλειας, καθώς ο νορβηγός διπλωμάτης πραγματοποίησε ταξίδια στην Άγκυρα και την Αθήνα με σκοπό την ανίχνευση των σκέψεων κάθε πλευράς στο κρίσιμο αυτό κεφάλαιο, συνεπώς έχει την αναγκαία πληροφόρηση για τις συγκλίσεις και τις αποκλείσεις ανάμεσα στα μέρη. Τα Η.Ε. μπορούν να κάνουν μια συνεισφορά στο ζήτημα διευκολύνοντας τη διαπραγμάτευση, γιατί έχουν αυτή τη δυνατότητα να κάνουν κυκλικές συναντήσεις με όλους τους παίκτες της διαπραγμάτευσης και να γνωρίζουν όλες τις λεπτομέρειες. Η πρόταση για ένα «Σύμφωνο Φιλίας και Συνεργασίας ανάμεσα σε Κύπρο, Ελλάδα, Τουρκία», μετά την επίλυση, είναι μια σημαντική ιδέα που συναντά τη σκέψη Αϊντε για την (ασφάλεια) η οποία, κατά τον αντιπρόσωπο του γ.γ. του ΟΗΕ «θα εντάσσεται σε ένα εντελώς νέο πλαίσιο του 21ου αιώνα».

Το γενικότερο κλίμα που περιβάλλει τις συνομιλίες δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως ικανοποιητικό. Η κίνηση της Άγκυρας να θέτει από την πίσω πόρτα το ζήτημα της ελευθεροποίησης της βίζας για τους τούρκους υπηκόους στις χώρες μέλη της Ε.Ε., μέσω Κύπρου, συνιστά μια πολύ άστοχη διπλωματική εξέλιξη. Αυτή μπορεί να ηχεί ως αίτημα με κυπριακό «υλικό», στην πράξη συνιστά άσκηση πίεσης στις Βρυξέλλες για να ξεκαθαρίσουν τη θέση της για το εκκρεμές επί σχεδόν ένα έτος θέμα της βίζας. Η επιλογή της Άγκυρας να πιέσει τις Βρυξέλλες μέσω Κύπρου αποτελεί μια πολύ ατυχή έμπνευση, καθώς το Κυπριακό διαθέτει ήδη τόσο βαρύ φορτίο από μόνο του, που η σκέψη για μια νέα προσθήκη το επιβαρύνει κατά απαράδεκτο τρόπο.

Επίσης, οι εξελίξεις στις ελληνοτουρκικές σχέσεις μετά την απόφαση του Αρείου Πάγου να μην εκδώσει τους «οκτώ» στην Τουρκία και οι εντάσεις γύρω από τα Ίμια, δείχνουν την πολυπλοκότητα κάθε συγκυρίας, γεγονός που δεν αφήνει ανεπηρέαστη την ατμόσφαιρα γύρω από το Κυπριακό.

Ταυτόχρονα στην τ/κ κοινότητα, η ντενκτασικής κοπής, υπό τον Χουσεΐν Οζγκιουργκιούν, «κυβέρνηση», εντείνει την αντιπολίτευσή της κατά της πολιτικής Ακιντζί για συμβιβαστική λύση στο Κυπριακό. Στις 24 Ιανουαρίου εξέφρασε το γνήσιο ντενκτασισμό του: «ευτυχώς που οι διαπραγματεύσεις (στη Γενεύη) δεν συνεχίστηκαν, διαφορετικά, καήκαμε». Την 1η Φεβρουαρίου καταγγέλλει τον Μ. Ακιντζί, ότι με την κατάθεση χάρτη διέπραξε «ένα στρατηγικό λάθος». Θεωρεί ότι «αυτή δεν είναι διαπραγμάτευση... στην επόμενη φάση θα συζητηθεί η αποχώρηση των στρατευμάτων και ο Ακιντζί θα το επεξεργάζεται και αυτό το θέμα». As μη φτάσουμε στη φάση αυτή». Μέσα σε αυτό το κλίμα διακινούνται «απειλητικά και υβριστικά μηνύματα στον λογαριασμό του κ. Ακιντζί στο τουίτερ», (ΚΥΠΕ από «Γενί Ντουζέν», 2/2) Η συμφωνία της 1ης Φεβρουαρίου ισοδυναμεί ως πολιτική αξία με τη συμφωνία της 1ης Δεκεμβρίου που οδήγησε στη Γενεύη 1. Τώρα τίθενται οι προϋποθέσεις για τη Γενεύη 2 στις αρχές Μαρτίου. Πλεονέκτημα, ότι κάθε πλευρά γνωρίζει αρκετές πτυχές της σκέψης της άλλης στο ζήτημα της ασφάλειας, μειονέκτημα, ότι η ατμόσφαιρα γύρω από τις συνομιλίες έχει σημειώσει βήματα πίσω.

www.larkoslarkou.org.cy

Το νέο διεθνές περιβάλλον και η Κύπρος

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ**

Αναμφίβολα έχουμε εισέλθει σε ένα νέο διεθνές περιβάλλον το οποίο είναι δραστικά διαφορετικό από ό,τι στο παρελθόν. Κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου υπήρχαν κανόνες, καθώς και συγκεκριμένες σφαίρες επιρροής – δεδομένα η παραβίαση των οποίων συνεπαγόταν το ανάλογο κόστος. Με τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης υπήρξε για ένα διάστημα η παντοκρατορία των ΗΠΑ. Όμως μετά το κτύπημα 11ης Σεπτεμβρίου 2001 άρχισε σταδιακά η πορεία προς ένα πολυπολικό σύστημα. Σημειώνονται επίσης οι αμερικανικές επεμβάσεις στην ευρύτερη Μέση Ανατολή με αποσταθεροποιητικά αποτελέσματα, οι συνέπειες των οποίων εξακολουθούν να ταλανίζουν το περιφερειακό και το διεθνές γίγνεσθαι.

Από τη δεύτερη θητεία του Μπαράκ Ομπάμα είχε άρχισε να παρατηρείται μείωση της αμερικανικής παρουσίας στην ευρύτερη Μέση Ανατολή. Εκτιμάται ότι με την ανάδειξη του Ντόναλντ Τραμπ στην Προεδρία των ΗΠΑ η πολιτική αυτή θα συνεχισθεί με πιο έντονους ρυθμούς με αποτέλεσμα να διαιωνισθεί το ήδη υφιστάμενο κενό ισχύος και ασφάλειας. Ως εκ τούτου οι ανταγωνισμοί αναμένεται να ενταθούν. Πέραν τούτου, υπάρχουν δύο ζητήματα που θα πρέπει να προσεχθούν ιδιαίτερα. Ο νέος Αμερικανός Πρόεδρος και κύκλοι που τον στηρίζουν είχαν εκφράσει την πρόθεσή τους για μεταφορά της πρεσβείας των ΗΠΑ από το Τελ Αβίβ στην Ιερουσαλήμ. Μια τέτοια κίνηση θα αυξήσει τις εντάσεις όχι μόνο στην περιοχή αλλά και διεθνώς. Με το ίδιο σκεπτικό μια αναζωπύρωση των ανταγωνιστικών σχέσεων των ΗΠΑ με το Ιράν θα οδηγήσει σε επιπρόσθετες εντάσεις.

Και όλα αυτά ενώ στην ευρύτερη Μέση Ανατολή εξακολουθεί να υφίσταται ανασφάλεια, εθνοτικές, ιδεολογικές, θρησκευτικές, πολιτικές συγκρούσεις και σοβαρά κοινωνικο-οικονομικά προβλήματα. Ταυτόχρονα, πολλά κράτη αντιμετωπίζουν υπαρξιακά προβλήματα και είναι ορατός ο κίνδυνος κατάρρευσής τους. Αναπόφευκτα θα υπάρξει επαναχάραξη συνόρων, καθώς και νέες σφαίρες επιρροής. Στην Τουρκία παρατηρείται αλλαγή υποδείγματος στο εσωτερικό, καθώς και μια αναθεωρητική φιλοσοφία στην εξωτερική πολιτική.

Η πολιτική της απεμπλοκής των ΗΠΑ δεν περιορίζεται στην ευρύτερη Μέση Ανατολή. Διαφαίνεται ότι οι στενές σχέσεις συνεργασίας μεταξύ ΗΠΑ και δυτικής Ευρώπης από τα τέλη του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου και μεταγενέστερα μεταξύ ΗΠΑ και Ε.Ε. θα διαφοροποιηθούν. Ήδη εκφράζονται ανησυχίες από διάφορους κύκλους στην Ε.Ε.

Διαφαίνεται, επίσης, η προοπτική βελτίωσης των σχέσεων μεταξύ ΗΠΑ και Ρωσίας και συνεργασίας για επίλυση διαφόρων προβλημάτων σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο. Εάν όμως αυτό δεν καταστεί δυνατό δεν αποκλείεται να οξυνθεί ο ανταγωνισμός μεταξύ ΗΠΑ και Ρωσίας. Παράλληλα, οι σχέσεις μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας θα δοκιμασθούν. Επιπρόσθετα, το στοιχείο του απρόβλεπτου που χαρακτηρίζει τον νέο Αμερικανό Πρόεδρο προβληματίζει ιδιαίτερα.

Στη σημερινή συγκυρία δεν θα ήταν υπερβολή να σημειωθεί ότι η Ε.Ε. αντιμετωπίζει υπαρξιακά προβλήματα. Το Brexit δεν είναι η αιτία των εν λόγω ευρωπαϊκών προκλήσεων. Αντίθετα είναι περισσότερο σύμπτωμα των ευρύτερων ευρωπαϊκών διλημμάτων και αδυναμιών. Επισημαίνεται επίσης ότι η Ε.Ε., ενώ αντιμετωπίζει γεωπολιτικά διλήμματα, δεν έχει την ανάλογη γεωστρατηγική παρουσία. Ο τρόπος αντιμετώπισης της Ελλάδας και ιδιαίτερα της Κύπρου ήταν και παραμένει ενδεικτικός. Λαμβάνοντας υπ' όψιν τη συνεχιζόμενη οικονομική κάμψη, την κρίση χρέους και την αδυναμία της Ε.Ε. να αντιμετωπίσει πειστικά και αποτελεσματικά τις πολυδιάστατες προκλήσεις, δεν θα ήταν υπερβολή να λεχθεί ότι η Βρετανία ίσως να μην είναι η τελευταία χώρα που θα εγκαταλείψει την Ε.Ε. Η Βρετανία μέσα σε όλο αυτό το σκηνικό και μετά το Brexit κινείται για να διασφαλίσει τα συμφέροντά της με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Στο πλαίσιο αυτό προβαίνει σε ενέργειες για διμερείς συμφωνίες με διάφορα κράτη όπως οι ΗΠΑ και η Τουρκία, ενώ ταυτόχρονα θα αναθερμάνει και θα αναβαθμίσει τις σχέσεις της με τις χώρες της Κοινοπολιτείας. Εννοείται ότι και με την Ε.Ε. θα καταλήξει σε μια ειδική στρατηγική σχέση. Σημειώνεται, επίσης, ότι η οικονομική στασιμότητα που υφίσταται σε πολλές χώρες θα εξακολουθήσει να ταλανίζει την ανθρωπότητα. Προφανώς είμαστε ενώπιον μιας κατάστασης όπου απαιτείται ένα νέο οικονομικό υπόδειγμα. Στη σημερινή συγκυρία τα δεδομένα καθίστανται πολύ δύσκολα με τον νεοπροστατευτισμό των ΗΠΑ και τα σοβαρά προβλήματα της Ε.Ε. Κάτω απ' αυτά τα δεδομένα η Κυπριακή Δημοκρατία καλείται να τοποθετείται ανάλογα. Θα πρέπει να υπάρξει μια ισοζυγισμένη εξωτερική πολιτική και να προωθηθεί ένα νέο οικονομικό υπόδειγμα. Προφανώς στο εθνικό ζήτημα δεν μπορεί να υπάρχουν πειραματισμοί ιδίως σε θέματα που σχετίζονται με την κρατική μας υπόσταση. Μεταξύ άλλων, οι οποιεσδήποτε προσπάθειες για επίλυση του Κυπριακού θα πρέπει να εμβολιασθούν με το στοιχείο της εξελικτικής προσέγγισης. Είναι, επίσης, επιτακτικό να υπάρξει ένα αποτελεσματικό κράτος με ένα πειστικό αφήγημα καθώς και αξιοπιστία και προς τα έσω και προς τα έξω. Τα στοιχεία αυτά δεν υφίστανται σήμερα.

Ο κ. Ανδρέας Θεοφάνους είναι καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας και πρόεδρος του Κέντρου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

Οι νταήδες των Ιμίων και η Κύπρος

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ**

Αυτά που συμβαίνουν στα Ίμια δεν είναι απλώς μία επανάληψη της παλιάς αντιπαράθεσης. Προέκυψαν από μία συνειδητή ενέργεια της Τουρκίας. Η εκεί επίσκεψη του αρχηγού του τουρκικού ΓΕΕΘΑ αποτέλεσε προσπάθεια εκφοβισμού της Ελλάδας και εξαναγκασμού της στην έκδοση των 8 Τούρκων στρατιωτικών που κατέφυγαν μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα του Ιουλίου στην Ελλάδα.

Τα ελληνικά δικαστήρια, τηρώντας τον διεθνή νόμο, αρνήθηκαν να εκδώσουν τους 8 σε μία χώρα, την Τουρκία, όπου ούτε δίκαιη δίκη θα είχαν ούτε ασφαλή κράτηση. Όπως όλοι παρακολουθήσαμε από τις ειδήσεις οι συλληφθέντες πραξικοπηματίες στρατιωτικοί έχουν υποστεί ξυλοδαρμούς, εξευτελισμούς και βασανιστήρια. Η δε τουρκική δικαιοσύνη έχασε την αξιοπιστία της, αφού έχει αλωθεί από τον Ερντογάν και το ΑΚΡ. Τα πιο πάνω παραδέχεται με άρθρο του ο γνωστός αρθρογράφος της Χουριέτ Γιουσούφ Κανλί. Ανάλογη εξάλλου στάση έχουν τηρήσει και άλλες ευρωπαϊκές χώρες, της Γερμανίας περιλαμβανόμενης. Στην περίπτωση των άλλων χωρών η Τουρκία περιορίστηκε στις φωνές και τις διαμαρτυρίες. Αντίθετα στην περίπτωση της Ελλάδας επέλεξε να εφαρμόσει πολιτική νταή. Αξιοποίησε την επέτειο των Ιμίων για να επαναφέρει τις εκεί διεκδικήσεις της με τον πιο πανηγυρικό τρόπο. Ακολούθησαν δηλώσεις Τούρκων ηγετών που μιλούσαν για δυναμικές ενέργειες που θα αφορούν την παρεμπόδιση της άσκησης των ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων και άλλες σε βραχονησίδες και νησίδες στο Αιγαίο. Όλα τα πιο πάνω καταδεικνύουν ότι η Ελλάδα ευρίσκεται υπό ένα τουρκικό εκβιασμό ώστε να υποχρεωθεί να αποστείλει τους 8 στην Τουρκία. Η τουρκική αυτή κλιμάκωση ενδέχεται να συνδέεται και με την ανάγκη του Ερντογάν να διασφαλίσει τις εθνικιστικές ψήφους εν όψει και του δημοψηφίσματος για αλλαγή του συντάγματος που το αποτέλεσμά του δεν είναι καθόλου διασφαλισμένο. Να μην ξεχνάμε πως ο Ερντογάν, όταν οι Κούρδοι αρνήθηκαν να στηρίξουν τα προεδρικά του όνειρα, εγκατέλειψε την ειρηνευτική διαδικασία και τους κήρυξε πόλεμο.

Η παράταση στις κυπριακές διαπραγματεύσεις συνδέεται και αυτή με την επιθυμία του Ερντογάν να μη διακινδυνεύσει το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος του Απριλίου. Η εφαρμογή πολιτικής εκφοβισμού προς την Ελλάδα δείχνει πως ο Ερντογάν από τη μία δεν φοβάται τις ελληνικές αντιδράσεις στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Από την άλλη είναι δυνατόν να εκτιμά ότι με τον τρόπο αυτό θα εξαναγκάσει την Ελλάδα και τους Ε/κ σε αποδοχή των δικών του όρων. Όμως εκείνο που αναδεικνύεται από την ένταση στο Αιγαίο είναι η διαχρονική αποφασιστικότητα και η θέληση της Τουρκίας να χρησιμοποιεί την απειλή βίας για να επιβάλει τις απόψεις της στους γείτονες της (βλέπε Ίμια 1996, casus belli για επέκταση χωρικών υδάτων στα 12 μίλια, S300 κ.λπ.). Αυτό πολλαπλασιάζει τους προβληματισμούς μας για το πώς η ισχυρή Τουρκία θα συμπεριφέρεται μελλοντικά στην αδύναμη Ομοσπονδιακή Κύπρο. Δηλαδή παρά τη σημαντική συμμετοχή των Τ/κ στα της διακυβέρνησης, όταν οι αποφάσεις ή και οι μη αποφάσεις μας δεν θα ικανοποιούν την Τουρκία τι θα γίνεται; Θα ακολουθούν οι στρατιωτικοί εκβιασμοί της Τουρκίας; Δυστυχώς, αυτή φαίνεται να είναι η τουρκική πρόθεση. Αποκαλυπτικές και οι σχετικές δηλώσεις Ακιντζί στο Αλ Τζαζίρα. Συγκεκριμένα ο κ. Ακιντζί είχε πει ότι οι τουρκικές εγγυήσεις και τα στρατεύματα θα πρέπει να διατηρηθούν ώσπου, ανάμεσα στα άλλα, να διασφαλιστεί ότι το κυπριακό φυσικό αέριο θα πάει στην Τουρκία. Τα πιο πάνω θα πρέπει να συνυπολογιστούν κατά την εν εξελίξει διαπραγμάτευση.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος.

15-EPIKAIROTHTA_Master_cy 03/02/17 17:44 Page 15

Συνταγματάρχες εναντίον ΥΠΑΜ για αποστρατείες

Έχουν προσφύγει στη δικαιοσύνη σε μια προσπάθεια ακύρωσης των κανονισμών περί Ιεραρχίας και Προαγωγών - Έντονη αντίδραση Υπουργείου

Σύμφωνα με τις πληροφορίες της «Κ» στη δικαιοσύνη έχουν προσφύγει για ακύρωση της αποστράτευσής τους τρεις ανώτεροι αξιωματικοί του Στρατού Ξηράς, ένας της Αεροπορίας και ακόμη ένας του Ναυτικού.

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Η έκβαση αριθμού αγωγών που έχουν καταχωρήσει περίπου πέντε ανώτεροι αξιωματικοί της Εθνικής Φρουράς (Ε.Φ.) με τις οποίες ζητείται η ακύρωση της απόφασης του Υπουργείου Άμυνας να τους αποστρατεύσει θα θέσει τέλος ή θα διαιωνίσει μια χρόνια στρέβλωση στην ηγετική πυραμίδα της Ε.Φ. Οι αγωγές που βρίσκονται στο στάδιο της ακρόασης προέκυψαν μετά την απόφαση του Υπουργείου Άμυνας (ΥΠΑΜ) να προχωρήσει για πρώτη φορά σε αποσυμφόρηση της ιεραρχικής πυραμίδας στη βάση των νέων κανονισμών περί Ιεραρχίας και Προαγωγών, ένα πρόβλημα το οποίο υφίσταται για πολλά χρόνια. Στο πλαίσιο εφαρμογής των κανονισμών το ΥΠΑΜ αποφάσισε να αποστρατεύσει μεγάλο αριθμό αξιωματικών, οι πληροφορίες της «Κ» τον ανεβάζουν στους σαράντα πέντε.

Η απόφαση του ΥΠΑΜ βρίσκει σθεναρή αντίδραση ανάμεσα στους άμεσα επηρεαζόμενους, κάποιοι εξ αυτών, πέντε στον αριθμό, στράφηκαν προς τη δικαιοσύνη. Οι πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι οι αγωγές καταχωρήθηκαν από προσοντούχους αξιωματικούς των τριών κλάδων, οι οποίοι θεωρούν ότι αδικούνται. Η προσφυγή στη δικαιοσύνη, όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, έχει προκαλέσει εκνευρισμό στο ΥΠΑΜ, το οποίο χαρακτηρίζει αδικαιολόγητη την κίνηση των ανώτερων αξιωματικών της Ε.Φ. Πηγές του Υπουργείου με τις οποίες επικοινωνήσαμε μας έλεγαν ότι η προσφυγή των αξιωματικών δεν θα έχει καμία τύχη και προέβλεπαν ότι δεν θα επαναληφθούν φαινόμενα του παρελθόντος, που αξιωματικοί επέστρεφαν στην υπηρεσία μετά από απόφαση δικαστική. Οι περιπτώσεις εκείνες, όπως τονίστηκε, διαφέρουν ριζικά από τις σημερινές, μιας και οι αποστρατεύσεις γίνονται σε διαφορετική βάση.

Τυχόν δικαίωση των επηρεαζόμενων αξιωματικών ενδεχομένως να ακυρώσει και τις υπόλοιπες 45 αποστρατείες, οι οποίες θα τεθούν σε εφαρμογή μετά από πάροδο έξι μηνών από τη σχετική απόφαση.

Η προσφυγή

Η αγωγή των πέντε ανώτερων αξιωματικών που η «Κ» έχει στην κατοχή της, καταχωρίστηκε στο Διοικητικό Δικαστήριο στις 20 Ιανουαρίου 2017. Με βάση την αίτηση οι επηρεαζόμενοι στρατιωτικοί ζητούν όπως το Δικαστήριο ακυρώσει την επιστολή που έλαβαν για αναγκαστική αποστράτευσής τους στο 57ο έτος της ηλικίας τους αντί στο 60ό που ίσχυε πριν από την εν λόγω απόφαση. Το σκεπτικό που παρατίθεται στις προσφυγές των πέντε συνταγματαρχών ουσιαστικά παραπέμπει σε στρεβλωτική διαδικασία αποσυμφόρησης της ιεραρχικής πυραμίδας της Ε.Φ. με αναφορές για παραβιάσεις του Συντάγματος. Συγκεκριμένα, οι πέντε ανώτεροι αξιωματικοί θεωρούν ότι το ΥΠΑΜ εφαρμόζει τους κανονισμούς περί Ιεραρχίας και Προαγωγών όχι από την κορυφή της πυραμίδας όπως ως όφειλε, αλλά από τη μέση. Συγκεκριμένα υποστηρίζεται ότι το ΥΠΑΜ προχωράει σε αποστρατείες προσοντούχων αξιωματικών, στη συγκεκριμένη περίπτωση συνταγματαρχών και άλλων βαθμών και αφήνει άθικτους ταξιάρχους και υποστράτηγους της ίδιας τάξης με τους εν αποστρατεία συνταγματάρχες και ενδεχομένως με λιγότερα στρατιωτικά και ακαδημαϊκά προσόντα. Με βάση το σκεπτικό που αναπτύσσεται στην αγωγή των άμεσα επηρεαζόμενων εξάγεται το συμπέρασμα ότι ενώ συμφωνούν με την επίλυση ενός χρόνιου προβλήματος που κρατά καθηλωμένους αξιωματικούς διαφωνούν με τα κριτήρια που τίθενται χωρίς να λαμβάνονται υπόψη άλλοι παράγοντες. Για τον λόγο αυτό, όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, δεν συμπεριελήφθησαν στην ομάδα που αντιδρά δικαστικά άλλοι αξιωματικοί του ιδίου βαθμού, οι λεγόμενοι εξ εφέδρων, που επίσης αποστρατεύονται και δεν έχουν τα στρατιωτικά και ακαδημαϊκά προσόντα. Στην κατηγορία αυτή, όπως γνωρίζουμε, συμπεριλαμβάνονται περίπου σαράντα ανώτεροι αξιωματικοί, στην πλειοψηφία τους συνταγματάρχες και οι υπόλοιποι αντισυνταγματάρχες. Ένα άλλο στοιχείο που επίσης προβάλλεται εντόνως από τους επηρεαζόμενους είναι οι θέσεις που κατέχουν. Πρόκειται για θέσεις κλειδιά σε μεγάλους σχηματισμούς του στρατεύματος. Οι επηρεαζόμενοι είχαν καταθέσει συγκεκριμένες λύσεις ούτως ώστε να μην παρατηρηθούν φαινόμενα να αποστρατεύονται νεότεροι αξιωματικοί και να παραμένουν εν ενεργεία παλαιότεροι. Η πρώτη ακρόαση της προσφυγής έχει οριστεί για τον ερχόμενο Ιούνιο.

Οι πέντε αξιωματικοί θεωρούν ότι αδικούνται από το πρακτικό σκέλος αποσυμφόρησης της ιεραρχικής πυραμίδας, μιας και, όπως υποστηρίζεται, παραμένουν στην υπηρεσία αξιωματικοί μεγαλύτερης ηλικίας.

Η αντίδραση του ΥΠΑΜ

Στο Υπουργείο Άμυνας η κίνηση των πέντε αξιωματικών προκάλεσε εκνευρισμό. Πηγές έκαναν λόγο για κίνηση με προσωπικά ελατήρια και όχι για το συμφέρον της Εθνικής Φρουράς. Στο Υπουργείο γίνεται κατανοητό ότι ενδεχομένως κάποιοι αξιωματικοί να αδικούνται όμως παράλληλα τονίζεται ότι αποτελεί μονόδρομος η αποστρατεία προκειμένου να πληρωθεί αναλογικά το κόστος για μια αδράνεια που υπάρχει στην Ε.Φ. τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια τουλάχιστον. Από το ΥΠΑΜ κατηγορηματικά απορρίπτεται ότι θα αποστρατευθούν αξιωματικοί που είναι στην ηλικία των 57 ετών. Οι αποστρατεύσεις κρίνονται αναγκαίες και για τον λόγο της ανανέωσης του στρατεύματος. Αρμόδια πηγή μας έλεγε ότι ο στρατός θέλει ανανέωση. Για τις δε αποστρατείες θα γίνουν σταδιακά και θα μπουν σε εφαρμογή έξι μήνες μετά τις σχετικές ειδοποιήσεις των εν λόγω αξιωματικών. Με αφορμή το συγκεκριμένο ζήτημα που έχει προκύψει, αλγεινές εντυπώσεις έχουν προκληθεί και από την κίνηση υποστρατήγων, οι οποίοι και αυτοί προσέφυγαν στη δικαιοσύνη προκειμένου να ακυρώσουν αποστράτευσή τους και ουσιαστικά, όπως μας υποδείχθηκε, για να επωφεληθούν οικονομικά για άλλους τέσσερις μήνες. Ωστόσο, όπως πιστεύεται, οι συγκεκριμένες περιπτώσεις δεν μπορούν να συγκριθούν με τις τελευταίες αποστρατεύσεις περί Ιεραρχίας και Προαγωγών με το ΥΠΑΜ να πιστεύει ότι θα δικαιωθεί από τη δικαιοσύνη.

Κάθε μέρα, κάθε λεπτό

kathimerini.com.cy

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ONLINE

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ - SHOWBIZ
GOOD LIFE - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗ ΛΕΜΕΣΟ

Πολυώροφο κτίριο στην ενορία Αγίου Ιωάννη

Η εταιρεία **CCSRE Real Estate Company Ltd** ανακοινώνει τη διάθεση οκταώροφης οικοδομής, πλησίον της Λεωφ. Αρχ. Μακαρίου Γ' στην ενορία Αγίου Ιωάννη του Δήμου Λεμεσού.

Περισσότερες πληροφορίες για τα ακίνητα καθώς και τον τρόπο υποβολής προσφοράς θα βρείτε στην ιστοσελίδα **www.realestate.coop.com.cy** ή κατόπιν επικοινωνίας στο τηλέφωνο **22 743222** και στην ηλεκτρονική διεύθυνση **RealEstate@ccb.coop.com.cy**

16-ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ_Master_cy 03/02/17 21:24 Page 16

Αυταρχισμός και κρίση τρομάζουν τους Τούρκους

Η κατάσταση στη χώρα σήμερα είναι η πιο έκρυθμη εδώ και δεκαετίες, καθώς προχωράει σε περίοδο κλιμακούμενης βίας και ανασφάλειας για το αύριο

Υψηλός πληθωρισμός, ελαχιστοποίηση της ανάπτυξης, μεγάλη διολίσθηση της λίρας, διογκούμενο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, τεράστιος εσωτερικός δανεισμός, εξάλειψη του τουρισμού και ανάπτυξη μέσω κατανάλωσης και οικοδομής δημοσίων έργων είναι το εύφλεκτο κοκτέιλ, που εύκολα μπορεί να προκαλέσει την έκρηξη στην Τουρκία.

Ανταπόκριση ειδικού συνεργάτη από την Κωνσταντινούπολη

Αν κάποιος επιχειρήσει σήμερα να περιγράψει το κλίμα που επικρατεί στο εσωτερικό της Τουρκίας και στην κοινή γνώμη της, θα πρέπει κατ' αρχάς να διευκρινίσει σε ποιο κομμάτι της αναφέρεται. Τους ισλαμιστές, που υποστηρίζουν τον κ. Ερντογάν και το ΑΚΡ (Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης) που ο ίδιος ίδρυσε, τους κεμαλιστές, που είναι οπαδοί του λαϊκού - κοσμικού κράτους και εκφράζονται πολιτικά κυρίως μέσα από το CHP (Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα), ή τους Κούρδους, που το μεγαλύτερο μέρος τους υποστηρίζει το HDP (Κόμμα Δημοκρατίας των Λαών), του οποίου ο πρόεδρος Σελαχατίν Ντεμιρτάς βρίσκεται στη φυλακή για συνεργασία με την τρομοκρατία; Ο διαχωρισμός αυτός δεν έχει να κάνει με τα πραγματικά γεγονότα, αλλά με το πώς αυτά ερμηνεύονται από την κάθε πλευρά. Ενώ το ΑΚΡ εισέρχεται στον 15ο χρόνο του στην εξουσία, η κατάσταση στη χώρα είναι η πιο έκρυθμη εδώ και δεκαετίες, καθώς, κυρίως από το καλοκαίρι του 2015, προχωράει με ταχείς ρυθμούς σε μια περίοδο κλιμακούμενης βίας, κρατικού αυταρχισμού και ανασφάλειας. Μέσα Ιουλίου του 2015 ξεκίνησαν και πάλι οι πολύνεκρες συγκρούσεις στη ΝΑ Τουρκία, με τους αντάρτες του παράνομου Εργατικού Κόμματος του Κουρδιστάν (PKK) , το οποίο τόσο η Τουρκία όσο και η Ε.Ε., άρα και η Ελλάδα, θεωρούν επισήμως τρομοκρατική οργάνωση. Έτσι έληξε άδοξα η πολλά υποσχόμενη «πορεία ειρήνης», οι συνομιλίες δηλαδή μεταξύ τουρκικού κράτους και της πολιτικής ηγεσίας των Κούρδων της Τουρκίας. Οι συγκρούσεις αυτές κατέστρεψαν ό,τι είχε χτιστεί, σε επίπεδο εμπιστοσύνης, μεταξύ Κούρδων και κυβέρνησης (μεγάλο μέρος των Κούρδων είναι ψηφοφόροι του ΑΚΡ, ενώ σχεδόν κανείς στις κουρδικές περιοχές δεν δίνει ψήφο στους κεμαλιστές) και δημιούργησαν μια νέα γενιά ανθρώπων που εκτρέφει την αντιπαλότητα και το μίσος.

Σειρά και των Κεμαλιστών

Πολλοί κεμαλιστές, πάλι, υποστήριξαν τον κ. Ερντογάν ενωμένοι από το κοινό μίσος εναντίον των Κούρδων αυτονομιστών. Τώρα βλέπουν πως όταν το θέμα με τους Κούρδους τελειώσει, επίκειται και η δική τους σειρά να μπουν στο περιθώριο, ωστόσο δεν έχουν πια τη δύναμη να αντιδράσουν. Έτσι, αν η στροφή της πολιτικής Ερντογάν είναι επιστροφή σε μια δυσάρεστη, πλην γνώριμη και από τις προηγούμενες δεκαετίες κατάσταση, για τους Κούρδους, για τους κεμαλιστές και ειδικά για την ελίτ, τους λεγόμενους «λευκούς Τούρκους», τα πράγματα είναι υπό μία έννοια χειρότερα: Όχι μόνον έχασαν την εξουσία και τον έλεγχο του κράτους που είχαν για δεκαετίες, αλλά κινδυνεύουν πλέον να χάσουν και τον ίδιο τον τρόπο ζωής τους, ο οποίος φαίνεται να απειλείται από την ισλαμιστική και συντηρητική στροφή χώρας και κοινωνίας. Από τους κεμαλιστές, ένα κομμάτι, αυτό που εκφράζει το MHP (Κόμμα Εθνικιστικής Κίνησης), αναγκάστηκε να συνεργαστεί με την κυβέρνηση και τον πρόεδρο για την αλλαγή του συντάγματος, προκειμένου, ίσως, να διασωθεί από την επαπειλούμενη εξαφάνιση. Η εθνικιστική στροφή του ΑΚΡ και ο εναγκαλισμός ισλαμισμού και εθνικισμού που επιχειρεί πλέον ο Τούρκος πρόεδρος, στοχεύουν απευθείας στους ψηφοφόρους του MHP. Οι υπόλοιποι κεμαλιστές, που είναι και οι περισσότεροι, βλέποντας «τη γη να χάνεται κάτω από τα πόδια τους», αντιδρούν, σε επίπεδο προσωπικό ασφαλώς γιατί συλλογικά δεν μπορούν να κάνουν τίποτε, με τρεις κυρίως τρόπους: φόβο, άρνηση, φυγή.

Η ώρα της φυγής

Φόβος για το αύριο, άρνηση της πραγματικότητας, φυγή από τη χώρα. Το τελευταίο το κάνουν συστηματικά όσοι μπορούν και έχουν τη δυνατότητα να το πράξουν άμεσα. Επειδή όμως η φυγή από τη χώρα δεν είναι κάτι τόσο εύκολο, για πολλούς λόγους, ένα μεγάλο μέρος καταφεύγει στην άρνηση της πραγματικότητας και σε στρουθοκαμηλισμό. Στη λογική δηλαδή πως «αν καθίσεις ήσυχος δεν κινδυνεύεις» και «εμάς κανείς δεν μας πειράζει και με τον καιρό θα πάνε όλα και πάλι καλά». Άλλωστε, το κυρίαρχο συναίσθημα αυτή τη στιγμή στη χώρα είναι ο φόβος. Και αυτόν προσπαθούν οι περισσότεροι να ξορκίσουν.

Ο φόβος δεν είναι μόνο ο εύλογος, για τις πιθανές τρομοκρατικές επιθέσεις, από το PKK και τους τζιχαντιστές. Ο φόβος δεν είναι μόνο για τον πόλεμο στη Συρία, όπου η Τουρκία ενεπλάκη χωρίς σαφείς στόχους και τώρα δεν γνωρίζει πώς θα απεμπλακεί. Φόβος υπάρχει και στη συμβατική καθημερινότητα. Χιλιάδες άτομα έχουν φυλακιστεί, χιλιάδες έχουν χάσει τη δουλειά τους, πολλοί νιώθουν ανασφάλεια για το αύριο και φοβούνται τη δίωξη, την απόλυση, τη φυλάκιση, ακόμη και αν δεν έχουν κάνει τίποτε. Μετά την απόπειρα πραξικοπήματος της 15ης Ιουλίου η κυβέρνηση έχει αποδυθεί σε ένα κυνήγι μαγισσών, όπου δίκαιοι και άδικοι, και ανάμεσά τους κάθε κριτική φωνή για την κυβέρνηση και τον πρόεδρο, πρέπει να παταχθούν. Ως δικαιολογία χρησιμοποιείται συνήθως η προστασία από την τρομοκρατία και ως μέσον η κατάσταση έκτακτης ανάγκης που έχει επιβληθεί από τις 20 Ιουλίου στη χώρα.

Κυρίαρχο συναίσθημα στη συμβατική καθημερινότητα της χώρας είναι ο φόβος καθώς χιλιάδες άτομα έχουν φυλακιστεί, χιλιάδες χάσει τη δουλειά τους και πολλαπλάσιοι νιώθουν ανασφάλεια για το αύριο.

Διεθνής συνωμοσία κατά της χώρας που δέχεται επίθεση με την ευθύνη να πέφτει στους Αμερικάνους , τους Εβραίους την Ευρώπη και τα ξένα κέντρα, είναι η κυβερνητική επωδός που δεν επιδέχεται δημόσιας αμφισβήτησης.

Καμία ασφάλεια, για κανέναν

Έτσι, κανείς δεν μπορεί να είναι σίγουρος για τη θέση του και την προσωπική ασφάλειά του. Οι περισσότεροι αποφεύγουν δημόσια την οποιαδήποτε, ακόμα και την πιο ήπια, κριτική, ενώ όλοι σχεδόν προσπαθούν να δείχνουν ευτυχισμένοι και ήρεμοι προς τα έξω, στον δημόσιο βίο τους. Αν και η αίσθηση των ανθρώπων με σκυθρωπά πρόσωπα που προχωράνε βιαστικά είναι πολύ πιο έντονη παρά πότε, στις δημόσιες κουβέντες πάντα η συζήτηση για τα τρέχοντα περιορίζεται στα «περί ανέμων και υδάτων», ενώ, αν φτάσει κάπως στην πολιτική, συνήθως επαναλαμβάνεται η επίσημη εκδοχή της κυβέρνησης και των ελεγχόμενων από εκείνη Μέσων, σχεδόν όλων δηλαδή: «Δύσκολα τα πράγματα όντως, αλλά η χώρα δέχεται επίθεση, διεθνής συνωμοσία επιβουλεύεται την Τουρκία, φταίνε οι Αμερικανοί, οι Εβραίοι, η Ευρώπη» και γενικώς τα γνωστά σε τέτοιες περιπτώσεις ξένα κέντρα.

Την ίδια στάση, αλλά με περισσότερο φανατισμό υπέρ των επισήμων θέσεων, κρατά και η μεγάλη και –συνήθως– σιωπηρή πλειονότητα. Από τα εκατομμύρια ψηφοφόρων του κ. Ερντογάν ένα μέρος στελέχωσε τον κρατικό μηχανισμό, συνήθως μέσω κομματικών επιλογών, ένα πολύ μικρότερο κομμάτι δημιούργησε τη νέα νομενκλατούρα που τον στηρίζει, ενώ η μεγάλη πλειονότητα είναι η μάζα των λεγόμενων «μαύρων Τούρκων», που τον βλέπει ως τον ηγέτη και σωτήρα που την έβγαλε από το περιθώριο της Ιστορίας και την έφερε στο κέντρο της κοινωνικής και πολιτικής ζωής. Στην πραγματικότητα, η μεγάλη αυτή ομάδα, που είναι και αυτή τελικά που εκλέγει τον κ. Ερντογάν, πολύ λίγο ωφελήθηκε από την τεράστια οικονομική ανάπτυξη της προηγούμενης δεκαετίας.

Το μεγάλο χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών δεν μειώθηκε, ενώ μεσαία τάξη με ευρύτητα δεν μπόρεσε να δημιουργηθεί. Όμως η ευρεία αυτή πλειονότητα είναι ευχαριστημένη με τα ψίχουλα της ανάπτυξης που έφαγε, καθώς οι προηγούμενοι δεν έδιναν ούτε και αυτά, θαυμάζει και ευχαριστιέται τα μεγάλα έργα που κάνουν την καθημερινότητά της πιο εύκολη, κολακεύεται από τις φαντασιώσεις νεοοθωμανικού μεγαλείου του κ. Ερντογάν που ταυτίζεται και νιώθει πως την αφορά και χαίρεται για τη δεδηλωμένη και επιδεικτική ισλαμική ευσέβεια της κυβέρνησης και την προώθησή της στην κοινωνία.

Αν και οι κίνδυνοι, εσωτερικοί και εξωτερικοί, στη χώρα είναι πολλοί και η πολιτική αστάθεια μεγάλη, ο πρόεδρος και η πλειονότητα που τον ακολουθεί δεν δείχνουν να πτοούνται. Τουλάχιστον εμφανώς. Ένα πράγμα φαίνεται μόνο ικανό να σκιάσει και να απειλήσει την ανοδική αυτή πορεία ισχύος και εξουσίας: η οικονομία. Τα μαντάτα από εκεί δεν είναι καθόλου καλά. Αν και για την επικείμενη κρίση γίνεται κουβέντα εδώ και χρόνια, τώρα φαίνεται πως πλέον άνοιξε την πόρτα και μπήκε μέσα στη χώρα.

Ο πραγματικός κίνδυνος

Υψηλός πληθωρισμός, ελαχιστοποίηση της ανάπτυξης, πολύ μεγάλη διολίσθηση της λίρας, διογκούμενο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, τεράστιος εσωτερικός δανεισμός, εξάλειψη του τουρισμού και ανάπτυξη μέσω κατανάλωσης και οικοδομής δημοσίων έργων είναι ένα κοκτέιλ εκρηκτικό, που εύκολα μπορεί να προκαλέσει έκρηξη. Προς το παρόν, το σενάριο που διακινείται – όπως ακριβώς θα περίμενε κανείς– λέει πως η οικονομία δέχεται επίθεση από ξένα κέντρα, από τα λόμπι των επιτοκίων και των αγορών και πάλι από τους συνήθεις σε αυτές τις περιπτώσεις υπόπτους. Η οικονομία είναι πολύ ισχυρή και αυτό θα φανεί σε λίγο, ισχυρίζεται η κυβέρνηση. Αυτό μπορεί να δίνει λίγο ακόμη χρόνο ανοχής, ακόμα και υποστήριξης, στους κυβερνώντες, αλλά εάν η κρίση επιταθεί, δεν θα κρατήσει για πολύ. Ο εφιάλτης της κρίσης του 2001-2002 δεν έχει ξεχαστεί ακόμη. Και οι περισσότεροι αναλυτές πιστεύουν πως μια νέα κρίση θα είναι πολύ χειρότερη. Αυτός είναι ίσως και ο λόγος που ο κ. Ερντογάν επείγεται και πιέζει για να ολοκληρώσει τη συνταγματική μεταρρύθμιση, που θα καταστήσει τον ίδιο προσωπικά απόλυτο κυρίαρχο στη χώρα. Κι αυτό γιατί ξέρει ότι η οικονομική κρίση έφερε το ΑΚΡ στην εξουσία, στις αρχές του 2000, και μια οικονομική κρίση μπορεί ίσως να απειλήσει την παντοκρατορία του σήμερα, ακριβώς γιατί μια τέτοια κρίση θα πλήξει κυρίως τις λαϊκές μάζες που τον υποστηρίζουν. Το ποια θα είναι, πάντως, η κατάληξη αυτού του περίεργου ταξιδιού δεν το ξέρει κανείς ούτε καν ο ίδιος ο μηχανοδηγός.

Μετά την απόπειρα πραξικοπήματος της 15ης Ιουλίου η κυβέρνηση έχει αποδυθεί σε ένα κυνήγι μαγισσών, όπου δίκαιοι και άδικοι, και ανάμεσά τους κάθε κριτική φωνή για την κυβέρνηση και τον πρόεδρο, πρέπει να παταχθούν. Ως δικαιολογία χρησιμοποιείται συνήθως η προστασία από την τρομοκρατία και ως μέσον η κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΗ**

Πού το πάει η Τουρκία

Η **Τουρκία** στρέφει τα βέλη της εις βάρος (και) της Ελλάδας. Ποιοι είναι οι λόγοι και πώς θα κινηθεί το επόμενο διάστημα; Η μη έκδοση των οκτώ Τούρκων αξιωματικών: Η ορθή ετυμηγορία του Αρείου Πάγου αποτελεί πλήγμα στο γόητρο Ερντογάν, με την ουσία να βρίσκεται στο σκεπτικό της απόφασης. Η γειτονική χώρα θεωρείται ανεπαρκής να παράσχει δίκαιη δίκη και μεταχείριση που αρμόζει σε κάθε κατηγορούμενο. Το πρόβλημα για τον Τούρκο Πρόεδρο είναι τριπλό:

• Επιβεβαιώνεται η δυναμική –πανευρωπαϊκά– απόρριψης αιτημάτων έκδοσης που προέρχονται από την Τουρκία, παρά την ευαίσθητη θέση στην οποία βρίσκεται η Αθήνα εν συγκρίσει με άλλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες.

• Δημιουργείται ένα momentum για πολλαπλάσιες αιτήσεις ασύλου από Τούρκους που διώκονται από το καθεστώς.

• Φαίνεται ότι οι απειλές που εκτοξεύονται δεν λαμβάνονται σοβαρά υπόψη.

Η Άγκυρα, εκτιμώντας πως μπορεί να ανατρέψει την απόφαση του Αρείου Πάγου ή έστω να αποφύγει τη χορήγηση ασύλου στους στρατιωτικούς της, αυξάνει το κόστος και την πιθανή ζημιά για την Ελλάδα στο πολιτικοστρατιωτικό πεδίο. Πιστεύει πως στο τέλος η Αθήνα θα ενδώσει στις πιέσεις, εφόσον κρίνεται πως δεν θα «αντέξει» για πολύ την κλιμακούμενη και πολυμετωπική αναζωπύρωση.

2. Η εσωτερική κατάσταση και το παιχνίδι εντυπώσεων: Ο Ερντογάν οδεύει στο δημοψήφισμα, από το οποίο θα κριθεί η μακροημέρευσή του στην εξουσία με τους δικούς του όρους, μέσα σε ένα προβληματικό περιβάλλον. Στις τελευταίες μετρήσεις, ο Τούρκος Πρόεδρος απέχει από το πολυπόθητο 50%+. Έχοντας προσεταιριστεί το εθνικιστικό στοιχείο και επενδύοντας συχνά στη συγκρουσιακή τακτική και στην εξεύρεση εσωτερικών και εξωτερικών εχθρών, είναι υποχρεωμένος να διατηρήσει υψηλούς τόνους εις βάρος μας για να φτιασιδώσει τις αποτυχίες σε άλλα μέτωπα και να δείξει πυγμή ως αντίδοτο στις αναδιπλώσεις στη Μέση Ανατολή.

3. Η ανάγκη μιας επιτυχίας για τη διατήρηση του εθνικού φρονήματος, σε μια κρίσιμη καμπή: Ο μεγάλος βαθμός έκθεσης της χώρας στην τρομοκρατία και στις διακυμάνσεις του δολαρίου εν μέσω οικονομικής κρίσης, το απονευρωμένο στράτευμα (απόρροια των ανακατατάξεων) που μάχεται σε αρκετά μέτωπα όχι με ιδιαίτερη επιτυχία (π.χ. προσπάθεια κατάληψης Αλ Μπαμπ στη Συρία), οι μαζικές διώξεις και οι κοινωνικές διαιρέσεις δημιουργούν εκρηκτικές συνθήκες. Ένα success story –χωρίς θερμό επεισόδιο–, που με την κατάλληλη προπαγάνδα θα δίνει την εικόνα μιας ισχυρής περιφερειακής δύναμης, είναι συνεπώς επιβεβλημένο.

4. Η αξιοποίηση της συγκυρίας, λόγω και της (οικονομικής) αδυναμίας της χώρας μας, εν μέσω δύσκολων διαπραγματεύσεων με τους δανειστές: Η Άγκυρα αρέσκεται να επαναφέρει –ενίοτε αναβαθμισμένες– τις διεκδικήσεις της, δοκιμάζοντας την επίδραση των δυσχερειών στις αντιστάσεις μας. Το Κυπριακό, επίσης, συνδέεται άρρηκτα, με τους Τούρκους να προειδοποιούν για υποτροπές που «συναντώνται» μεταξύ Αιγαίου και ανατολικής Μεσογείου. Πάντως, η αναζωπύρωση της διμερούς έντασης, με μονομερείς ενέργειες της Άγκυρας, δύσκολα θα περάσει στο προσφυγικό. Δεν αποκλείεται να δούμε αύξηση των ροών σε αριθμούς που θα προβληματίσουν την Αθήνα και αμφισβήτηση της συμφωνίας επανεισδοχής, η οποία ούτως ή άλλως συστηματικά παρουσιάζει σοβαρές αρρυθμίες, εντούτοις μια συνολική κατάρρευση της Δήλωσης Ε.Ε. - Άγκυρας με υπαιτιότητα της τελευταίας δεν συγκεντρώνει σοβαρές πιθανότητες.

Εξάλλου, η ανάκαμψη της οικονομίας της Τουρκίας απαιτεί ευρωπαϊκά κεφάλαια και στήριξη, με την προσέλκυση επενδύσεων να καθίσταται επιτακτική (75% των άμεσων ξένων επενδύσεων πηγάζει από κράτη-μέλη της Ε.Ε.), ενώ σχεδόν 60% του μακροχρόνιου δανεισμού του ιδιωτικού τομέα προέρχεται από την Ευρώπη. Όμως, οι Ευρωπαίοι εταίροι μας δεν παρεμβαίνουν ουσιαστικά παρά μόνο όταν διακυβεύονται και δικά τους συμφέροντα, θεωρώντας ότι οι ελληνοτουρκικές διαφορές επιβαρύνουν τις ήδη κλονισμένες σχέσεις τους με τη γείτονα.

Ο δρ Κωνσταντίνος Φίλης είναι διευθυντής Ερευνών Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων. Το βιβλίο του «Ευρώπη, Πρόσφυγες, Ανασφάλεια» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Παπαδόπουλος.

17-ELLADA_Master_cy 03/02/17 23:37 Page 17

Χρειάζονται και οι δύο

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Από την εκπαίδευση που είχε και το περιβάλλον στο οποίο ανατράφηκε, ο Κυριάκος Μητσοτάκης έχει δύο χαρακτηριστικά που τον κάνουν να διαφέρει από το σύνηθες ή, αν προτιμάτε, από το «νορμάλ» στα καθ' ημάς. Το ένα είναι ότι δεν φοβάται τις εξετάσεις, με την ευρεία έννοια του όρου. Εχει δώσει πολλές και στα σχολεία από τα οποία πέρασε και στη ζωή και τις αντιμετωπίζει με αυτοπεποίθηση. Το δεύτερο είναι ότι ο ανταγωνισμός τον τρέφει· του βγάζει ένα πείσμα που το λες και σκυλίσιο. Τα είδα αυτά την περασμένη εβδομάδα στην ομιλία του στη Βουλή, όπου ήταν, με μια λέξη, εξαίρετος.

Δεν ξέρω αν ο θεσμικός καθωσπρεπισμός επιβάλλει σε κάποιους την υποχρέωση να εκφράζουν πάντα μια ελαφρά ενόχληση όταν η πολιτική αντιπαράθεση γίνεται με τόση επιθετικότητα, όπως την περασμένη εβδομάδα στη Βουλή – εμένα, πάντως, δεν μου επιβάλλει τίποτε σχετικό. Απόλαυσα ιδίως τα πρώτα είκοσι λεπτά της πρωτολογίας του Κυριάκου, ακριβώς επειδή ήταν μια ευθεία επίθεση στον πρωθυπουργό για κάθε ένα από τα σφάλματα, τα ψέματα και τις ανακολουθίες της κυβέρνησης κατά το τελευταίο διάστημα. Επιτέλους, κάποιος έπρεπε να τα πει αυτά στον πρωθυπουργό κατά πρόσωπο και με την ένταση που αναλογεί στη βαρύτητα των πεπραγμένων της κυβέρνησης. Ποιος άλλος, αν όχι ο αρχηγός της αντιπολίτευσης;

Εντούτοις, μέσα από τον καταιγισμό της επίθεσης, υπήρξαν τρία θετικά στοιχεία, που ίσως δεν ήταν όσο έπρεπε ευδιάκριτα. Το πρώτο ήταν ότι υπερασπίστηκε την αξιολόγηση που ως υπουργός εφάρμοσε στο Δημόσιο και τη συνέδεσε, πολύ σωστά, με την αξιοκρατία. Εχει ενδιαφέρον ότι, στην τελευταία έρευνα του ΠΑΜΑΚ, ακόμη πιο ψηλά από την απασχόληση (20,5%) και την ασφάλεια (18,5%) εμφανίζεται στην κατάταξη των αιτημάτων του καιρού μας η αξιοκρατία και μάλιστα με ποσοστό 45%. Αν έτσι είναι πράγματι, αν δηλαδή η αξιοκρατία προέχει και της ανάγκης για εργασία, τότε αυτό είναι μια ποιοτική αλλαγή με ιδιαίτερη σημασία. Σημαίνει, υποθέτω, ότι στον κόσμο κερδίζει έδαφος η αντίληψη ότι η αιτία της κρίσης είναι το σύστημα που φτιάξαμε όλα αυτά τα χρόνια (η αναξιοκρατία είναι ένα από τα συμπτώματα). Η αντίληψη, δηλαδή, ότι δεν έχει πια αξία αν θα ανήκεις στην πλευρά εκείνων που σιτίζονται και όχι των κορόιδων που τους τρέφουν, διότι το σύστημα του κομματοκρατούμενου κρατισμού δεν μπορεί να επιζήσει στον κόσμο που μας ξημέρωσε. Για κανέναν από τους σκελετούς στον Τιτανικό (θα υπάρχουν κάπου εκεί μέσα, είμαι βέβαιος) δεν έχει πια καμία σημασία αν ήταν στην πρώτη θέση ή την τελευταία.

Στην ίδια έρευνα, υπάρχει και κάτι ακόμη εξίσου ενδιαφέρον. Στο ερώτημα «ποιο συναίσθημα θα θέλατε κατά κύριο λόγο να εκφράσει ένας πολιτικός», το 60% απαντάει «την αλήθεια» (αν δεν κάνω λάθος, αυθόρμητες απαντήσεις). Παρότι η διατύπωση είναι εκ πρώτης όψεως περίεργη, νομίζω ότι είναι σωστή. Στην πολιτική ζωή, η αλήθεια δεν είναι πάντα κάτι το αντικειμενικά προσδιορίσιμο και σταθερό – για την ακρίβεια, σπανίως είναι. Είναι περισσότερο ένα συναίσθημα ότι ο άλλος σου λέει την αλήθεια –τη δική του αλήθεια–, το συναίσθημα ότι είναι έντιμος απέναντί σου. Γι' αυτόν τον λόγο, δεύτερο θετικό στοιχείο της ομιλίας Μητσοτάκη ήταν η αναφορά του και στις ευθύνες των κομμάτων που κυβέρνησαν, αλλά και στις ευθύνες του κόσμου, «που ένα μέρος του ζητούσε αυτές τις πολιτικές», όπως είπε. (Οι περισσότεροι. Αυτό δεν το είπε...)

Το τρίτο θετικό ήταν ότι, αμυνόμενος στην επίθεση του πρωθυπουργού για τα δάνεια της Νέας Δημοκρατίας, απέφυγε την εύκολη απόδραση, με την επίκληση λ.χ. ότι ο ίδιος δεν είχε ευθύνη. Ανέλαβε πλήρως την υποχρέωση για τα χρέη αυτά και έπραξε άριστα, γιατί αυτό ορίζει η ευθύνη του έναντι ενός αξιώματος που ο ίδιος επεδίωξε. (Εχει γούστο, εν προκειμένω, η σύγκριση με τη Φώφη της ΠΑΣΟΚάρας, η οποία σε ένα πρόσφατο τιτίβισμά της έγραψε ότι το ΠΑΣΟΚ στηρίχθηκε, στα χρόνια της εξουσίας του, από τον λαό –τις ανάγκες του οποίου αφουγκραζόταν, όπως γνωρίζουμε– και όχι από τις εφημερίδες...) Αυτά τα συγκεκριμένα στοιχεία της ομιλίας Μητσοτάκη είναι από εκείνα που θα έπρεπε να αναδείξει περισσότερο η Ν.Δ. με τον καθημερινό πολιτικό λόγο της. Εννοώ τις δυσάρεστες αλήθειες, που ακόμη δεν τολμά να παραδεχθεί το πολιτικό σύστημα, μαζί όμως με προτάσεις και κατευθύνσεις για τις αλλαγές που είναι ανάγκη να γίνουν.

Η σταθερή υπεροχή του Μητσοτάκη στη Βουλή και η επιτυχής διεξαγωγή του πολέμου εναντίον της κυβέρνησης είναι απαραίτητα στοιχεία, αλλά δεν αρκούν. Χρειάζεται εξίσου και ο θετικός, ο δημιουργικός λόγος· και για να είναι πειστικός αυτός ο λόγος, για να προκαλεί στον ακροατή το συναίσθημα της αλήθειας, πρέπει να είναι και δυσάρεστος, όταν πρέπει και εκεί που πρέπει. Για να το προσωποποιήσω, η Ν.Δ. χρειάζεται τόσο τον Κυριάκο της Βουλής όσο και τον Κυριάκο της προεκλογικής εκστρατείας, με τον ήπιο και συγχρόνως τολμηρό, μεταρρυθμιστικό λόγο. Διότι πρέπει, κατ' αρχάς, να κάνεις τον κόσμο να συνειδητοποιήσει ότι πρέπει να σωθεί, συγχρόνως όμως πρέπει να του προσφέρεις και τη σωτηρία.

Είναι πια καιρός για να αρχίσουν να εμφανίζονται συγκεκριμένες προτάσεις από τη Ν.Δ., ώστε από το σύνολό τους να προβάλει καθαρά η κατεύθυνση προς περισσότερη οικονομική ελευθερία, υποχώρηση του κράτους, κατάργηση περιττών διαδικασιών στο Δημόσιο και των αντίστοιχων υπηρεσιών. Αν πράγματι οι ψηφοφόροι δίνουν προτεραιότητα στην επικράτηση της αξιοκρατίας, τότε μπορεί η Ν.Δ. να αλλάξει το πολιτικό κλίμα στη χώρα προς φιλελεύθερη κατεύθυνση. Δεν είναι εύκολο, αλλά δεν είναι αδύνατο. Το πέτυχε, λ.χ., ο Κιθ Τζόζεφ (Βρετανός πολιτικός με μεγάλη επιρροή στην εποχή του), με μια σειρά ομιλιών του το 1974-75. Ομιλιών, βέβαια, οι οποίες έγιναν σε Βρετανούς, όχι σε Ελληνες…

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

18-GNOMES ELLADA_Master_cy 04/02/17 00:06 Page 18

Χρειάζεται προσοχή

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Το 2012, σε μια συνέντευξη με τον κ. Τσίπρα, τον είχα ρωτήσει σε ποιον θα τηλεφωνούσε πρώτα εάν ήταν πρωθυπουργός και μάθαινε ότι υπάρχει ένα σοβαρό επεισόδιο σε εξέλιξη στο Αιγαίο. Ηταν φανερό ότι δεν το είχε σκεφθεί πολύ το θέμα, αλλά απάντησε «μα προφανώς στον κ. Ερντογάν». Ομολογώ ότι δεν θα ξαναέκανα το ίδιο ερώτημα σήμερα, επειδή δεν έχει σαφή απάντηση. Ο Γεώργιος Παπανδρέου μίλησε στην αντίστοιχη περίσταση με τον πρόεδρο Τζόνσον και τον Τζορτζ Μπολ, ο δικτάτορας Παπαδόπουλος με τον Σάιρους Βανς, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής με τον Φορντ, ο Ανδρέας Παπανδρέου με τον Τζορτζ Σουλτζ και ο Κώστας Σημίτης με τον Κλίντον και τον Χόλμπρουκ. Ηξεραν περίπου τι θα ακούσουν. Ηταν όμως βέβαιο ότι θα εκδηλωνόταν κάποια αμερικανική μεσολάβηση και μια προσπάθεια συγκράτησης των δύο πλευρών. Σήμερα τα δεδομένα έχουν αλλάξει. Κανείς, πουθενά στον πλανήτη, δεν ξέρει τι σκέπτεται ο πρόεδρος Τραμπ για πολύ πιο σημαντικά ζητήματα. Ούτε επίσης μπορεί να μαντέψει ποιοι είναι οι άνθρωποι σε θέσεις-κλειδιά που θα επηρεάσουν το αν θα σηκώσει ο κ. Τραμπ το τηλέφωνο να μιλήσει με τους κ. Τσίπρα και Ερντογάν και τι θα τους πει. Οι αξιωματούχοι που χειρίζονταν τους φακέλους έχουν φύγει από τις θέσεις τους και το «μηχάνημα» δεν δουλεύει όπως σε προηγούμενες περιόδους νέων κυβερνήσεων. Χρειάζεται τρομερή, και απολογούμαι για την εμφατικότητα αλλά την επιβάλλουν οι στιγμές, προσοχή. Η Ελλάδα έχει υποφέρει από την ανεύθυνη μεταφορά λανθασμένων ή συγκεχυμένων μηνυμάτων από την Ουάσιγκτον. Ο κάθε Ελληνοαμερικανός και ο ξάδελφός του έχουν ξαφνικά εμφανισθεί να μιλούν για λογαριασμό του Τραμπ. Ακούγονται εξωφρενικά πράγματα του τύπου «ε καλά, αν γίνει μια σύγκρουση, προφανώς θα διαλέξει την Ελλάδα επειδή είναι χριστιανική χώρα». Αυτή η κυβέρνηση δεν έχει μεγαλουργήσει στη σωστή ανάγνωση των διεθνών συγκυριών. Μόνο που εδώ μιλάμε για κάτι παραπάνω από μια διαπραγμάτευση με την τρόικα...

Δεύτερη διαφορά, σημαντική. Οι Ευρωπαίοι δεν ήταν ποτέ καλοί στη διαχείριση κρίσεων. Το Βερολίνο δοκιμάζει τώρα να παίξει έναν πρωταγωνιστικό ρόλο στην επίλυση προβλημάτων, από το Κόσοβο έως το Κυπριακό. Δεν έχει δοκιμασθεί, όμως, σε μια μεγάλη κρίση που θα χρειασθεί να αντιμετωπίσει σε πραγματικούς χρόνους. Και το κυριότερο: ο πρόεδρος Ερντογάν έχει έναν μοχλό πίεσης που δεν υπήρχε παλαιότερα, τους πρόσφυγες. Ανοίγοντας τις «πόρτες» στο Αιγαίο, ξέρει ότι μπορεί να καταφέρει ένα θανάσιμο πολιτικό πλήγμα στην καγκελάριο και σε άλλους ηγέτες στην Ε.Ε. Αφησα για το τέλος τον πρόεδρο Ερντογάν. Δεν είναι Τσιλέρ, ούτε ακόμη και Οζάλ. Νιώθει, έστω και εφήμερα, παντοδύναμος και πάρα πολύ πιεσμένος. Μεταξύ του ιδίου και του στενού του κύκλου, και του διοικητή στόλου, δεν μεσολαβεί τίποτα απολύτως. Το υπουργείο Εξωτερικών έχει μπει στην άκρη. Οι στρατηγοί και οι ναύαρχοι που θα μπορούσαν να φέρουν αντίρρηση φιλοξενούνται σε... επιμορφωτικά ιδρύματα ή θα σιωπήσουν και θα εκτελέσουν την όποια εντολή πάρουν. Το buffer μεταξύ της πολιτικής ηγεσίας και της όποιας τακτικής απόφασης δεν υπάρχει πια. Βασικό εμπόδιο είναι μόνον ο αποδεκατισμός των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων και η απομάκρυνση καλά εκπαιδευμένων αξιωματικών, πιλότων κ.λπ. σε όλη τους την γκάμα.

Με άλλα λόγια, δεν είναι η πιο πρόσφορη και προβλέψιμη στιγμή για ένα ελληνοτουρκικό επεισόδιο.

Δεν πρόκειται να πλήξουμε

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ**

Ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ δεν είναι ένας συντηρητικός πολιτικός· είναι ένας ριζοσπάστης μιας νέας Δεξιάς, ιδιαίτερα απεχθούς όχι απλώς στους Δημοκρατικούς αλλά και στο κατεστημένο των Ρεπουμπλικανών και της Ευρώπης γενικότερα.

Δεν είναι τυχαίο ότι ο νέος ένοικος του Λευκού Οίκου επέλεξε να τοποθετήσει στο Οβάλ Γραφείο το πορτρέτο του έβδομου Αμερικανού προέδρου, Αντριου Τζάκσον, πολιτικού εκρηκτικής ιδιοσυγκρασίας, από τις πλέον αμφιλεγόμενες προσωπικότητες των ΗΠΑ, και ιδρυτού του Δημοκρατικού Κόμματος. «Ποδοπατά τους αντιπάλους του με μια ευκολία άνευ προηγουμένου, αναλαμβάνει την ευθύνη μέτρων που ουδείς πριν από αυτόν τόλμησε να επιχειρήσει», έγραφε για τον Τζάκσον ο Γάλλος ευγενής και διεισδυτικός ιστορικός Αλεξίς ντε Τοκβίλ. Κάποιες αναλογίες υπάρχουν αναμφίβολα ανάμεσα στους δύο ηγέτες. Αλλά ο ριζοσπαστισμός του Ντόναλντ Τραμπ δεν έχει ιστορικές ή ιδεολογικές αφετηρίες· είναι εμπειρικός· βασίζεται σε πρότυπα οικογενειακά, όσο και εάν αυτό ηχεί αναχρονιστικό. Η στήλη αυτή ανέφερε παλαιότερα ότι στο Κουίνς της Νέας Υόρκης, στο κυριακάτικο τραπέζι, με οικοδεσπότη τον Φρεντ Τραμπ, πατέρα του σημερινού προέδρου, ήσαν προσκεκλημένοι ο σερίφης της περιοχής, σκληρότατα εργαζόμενοι επιχειρηματίες και θορυβώδεις ηγέτες συνδικάτων.

Με την εκλογή του στο προεδρικό αξίωμα ο κ. Τραμπ παρέθεσε πρόγευμα σε μία δωδεκάδα διευθυνόντων συμβούλων μεγάλων εταιρειών· θέματα, η άρση εμποδίων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και σχέδια επεκτάσεως της παραγωγικής δραστηριότητος στις ΗΠΑ. Τρεις ημέρες μετά την εγκατάστασή του στον Λευκό Οίκο, ο πρόεδρος των ΗΠΑ κάλεσε τους ηγέτες των συνδικάτων. Θέμα της συναντήσεως ήταν η δημιουργία θέσεων εργασίας για τη μεσαία τάξη. Οι εντυπώσεις που απεκόμισαν οι συνδικαλιστές ήταν ιδιαιτέρως θετικές. Με δυο λόγια, οι πρακτικές του Κουίνς σε κλίμακα πανεθνική. Το ιδεολόγημα των προέδρων Μπιλ Κλίντον και Μπαράκ Ομπάμα ήταν ότι πως η παγκοσμιοποίηση αποτελεί μονόδρομο. Η ευαγγελιζόμενη ευημερία, ωστόσο, δεν προέκυψε· οι υποδομές διαλύονταν και οι αμοιβές παρέμεναν καθηλωμένες. Τα πλήγματα στη μεσαία τάξη ήταν βάναυσα. Αν και δεν είναι ιδεόπληκτος, ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ κατάφερε να εξουδετερώσει την πολιτική ατζέντα των Δημοκρατικών. Η εικόνα του ψυχρού, άπληστου Ρεπουμπλικανού, που απεχθάνεται τον «ανθρωπάκο», αρχίζει να αναιρείται· διαμορφώνει σταδιακώς το «κόμμα» τού σκληρά εργαζόμενου πολίτη, που δημιούργησε παλαιότερα «το θαύμα της Αμερικής».

Στα θέματα ασφαλείας ο πρόεδρος των ΗΠΑ ενήργησε όπως θα έπραττε ο παλαιός και σκληροτράχηλος σερίφης του Κουίνς. Εξεγέρθηκαν οι Δημοκρατικοί και επικεφαλής ετέθη ο Μπαράκ Ομπάμα και οργανώνονται διαδηλώσεις και δημιουργούν προϋποθέσεις αποδεσμεύσεως δυνάμεων που θα είναι αδύνατον να ελέγξουν. Ερεθίστηκαν και οι Ευρωπαίοι ηγέτες διότι η δυναμική που αναπτύσσεται θα ενισχύσει και τα κόμματα της νέας Δεξιάς στην ήπειρο, με τα οποία ουδεμία σχέση έχει ο κ. Τραμπ. Και διαμαρτύρονται για τις απαγορεύσεις που επέβαλε στην είσοδο μεταναστών από το Μεξικό και από κάποιες χώρες του Ισλάμ. Μόνον που οι πρώτοι «φράχτες» για να ανακόψουν την είσοδο προσφύγων υψώθηκαν σε χώρες της «δημοκρατικής» Ευρώπης.

Δεν πρόκειται να πλήξουμε μετά την εγκατάσταση του Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο. Κάποιοι θα προτιμούσαν βέβαια, αντί της αναταραχής, τη διαιώνιση μιας τάξεως πραγμάτων που φαίνεται να κλείνει τον κύκλο της. Αλλά η ζωή έχει τους ρυθμούς της.

Το επικίνδυνο δόγμα «Πρώτα η Αμερική»

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

«Από αυτή τη στιγμή ισχύει το "Πρώτα η Αμερική"», δήλωσε ο Ντόναλντ Τραμπ στην ομιλία του, μόλις ορκίστηκε πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών. «Θα ακολουθήσουμε δύο απλούς κανόνες: Αγοράζουμε αμερικανικά, προσλαμβάνουμε Αμερικανούς. Θα επιδιώκουμε τη φιλία όλων των εθνών του κόσμου – αλλά μέσα στο πλαίσιο ότι είναι δικαίωμα κάθε έθνους να θέτει πάνω απ' όλα τα δικά του συμφέροντα». Παρέθεσε έναν μακρύ κατάλογο περιπτώσεων όπου, όπως ισχυρίστηκε, άλλες χώρες ωφελήθηκαν εις βάρος των ΗΠΑ. Η ομιλία είχε στόχο να συσπειρώσει τους οπαδούς και να ερεθίσει όσους δεν ασπάζονται το μήνυμα και την πολιτική Τραμπ. Ο κ. Τραμπ, ασφαλώς, είχε κάθε δικαίωμα να ανακοινώσει αυτή την πολιτική – η οποία είναι αυτή που παρουσίασε στη διάρκεια της προεκλογικής του εκστρατείας.

Από εκεί και πέρα, όμως, το ερώτημα είναι εάν ο πρόεδρος των ΗΠΑ μπορεί να πετύχει αυτά που υπόσχεται με τις μεθόδους που εφαρμόζει και με τις αντιλήψεις που υιοθετεί. Οι πρώτες ημέρες της θητείας του είναι χείμαρρος αποφάσεων και πράξεων που δείχνουν ότι ο ίδιος δεν έχει κανέναν ενδοιασμό ούτε για τη νομιμοποίηση να εισάγει τέτοιες ανατροπές ούτε για την ορθότητα της πολιτικής του. Δεν θα ασχοληθούμε με τις λεπτομέρειες εδώ, αλλά η τακτική του Αμερικανού προέδρου είναι να συσπειρώνει τους οπαδούς του, να δημιουργεί μια σύγχυση με ψευδείς ή απλοϊκούς ισχυρισμούς, που οδηγούν τους αντιπάλους σε παροξυσμούς οργής και αγανάκτησης, και ύστερα να παρουσιάζει την αντίδραση ως απόδειξη της ορθότητας των πράξεών του. Ετσι βρίσκεται σε έναν κύκλο αυτοεπιβεβαίωσης, όπου οι θεατρινισμοί υπερέχουν της συζήτησης. Μέρος της τακτικής συσπείρωσης των οπαδών είναι οι κινήσεις απομονωτισμού που ο κ. Τραμπ πρεσβεύει. Η απόφαση να αποκλείσει την είσοδο πολιτών επτά μουσουλμανικών χωρών, ως κίνηση κατά της ισλαμικής τρομοκρατίας, το δείχνει αυτό με τον πιο δραματικό τρόπο. Και γεγονός είναι ότι μετά τις πρώτες ημέρες με τις έντονες αντιδράσεις, αυτό το αόρατο τείχος θα καθιερωθεί και θα παραμείνει σε ισχύ, σε μία ή άλλη μορφή.

Ο κ. Τραμπ και η κυβέρνησή του ορθώνουν τείχη παντού. Από το σχέδιο για πραγματικό τείχος που έχει προκαλέσει διπλωματική κρίση με το Μεξικό έως την αμφισβήτηση του ΝΑΤΟ και τις εχθρικές προθέσεις εναντίον της Ευρωπαϊκής Ενωσης (με εγκώμια για το Brexit), ο πρόεδρος και οι σύμβουλοί του, καθώς και πολλοί Ρεπουμπλικανοί μέλη του Κογκρέσου, δείχνουν να πιστεύουν ότι η ρήξη με συμμάχους εξυπηρετεί αυτό τον στόχο. Ο πρόεδρος Τραμπ δήλωσε: «Θα ενισχύσουμε παλιές συμμαχίες και θα συνάψουμε καινούργιες» και μετά ήρθε σε ρήξη με τον πρωθυπουργό της Αυστραλίας, από τους πιο σταθερούς συμμάχους της Αμερικής. Πριν από λίγες ημέρες, ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών της Βουλής των Αντιπροσώπων, Πάτρικ Μακένρι, απηύθυνε επιστολή στην πρόεδρο της Ομοσπονδιακής Τράπεζας, Τζάνετ Γέλεν, καταγγέλλοντας ως «απαράδεκτο» το γεγονός ότι η Fed συνεχίζει να συμμετέχει σε διεθνή φόρα οικονομικής διακυβέρνησης· ζήτησε να σταματήσει αυτό, έως ότου ο κ. Τραμπ επιλέξει νέους αξιωματούχους «οι οποίοι θα θέσουν ως προτεραιότητα τα συμφέροντα των ΗΠΑ». Η έχθρα εναντίον συλλογικών διαδικασιών εξυπηρετεί το δόγμα «Πρώτα η Αμερική». Εως σήμερα, 16 ημέρες από την ορκωμοσία του, ο κ. Τραμπ έχει πετύχει να συσπειρώσει τους οπαδούς του, όπως είδαμε στις πρώτες δημοσκοπήσεις της θητείας του.

Οι συνέπειες, όμως, μάλλον δεν θα ωφελήσουν τις ΗΠΑ μακροπρόθεσμα, εάν κρίνουμε από το πόσο «διαπλεκόμενη» είναι η παγκόσμια οικονομία, πόσο πολύπλοκες οι διεθνείς σχέσεις. Δόγμα που θέτει μια χώρα πάνω απ' όλες τις άλλες, χωρίς να λογαριάζει τις συνέπειες, εμπεριέχει τον κίνδυνο να την απομονώσει. Ο ΟΗΕ, το ΔΝΤ, η Παγκόσμια Τράπεζα, το ΝΑΤΟ και πολλές άλλες διεθνείς οργανώσεις και συνθήκες, που θεσπίστηκαν μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, δεν συνέβαλαν μόνο στη σταθερότητα και την ευημερία μεγάλου μέρους του πλανήτη, αλλά εξυπηρέτησαν, κυρίως, τα συμφέροντα των ΗΠΑ. Τώρα παραμερίζεται η ιδέα πως ό,τι είναι καλό για τον κόσμο είναι καλό και για την Αμερική και το αντίστροφο. Οταν περισσότεροι Αμερικανοί αρχίσουν να διαπιστώνουν ότι ενώ ο μεγιστάνας κ. Τραμπ μιλά εξ ονόματος του λαού εξυπηρετεί τα συμφέροντα των ολίγων, το «Πρώτα η Αμερική» θα αποδειχθεί φενάκη. Εν τω μεταξύ, ο υπόλοιπος κόσμος, αντιμέτωπος με μια Αμερική που θα είναι απρόβλεπτη είτε αδιάφορη, που θέτει το συμφέρον της πάνω από το συλλογικό συμφέρον, θα αναγκαστεί να επιλέξει μεταξύ του χάους και της συσπείρωσης. Κάθε χώρα θα πρέπει να ζυγίσει προσεκτικά τις επιλογές της. Η δική μας, για πολλούς λόγους, είναι από τις πιο εκτεθειμένες σε κινδύνους. Θα είμαστε έτοιμοι για τις μεγάλες και δύσκολες αποφάσεις του εγγύς μέλλοντος;

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Η πόλωση «πουλάει»

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Με τα μέτρα της κοινής λογικής και διάθεση αισιόδοξη, θα μπορούσαμε ίσως να συμπεράνουμε ότι η ελλαδική κοινωνία επέδειξε, τα τελευταία είκοσι χρόνια, σημάδια παρήγορης πολιτικής ωριμότητας. Σε πείσμα της πανθομολογούμενης και βασανιστικής για όλους ανικανότητας και ευτελισμού του πολιτικού μας συστήματος. Σε πείσμα και της μεθοδικής προσπάθειας για την εξηλιθίωση του ελλαδικού πληθυσμού.

(Δεν είναι σχήμα λόγου να μιλάμε για μεθοδική προσπάθεια εξηλιθίωσης, ούτε συνωμοσιακό ανάλογο του «ψεκασμού». Πρόκειται για τη λειτουργική προϋπόθεση του εμπορευματικού χαρακτήρα των ΜΜΕ. Για την προκλητικά προφανή ορθολογική μεθόδευση καταστροφής της προφορικής και γραπτής γλώσσας στο ελλαδικό σχολειό. Για την ανεμπόδιστη εξάρθρωση και διαστροφή της στο πανεπιστήμιο, στο δικαστήριο, στο κοινοβούλιο. Γίνεται κατάδηλη η μεθοδική εξηλιθίωση και με τον αποκλεισμό της λογικής του δημοσίου συμφέροντος από τη λειτουργία του συνδικαλισμού, του τραπεζικού συστήματος, των εργολαβιών και προμηθειών του Δημοσίου). Με δεδομένη λοιπόν και πασίδηλη την προσπάθεια εξηλιθίωσης, κάποια ελάχιστα δείγματα υγιών αντιδράσεων της ελλαδικής κοινωνίας στον εξευτελιστικό βιασμό της αξίζει να προσεχθούν και να προβληθούν εμφατικά:

Οι δημοσκοπήσεις συνεχίζουν να δείχνουν ότι οι ψηφοφόροι στην Ελλάδα έχουν καθηλώσει το ΠΑΣΟΚ (παρά τις χαμαιλεοντικές μετονομασίες του) σε μονοψήφιο ποσοστό εκλογικής προτίμησης. Από τον εικοσαετή θρίαμβο, την αναιδέστατη ασυδοσία, την οργιώδη καταλήστευση του κοινωνικού χρήματος και των πακτωλών για τη σύγκλιση με τις ευρωπαϊκές οικονομίες, τώρα η κατακόρυφη πτώση στην ντροπή της πολιτικής ανυπαρξίας ή του ευτελισμένου γκρουπούσκουλου λειτουργεί σίγουρα ως νέμεση.

Με το πρώτο τη τάξει από τα στελέχη του στη φυλακή, φυγάδες από το κοινωνικό προσκήνιο τους άλλοτε ηρακλείς της «αλλαγής» και σπιθαμιαίους τους διαδοχικούς διεκδικητές της ηγεσίας του, οδεύει το ΠΑΣΟΚ προς την πληρέστερη απογύμνωση ειδωλοποιημένης απάτης που γνώρισε η σύγχρονη Ελλάδα.

Ανάλογα θεαματική είναι η μεταχείριση και της «προοδευτικής» Αριστεράς από την ελλαδική κοινωνία. Βέβαια, οι δικές της δύο (και με το δημοψήφισμα του Ιουλίου 2015, τρεις) εκλογικές επιτυχίες δεν σήμαιναν πλειοψηφική συναίνεση των ψηφοφόρων στον κοσμοθεωρητικό μπδενισμό και αμοραλιστικό διεθνισμό της μαρξιστικής ξιπασιάς των εν Ελλάδι καπήλων του κοινωνιοκεντρικού οράματος. Η «θυσιαστική Αριστερά», που σημάδεψε σαν πεφταστέρι την ιστορία του ελλαδικού κρατιδίου για κάποιο διάστημα, ήταν άνθρωποι με αγνό πατριωτισμό και λάμπουσα ανιδιοτέλεια, αγνοούσαν παντελώς τις αναλύσεις του Μαρξ και τον Ιστορικό Υλισμό, στρατεύονταν στο όραμα για κοινωνική δικαιοσύνη και ανθρωπιά – «να απολαμβάνουν όλοι τα δώρα του Θεού, ανάλογα με τον κόπο τους».

Αυτή την Αριστερά δεν την κατάλαβαν ποτέ οι ηγεσίες των εισαγόμενων και τηλεκατευθυνόμενων «κινημάτων» τόσο του μεταπρατικού «σοσιαλισμού» ή «κομμουνισμού» όσο και της μιμητικής, πιθηκίζουσας την Ευρώπη «Δεξιάς». Ο λαός στον εισαγόμενο «αριστερισμό» έδινε πάντοτε μονοψήφιο ποσοστό εκλογικής προτίμησης. Ανέβασε ξαφνικά τον συνονθυλευματικό (ιδεολογική κουρελού) ΣΥΡΙΖΑ από το 4,5% στο 27%, αλλά από θυμό και για να τιμωρήσει την ανικανότητα και τον αμοραλισμό της τραγελαφικής συγκυβέρνησης ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ. Και σήμερα δημοσκοπούμενος επιστρέφει (υποτίθεται) και πάλι στη Ν.Δ. Τείνει δηλαδή να παγιωθεί το φαινόμενο: να ψηφίζει ο λαός το ίδιο κόμμα που τον ανδιάζε ανυπόφορα στις προηγούμενες εκλογές, προκειμένου να απαλλαγεί από το κόμμα που ανυπόφορα τον ανδιάζει σήμερα.

Είναι περισσότερο από φανερό ότι ο λαός εμφανίζει κάποιες πιθανές, ίσως ελάχιστες ενδείξεις πολιτικής ωριμότητας: Είναι διαλλακτικός, δεν έχει πεισματικές εμμονές, γινάτι, φανατισμό, τυφλή προκατάληψη, τολμάει όλους, και τους πιο ακραίους ή και μισοπάλαβους, να τους δοκιμάσει. Ενώ τα κόμματα αρνούνται κάθε ευλυγισία ή μετριοπάθεια, κάθε ενδεχόμενο συνεργασίας και συνεννόησης, την ώρα που η καταστροφή της χώρας είναι δεδομένη, εφιαλτική και πασιφανώς κομματικό κακούργημα.

Κάποιος λοιπόν, μέσα σε αυτόν τον εφιαλτικό παραλογισμό, πρέπει να πάρει το ρίσκο της ειλικρίνειας, να μιλήσει με την αποκοτιά της βουβής κοινής οδύνης, έτοιμος να λοιδορηθεί πιθανότατα. Είναι ανάγκη να ακουστεί η φωνή όσων πιστεύουν, πιθανόν λαθεμένα όμως με ανιδιοτέλεια, ότι το εφιαλτικότερο στον σημερινό εφιάλτη δεν είναι η εξωφρενική ασυνέπεια και αλλαξοπροσωπία του ΣΥΡΙΖΑ, είναι η απουσία εναλλακτικής πρότασης. Πιστοποιούμε όλοι την ατολμία του ΣΥΡΙΖΑ να πολεμήσει την κοινωνική αδικία τη σαρκωμένη αναιδέστατα στο πελατειακό κράτος. Την παραλυτική του ανικανότητα να υπηρετήσει την κοινωνική συνοχή στη βάση της αξιοκρατίας. Να πατάξει την κυριαρχη ανομία, την παντοδύναμη αγυρτεία, την ασύδοτη βία, τη μετάλλαξη του κοινωνικού περιθωρίου σε στρατό κατοχής και της ψυχανωμαλίας σε «αντάρτικο των πόλεων».

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΕΤΡΟΥΛΑΚΗ. apetroulakis@kathimerini.gr

Τυφλή αντιπαλότητα σήμερα, χωρίς όραμα ικανό να αλλάξει το αύριο.

Αυτά όλα και άλλα ανάλογα πολλά γεννάνε απόγνωση, αλλά δεν είναι ο κυρίως εφιάλτης. Κυρίως εφιάλτης είναι η ολοκληρωτική ανυπαρξία αντιπρότασης με σοβαρό σχεδιασμό και ανθρώπους ικανούς να την πραγματώσουν. Στην αβουλία και ανικανότητα του ΣΥΡΙΖΑ, η Ν.Δ. αντιτάσσει την αδιάλλακτη επιθετικότητα του απλώς φανατισμένου: «Δεν είσαστε ικανοί για τίποτα, δεν μπορείτε να κυβερνήσετε, φύγετε να έρθουμε εμείς». Νοοτροπία, γλώσσα και πρακτικές a priori αντιπαλότητας προς το σήμερα, χωρίς όραμα ικανό να αλλάξει το αύριο.

Κάθε φορά που οι «δανειστές» μας απειλούν με καινούργιο «μνημόνιο» και εκβιάζουν με Grexit, δεν βρίσκουν απέναντί τους ένα πολιτικό σύστημα ενωμένο σε σφιγμένη γροθιά, αλλά μανιακούς της εξουσίας που μαλλιοτραβιούνται σαν μικρονοϊκές κυράτσες. Κάποιος πρέπει να ρισκάρει, να βροντοφωνάξει στη Ν.Δ. το πόση ζημιά της κάνουν, πόσο την εξευτελίζουν κάποιοι πλεκτρονικοί ή έντυποι υπερασπιστές της. Αυτοί που πιστεύουν ότι πρέπει να ποντάρουν στα ένστικτα, γιατί «η πόλωση πουλάει»! Το παιδαριώδες πείσμα στη ρήξη, στην a priori αντιπαλότητα, στην τυφλή μονομέρεια, όλα αυτά «πουλάνε».

Κάποιος να βεβαιώσει, με αγάπη και έγνοια, τον κ. Μητσοτάκη ότι ηγέτης θα αναδειχθεί, αν έχει πρόταση *πολιτική* και όχι απλώς *διαχειριστική*. Αν τολμήσει τομές και όχι μερεμέτια. Αν μπορεί να βεβαιώσει τον λαό ότι θα ρισκάρει βαθιές, επώδυνες τομές κοινωνικών μεταρρυθμίσεων: αμείλικτη διάλυση του πελατειακού κράτους, συνεπή αξιοκρατία, απόδοση δικαιοσύνης, συνδικαλισμό με κοινωνικές σκοποθεσίες, εξοβελισμό των κομματικών νεολαιών από τα πανεπιστήμια. Ο ταλαντούχος ηγέτης δεν ξεκινάει αγόρευση στη Βουλή τσιρίζοντας υστερικά «είσαι ψεύτης κ. Τσίπρα, είσαι ο χειρότερος πρωθυπουργός που γνώρισε η χώρα». Η πόλωση είναι η καταφυγή των ατάλαντων.

«Λυπούμαι που δεν εξηγούμαι γλυκότερα», είπε ο Γιώργος Σεφέρης σε ανάλογη ώρα.

19-ELLADA_Master_cy 03/02/17 23:57 Page 19

Οι δύο όροι του ΔΝΤ για να επιστρέψει

Η ελάφρυνση του χρέους, η συνέχιση των μεταρρυθμίσεων και ποιος θα είναι ο κρίσιμος ρόλος του Ντέιβιντ Μάλπας στην Ουάσιγκτον

Της ανταποκρίτριάς μας στην ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ
ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΩΚΟΥ

Σχετικά με το κλείσιμο της δεύτερης αξιολόγησης, το ΔΝΤ επιμένει ότι οι απαιτήσεις για την ολοκλήρωσή της ορίζονται από τους Ευρωπαίους. Ωστόσο, η αξιολόγηση «κολλάει» στον καθορισμό του μεσοπρόθεσμου προγράμματος.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο διαμηνύει ότι είναι πρόθυμο να συμμετάσχει με χρηματοδότηση στο ελληνικό πρόγραμμα, εφόσον αυτό είναι βιώσιμο. Καθώς όμως δεν θεωρεί ότι ικανοποιείται αυτή η προϋπόθεση, η απόφασή του αναμένεται να καθυστερήσει. Αύριο το εκτελεστικό συμβούλιο του ΔΝΤ θα συζητήσει μια έκθεση του προσωπικού του, η οποία δείχνει ότι το χρέος δεν είναι βιώσιμο και πως η ελάφρυνση που αποφάσισαν οι Ευρωπαίοι είναι ανεπαρκής. Η έκθεση θα τονίζει επίσης ότι η Ελλάδα πρέπει να συνεχίσει τις μεταρρυθμίσεις. Προκειμένου να εισηγηθεί ένα νέο πρόγραμμα, το προσωπικό του θα καταστήσει σαφές ότι χρειάζεται διαβεβαιώσεις και για τα δύο.

Σχετικά με το κλείσιμο της δεύτερης αξιολόγησης, το ΔΝΤ επιμένει ότι οι απαιτήσεις για την ολοκλήρωσή της ορίζονται από τους Ευρωπαίους. Ωστόσο, η αξιολόγηση «κολλάει» στον καθορισμό του μεσοπρόθεσμου προγράμματος, όπου σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» το προσωπικό του διεθνούς οργανισμού ζητεί τη μείωση του πρωτογενούς πλεονάσματος στο 1,5% από το 2018 και μετά ή νέα μέτρα, για να θεωρήσει αξιόπιστη την πρόβλεψη του υφιστάμενου προγράμματος για πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ.

ΔΝΤ και Ευρωζώνη εμφανίστηκαν ως κοινό μπλοκ στο τελευταίο Eurogroup, ζητώντας τη λήψη προληπτικών μέτρων όχι μόνο για να συμμετάσχει το ΔΝΤ στο πρόγραμμα αλλά και ως προϋπόθεση για το κλείσιμο της αξιολόγησης. Το ΔΝΤ δεν επιβεβαιώνει κάτι τέτοιο, ωστόσο πηγή της «Κ» εκτιμά πως «γίνεται

> *ΔΝΤ και Ευρωζώνη εμφανίστηκαν ως κοινό μπλοκ στο τελευταίο Eurogroup, ζητώντας τη λήψη προληπτικών μέτρων όχι μόνο για να συμμετάσχει το ΔΝΤ στο πρόγραμμα αλλά και ως προϋπόθεση για το κλείσιμο της αξιολόγησης.*

ολοένα και πιο δύσκολο να προχωρήσει το πρόγραμμα του ESM χωρίς να υπάρξει συμφωνία για τη συμμετοχή του». Και αυτό, παρά το γεγονός ότι σύμφωνα με πληροφορίες η Ε.Ε. διαφωνεί με αυτή την προσέγγιση, καθώς με βάση τις δικές της εκτιμήσεις θεωρεί ότι δεν χρειάζονται νέα μέτρα. Αντίθετα, ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών Βόλφγκανγκ Σόιμπλε δηλώνει ότι «εάν δεν φτάσουμε σε μια επιτυχημένη δεύτερη αξιολόγηση, τότε το υφιστάμενο πρόγραμμα θα πάψει να ισχύει». Ο κ. Σόιμπλε εκτίμησε πως το ΔΝΤ θα αποχωρήσει εάν η Ελλάδα δεν λάβει τα μέτρα που ζητεί.

Πάντως, η καθυστέρηση δεν φαίνεται να σχετίζεται με την αμερικανική κυβέρνηση. Στο ΔΝΤ δεν θεωρούν ότι χρειάζεται να περιμένουν τον εκπρόσωπο της νέας διοίκησης ώστε να λάβουν τις αποφάσεις τους για την Ελλάδα. Οπως λένε πηγές της «Κ», η θέση που είναι πιο σημαντική είναι εκείνη του υφυπουργού Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων. Το όνομα που ακούγεται είναι εκείνο του Ντέιβιντ Μάλπας, «ο οποίος δεν είναι φίλος του ΔΝΤ».

Ο κ. Μάλπας ηγήθηκε της ομάδας μετάβασης στο υπουργείο Οικονομικών και στο παρελθόν έχει επικρίνει τα προγράμματα του ΔΝΤ (συμπεριλαμβανομένου εκείνου της Ελλάδας) που θεωρεί αντιαναπτυξιακά, καθώς επιβάλλουν νέους φόρους και περιορισμούς στον ιδιωτικό τομέα χωρίς να μειώνουν το κράτος.

Ο καθηγητής Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων στο American University, Ράνταλ Χένινγκ, ελπίζει ότι το αμερικανικό υπουργείο Οικονομικών θα συνεχίσει να εμπλέκεται δημιουργικά στο ελληνικό ζήτημα. Οπως εκτιμά χαρακτηριστικά, «θα ήθελα να δω ενεργό εμπλοκή όπου είναι απαραίτητο ώστε να φέρει τις ευρωπαϊκές χώρες κοντά σε δύσκολα ζητήματα ευρωπαϊκής ενοποίησης». Ο ίδιος δηλώνει ικανοποιημένος ως Αμερικανός που η κυβέρνηση Ομπάμα διαδραμάτισε θετικό ρόλο στην προσέγγιση Ελλάδας και Γερμανίας σε κρίσιμες στιγμές: «Μπορούμε να συζητήσουμε τη σημασία και την αποτελεσματικότητα αυτής της στάσης, αλλά ήταν δημιουργική, και είδε ότι η ευρωπαϊκή ενότητα είναι προς το συμφέρον των ΗΠΑ». Ωστόσο, δεν κρύβει την ανησυχία του καθώς ο πρόεδρος Τραμπ έχει σηματοδοτήσει ότι, στην καλύτερη περίπτωση, θα είναι ουδέτερος έναντι της Ε.Ε.

Πόσο μάλλον που, όπως εκτιμά, η κρίση της Ευρωζώνης δεν έχει τελειώσει, καθώς παραμένουν ανοικτά ζητήματα στην Ελλάδα αλλά και στο τραπεζικό σύστημα της Ιταλίας.

20-ELLADA_Master_cy 04/02/17 00:13 Page 20

Μεταξύ συμβιβασμού και εκλογών ο κ. Τσίπρας

«Βρείτε τα με τους θεσμούς», το μήνυμα της Μέρκελ στον Ελληνα πρωθυπουργό

Των **Κ.Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ** *και* **ΔΩΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Δεκαήμερο κρίσιμων αποφάσεων αρχίζει για τον πρωθυπουργό, κ. Αλέξη Τσίπρα, ο οποίος καλείται μέσα στις επόμενες ημέρες να αποφασίσει εάν θα κινηθεί σε γραμμή συμβιβασμού για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης ή αν θα επιλέξει την οδό της σύγκρουσης, με πιθανότερη κατάληξη την προσφυγή στις κάλπες. Ο πρωθυπουργός, με τις επιλογές και τις δηλώσεις του, δείχνει να διατηρεί όλες τις εναλλακτικές ανοικτές και μέχρι στιγμής δεν έχει ξεκαθαρίσει το πώς θα κινηθεί, τελικά. Την ίδια στιγμή, το διεθνές περιβάλλον δείχνει να δυσκολεύει και τα μηνύματα των εταίρων είναι στην κατεύθυνση ότι η Αθήνα πρέπει να κινηθεί στη λογική συμβιβασμού με νομοθέτηση μέτρων, προκειμένου η αξιολόγηση να κλείσει.

Ο κ. Τσίπρας, στη συνάντηση που είχε με την κ. Μέρκελ στη Μάλτα την Παρασκευή, άκουσε κάτι που το είχε ακούσει ξανά από τη Γερμανίδα καγκελάριο, όταν το 2015 η κυβέρνηση είχε υψώσει και πάλι τη σημαία της «πολιτικής διαπραγμάτευσης». Το «βρείτε τα με τους θεσμούς» αποτελεί, όπως όλα δείχνουν, σταθερή θέση της γερμανικής ηγεσίας, με την κ. Μέρκελ να καθιστά σαφές ότι δεν επιθυμεί να εμπλακεί προσωπικά στο «ελληνικό πρόβλημα» και αφήνει αρμοδίως –μέσω του Eurogroup– τους χειρισμούς στον Βόλφγκανγκ Σόιμπλε. Η κυβερνητική ηγεσία εμφανίσθηκε να τηρεί στάση αναμονής ενόψει της αυριανής ημέρας και της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου του ΔΝΤ, περιμένοντας εκεί να ξεκαθαρίσει η στάση του Ταμείου σε σχέση με το ελληνικό πρόγραμμα. Δεν αποκλείεται, ωστόσο, το Ταμείο να καθυστερήσει περαιτέρω την ανακοίνωση των αποφάσεών του. Η Αθήνα εμφανιζόταν μέχρι πρόσφατα να υποστηρίζει ότι δεν είναι η ελληνική πλευρά που βιάζεται, αλλά οι εταίροι. Η συνθήκη αυτή, πλέον, έχει ανατραπεί. Η κυβέρνηση, εάν επιθυμεί να τηρηθεί το χρονοδιάγραμμα που θα επιτρέψει τη μετάβαση στη μετα-μνημόνιο εποχή αμέσως μετά τη λήξη του τρέχοντος προγράμματος, πρέπει το αργότερο στις αρχές Μαρτίου να κλείσει την αξιολόγηση. Δεν υπάρχουν πολλά περιθώρια για καθυστερήσεις.

Η ολοκλήρωση της διαπραγμάτευσης είναι πλέον ξεκάθαρο ότι θα απαιτήσει την ψήφιση νέων μέτρων, με έντονη τη φημολογία για υποχώρηση στο θέμα του αφορολογήτου και στόχο να διαφυλαχθούν οι συντάξεις, καθώς στην κυβέρνηση πιστεύουν ότι πολιτικά είναι πιο δύσκολη στη διαχείρισή της μία μείωση των συντάξεων. Φαίνεται, επίσης, ότι έχει διαμηνυθεί στην Αθήνα και η διάθεση του Ταμείου για μία συμβιβαστική φόρμουλα στο πώς θα νομοθετηθούν τα επιπλέον μέτρα, ώστε η κυβέρνηση να μην οδηγηθεί σε κοινοβουλευτικό αδιέξοδο.

Ο κ. Τσίπρας εμφανίσθηκε στη Βουλή την περασμένη Τετάρτη αποφεύγοντας προσεκτικά να επαναλάβει την κατηγορηματική δέσμευση του προηγούμενου διαστήματος ότι η κυβέρνηση δεν πρόκειται να ψηφίσει «ούτε ένα ευρώ επιπλέον μέτρα». Οι εισηγήσεις που δέχεται από τους στενούς συνεργάτες του και κυβερνητικά στελέχη διίστανται. Υπάρχουν εκείνοι που υποστηρίζουν ότι η κυβέρνηση δεν μπορεί να εμφανίζεται ότι σύρεται από υποχώρηση σε υποχώρηση, καθώς κάτι τέτοιο μόνο φθορά προκαλεί.

Η Αθήνα μέχρι πρόσφατα υποστήριζε ότι δεν είναι αυτή που βιάζεται, αλλά οι εταίροι. Η συνθήκη αυτή έχει, πλέον, ανατραπεί.

Μάλιστα, κατά πληροφορίες, εισηγήσεις για πρόωρη προσφυγή στις κάλπες ο κ. Τσίπρας έχει δεχθεί ακόμη και από ορισμένους εκ των εξ απορρήτων συνεργατών του, ενώ ήδη έχουν αρχίσει από στελέχη του κόμματος οι πρώτες αναφορές σε «πασοκοποίηση» του ΣΥΡΙΖΑ, υπό την έννοια εξαΰλωσης των ποσοστών του. Μεγαλοφώνως τις ενστάσεις τους σε μία διαρκή τακτική συμβιβασμού, που συνεπάγεται παράλληλες διαρκείς υποχωρήσεις σε ζητήματα αρχών, έχουν εκφράσει τα μέλη της κίνησης «53+». Οπότε, πέραν όλων των άλλων, ο κ. Τσίπρας πρέπει να συνεκτιμήσει και τις ισορροπίες στο εσωτερικό της κυβέρνησης και του κόμματος.

Οι τελευταίες κινήσεις του υπουργού Οικονομικών, Ευκλείδη Τσακαλώτου, κατέδειξαν ότι δεν είναι καθόλου διατεθειμένος να λειτουργήσει ως εξιλαστήριο θύμα ενός δύσκολου συμβιβασμού και θα απαιτήσει πλήρη κάλυψη, κυβέρνησης και κόμματος, για όλους τους χειρισμούς που θα γίνουν.

Οσον αφορά την κοινοβουλευτική ομάδα, οι έχοντες γνώση προσώπων και συσχετισμών θεωρούν ότι ο κ. Τσίπρας εάν αποφασίσει να πάει σε συμφωνία θα μπορέσει να την παρουσιάσει στους βουλευτές του με το κατάλληλο «περιτύλιγμα», ώστε να μην έχει πρόβλημα αποσταθεροποίησης. Να προβάλει, δηλαδή, τα όποια θετικά σημεία της, για παράδειγμα ένα πλαίσιο για μεσοπρόθεσμα μέτρα για το χρέος και, κυρίως, την προοπτική οριστικής εξόδου της χώρας από τα μνημόνια, προκειμένου να κάμψει τους όποιους ενδοιασμούς. Πάντως, μέσα στη συγκυρία αυτή και όσο παραμένει η αμφιθυμία για τις επόμενες κινήσεις, δεν μπορεί να αγνοηθεί η επαναφορά της συζήτησης για Grexit και δραχμή και μάλιστα με πρωτοβουλία στελεχών του ΣΥΡΙΖΑ, που δείχνει ότι στη δεδομένη στιγμή και μέχρι να ληφθούν οι οριστικές αποφάσεις, απλώνονται όλα τα χαρτιά στο τραπέζι.

Τι δείχνουν οι υψηλοί τόνοι στο Κοινοβούλιο

Χρήσιμα διδάγματα από μια Ολομέλεια

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Σ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ**

Εν μέσω δικαστικού κλίματος, αλλά και με τη Βουλή να δέχεται διαρκώς πλήγματα θεσμικού χαρακτήρα εκ των έσω, η εθνική αντιπροσωπεία οδηγείται σταθερά προς νέες σοβαρές δοκιμασίες, ενόψει της νομοθέτησης προαπαιτουμένων ή άλλων μέτρων για τη β΄ αξιολόγηση. Οι τελευταίες συνεδριάσεις στο Κοινοβούλιο κατέδειξαν, πέραν των σφοδρότατων πολιτικών συγκρούσεων, «παραφωνίες» οι οποίες κυρίως στο Περιστύλιο έχουν προκαλέσει εντονότατο προβληματισμό και αρνητικά σχόλια για τους πρωταγωνιστές τους.

Τελευταίο παράδειγμα ήταν η από του βήματος της Ολομέλειας έμμεση πλην όμως ουσιαστική παραδοχή εκ μέρους του πρωθυπουργού ότι έχει δει προσωπικά δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης μη πολιτικών προσώπων, έγγραφα τα οποία θεωρούνται «απόρρητα» - προστατευόμενα (βάσει και συνταγματικής πρόβλεψης) καθώς περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα: «Αμα δείτε τα "πόθεν έσχες" των μεγαλοδημοσιογράφων θα πάθετε πλάκα», είπε χωρίς περιστροφές ο κ. Αλ. Τσίπρας κατά τη διάρκεια, μάλιστα, της συζήτησης για το φαινόμενο της διαπλοκής.

Ερωτήματα με σοβαρό θεσμικό περιεχόμενο ηγέρθησαν και λίγες ημέρες πριν, όταν εκείνη τη φορά ο πρόεδρος της Βουλής Ν. Βούτσης ευθέως φάνηκε να «ακυρώνει» την καρδιά της λειτουργίας του Κοινοβουλίου, που είναι η νομοθέτηση. «Η νομοθετική πρωτοβουλία ανήκει στην κυβέρνηση. (...) Ερχονται –και σε εμένα, ως πρόεδρο, μάλιστα πολλές φορές έρχονται– κοινωνικοί φορείς, οι οποίοι λένε "πάρτε αυτή την πρωτοβουλία να μπει αυτή η τροπολογία, να μπει αυτή η νομοθεσία"». Αυτό δεν μπορεί να γίνει παρά μόνον κι εφόσον έρθει διά του αρμοδίου υπουργού», είπε ο κ. Βούτσης. Ωστόσο: «Το δικαίωμα πρότασης νόμων ανήκει στη Βουλή και στην κυβέρνηση», αναφέρουν ρητά τόσο το Σύνταγμα (άρθρο 73) όσο και ο Κανονισμός της Βουλής (άρθρο 84). Η διαχρονικά κακή εφαρμογή των προαναφερθέντων άρθρων δεν δικαιολογεί δηλώσεις αυτοπεριορισμού της νομοθετικής εξουσίας.

Η ατμόσφαιρα εντός της Βουλής επιβαρύνεται περαιτέρω εξαιτίας και συμπεριφορών ή και της χρήσης εκφράσεων που δεν συνάδουν με τον συγκεκριμένο χώρο. Ενδεικτικά αναφέρονται δύο τελευταία παραδείγματα από την πρόσφατη συζήτηση για τη διαπλοκή: Πρώτον,

Διχαστικό κλίμα, συγκρούσεις και πολλά ερωτήματα με σοβαρό θεσμικό περιεχόμενο.

η επιλογή του πρωθυπουργού να μιλήσει για «χρήσιμη πλιθιότητα» αναφερόμενος στο πρόσωπο του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Δεύτερον, η εμφάνιση του αναπληρωτή υπουργού Δικαιοσύνης Δ. Παπαγγελόπουλου, καθώς συνοδεύτηκε από χρήση φράσεων όπως «γιουσουφάκια, καρακόλια και Βελιγκέκες πρέπει να περιοριστούν στον ρόλο τους στο θέατρο σκιών, στο οποίο είχαν αναλάβει με αντάλλαγμα τον παχυλό λουφέ τους να υπηρετούν τον πασά».

Εως τώρα, αρνητικά δείγματα προέρχονταν από τον χώρο της Χρυσής Αυγής, η οποία επανέρχεται στο προσκήνιο εντός του Κοινοβουλίου όχι πλέον μόνο για τη στάση των στελεχών της, αλλά και διότι στελέχη των άλλων κομμάτων αλληλοκατηγορούνται δημοσίως για το ποιος ευθύνεται για την παρουσία του κόμματος του Ν. Μιχαλολιάκου.

Κωδικός «αξιοπιστία» στο Βερολίνο

Συναντήσεις του Κυριάκου Μητσοτάκη με Μέρκελ, Σόιμπλε, βουλευτές και επιχειρηματίες

Της **ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΑΣ ΠΕΛΩΝΗ**

Το πρώτο τετ α τετ ήταν διερευνητικό. Στο επόμενο κυριάρχησε το προσφυγικό. Την τρίτη φορά που ο πρόεδρος της Ν.Δ. συνάντησε τη Γερμανίδα καγκελάριο διαμαρτυρήθηκε για την κυβερνητική επιλογή της υπερφορολόγησης, που γίνεται δεκτή από τους θεσμούς. Στις 13 Φεβρουαρίου, όμως, θα είναι η πρώτη φορά που ο Κυριάκος Μητσοτάκης και η Αγκελα Μέρκελ δεν θα βρεθούν σε ουδέτερο έδαφος. Και, πάντως, η πρώτη φορά που οι εκλογές μπορεί να βρίσκονται το ίδιο μακριά όσο και κοντά. Είναι οι βασικοί λόγοι για τους οποίους οι συνεργάτες του προέδρου της Ν.Δ. ετοιμάζουν την επίσκεψη στο Βερολίνο μεθοδικά και «κάτω απ' το ραντάρ» εδώ και εβδομάδες.

Το επιβάλλουν τόσο η συγκυρία, όσο και η σημασία του ταξιδιού, καθώς είναι σαφές ότι η Αγκελα Μέρκελ και ο Βόλφγκανγκ Σόιμπλε θα τον συναντήσουν (χωριστά) στην έδρα τους ως εν αναμονή πρωθυπουργό. Αυτό παρότι το πρωτόκολλο επιβάλλει στη Γερμανίδα καγκελάριο να υποδεχθεί τον Κυριάκο Μητσοτάκη ως αρχηγό κόμματος, στο στρατηγείο των Γερμανών Χριστιανοδημοκρατών (CDU).

Το σχέδιο εξόδου

Ο πρόεδρος της Ν.Δ. επιδιώκει να παρουσιάσει το δικό του σχέδιο για έξοδο από την κρίση και να εκπέμψει το μήνυμα ότι έχει εθνικό σχέδιο μεταρρυθμίσεων και είναι έτοιμος να το εφαρμόσει. Αλλωστε, ο ίδιος εκτιμά ότι το σενάριο των εκλογών δεν φοβίζει πλέον τους ξένους συνομιλητές του. Τα σχετικά μηνύματα έχει, εξάλλου, εκπέμψει το προηγούμενο διάστημα, υπογραμμίζοντας ότι η αξιολόγηση πρέπει να κλείσει, αλλά ότι ο ίδιος δεν πρόκειται να στηρίξει τον κ. Τσίπρα στην ψήφιση μέτρων. Την ίδια ώρα, όμως, γνωρίζει ότι το ελληνικό ζήτημα είναι «τοξικό» και καμία ευρωπαϊκή πρωτεύουσα δεν θα ήθελε να ανοίξει εκλογικό κύκλο έχοντας την Ελλάδα σε πρώτο πλάνο. Γνωρίζει ακόμη ότι προτεραιότητα της κ. Μέρκελ και ως παράγοντας που θα κρίνει την επανεκλογή της και την αναμέτρηση με την «Εναλλακτική για τη Γερμανία» (AfD) είναι το προσφυγικό και η «πάση θυσία» συνέχιση υλοποίησης της συμφωνίας με την Τουρκία για την αναχαίτιση των προσφυγικών ροών, γι' αυτό και ο κ. Μητσοτάκης προετοιμάζεται να θέσει την αντίστοιχη ατζέντα. Μηνύματα προς αυτή την κατεύθυνση απηύθυνε ήδη, επαναφέροντας στην επικαιρότητα τη δική του πρόταση για το προσφυγικό.

Η Γερμανίδα καγκελάριος θα υποδεχθεί τον Κυριάκο Μητσοτάκη, στο στρατηγείο των Γερμανών Χριστιανοδημοκρατών (CDU), στις 13 Φεβρουαρίου.

Ο πρόεδρος της Ν.Δ. θα παρουσιάσει το δικό του σχέδιο για έξοδο από την κρίση με μεταρρυθμίσεις.

Σε κάθε περίπτωση, όπως το έθετε στενός συνεργάτης του, «δεν θα πάει στην καγκελάριο για να πει τι δεν κάνει η κυβέρνηση, αλλά να αναλύσει τι θα κάνουμε εμείς». Υπό αυτό το πρίσμα, στόχος του κ. Μητσοτάκη είναι να πείσει ότι το σχέδιό του είναι «ρεαλιστικό» και ότι έχει στόχο να εφαρμόσει μεταρρυθμίσεις που θα προσελκύσουν επενδύσεις και, άρα, θέσεις εργασίας, μια «δημιουργική επανάσταση επενδύσεων». Και, πάντως, ότι δεν προτίθεται να πετυχαίνει τους στόχους με υπερφορολόγηση και μετά να περικόπτει ξανά μισθούς και συντάξεις. Στο μέτωπο του προγράμματος, ο Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, τον οποίο ο κ. Μητσοτάκης θα συναντήσει στις 14 Φεβρουαρίου, είναι ο κατ'εξοχήν συνομιλητής. Η συνάντηση πρώτη φορά είναι εξίσου σημαντική με αυτήν με την καγκελάριο. Ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών έχει επανειλημμένως επικρίνει την Ελλάδα για την αλλεργία της στην προώθηση των μεταρρυθμίσεων. Σε αυτό το κομμάτι, ο κ. Μητσοτάκης έχει να επιδείξει τη θητεία του στο υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και το μεταρρυθμιστικό του πρόσημο και σε αυτό αναμένεται να επιμείνει. Εξάλλου, οποιαδήποτε άλλη συζήτηση, ενώ βρίσκεται σε εκκρεμότητα η δεύτερη αξιολόγηση και ουδείς γνωρίζει ακόμη το μέλλον του προγράμματος, θα ήταν μάλλον προωθημένη.

Το άλλο σκέλος

Οι συναντήσεις με τη Γερμανίδα καγκελάριο και τον Γερμανό υπουργό Οικονομικών είναι το ένα σκέλος της επιχείρησης «αξιοπιστία». Εξίσου σημαντικές - αν όχι περισσότερο σημαντικές– είναι οι ανεπίσημες συναντήσεις που θα έχει ο πρόεδρος της Ν.Δ. Η πιο κρίσιμη απ' αυτές θα γίνει στην Μπούντεσταγκ με βουλευτές που μετέχουν σε κρίσιμες επιτροπές και κινούν τα νήματα του Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος. Στη συνάντηση, που οργανώνεται σε συνεννόηση με το Ινστιτούτο «Κόνραντ Αντενάουερ», στόχος του κ. Μητσοτάκη είναι να ακούσει τις απόψεις των βουλευτών, αλλά και να τους πείσει για το δικό του σχέδιο.

Δεν θα είναι η μόνη. Στο πρότυπο και άλλων επισκέψεών του στο εξωτερικό, όπου επιδιώκει να έχει απευθείας επαφές με την επιχειρηματική κοινότητα, ο κ. Μητσοτάκης θα συναντηθεί με το CDU Wirtschaftsrat. Πρόκειται για οργανισμό που αντιπροσωπεύει 13.000 μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις με τεράστια δύναμη στο Βερολίνο. Ο πρόεδρος της Ν.Δ. επιδιώκει να οικοδομήσει ένα θετικό αφήγημα, που θα επικεντρώνει στα επενδυτικά πλεονεκτήματα της Ελλάδας.

Ενα «μήνυμα» από την Ισπανία

Για το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, η πρωτιά του Μαριάνο Ραχόι και κυρίως το ότι το Podemos τερμάτισε τρίτο στις εκλογές του περασμένου Ιουνίου στην Ισπανία, αποτελούν αποδείξεις της νίκης του ορθού λόγου έναντι του λαϊκισμού. Παράγοντες του ΕΛΚ, εξάλλου, έσπευδαν τότε να συγκρίνουν την περίπτωση της Ισπανίας με αυτή της Ελλάδας, θεωρώντας ότι ο Ραχόι είναι ένα παράδειγμα «αντι-Τσίπρα» που επιβραβεύθηκε στην κάλπη για τις μεταρρυθμίσεις που εφάρμοσε, αντί των «λαϊκιστών» του Podemos. Υπό αυτό το πρίσμα, δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι ο κ. Μητσοτάκης αρχίζει τη μίνι ευρωπαϊκή του περιοδεία το ερχόμενο Σαββατοκύριακο με πρώτη στάση τη Μαδρίτη, όπου θα μετάσχει στο καταστατικό συνέδριο του ισπανικού Λαϊκού Κόμματος. Εκεί, θα βρεθούν οι ηγέτες των κομμάτων της ευρωπαϊκής συντηρητικής οικογένειας, συμπεριλαμβανομένης της Αγκελα Μέρκελ που θα εκφωνήσει και την κεντρική ομιλία στο συνέδριο. Η στάση στη Μαδρίτη γίνεται προκειμένου ο πρόεδρος της Ν.Δ. να συναντήσει τον κ. Ραχόι, ραντεβού που εκκρεμούσε λόγω της μετέωρης πολιτικής κατάστασης στην Ισπανία που τελικά, ύστερα από 314 μέρες κενού εξουσίας, οδήγησε στην εκλογή του ως πρωθυπουργού κυβέρνησης μειοψηφίας. Θα είναι όμως και μία ευκαιρία για ανεπίσημες επαφές με Ευρωπαίους ηγέτες και ομολόγους του.

21-DIETHNH_Master_cy 03/02/17 23:34 Page 21

Αναστατώνει τις ΗΠΑ η καμαρίλα Τραμπ

Βαθύτατος διχασμός στην κοινωνία και στον κρατικό μηχανισμό από τα πρώτα, ακραία μέτρα εναντίον προσφύγων και μουσουλμάνων

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

Από αριστερά, ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ, ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του Λευκού Οίκου Μάικλ Φλιν και ο πολιτικός σύμβουλος του προέδρου Στιβ Μπάνον, ο οποίος θεωρείται εμπνευστής του προεδρικού διατάγματος για προσωρινή απαγόρευση εισόδου προσφύγων και πολιτών από επτά μουσουλμανικές χώρες στις ΗΠΑ.

Ουδείς προσδοκούσε ότι ο Ντόναλντ Τραμπ θα ήταν ένας «κανονικός» πρόεδρος. Αλλωστε, με την ομιλία του στην τελετή της ορκωμοσίας διεμήνυσε προς όλες τις κατευθύνσεις ότι πηγαίνει στον Λευκό Οίκο όχι ως διαχειριστής, αλλά ως ανατροπέας. Παρ' όλα αυτά, δύσκολα θα μπορούσε να φανταστεί κανείς το μέγεθος της αναστάτωσης που θα προκαλούσε, στη χώρα του και διεθνώς, από το πρώτο κιόλας δεκαπενθήμερο της προεδρίας του.

Διαδηλώσεις που δεν έχουν προηγούμενο από την εποχή του πολέμου του Βιετνάμ, ανταρσία ολόκληρων τμημάτων του κρατικού μηχανισμού, κραυγές και ψίθυροι εναντίον του Τραμπ μέσα από το ίδιο το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα, απομόνωση της Ουάσιγκτον από παραδοσιακούς συμμάχους της: η «τέλεια καταιγίδα» φαίνεται να ωριμάζει, προμηνύοντας μια επεισοδιακή και εντελώς απρόβλεπτη προεδρία.

Ρόλο πυροκροτητή έπαιξε το προεδρικό διάταγμα της 25ης Φεβρουαρίου για προσωρινή απαγόρευση εισόδου προσφύγων και πολιτών από επτά μουσουλμανικές χώρες στις ΗΠΑ. Προοδευτικοί πολίτες και μειονότητες βγήκαν στους δρόμους, βλέποντας σ' αυτή

Ποιοι αποτελούν την ομάδα των έμπιστων και συχνά ακραίων συνεργατών του νέου Αμερικανού προέδρου.

την απόφαση άλλη μία επιτομή ξενοφοβικής, αυταρχικής νοοτροπίας (είχαν προηγηθεί η ρήξη με το Μεξικό για το θέμα του μεθοριακού τείχους και οι δηλώσει Τραμπ περί βασανιστηρίων).

Στους διαδρόμους

Δυνητικά σοβαρότερες για τον νέο πρόεδρο ήταν οι αντιδράσεις στους διαδρόμους της εξουσίας. Πέρα από την ανταρσία και την αποπομπή της διορισμένης από τον Μπαράκ Ομπάμα υπηρεσιακής υπουργού Δικαιοσύνης, Σάλι Γέιτς, περίπου 1.000 διπλωμάτες του Στέιτ Ντιπάρτμεντ υπέγραψαν κείμενο καταγγελίας του επίμαχου διατάγματος, που εκθέτει τις ΗΠΑ διεθνώς, χωρίς να προσφέρει τίποτα το χειροπιαστό στην εθνική ασφάλεια. Από τους 19 αεροπειρατές της 11ης Σεπτεμβρίου, 15 προέρχονταν από τη Σαουδική Αραβία, δύο από τα Εμιράτα, ένας από τον Λίβανο και ένας από την Αίγυπτο – χώρες που δεν περιλαμβάνονται στη μαύρη λίστα του Τραμπ (Συρία, Ιράκ, Ιράν, Λιβύη, Υεμένη, Σουδάν, Σομαλία). Τέσσερις πολίτειες προσέφυγαν στη Δικαιοσύνη και αρκετοί ομοσπονδιακοί δικαστές «πάγωσαν» τις απελάσεις ξένων υπηκόων.

Εν ολίγοις, ο Ντόναλντ Τραμπ κατάφερε πολύ γρήγορα να διχάσει όχι μόνο το κοινωνικό σώμα, αλλά και τον κρατικό μηχανισμό, δημιουργώντας σκηνικό προϊούσας συνταγματικής κρίσης. Απέναντί του βρέθηκαν και οι διοικήσεις πολυεθνικών (Apple, Google, Twitter, Ford, Coca-Cola κ.ά.), ανήσυχες όχι μόνο –και ίσως όχι τόσο– για τον αντιμεταναστευτικό του οίστρο, όσο για την επαγγελθείσα στροφή προς τον προστατευτισμό. Τόσο ισχυρές αντιδράσεις δεν θα μπορούσαν παρά να έχουν αντανάκλαση και στο ίδιο το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα, με 20 γερουσιαστές και βουλευτές να διαφοροποιούνται ανοιχτά από τον πρόεδρό τους.

Η περιθωριοποίηση

Πέρα από την ουσία του προεδρικού διατάγματος, εκείνο που ερέθισε πολλούς ήταν η αίσθηση ότι ο Τραμπ εννοεί να κυβερνήσει στηριγμένος σε μια προεδρική καμαρίλα έμπιστων και συχνά ακραίων συνεργατών, περιθωριοποιώντας το Κογκρέσο, ακόμη και την ίδια την κυβέρνησή του. Οι New York Times έγραψαν ότι ο υπουργός Εσωτερικής Ασφάλειας, Τζον Κέλι, έλαβε γνώση για το επίμαχο διάταγμα εν πτήσει, από τηλεφώνημα συνεργάτη του, ο οποίος πληροφορήθηκε τα καθέκαστα από την τηλεόραση.

Εμπνευστής του διατάγματος λέγεται ότι ήταν ο βασικός πολιτικός σύμβουλος του προέδρου και ιδεολογικός γκουρού της «συντηρητικής επανάστασης», Στιβ Μπάνον. Ο Τραμπ χάρισε στον ακροδεξιών απόψεων Μπάνον μόνιμη θέση στο Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας, στο οποίο θα παρευρίσκονται μόνο κατά περίπτωση ο αρχηγός ΓΕΕΘΑ και ο γενικός διευθυντής της αντικατασκοπείας, κάτι που προκάλεσε οργή στο Πεντάγωνο και στο Λάνγκλεϊ και ρίγη ανησυχίας στο εξωτερικό. Πέραν του Μπάνον, στην καμαρίλα Τραμπ περιλαμβάνεται ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του Λευκού Οίκου, Μάικλ Φλιν, ο οποίος προκάλεσε με οιονεί τελεσίγραφο το Ιράν προτού καλά καλά ορκιστεί ο νέος υπουργός Εξωτερικών, Μαξ Τίλερσον. Στις διεθνείς οικονομικές σχέσεις τον πρώτο λόγο έχει ο Πίτερ Ναβάρο, που προκάλεσε την Κίνα και τη Γερμανία με σειρά εμπρηστικών δηλώσεων.

Η επιλογή

Οχι ότι ο Τραμπ δεν καταβάλλει πυρετώδεις προσπάθειες να διευρύνει τα πολιτικά και κοινωνικά του ερείσματα. Αφού επέλεξε εκπροσώπους του ρεπουμπλικανικού κατεστημένου για θέσεις-κλειδιά (τον Πενς για την αντιπροεδρία, τον Μάτις για το Πεντάγωνο, τον Τίλερσον για το Στέιτ Ντιπάρτμεντ), προτίμησε τον αναγνωρισμένου κύρους, συντηρητικό δικαστή Νιλ Γκόρσιτς για το Ανώτατο Δικαστήριο, συσπειρώνοντας το σύνολο των γερουσιαστών και των βουλευτών του. Το κυριότερο, ο Τραμπ εννοεί «να περάσει πάνω από τα κεφάλια» των Ρεπουμπλικανών πολιτικών, οικοδομώντας απευθείας συμμαχίες με την αφρόκρεμα των επιχειρηματικών ελίτ, τη νοοτροπία των οποίων γνωρίζει άριστα, επιχειρηματίας ων και ο ίδιος. Για τον σκοπό αυτό προσφεύγει στη δοκιμασμένη πρακτική του μαστίγιου και του καρότου, όπως έγινε φανερό στις απανωτές συσκέψεις του με ηγετικά στελέχη της αυτοκινητοβιομηχανίας, της φαρμακοβιομηχανίας και της πληροφορικής. Από τη μια πλευρά, απειλεί να επιβάλει οδυνηρή φορολογία σε όσους εισάγουν προϊόντα τους από χώρες χαμηλού κόστους εργασίας. Από την άλλη, υπόσχεται επιδότηση των εξαγωγών, γενναία μείωση φόρων για όσους επενδύουν στις ΗΠΑ, απορρύθμιση των αγορών, αποδυνάμωση των συνδικάτων και αποδόμηση της μεταρρύθμισης Ομπάμα στο σύστημα υγείας. Αλλωστε, ο άνθρωπος που προεκλογικά βυσσοδομούσε εναντίον της Γουόλ Στριτ, έφτιαξε μια κυβέρνηση δισεκατομμυριούχων, με πρωτεύοντα τον ρόλο της Goldman Sachs, σημαίνον στέλεχος της οποίας υπήρξε και ο κατά τα άλλα λάβρος εναντίον των «κοσμοπολίτικων ελίτ» Στιβ Μπάνον!

Αντιπερισπασμός

Αναλυτές υποστηρίζουν ότι το αντιμεταναστευτικό διάταγμα του Τραμπ ήταν κίνηση αντιπερισπασμού στην ξεκάθαρη, αν και αναμένομενη, προδοσία της λαϊκίστικης προεκλογικής ρητορικής του. Ο αντιπερισπασμός φαίνεται προσωρινά να αποδίδει, αν κρίνουμε από δημοσκόπηση του Reuters, σύμφωνα με την οποία το 49% των Αμερικανών συμφωνεί με το προεδρικό διάταγμα έναντι 41% που το απορρίπτει. Γεγονός είναι ότι το κατεστημένο του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος εισπράττει, μέσω του Τραμπ, τη Νέμεση που το ίδιο προκάλεσε. Η πεισματική άρνηση οποιασδήποτε, έστω χλιαρής, προοδευτικής μεταρρύθμισης επί Ομπάμα, η ξενοφοβία, ο εθνικισμός και η πλειοδοσία στις «χριστιανικές αξίες» είχαν κερδίσει από καιρό μεγάλο μέρος των Ρεπουμπλικανών. Ποιος μπορεί να ξεχάσει ότι ο Τζον Μακέιν, σήμερα ο πιο λάβρος εσωκομματικός αντίπαλος του Τραμπ, είχε επιλέξει για υποψήφια αντιπρόεδρο το 2008, όταν διεκδικούσε την προεδρία, τη διαβόητη Σάρα Πέιλιν, εκλεκτή του ακραίου Tea Party; Μόνο που τις αμαρτίες του ρεπουμπλικανικού κατεστημένου δεν θα τις πληρώσει μόνο το κόμμα τους ή έστω η χώρα τους, αλλά ο πλανήτης όλος.

Για το χειρότερο προετοιμάζεται η Ευρωπαϊκή Ενωση

Η επίθεση Τραμπ κατά του ευρώ και της Γερμανίας, η δήλωση - αντίδραση Γιούνκερ για τις εμπορικές συμφωνίες.

Νέα δεδομένα στις σχέσεις ΗΠΑ - Ευρώπης δημιούργησε ήδη την πρώτη εβδομάδα της προεδρίας του ο Ντόναλντ Τραμπ. Η απόφασή του να επιβάλει μορατόριουμ στην υποδοχή προσφύγων και να απαγορεύσει προσωρινά την είσοδο πολιτών από επτά χώρες του μουσουλμανικού κόσμου προκάλεσε συναγερμό στις Βρυξέλλες και στις πρωτεύουσες των κρατών-μελών της Ε.Ε. Σε επείγουσα επιστολή του προς τους αρχηγούς των ευρωπαϊκών κρατών αυτή την εβδομάδα, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Ντόναλντ Τουσκ, υπενθύμισε στους εταίρους τη σημασία της ενότητας, καλώντας τους να μεταφέρουν στον νεοεκλεγέντα πρόεδρο των ΗΠΑ την αξία της διατλαντικής συμμαχίας.

Ο νέος ένοικος του Λευκού Οίκου επετέθη κατά της Ε.Ε., χαρακτηρίζοντας την Ενωση «όχημα της Γερμανίας», η οποία διατηρεί το ευρώ τεχνητά υποτιμημένο και έτσι ανταγωνιστικό προς το δολάριο, σύμφωνα με τον κ. Τραμπ. Ο Τουσκ προειδοποίησε επίσης για ενίσχυση του ευρωσκεπτικισμού, αλλά και για την πρόθεση της Ουάσιγκτον να ανατρέψει τη φιλοευρωπαϊκή κατεύθυνση της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής των τελευταίων 70 ετών.

Ακόμη και συντηρητικοί Αμερικανοί αναλυτές, όπως ο Ρόμπερτ Κέιγκαν και ο Τζον Μιρσάιμερ, χαρακτηρίζουν τις πρώτες πρωτοβουλίες της κυβέρνησης Τραμπ στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής «απόπειρα επιστροφής στις αρχές της "τζακσονικής" διπλωματίας», παρομοιάζοντας την πολιτική Τραμπ με εκείνη του μαχητικού προέδρου των αρχών του 19ου αιώνα, μεγάλου υποστηρικτή της γεωγραφικής επεκτατικότητας και εμπνευστή της έννοιας του «πρόδηλου πεπρωμένου», σύμφωνα με την οποία η προβολή της αμερικανικής ισχύος είναι ηθική, αναγκαία και επωφελής.

Την ίδια ώρα, η παρουσία του Στίβεν Μπάνον, επικεφαλής της ακροδεξιάς ειδησεογραφικής ιστοσελίδας Breitbart, στο πλευρό του Τραμπ, κάνει τους Ευρωπαίους να προετοιμάζονται για το χειρότερο. Ηδη, σύμφωνα με διπλωματικές πηγές των Βρυξελλών, ο Τραμπ έχει αποπειραθεί να διευρύνει τα ήδη υπάρχοντα χάσματα και τις φυγόκεντρες τάσεις στο εσωτερικό της Ε.Ε., λέγοντας ότι σχεδιάζει να συνάψει επιμέρους εμπορικές συμφωνίες με μεμονωμένα ευρωπαϊκά κράτη, προκαλώντας την έντονη αντίδραση των Βρυξελλών, με τον πρόεδρο της Κομισιόν, Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ να υπενθυμίζει ότι οι εμπορικές συμφωνίες εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των ευρωπαϊκών θεσμών και όχι των εθνικών κυβερνήσεων.

Η επίσκεψη της Βρετανής πρωθυπουργού Τερέζα Μέι στην Ουάσιγκτον την περασμένη εβδομάδα αντί να σφραγίσει την «ειδική σχέση» μεταξύ Ουάσιγκτον και Λονδίνου, λειτούργησε ως έμμεση απειλή προς τις Βρυξέλλες για δημιουργία νέου οικονομικού πόλου, ο οποίος θα μπορούσε να περιορίσει τις αναμενόμενες αρνητικές εμπορικές επιπτώσεις του Brexit για τη Βρετανία. Σε μια προσπάθεια να μη διαρραγούν οι διατλαντικές σχέσεις, ο Γερμανός υπουργός Εξωτερικών Ζίγκμαρ Γκάμπριελ μετέβη στα τέλη της εβδομάδας στην Ουάσιγκτον, όπου επρόκειτο να συναντηθεί με τον Αμερικανό ομόλογό του, Ρεξ Τίλερσον, αλλά και τον αντιπρόεδρο Μάικ Πενς. Στις δηλώσεις του πριν αναχωρήσει για τις ΗΠΑ, ο Γκάμπριελ είπε ότι μεταφέρει «πρόταση φιλίας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης» στην αμερικανική κυβέρνηση. Το ξέσπασμα του Τραμπ εναντίον του πρωθυπουργού της Αυστραλίας, Μάλκολμ Τέρνμπουλ, στον οποίο έκλεισε το τηλέφωνο εκνευρισμένος από την επιμονή του τελευταίου η Αμερική να τηρήσει τις δεσμεύσεις της, φιλοξενώντας πρόσφυγες των πολέμων στη Μέση Ανατολή που βρίσκονται σήμερα στα κέντρα κράτησης του Ειρηνικού, υπογράμμισε την περιφρόνηση του Τραμπ για τις συμφωνίες και κάθε διεθνή συνθήκη. Το περιστατικό αποτελεί ιδιαίτερα κακό οιωνό για την Ευρώπη, η οποία υπολογίζει στην προβολή της αμερικανικής στρατιωτικής ισχύος, αντιμέτωπη με την ανανεωμένη ρωσική επιθετικότητα και την εντεινόμενη προσφυγική κρίση.

REUTERS

Ο πρόεδρος της Κομισιόν, Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ υπενθύμισε ότι οι εμπορικές συμφωνίες εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των ευρωπαϊκών θεσμών και όχι των εθνικών κυβερνήσεων.

22-DIETHNH_Master_cy 03/02/17 23:51 Page 22

Ανατροπή εκλογικού σκηνικού στη Γαλλία

Το σκάνδαλο Φιγιόν φαίνεται ότι στέλνει στον δεύτερο γύρο Λεπέν και Μακρόν

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

«Ξαναβάζω την οικογένεια στην καρδιά της πολιτικής ατζέντας». Ηταν η υπόσχεση με την οποία ανέλαβε πριν από λίγους μήνες το χρίσμα των Γάλλων συντηρητικών ο Φρανσουά Φιγιόν. Το σχετικό βίντεο στοιχειώνει σήμερα την προεκλογική εκστρατεία του καθώς η σύζυγός του και τα παιδιά του φαίνεται ότι ήταν αργόμισθοι υπάλληλοι στο γραφείο του, επιβαρύνοντας τον κρατικό προϋπολογισμό κατά περίπου 900.000 ευρώ. Το σκάνδαλο, που έγινε ακόμη χειρότερο αφότου τα γαλλικά ΜΜΕ ξέθαψαν διαβεβαιώσεις της Πενέλοπι Φιγιόν προ δεκαετίας ότι ουδέποτε απασχολήθηκε ως βοηθός του, αλλάζει δραματικά το τοπίο ενόψει των προεδρικών εκλογών στα τέλη Απριλίου και αρχές Μαΐου (πρώτος και δεύτερος γύρος). Ο ίδιος χαρακτήρισε το σκάνδαλο «θεσμικό πραξικόπημα της Αριστεράς», ωστόσο ακόμη και στελέχη του κόμματός του δεν κρύβουν κατ' ιδίαν τη δυσαρέσκειά τους για την εξέλιξη και θεωρούν ότι το καλύτερο θα ήταν να αποσυρθεί. Η διαπόμπευση του δεξιού πολιτικού, ο οποίος εμφανιζόταν ως ο κατεξοχήν πολέμιος της διαφθοράς απέναντι στον ομοϊδεάτη του Νικολά Σαρκοζί, ενισχύει αφενός την ακροδεξιά υποψήφια του Εθνικού Μετώπου, Μαρίν Λεπέν, και αφετέρου τον ανεξάρτητο κεντρώο Εμανουέλ Μακρόν, ο οποίος φέρεται να εισέρχεται στον δεύτερο γύρο. Οι δημοσκοπήσεις εμφανίζουν σε αυτήν την περίπτωση τον Μακρόν να εκλέγεται επόμενος πρόεδρος της Γαλλίας, αλλά επειδή το 2016 όλες οι έρευνες έπεσαν έξω τόσο στην περίπτωση του δημοψηφίσματος για το Brexit όσο και σε αυτήν των προεδρικών εκλογών στις ΗΠΑ, οι επενδυτές ετοιμάζονται ήδη για ενδεχόμενη εκλογική νίκη Λεπέν, που θα μπορούσε να σημάνει διενέργεια δημοψηφίσματος για έξοδο της χώρας από το ενιαίο νόμισμα.

Πάντως, ούτε στο στρατόπεδο του Εθνικού Μετώπου είναι ανέφελος ο ουρανός. Μέχρι την Τρίτη είχε διορία η Μαρίν Λεπέν να επιστρέψει στο Ευρωκοινοβούλιο κονδύλια ύψους 298.000 ευρώ, που κατηγορείται ότι απέσπασε καταχρηστικά από το σώμα για τη μισθοδοσία υπαλλήλων οι οποίοι όμως απασχολούνταν στο Παρίσι και όχι στις Βρυξέλλες. Τέλη Φεβρουαρίου καλείται να καταβάλει έτερο ποσό σε παρόμοια υπόθεση. Με δεδομένο ότι η Λεπέν αρνείται να το κάνει, τα ποσά αναμένεται να παρακρατηθούν από τον μισθό της στο Ευρωκοινοβούλιο. Την περασμένη Τετάρτη, όταν ένας δημοσιογράφος άρχισε να της υποβάλλει σχετικές ερωτήσεις, σωματοφύλακές της τον απομάκρυναν διά της βίας και απέδειξαν τη δυσανεξία της Γαλλίδας ακροδεξιάς πολιτικού στην κριτική. «Ξέρετε τι σημαίνει ελευθερία έκφρασης;» ακούγεται να ρωτάει ο δημοσιογράφος στο επίμαχο βίντεο. Το επιτελείο της Λεπέν κάνει λόγο για fake news (ψεύτικες ειδήσεις), υιοθετώντας τη ρητορική του Ντόναλντ Τραμπ, ένα από τα πολιτικά ινδάλματά της επικεφαλής του Εθνικού Μετώπου. Κατά την πρόσφατη συνάντηση των Ευρωπαίων ακροδεξιών πολιτικών στο Κόμπλεντς της Γερμανίας, η Λεπέν επιβεβαίωσε τις εκλεκτικές ιδεολογικές της συγγένειες με τον Ολλανδό Γκερτ Βίλντερς και την αρχηγό της Εναλλακτικής για τη Γερμανία, Φράουκε Πέτρι.

Ο μεγάλος άγνωστος

Ο Μακρόν είναι πάντως ο μεγάλος άγνωστος της εκλογικής εξίσωσης. Με ασαφείς θέσεις και πολιτική απειρία, είναι δύσκολο να προβλεφθεί αν θα μπορέσει να απορροφήσει όλη την αντι-Λεπέν ψήφο, απόρροια της γνωστής «υγειονομικής ζώνης» γύρω από το Εθνικό Μέτωπο. Η υπόσχεσή του για επανεκκίνηση της κοινωνικής κινητικότητας στη χώρα και τα συνθήματά του κατά των ημετέρων γοήτευσαν μεν τους οπαδούς του αντισυστημισμού, παρόλο που οι αντίπαλοί του τον κατηγορούν ως κατεξοχήν προϊόν του συστήματος ως πρώην τραπεζίτη του ομίλου Ρότσιλντ. «Είμαι υπέρ των ίσων ευκαιριών. Πιστεύω ότι η εργασία είναι αυτή που επιτρέπει στους ανθρώπους να βρουν τη θέση τους στην κοινωνία», συνηθίζει να λέει ο πρώην υπουργός Οικονομικών του Φρανσουά Ολάντ. Στο στόχαστρό του βρίσκονται όσοι διατηρούν τα μεταπολεμικά προνόμιά τους, από τους συνδικαλιστές και τους μόνιμους υπαλλήλους μέχρι όσους ασκούν κλειστά επαγγέλματα. Στον αντίποδα, ο σοσιαλιστής υποψήφιος Μπενουά Αμόν, εκ των εκπροσώπων της αριστερής πτέρυγας στο κόμμα, ζητάει βασικό εγγυημένο εισόδημα και μείωση του 35ώρου. Στις δημοσκοπήσεις ο Αμόν μοιάζει να μένει τέταρτος στον πρώτο γύρο μετά τη Λεπέν, τον Μακρόν και τον συντηρητικό υποψήφιο πρόεδρο. Αν επιβεβαιωθούν οι τρέχουσες εκτιμήσεις των εκλογολόγων, θα είναι η πρώτη φορά εδώ και τέσσερις δεκαετίες που δεν θα διαδεχθεί ένας συντηρητικός υποψήφιος έναν αντιδημοφιλή σοσιαλιστή πρόεδρο, αλλά ένας ανεξάρτητος κεντρώος νεαρός πολιτικός.

Ο Φρανσουά Φιγιόν και η σύζυγός του Πενέλοπι, κατά την προεκλογική εκστρατεία. Μετά το σκάνδαλο που ξέσπασε, ακόμη και στελέχη του κόμματός του θεωρούν ότι το καλύτερο θα ήταν να αποσυρθεί.

Η σύζυγος και τα παιδιά του Φρανσουά Φιγιόν φαίνεται ότι ήταν αργόμισθοι υπάλληλοι στο γραφείο του.

Η σχοινοβασία της Μέρκελ στην Αγκυρα

Το στραβοπάτημα της τελευταίας στιγμής

Της **ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΣΗ**

Την επομένη της επίσκεψης της Αγκελα Μέρκελ στην Αγκυρα, τα πρωτοσέλιδα των φιλοκυβερνητικών τουρκικών εφημερίδων δεν ήταν ακριβώς φιλικά προς τη Γερμανίδα καγκελάριο, ενώ το ερώτημα εάν η επίσκεψη στάθηκε ικανή να διασώσει τη συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας για το προσφυγικό είναι αδύνατον να απαντηθεί.

Η συγκράτηση των προσφύγων στην Τουρκία ήταν το κορυφαίο ζήτημα στην ατζέντα της Γερμανίδας καγκελαρίου, η οποία υποχρεώθηκε να βαδίσει σε τεντωμένο σχοινί προκειμένου από τη μία πλευρά να εξασφαλίσει την καλή θέληση της τουρκικής κυβέρνησης και από την άλλη να μην κατηγορηθεί από τη γερμανική αντιπολίτευση ότι προσφέρει πολιτική στήριξη στις απολυταρχικές τάσεις του προέδρου Ερντογάν. Η σχοινοβασία ξεκίνησε με επίσκεψη στο βομβαρδισμένο κτίριο της τουρκικής Εθνοσυνέλευσης, προκειμένου να εκφράσει την καταδίκη της για το πραξικόπημα του Ιουλίου, και τελείωσε με συνάντηση με τους ηγέτες της τουρκικής αντιπολίτευσης, ώστε να συζητήσει για τις πιέσεις που υφίστανται τα κόμματα λόγω καθεστώτος εκτάκτου ανάγκης.

Ενδιαμέσως η Γερμανίδα καγκελάριος συναντήθηκε με τον πρόεδρο Ερντογάν και τον πρωθυπουργό Γιλντιρίμ και είπε δημοσίως πολλά απ' αυτά που ήθελε να ακούσει η τουρκική ηγεσία, όπως ότι προσφέρει τη στενότερη συνεργασία της στην καταπολέμηση κάθε είδους τρομοκρατίας, αναφερόμενη ειδικά στην πάταξη του PKK. Και εκεί που η ακροβατίδα πίστεψε ότι έκανε ό,τι καλύτερο μπορούσε, ήρθε το στραβοπάτημα.

«Η έκφραση "ισλαμιστική τρομοκρατία" μας θλίβει ως μουσουλμάνους. Η έκφραση δεν είναι ορθή, γιατί το νόημα του Ισλάμ είναι η ειρήνη. Παρακαλώ να μην τη χρησιμοποιούμε, ως μουσουλμάνος πρόεδρος προσωπικά δεν μπορώ να τη δεχτώ», είπε ο Ερντογάν, απαντώντας στη χρήση του όρου από τη Μέρκελ. Ματαίως διευκρίνισε η καγκελάριος ότι είναι άλλο ο ισλαμικός, που αναφέρεται στη θρησκεία, και άλλο ο ισλαμιστικός, που αναφέρεται στην επιδίωξη πολιτικών στόχων μέσω της θρησκείας. Την επόμενη ημέρα, η επίπληξη του Ερντογάν φάνηκε σαν να ήταν το μόνο που συγκράτησαν τα τουρκικά πρωτοσέλιδα.

Οι 40 στρατιωτικοί

Οι πιο σημαντικές πράξεις της παράστασης της Πέμπτης ανέβηκαν κεκλεισμένων των θυρών. Ετσι, δεν γνωρίζουμε τι συζητήθηκε για τα ελληνοτουρκικά και την Κύπρο και πώς αντέδρασε η Αγκελα Μέρκελ στο αίτημα να εκδοθούν οι 40 Τούρκοι στρατιωτικοί στην Αγκυρα χωρίς να εξεταστούν οι αιτήσεις ασύλου τους. Πάντως, την επόμενη ημέρα, ο υπουργός Εσωτερικών Ντε Μεζιέρ δήλωσε ότι η διαδικασία ασύλου θα δρομολογηθεί κανονικά. Η Τουρκία υποστηρίζει ότι οι 40 ανήκουν στη FETO, την οργάνωση του ιεροκήρυκα Γκιουλέν, την οποία όμως μόνο η ίδια αναγνωρίζει ως τρομοκρατική.

Η Τουρκία ζητάει επίσης από το Βερολίνο να διαβιβάζει στις τουρκικές υπηρεσίες απευθείας το υλικό που καταγράφουν τα κατασκοπευτικά αεροσκάφη τύπου Tornado που στέλνει η Γερμανία στη Συρία και στο Ιράκ από τη βάση του Ιντσιρλίκ. Η Γερμανία αρνείται, έχοντας υπόψη ότι τα δεδομένα αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους Τούρκους όχι μόνον εναντίον του ISIS αλλά και εναντίον των Κούρδων της Συρίας.

Οσες διαφωνίες και αν υπάρχουν, ωστόσο, στα επιμέρους θέματα, η Τουρκία εξακολουθεί να έχει ανάγκη τη Γερμανία, που

Το ερώτημα εάν η επίσκεψη της καγκελαρίου στάθηκε ικανή να διασώσει τη συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας για το προσφυγικό είναι αδύνατον να απαντηθεί.

είναι ο υπ' αριθμόν 1 εμπορικός εταίρος της. Ιδίως στις τωρινές συνθήκες κλονισμού της τουρκικής οικονομίας, η επιδίωξη της Αγκυρας είναι να διευρύνει την τελωνειακή ένωση, ώστε να διοχετεύει περισσότερα προϊόντα στην Ε.Ε., όχι να έρθει σε ρήξη με τη Γερμανία και να διακινδυνεύσει και τις εξαγωγές που ήδη κάνει. Και η Γερμανίδα καγκελάριος, από την άλλη πλευρά, το τελευταίο που χρειάζεται είναι ένα νέο προσφυγικό κύμα το καλοκαίρι του 2017, ακριβώς πριν από τις ομοσπονδιακές εκλογές του Σεπτεμβρίου.

Την Πέμπτη, η Μέρκελ παρέδωσε στον Ερντογάν κάποια μαθήματα δημοκρατίας, τονίζοντας τη σημασία της διάκρισης των εξουσιών, αλλά ο Ερντογάν δεν πτοήθηκε. Ξέρει ότι οι εκλογικές πιέσεις που δέχεται η Μέρκελ από τα δεξιά λόγω προσφυγικού και από τα αριστερά λόγω της δυναμικής ανόδου των Σοσιαλδημοκρατών την καθιστούν πρόθυμη να ακούσει τα τουρκικά αιτήματα – κυρίως αυτά που σχετίζονται με την ταχύτερη ροή των 6 δισ. που έχει υποσχεθεί η Ε.Ε., κάτι για το οποίο δεσμεύθηκε ευχαρίστως η Γερμανίδα καγκελάριος.

Η Ε.Ε. «δείχνει» τη Μόσχα για το Ουκρανικό

Διαφοροποίηση από την Ουγγαρία κατά την επίσκεψη του Ρώσου προέδρου

Την πρώτη του επίσκεψη σε χώρα της Ε.Ε. από τη στιγμή που ο Ντόναλντ Τραμπ εξελέγη πρόεδρος των ΗΠΑ πραγματοποίησε ο Ρώσος πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν την Πέμπτη, σε μια χρονική στιγμή που η αναζωπύρωση των συγκρούσεων στην Ανατολική Ουκρανία έχει αναθερμάνει τις διεθνείς εντάσεις μεταξύ της Μόσχας και της Δύσης.

Ωστόσο, η επίσκεψη του Πούτιν έλαβε χώρα στην Ουγγαρία, μία από τις πιο «φιλικές» προς τη Ρωσία χώρες της Ε.Ε., ο πρωθυπουργός της οποίας, Βίκτορ Ορμπαν, έχει ασκήσει επανειλημμένως κριτική στις δυτικές κυρώσεις που έχουν επιβληθεί στη Μόσχα για το ουκρανικό ζήτημα και, γενικώς, επιδιώκει σταθερά θερμότερες σχέσεις με τον Ρώσο πρόεδρο.

Σχετικά με το ζήτημα των κυρώσεων τοποθετήθηκε και ο Ούγγρος υπουργός Εξωτερικών, Πέτερ Σιγιάρτο, σε ομιλία του ενόψει της επίσκεψης Πούτιν, τονίζοντας ότι οι κυρώσεις της Ε.Ε. απέτυχαν στον σκοπό τους, κοστίζοντας παράλληλα στην Ουγγαρία 6,7 δισεκατομμύρια δολάρια, τα οποία θα μπορούσαν να είχαν διοχετευτεί στο εξαγωγικό εμπόριο της χώρας.

Επιπλέον, τοποθετήθηκε και σχετικά με το νέο πλαίσιο που θα διαμορφώσει η εκλογή Τραμπ στις σχέσεις Μόσχας - Ουάσιγκτον, υπογραμμίζοντας ότι είναι πολύ πιθανόν να πάψει η αμερικανική πίεση προς τις χώρες της Ε.Ε. για το θέμα των κυρώσεων, κάτι που μπορεί να οδηγήσει σε γενικότερη επανεκτίμηση της όλης στάσης της Δύσης στο συγκεκριμένο ζήτημα.

Μολαταύτα, η ουγγρική στάση απέναντι στη Ρωσία έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη στάση άλλων χωρών της Ε.Ε., οι οποίες έχουν ήδη συστήσει ειδικές υπηρεσίες για να διαχειριστούν τη γενικότερη υποτιθέμενη ρωσική επιθετικότητα, η οποία τελευταία γίνεται αισθητή στις ΗΠΑ και στην Ε.Ε. Ενδεικτικά, η τσεχική κυβέρνηση έχει ήδη οργανώσει την άμυνά της για έναν πιθανό «κυβερνοπόλεμο» με Ρώσους χάκερ, ενώ οι γερμανικές αρχές έχουν δηλώσει πως έχουν παρατηρήσει στη χώρα αύξηση διαφόρων μορφών ρωσικής ανατρεπτικής προπαγάνδας.

Ο Πούτιν με τον πρωθυπουργό της Ουγγαρίας, Βίκτορ Ορμπαν.

Στο μεταξύ, η Ε.Ε. τοποθετήθηκε επισήμως για την αναζωπύρωση των συγκρούσεων στην Ανατολική Ουκρανία, εστιάζοντας στον ρόλο της Ρωσίας, με τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Ντόναλντ Τουσκ, να καλεί τη Μόσχα να ασκήσει την επιρροή της στους φιλορώσους αυτονομιστές, ώστε να συμβάλει και αυτή στον τερματισμό της νέας αναθέρμανσης της βίας στην περιοχή, η οποία έχει ήδη στοιχίσει τη ζωή σε δέκα Ουκρανούς στρατιώτες και τρεις φιλορώσους αντάρτες.

«Εχουμε θυμηθεί ξανά τη συνεχή πρόκληση που θέτει η ρωσική επιθετικότητα στην Ανατολική Ουκρανία», δήλωσε ο Τουσκ, υπογραμμίζοντας ότι «οι μάχες πρέπει να σταματήσουν άμεσα». Ομοίως, σε αντίστοιχη έκκληση στη Ρωσία είχε ήδη προβεί και ο γενικός γραμματέας του ΝΑΤΟ, Γενς Στόλτενμπεργκ, την Τετάρτη, ενώ μία ημέρα αργότερα ο Ουκρανός πρόεδρος Πέτρο Ποροσένκο δήλωσε ότι σχεδιάζει δημοψήφισμα για την ένταξη της χώρας στη Βορειοατλαντική Συμμαχία, καθώς τελευταίες δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι περίπου το 54% του ουκρανικού λαού είναι υπέρ μιας τέτοιας εξέλιξης.

REUTERS, A.P.

Οξεία αντιπαράθεση μεταξύ ΗΠΑ και Ιράν στο Twitter

«Δεν θα χρησιμοποιήσουμε ποτέ τα όπλα μας εναντίον κανενός, παρά μόνον για αυτοάμυνα», σχολίασε ο ΥΠΕΞ του Ιράν, Ζαβάντ Ζαρίφ, απαντώντας στο εχθρικό κλίμα που διαμορφώνεται έναντι του Ιράν στην Ουάσιγκτον. «Ας δούμε αν αυτοί που παραπονιούνται μπορούν να κάνουν την ίδια δήλωση», προσέθεσε. «Το Ιράν παίζει με τη φωτιά. Δεν εκτιμούν πόσο καλός μαζί τους ήταν ο πρόεδρος Ομπάμα. Οχι εγώ!» είχε γράψει νωρίτερα στο Twitter ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ. Στις αρχές της εβδομάδας, ο νέος σύμβουλος Εθνικής Ασφάλειας του Αμερικανού προέδρου, Μάικλ Φλιν, είχε δηλώσει ότι οι ΗΠΑ «απευθύνουν επίσημη προειδοποίηση προς το Ιράν», αναφερόμενος στη δοκιμή πυραύλου που πραγματοποίησε η χώρα. «Δεν μας κλονίζουν οι απειλές. Δεν θα ξεκινήσουμε ποτέ πόλεμο, αλλά μπορούμε μόνο να βασιστούμε στα δικά μας μέσα για την άμυνά μας» απάντησε ο Ζαρίφ, πάλι μέσω Twitter. Πριν από την εκλογή Τραμπ, οι σχέσεις ΗΠΑ - Ιράν βρίσκονταν στην καλύτερη φάση των τελευταίων 30 ετών, χάρη στη συμφωνία του 2015 για την εγκατάλειψη του ιρανικού πυρηνικού προγράμματος.

23-ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ_Master_cy 03/02/17 18:57 Page 23

bet365
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΩΝ
Στοιχηματίστε Υπεύθυνα 18+

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2017

bet365
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΩΝ
Στοιχηματίστε Υπεύθυνα 18+

Αυτό το ντέρμπι είναι τεστ και για τους δύο

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα ΑΠΟΕΛ και ΑΕΚ στη σημερινή (4:00 μ.μ.) αναμέτρηση στο στάδιο της πρωτεύουσας

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΤΤΙΧΗ**

Η αναμέτρηση του ΑΠΟΕΛ με την ΑΕΚ στο ΓΣΠ (4:00 μ.μ.) σήμερα 5 Φεβρουαρίου, για την 22η αγωνιστική του Πρωταθλήματος, αναμένεται με μεγάλο ενδιαφέρον από τους Κύπριους ποδοσφαιρόφιλους. Οι γαλαζοκίτρινοι της Λευκωσίας είναι στην πρώτη θέση της βαθμολογίας με 52 βαθμούς, πέντε περισσότερους από τη δεύτερη ΑΕΚ και αν επικρατήσουν θα αποκτήσουν πολύ μεγάλο πλεονέκτημα για τον τίτλο από την ομάδα της Λάρνακας. Αν όμως οι φιλοξενούμενοι καταφέρουν να κερδίσουν στην έδρα του τον περσινό πρωταθλητή και φαβορί για τον τίτλο, θ' αποκτήσουν ξανά μεγάλη δυναμική και θα «βάλουν φωτιά» στη διεκδίκηση του τίτλου.

ΑΠΟΕΛ: Σε θέση ισχύος

Ο ΑΠΟΕΛ διάγει τον καλύτερο χειμώνα των τελευταίων χρόνων. Από τότε που συμμετέχει στους ομίλους, είτε του Champions League είτε του Europa League, από τον Δεκέμβριο έμενε από δυνάμεις και είχε πολλά αγωνιστικά προβλήματα. Στη σεζόν αυτή όμως ο ΑΠΟΕΛ δείχνει μεγάλες αντοχές και με πολλές ποιοτικές επιλογές στη διάθεση του Τόμας Κρίστιανσεν, ο οποίος βάζει τη σφραγίδα του σε μια πολύ δυνατή ομάδα που παίζει και καλό ποδόσφαιρο.

Η εξαιρετική πορεία των τελευταίων δύο μηνών έφερε τον ΑΠΟΕΛ στην κορυφή και με σημαντική διαφορά από τους ανταγωνιστές του. Το κλίμα στην ομάδα είναι άριστο όπως και η ψυχολογία όλων στην ομάδα. Με τις προσθήκες που έγιναν το ρόστερ της Ομάδας έγινε ακόμα ισχυρότερο με παίκτες που μπορούν να κάνουν τη διαφορά. Οι νεοφερμένοι Μπαράλ και Γιαμπερέ είναι πολύ ποιοτικοί παίκτες που μπορούν να κάνουν τη διαφορά.

Μεσοεπιθετικά ο ΑΠΟΕΛ είναι πανίσχυρος στις εγχώριες διοργανώσεις με παίκτες στον πάγκο που άλλες ομάδες δεν έχουν στην ενδεκάδα τους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτά των Γιαννιώτα και Βάντερ. Οι Αλωνεύτης και Εφραίμ μπορούν να δημιουργήσουν ρήγματα στις αντίπαλες άμυνες. Επιθετικά η προσθήκη του έμπειρου και δυναμικού Μπαράλ, δίνει την προοπτική για ακόμα μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα.

Δημιουργήθηκε αναστάτωση με την αποχώρηση του Καρλάο, ωστόσο, οι σπουδαίες εμφανίσεις του «μικρού» Νικόλα Ιωάννου καθώς και η προσθήκη του Γιαμπερέ, κάνουν τον Τόμας Κρίστιανσεν, δικαιολογημένα πολύ αισιόδοξο.

Ο σταθερός Βάτερμαν κάτω από τα δοκάρια, ο Λάγο στο αριστερό άκρο της άμυνας, ο αρχηγός Νούνο Μοράις στα ανασταλτικά καθήκοντά του στο κέντρο, ο Βινίσιους λίγο πιο μπροστά σε πολυσύνθετο ρόλο και ο Πιέρος Σωτηρίου στην κορυφή της επίθεσης, είναι οι παίκτες κλειδιά που μπορούν στη μέρα τους να κερδίσουν τόσο σημαντικά παιχνίδια.

Μειονέκτημα για τον ΑΠΟΕΛ η απουσία του Μιλάνοφ, ο οποίος μέχρι και την Παρασκευή δεν είχε μπορέσει να προπονηθεί και ως εκ τούτου δεν προλαβαίνει. Είναι μια σημαντική απώλεια για την ομάδα του Τόμας Κρίστιανσεν, ο οποίος όμως έχει κάνει τα πειράματά του και έχει καταλήξει στις λύσεις που θα χρησιμοποιήσει.

Πολύ σημαντικό πλεονέκτημα για τον ΑΠΟΕΛ στο σημερινό ντέρμπι θα είναι ασφαλώς ο κόσμος του. Με κατάμεστες τις τρεις κερκίδες από τους παθιασμένους οπαδούς του, ο ΑΠΟΕΛ θα έχει την ώθηση και τη στήριξη που χρειάζονται οι παίκτες του για να πάρουν ακόμη μία πολύ σημαντική νίκη και να κάνουν αποφασιστικό άλμα προς τον 5ο συνεχόμενο τίτλο πρωταθλήματος. Εκτίμησή μας είναι ότι ο ΑΠΟΕΛ είναι το φαβορί στη σημερινή αναμέτρηση. Υπερισχύει σε πολλά της αντιπάλου του και έχει πολύ καλύτερη ψυχολογία.

ΑΕΚ: Ξέρει τον τρόπο...

Όταν με τη συμπλήρωση 12 αγωνιστικών, η ΑΕΚ ξέφευγε με τέσσερις βαθμούς από τους διώκτες της, αρκετοί ποδοσφαιρόφιλοι είχαν σκεφτεί ότι το πλήρωμα του χρόνου έφτασε για την ομάδα της Λάρνακας. Η σταθερή ανοδική πορεία των τελευταίων δυόμισι χρόνων και το έντονο φλερτ με τον τίτλο του πρωταθλητή φάνηκαν να...

Τρισκόφσκι και Αστίθ θα έχουν αρκετά... συναπαντήματα σήμερα το απόγευμα.

bet365
Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ
Αγγλία - Πρέμιερ Λιγκ
Λέστερ 5,50 | Ισοπαλία 3,60 | Μάντσεστερ Γ. 1,65
100%
ΜΠΟΝΟΥΣ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ
Όροι και Προϋποθέσεις Ισχύουν
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΩΝ
Στοιχηματίστε Υπεύθυνα 18+

Ενδιαφέρουν και αυτά

Η αναβάθμιση του στάτους της ΑΕΚ στο κυπριακό ποδόσφαιρο έφερε νέο ενδιαφέρον και στις κόντρες της με τον ΑΠΟΕΛ. Αρχικά, ως μια ομάδα που του έκανε ζημιές, όπως το σπάσιμο του αήττητου τη σεζόν 2012-13 με 2-1 στο ΓΣΠ, ή το διπλό που του πήρε την ίδια σεζόν και καθυστέρησε τη στέψη των «γαλαζοκιτρίνων».

Γενικώς, οι Λαρνακείς έκαναν σερί έξι αγώνων χωρίς να χάσουν στην έδρα του ΑΠΟΕΛ καταγράφοντας τρεις νίκες (οι δύο που μνημονεύσαμε και η περσινή με 2-1 στο δεύτερο γύρο) και τρεις ισοπαλίες (4-4, 1-1 και 1-1). Όμως, σε εντός έδρας αγώνες με την ΑΕΚ ο ΑΠΟΕΛ έχει σφραγίσει τα δύο τελευταία του πρωταθλήματα. Το 1-1 του έφτανε το 2015, ενώ πέρυσι την κέρδισε με 2-0 και μαζί με το τέλος του σερί, τελείωσε και το πρωτάθλημα.

Στα αξιοσημείωτα των αναμετρήσεων ανάμεσα στις δύο ομάδες τα τελευταία χρόνια το γεγονός πως απέναντι στην ΑΕΚ ο Πιέρος Σωτηρίου σημείωσε την πρώτη του ντομπλέτα σε εκείνο το 4-4, χαρίζοντας βαθμό στην ομάδα του. Επίσης, στις δύο νίκες, πριν από την περυσινή, που είχε κάνει ο ΑΠΟΕΛ στο ΓΣΠ επί της ΑΕΚ μετά την επιστροφή της στην κατηγορία, όλα τα γκολ του (συνολικά τέσσερα) τα έβαλε ο Ιβάν Τρισκόφσκι που κατεβαίνει ως αντίπαλος πια!

παντρεύονται, μιας και για ακόμη μία χρονιά, οι «κιτρινοπράσινοι» έδιναν διαπιστευτήρια ομάδας πρωταγωνίστριας. Ο σταθερός κορμός που διατηρήθηκε γι' άλλη μία χρονιά με ποιοτικές και έμπειρες πινελιές ενίσχυσης, η προσήλωση στον ίδιο τακτικό και αγωνιστικό πλάνο παρά την αλλαγή προπονητή, αλλά και η δυναμική μιας έδρας όπως η «Αρένα», δικαίως προϊδέαζε για κάτι μεγάλο.

Ωστόσο, εννιά αγωνιστικές αργότερα η ΑΕΚ όχι μόνο είδε τη διαφορά των τεσσάρων βαθμών να εξανεμίζεται, αλλά πλέον απέχει πέντε βαθμούς από το ρετιρέ της βαθμολογίας. Μάλιστα, πλέον καλείται πρωτίστως να διαφυλάξει την εξασφάλιση ενός ευρωπαϊκού εισιτηρίου, μιας και το λεμεσιανό δίδυμο των ΑΕΛ και Απόλλωνα, την έχει προσεγγίσει όσο ποτέ.

Η απουσία μιας προσωπικότητας στη μεσοεπιθετική γραμμή μετά τον τραυματισμό του Τομάς στοιχίζει, μιας και πλην του Ιβάν Τρισκόφσκι, οι λύσεις στο σκοράρισμα δεν αρκούν. Προς αυτήν την κατεύθυνση ο τεχνικός διευθυντής της ομάδας επέλεξε την ενίσχυση της γραμμής κρούσης με τους Τολεμές και Μυτίδη, την ίδια ώρα που ο περσινός πρώτος σκόρερ, Άντρε Άλβες, αρχικά περιθωριοποιήθηκε και εν συνεχεία αποδεσμεύτηκε.

Παρά το γεγονός ότι ο προπονητής σε κατά καιρούς δηλώσεις του υπερθεματίζει την ανάγκη οι Λαρνακείς να προσεγγίζουν με σοβαρότητα κάθε αγώνα, οι ισοπαλίες απέναντι σε ομάδες που παλεύουν για την παραμονή τους στην κατηγορία, έχουν ανέλθει στις τέσσερις. Συγκριτικά, μάλιστα, με προηγούμενες χρονιές, η ικανότητα της ΑΕΚ να «καθαρίζει» με συνοπτικές διαδικασίες αγώνες απέναντι σε υποδεέστερους αντίπαλους, δεν υφίσταται με αποτέλεσμα το γνωστό βαθμολογικό χάσμα από την κορυφή. Την Κυριακή δίνεται μια πρώτης τάξεως ευκαιρία στην ομάδα της Λάρνακας για να κάνει αρχή σε όλα τα επίπεδα. Με διπλό στο ΓΣΠ απέναντι στον πρωτοπόρο και πρωταθλητή ΑΠΟΕΛ, η ψυχολογία δύναται να κάνει στροφή 180 μοιρών, σε επίπεδο διοίκησης, προπονητών, ποδοσφαιριστών αλλά και κόσμου. Ένας κόσμος που αγκάλιασε τη φετινή προσπάθεια με την παρουσία του στο γήπεδο, αλλά και ένας κόσμος που βλέποντας την ομάδα να μην πείθει, αντέδρασε για πρώτη ίσως φορά επί καιρό Χάβι Ρόκα. Η ΑΕΚ γνωρίζει τον τρόπο να παίρνει διπλά στο ΓΣΠ και το απέδειξε και τον Δεκέμβρη του 2015, με τη διαφορά ότι οι βαθμολογικές συνθήκες είναι τέτοιες που δεν το καθιστούν ως καλοδεχούμενο εάν και εφόσον έρθει, αλλά επιβεβλημένο.

ΑΠΟΨΗ / *Του* **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΓΙΩΡΓΗ**

Οπως στις χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ!

Ο πρόεδρος του ΠΑΣΠ Σπύρος Νεοφυτίδης, σε πρόσφατες δηλώσεις του, αποκάλυψε ότι δρομολογείται κατάργηση του πρωταθλήματος U-21, αφού οι ομάδες δεν δουλεύουν σωστά στις υποδομές. Έκανε αναφορά στους Λαΐφη, Σιέλη, Μακρή, Εφραίμ, λέγοντας ότι τις βάσεις τις πήραν στην Αγγλία και ακολούθως ήλθαν στην Κύπρο.

Προσθέτουμε ότι οι περισσότεροι νεαροί που έχουν προχωρήσει, με την έννοια της κατεύθυνσης προς τη μονιμότητα σε ενδεκάδα ή την ένταξη σε ομάδα του εξωτερικού, έχουν θητεύσει σε ακαδημίες του εξωτερικού. Τα παραδείγματα είναι εδώ και δεν χρειάζεται αναφορά σε ονόματα. Υπάρχουν και ποδοσφαιριστές που έχουν περάσει από ακαδημίες του εξωτερικού, αλλά δεν προχώρησαν, αλλά αυτό δεν αλλάζει την εκτίμηση που λέει ότι για να προχωρήσει κάποιος ποδοσφαιρικά πρέπει να περάσει από ακαδημία, εδρεύουσα στην αλλοδαπή.

Το τι κάνει την ακαδημία του εξωτερικού, (αναφερόμαστε σε χώρες που οι σχολές είναι προηγμένες σε αξιοπρεπή, πολύ καλό ή τοπ βαθμό, ενώ εμείς δεν έχουμε καν σχολή), διαφορετική από τις δικές μας είναι το γενικό επίπεδο λειτουργίας (τρόπος δουλειάς, εγκαταστάσεις, υπόβαθρο... δασκάλων και ανταγωνισμός) Αυτό το τελευταίο είναι πολύ σημαντικό, γιατί ο νεαρός Κύπριος που ανήκει σε μια σχολή ποδοσφαίρου στο εξωτερικό έχει... συμφοιτητές από όλον τον πλανήτη και είναι λογικό να φοιτάει σε συνθήκες διαφορετικού συναγωνισμού, από ό,τι εδώ.

Ακούμε κατά κόρον ποδοσφαιρικούς παράγοντες, να εκφράζονται για το ντόπιο ταλέντο που μένει αναξιοποίητο, αλλά κανείς τους, ποτέ δεν έχει προτείνει κάτι συγκεκριμένο για το πώς θα βελτιωθεί ο Κύπριος ποδοσφαιριστής για να πάρει μια αξιοπρεπέστερη θέση στον παγκόσμιο ποδοσφαιρικό χάρτη. Ένα τέτοιο παράδειγμα (που αποτελεί εξαίρεση) αποτέλεσαν ο Νίκι Παπαβασιλείου που έπαιξε στη Νιούκαστλ(1993-94), ο Στάθης Αλωνεύτης που έπαιξε στη γερμανική Κόιμπους (2007-08), ενώ τώρα βλέπουμε τον Λαΐφη να διακρίνεται στο Βέλγιο και τον Γρηγόρη Κάστανο να ξεπροβάλλει στη Serie A. Είχαμε ποιοτικούς ποδοσφαιριστές που είχαν αξιόλογη διαδρομή στην Ελλάδα, αλλά η χώρα αυτή ποτέ δεν ήταν ο ιδεώδης χώρος όπου μπορεί να προσβλέπει για καταξίωση ο Κύπριος παίκτης. Η Ελλάδα είναι ενδεχομένως σταθμός γι' αυτόν.

Πρόταση λοιπόν. Κρατικό ποδοσφαιρικό σχολείο. Κάτι σαν το καθεστώς που εφαρμόστηκε στον αθλητισμό στις χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ (ως ιδέα κι όχι ως γενικότερη νοοτροπία). Παίρνει η ΚΟΠ (δόξα τω Θεώ, ανθηρότατη οικονομικά) ξένους προπονητές επιπέδου με τριβή στον χώρο των ακαδημιών και τους αναθέτει να αλωνίσουν όλο το νησί, να εντοπίσουν τα τριάντα πιο ταλαντούχα παιδιά και τα βάζει στο ποδοσφαιρικό σχολείο που θα δημιουργήσει. Εκεί, πέρα από το ποδόσφαιρο, θα φοιτούν κανονικά και ως μαθητές Γυμνασίου ή Λυκείου, αλλά θα διαμένουν και στο σχολείο. Θα προπονούνται ολόχρονα μαζί, ενώ θα λαμβάνουν μέρος σε τακτά χρονικά διαστήματα σε τουρνουά του εξωτερικού με ομάδες καλύτερου επιπέδου.

Όταν φτάσουν στα 17 ή στα 18, λογικά το ταλέντο θα έχει σμιλευτεί μέσα από τη δουλειά και κάποιοι από αυτούς θα φθάσουν στο επίπεδο όπου θα μπορούν να είναι ανταγωνιστικοί ακόμη και στο εξωτερικό. Ας το σκεφτεί η ΚΟΠ.

MR. BROWN COFFEE
GAP AKIS EXPRESS
Χορηγοί Μεταδόσεων
Πρωτάθλημα Cyta
ΑΠΟΕΛ - ΑΕΚ
Κυριακή 5/2/2017 16:00
cytavision SPORTS 1
ΑΡΗΣ - ΟΜΟΝΟΙΑ
Κυριακή 5/2/2017 18:00
cytavision SPORTS 2
cytavision

24-KSPORTS 2_Master_cy 03/02/17 18:58 Page 24

Ο κινεζικός... επεκτατισμός στο ποδόσφαιρο

Ολο και περισσότερες ευρωπαϊκές ομάδες πέφτουν στα χέρια κινέζων επενδυτών

Οι εξαγορές μεγάλων ευρωπαϊκών συλλόγων από κινεζικές εταιρείες, καθώς και η απόκτηση ποδοσφαιριστών με μεγάλο κασέ από κινεζικές ομάδες, έχουν ενταθεί τους τελευταίους μήνες, φανερώνοντας μια στροφή των Κινέζων στο ποδόσφαιρο, η οποία βρίσκεται εν εξελίξει. Η πυκνότητα αγορών συλλόγων και ποδοσφαιριστών υψηλού επιπέδου, κατά τους τελευταίους 15 μήνες, όπως τις καταγράφει το Eurosport, είναι τόσο έντονη, ώστε να μπορεί να γίνει λόγος για οιονεί «κινεζικό επεκτατισμό» στο ποδόσφαιρο.

Κατά τους τελευταίους 15 μήνες, η εταιρεία ηλεκτρονικών ειδών Suning

Εταιρεία ηλεκτρονικών ειδών συμφώνησε να εξαγοράσει σχεδόν το 70% της Ιντερ, ενώ και η Μίλαν πρόκειται να πωληθεί σε κοινοπραξία Κινέζων επενδυτών.

Commerce Group συμφώνησε να εξαγοράσει σχεδόν το 70% της Ιντερ έναντι 270 εκατ. ευρώ. Τον περασμένο Αύγουστο ο πρώην πρωθυπουργός της Ιταλίας, Σίλβιο Μπερλουσκόνι, συμφώνησε να πωλήσει τη Μίλαν σε κοινοπραξία Κινέζων επενδυτών. Η συμφωνία για την αποτίμηση του συλλόγου έφτασε τα 740 εκατ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του ποσού που αντιστοιχεί στα χρέη ύψους 220 εκατ. ευρώ.

Κινεζική κοινοπραξία με επικεφαλής την China Media Capital συμφώνησε να πληρώσει πάνω από 400 εκατ. δολάρια για το 13% των μετοχών της City Football Group, που είναι ιδιοκτήτρια ποδοσφαιρικών ομάδων, μεταξύ των οποίων η Μάντσεστερ Σίτι και η Νιου Γιορκ Σίτι. Η Αστον Βίλα επιβεβαίωσε πως ο όμιλος Recon του Κινέζου επιχειρηματία, Ξία Γιαντόνγκ, εξαγόρασε την αγγλική ομάδα. Σύμφωνα με τα βρετανικά ΜΜΕ η συμφωνία κυμάνθηκε περίπου στα 95,7 εκατ. δολάρια. Συμφωνία για την πώληση της Γουέστ Μπρόμγουιτς επήλθε με τη Yunyi Guokai Sportw Development. Τα αγγλικά ΜΜΕ ανέφεραν πως η εταιρεία πλήρωσε περίπου 150 εκατ. λίρες. Η Γουλβς επιβεβαίωσε πως εξαγοράστηκε από τον όμιλο Fosun, που έχει έδρα την Κίνα. Τα αγγλικά ΜΜΕ ανέφεραν πως η πώληση ανήλθε στα 45 εκατ. λίρες.

Η εταιρεία Rastar Group εξαγόρασε την Εσπανιόλ με ένα ποσό που κυμάνθηκε από 14,3 έως 17,8. εκατ. ευρώ. Η γαλλική Νις εξαγοράστηκε από μία ομάδα Κινέζων και Αμερικανών επενδυτών με επικεφαλής τον Κινέζο Αλεξ Ζενγκ.

Εκτός από την αγορά συλλόγων, τους τελευταίους 15 μήνες έχει καταγραφεί και η αγορά παικτών από κινεζικούς συλλόγους που διαγωνίζονται για την ακριβότερη μεταγραφή, δαπανώντας δυσθεώρητα ποσά. Ο Βραζιλιάνος μέσος Ραμίρες υπέγραψε στη Γιανγκσού Σούνινγκ αφήνοντας την Τσέλσι, έναντι 31,3 εκατ. δολαρίων. Η Γκουανγκζού Εβεργκράντε πήρε τον Τζάκσον Μαρτίνες από την Ατλέτικο Μαδρίτης καταβάλλοντας 42 εκατ. ευρώ. Ο επιθετικός μέσος της Σαχτάρ, Αλεξ Τέϊσεΐρα προτίμησε αντί της Λίβερπουλ τη Γιανγκσού Σούνινγκ, η οποία δαπάνησε 50 εκατ. ευρώ. Τον περασμένο Δεκέμβριο η Τσέλσι ανακοίνωσε ότι ο διεθνής Βραζιλιάνος μέσος Οσκαρ θα ενταχθεί στο δυναμικό της Σαγκάη SIPG. Το κόστος της μεταγραφής έφτασε τα 60 εκατ. ευρώ. Τον ίδιο μήνα ο πρώην επιθετικός των Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ, Μάντσεστερ Σίτι και Γιουβέντους, Κάρλος Τέβες, υπέγραψε στη Σανγκάη Σενχούα αφήνοντας την Μπόκα Τζούνιορς, έναντι 84 εκατ. ευρώ.

ΘΑΝΟΣ ΜΠΛΟΥΝΑΣ

Η Αστον Βίλα εξαγοράστηκε από τον όμιλο Recon του Κινέζου επιχειρηματία Ξία Γιαντόνγκ. Η συμφωνία κυμάνθηκε περίπου στα 95,7 εκατ. δολάρια.

bet365
ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
Ιταλία - Σέριε Α
Γιουβέντους 1,57 | Ισοπαλία 3,80 | Ίντερ 6,00
100%
ΜΠΟΝΟΥΣ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ
Όροι και Προϋποθέσεις Ισχύουν
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΩΝ
Στοιχηματίστε Υπεύθυνα 18+

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Η φωνή του Σαρντινέρο

Επί Πέδρο Εμανουέλ δεν τον άκουγες μέσα στα αποδυτήρια. Με σκυμμένο το κεφάλι μάλλον μέτραγε τις ώρες και τα λεπτά που θα αποχωρήσει από την ομάδα. Ήρθε όμως ο Σωφρόνης και το σκοτάδι μετατράπηκε σε φως. Και εκεί που κανείς δεν άκουγε τη φωνή του Σαρντινέρο τώρα όχι μόνο χαμογελά κάνει και πλάκες. Και άμα συνεχίσει έτσι εντός και εκτός γηπέδου, τότε ο Ισπανός έχει καπαρωμένη τη θέση του στον Απόλλωνα του 17-18.

Μετά το ντέρμπι...

Όλα πιθανά στο σημερινό ντέρμπι του ΓΣΠ, με ξεχωριστές, ωστόσο, τις πιθανότητες επιτυχίας για την κάθε ομάδα. Αναλόγως αποτελέσματος και οι προεκτάσεις του αγώνα. Αρκεί να περιοριστούμε σε καθαρά αγωνιστικό επίπεδο στο... τρίτο ημίχρονο. Ούτε ανακοινώσεις, ούτε υπονοούμενα, ούτε αναρτήσεις σε twitter ή facebook. Κινδυνεύει να καταστεί συνήθεια και δεδομένο, με βάση το σκηνικό στα περισσότερα από τα φετινά ντέρμπι και κάτι τέτοιο δεν θα μας βγει σε καλό. Ειδικά τώρα που πλησιάζουμε στα μαζεμένα ντέρμπι και στη δεύτερη φάση του πρωταθλήματος...

Ερυθρόλευκα αντανακλαστικά

Όταν έχεις τα μάτια σου ανοικτά, ευκαιρίες πάντα υπάρχουν σε περίοδο μεταγραφών και στη Νέα Σαλαμίνα έκαναν εξαιρετική δουλειά σε αυτό το κομμάτι. Ενισχύθηκαν με τους δικούς τους όρους αφού δεν επιβαρύνθηκε ο προϋπολογισμός του σωματείου και πήραν έτοιμες λύσεις. Πενία τέχνας κατεργάζεται, που λέμε...

Σύγχρονο κυπριακό ποδόσφαιρο

Δικαίωμα της ΑΕΚ και οποιασδήποτε άλλης ομάδας να προστατεύσει τα δικά της (αγωνιστικά) συμφέροντα. Θέμα της Ανόρθωσης, στην προκειμένη περίπτωση, η αποδοχή ή όχι όρων ως προς την ελεύθερη χρησιμοποίηση ποδοσφαιριστών. Απ' εκεί και πέρα, εν έτει 2017, το να τίθεται όρος απαγόρευσης συμμετοχής ενός ποδοσφαιριστή σε συγκεκριμένους αγώνες, κάθε άλλο παρά συμβαδίζει με τη σύγχρονη εποχή του κυπριακού ποδοσφαίρου. Η όποια επιρροή της ΑΕΚ στον Αντρέ Άλβες, θα έπρεπε να είχε τελειώσει με την ανακοίνωση λύσης της συνεργασίας του.

Να βγει η χρονιά

Ο Ανδρέας Παντελή έβαλε ως προτεραιότητα το αγωνιστικό και για αυτό έφερε μια τετράδα παικτών να βοηθήσει την ομάδα. Τη θέλει όσο πιο ανταγωνιστική γίνεται την Ανόρθωση στο υπόλοιπο της σεζόν για να κρατήσει ζεστό τον κόσμο. Τα... καλά όμως, θα γίνουν το καλοκαίρι που θα έχει περισσότερη άνεση χρόνου και δικαίωμα για επιπλέον αλλαγές. Μέχρι τότε όλοι θα κρίνονται βέβαια αφού η επιστροφή στην κορυφή απαιτεί παίκτες που να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις. Μέχρι τότε όμως, στηρίζουν αυτό που έχουν.

Σόφο- ανθρωπιά

Μπορεί κανείς να του καταλογίσει πολλά πράγματα. Ίσως οι Αελίστες πολλά περισσότερα. Σε θέματα όμως που έχουν να κάνουν με τον άνθρωπο είναι μάγκας. Δεν το διαλαλεί ούτε και το διαρρέει εντέχνως προς τα έξω, δεν το γουστάρει κιόλας απ' ό,τι γνωρίζουμε. Με την περίπτωση του Σοάρες έκανε αυτό που πρέπει να κάνει ένας άνθρωπος. Πήγε στα αποδυτήρια προκειμένου να συλλυπηθεί τον άνθρωπο Σοάρες. Στη συνέχεια όπως μαθαίνουμε, πήρε ο ίδιος προσωπικά το ταξιδιωτικό γραφείο προκειμένου να βρει αεροπορικά εισιτήρια και να πάει ο Σοάρες δίπλα στους οικείους του. Και φυσικά επωμίστηκε προσωπικά τα έξοδα του παίκτη.

Η καλή δουλειά

«Μειώσαμε τον προϋπολογισμό και βρήκαμε ποιότητα. Κάναμε εξαιρετικές συμφωνίες. Ντουντού, Εγγλέζου, Μπριζίτο είναι εργαλεία». Αυτά είπε μεταξύ άλλων ο τεχνικός διευθυντής της Νέας Σαλαμίνας Μάκης Παπαϊωάννου σε δηλώσεις του στον ΣΠΟΡ FM Κύπρου. Όταν παίρνεις τρεις καλούς παίκτες με ...ψίχουλα, τότε κάνεις πολύ καλά τη δουλειά σου ως τεχνικός διευθυντής και ως σωματείο.

Το κόστος

Αν η ομάδα αποτύχει στους επί μέρους στόχους, αυτό αποτελεί μέρος της αποτυχίας για το γενικότερο πλάνο. Το θέμα είναι ότι θα πρέπει κάποιος να αναλάβει το κόστος της αποτυχίας. Για την ώρα, προχωράνε...

Τους άρεσε άλλος

Ήρθανε οι σκάουτερς από το εξωτερικό για να παρακολουθήσουν συγκεκριμένο ποδοσφαιριστή αλλά τους άρεσε άλλος. Έκαναν και την πρόταση (στον άλλον) αλλά, αντίκρισαν άρνηση. Και βεβαίως η συμφωνία δεν έγινε...

ΑΠΟΨΕΙΣ

Σουρεάλ φάκελος

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Διάβασε να δεις το εξής σουρεάλ σκηνικό που δημιούργησαν οι ερασιτέχνες της ΚΟΠ. Ως γνωστό η Ομοσπονδία μη έχοντας άλλη επιλογή, προτρεπόμενη από την ΟΥΕΦΑ υιοθέτησε συγκεκριμένα μέτρα για την καταπολέμηση των φακέλων.

Επί τούτου στις 21.11.2016 το διοικητικό συμβούλιο της ΚΟΠ προέβη στην τροποποίηση των Πειθαρχικών Κανονισμών υιοθετώντας διάφορες ποινές που θα επιβάλλονται στις ομάδες που εμπλέκονται σε ματς με φάκελο.

Εν ολίγοις, η ΚΟΠ με απόφασή της θεωρεί ότι ο «φάκελος» αποτελεί παράβαση συνεπώς θα υπάρχουν και οι ανάλογες τιμωρίες. Έλα όμως που έμειναν εκεί, μάλλον γιατί δεν έδωσαν την απαραίτητη σημασία.

Αν η ΚΟΠ θεωρεί ότι το ματς είναι στημένο, πώς είναι δυνατό να αποδέχεται τα δεδομένα έτσι όπως προέκυψαν στη φυσική εξέλιξη του αγώνα.

Πώς είναι δηλαδή δυνατό, να τιμωρείται η ΑΕΖ ή η Καρμιώτισσα ως ένοχες για στημένο παιχνίδι και να ισχύουν τα εφτά γκολ του ΑΠΟΕΛ ή τα έξι της ΑΕΚ; Του κάθε ΑΠΟΕΛ ή της κάθε ΑΕΚ για να μην κολλήσουμε σε ομάδες.

Και όμως έχουν περάσει τρεις περίπου μήνες από τότε και ακόμη δεν ασχολήθηκαν με τη συγκεκριμένη πτυχή του θέματος. Η οποία είναι πέρα για πέρα σοβαρή που δείχνει ταυτόχρονα και τον ερασιτεχνικό τρόπο προσέγγισης των ιθυνόντων.

Ακόμη μεγαλύτερο έγκλημα, είναι η παθητική στάση που επιδεικνύει η αστυνομία και το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Από τη στιγμή που η ΚΟΠ θεωρεί και θεσμικά ένα παιχνίδι στημένο όταν έρχεται φάκελος, πώς είναι δυνατό να υπάρχει τέτοια απάθεια; Αφού λογίζεται ως στημένο, γιατί η αστυνομία δεν προσπαθεί να εξιχνιάσει ένα έγκλημα;

Ερωτήματα που μόνο στην Κύπρο μπορεί να τεθούν και μόνο την Κύπρο δεν θα απαντηθούν.

Η όποια προσπάθεια στησίματος ενός αγώνα δεν αφορά μόνο το άθλημα εμπεριέχει και εγκλήματα που εμπίπτουν στον ποινικό κώδικα. Μαύρο χρήμα, ίσως και απειλές και ένα σωρό άλλα. Και όμως η αστυνομία, περιμένει ν' ακούσει την τιμωρία από τον αθλητικό δικαστή;

Σουρεάλ; Στην Κύπρο είμαστε...

Αυτό δεν είναι ποδόσφαιρο!

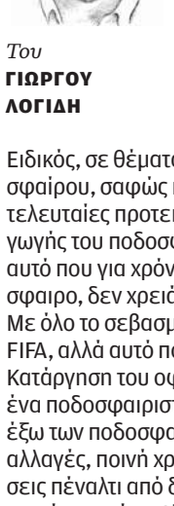

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΔΗ**

Κανείς δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι αντίθετος με αλλαγές, οι οποίες συμβάλουν στην πρόοδο του ποδοσφαίρου. Σε καμία περίπτωση, ωστόσο, δεν θα πρέπει να επιχειρηθεί αλλοίωση της... φύσης του αθλήματος, της... γοητείας και της «άγριας» ομορφιάς του, στοιχεία από τα οποία το ποδόσφαιρο έχει αναρριχηθεί, εδώ και αιώνες, στην κορυφή των προτιμήσεων εκατομμυρίων φιλάθλων.

Ειδικός, σε θέματα αλλαγών για βελτίωση του ποδοσφαίρου, σαφώς και δεν είμαι. Ωστόσο, η άποψη πως οι τελευταίες προτεινόμενες αλλαγές στον τρόπο διεξαγωγής του ποδοσφαίρου αλλοιώνουν σε μεγάλο βαθμό αυτό που για χρόνια γνωρίζαμε και θεωρούσαμε ποδόσφαιρο, δεν χρειάζεται επιστημονικές γνώσεις.

Με όλο το σεβασμό κύριοι των τεχνικών επιτροπών της FIFA, αλλά αυτό που προτείνετε δεν είναι ποδόσφαιρο! Κατάργηση του οφσάιντ, μέγιστος αριθμός φάουλ για ένα ποδοσφαιριστή κατά τη διάρκεια του αγώνα, μέσα – έξω των ποδοσφαιριστών με περισσότερες από τρεις αλλαγές, ποινή χρόνου αντί κίτρινης κάρτας και εκτελέσεις πέναλτι από διάφορες αποστάσεις (κάτι σαν διαγωνισμό σε αγώνα All Star). Εύκολα μπορεί να αντιληφθεί κάποιος, πως ενδέχεται να έρθουν τα πάνω-κάτω, σε σχέση με όσα γνωρίζαμε και βλέπαμε μέχρι τώρα. Εύλογα μπορεί να θεωρήσει κάποιος, πως θα μιλάμε πλέον για άλλο άθλημα, συγγενικό με το ποδόσφαιρο που αγαπήσαμε.

Στις 3 Μαρτίου, στις εγκαταστάσεις του σταδίου «Wembley» στο Λονδίνο, η επιτροπή κανονισμών (IFAB) της παγκόσμιας ποδοσφαιρικής ομοσπονδίας θα κληθεί να πάρει σημαντικές αποφάσεις. Θα κληθεί να αποφασίσει για τη μελλοντική εικόνα του σύγχρονου ποδοσφαίρου. Άσπρο ή μαύρο δεν θα πρέπει να είναι η φιλοσοφία κάτω από την οποία θα ληφθούν οι όποιες αποφάσεις. Σαφώς και το ποδόσφαιρο χρειάζεται κινήσεις βελτίωσης και εκσυγχρονισμού. Έχουν γίνει άλλωστε τέτοιες στα προηγούμενα χρόνια. Πάντα, όμως, με γνώμονα τη διατήρηση της βασικής εικόνας του αθλήματος.

Οι καιροί αλλάζουν, το ποδόσφαιρο οφείλει να ταυτιστεί με τη νέα τάξη πραγμάτων. Άλλο εκσυγχρονισμός όμως, άλλο βελτίωση και άλλο ριζική αλλοίωση. Ειδικά όταν η αλλοίωση γίνεται με σκοπό μεν τη βελτίωση, αλλά ξεκάθαρα και για την εξυπηρέτηση άλλων συμφερόντων και κυρίως οικονομικών...

bet365
100%
ΜΠΟΝΟΥΣ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ
Όροι και Προϋποθέσεις Ισχύουν
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΩΝ
Στοιχηματίστε Υπεύθυνα 18+

01-OIKONOMIA NEW_Master_cy 03/02/17 22:05 Page 1

Eurobank Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2017

Eurobank Private Banking

Μεταβολές εβδομάδας				Dow Jones	Nasdaq	Nikkei	Dax	FTSE 100		Πετρέλαιο	€/$
Χ.Α.Κ. -0,65%		Χ.Α. 2,41%		0,41%	0,86%	-2,20%	-0,22%	1,12%		2,54%	0,85%

ΔΙΕΘΝΗ

Ζημιές 1,9 δισ. ευρώ για Deutsche Bank. Σελ. 11

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΔΙΕΘΝΗ

Κτίζουν συμμαχίες για αντιμετώπιση του Τραμπ

Κίνα, Γερμανία και Ιαπωνία, ετοιμάζονται να αμυνθούν απέναντι στον προστατευτισμό του Τραμπ, καθώς εντείνονται οι φόβοι για παγκόσμιο εμπορικό πόλεμο. Οι τρεις χώρες ετοιμάζονται να χαράξουν τις δικές τους «κόκκινες γραμμές» και να προωθήσουν κοινή συμμαχία. **Σελ. 10**

ΕΛΛΑΔΑ

Κλείνουν εργοστάσια, ανοίγουν σουβλατζίδικα

Στους κλάδους της εστίασης και της κατανάλωσης εντοπίζεται ο μεγαλύτερος αριθμός των επιχειρήσεων που ανοίγουν στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα μελέτης της Endeavor Greece, ανοίγουν καφετέριες, μπαρ και σουβλατζίδικα και βάζουν λουκέτο εργοστάσια. **Σελ. 8**

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

Η κλιματική αλλαγή απειλεί τη Μεσόγειο

Μεγάλες καταστροφές και θανάτους προκαλεί ήδη η κλιματική αλλαγή, επισημαίνει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος. Προειδοποιεί ότι το μέλλον δεν είναι ευοίωνο και επιβάλλεται η λήψη μέτρων. Η περιοχή της νοτιοανατολικής Μεσογείου είναι από τις πλέον ευαίσθητες. **Σελ. 9**

Real Estate

Στρέφονται στα ακίνητα περιφερειακών αγορών

Σημαντική αύξηση παρουσιάζουν οι επενδύσεις σε εμπορικά ακίνητα της Ιταλίας, της Ιρλανδίας και της Πολωνίας, ενώ μεγάλη πτώση παρουσιάστηκε σε Βρετανία και Γερμανία. Πρόκειται για ξεκάθαρη στροφή των επενδυτών σε περιφερειακές ευρωπαϊκές αγορές, προς αναζήτηση υψηλότερων αποδόσεων. **Σελ. 12**

ΥΠΟΙΚ: Δεν θα μπουν νέοι φόροι για τους πρόσφυγες

Στόχος είναι η ελάφρυνση των βαρών τονίζει στην «Κ» ο Χ. Γεωργιάδης

«Δεν υφίσταται θέμα επιβολής νέων φορολογιών. Κατ' ακρίβεια αυτό που επιβάλλεται είναι περαιτέρω ελάφρυνση των φορολογικών βαρών όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν». Την ξεκάθαρη αυτή θέση διατύπωσε σε δηλώσεις στην «Κ» ο υπουργός Οικονομικών Χάρης Γεωργιάδης. «Αυτό δεν σημαίνει - πρόσθεσε- πως υπαρκτές στρεβλώσεις και ενδεχομένως αδικίες σε σχέση με την προσφυγική πολιτική δεν θα πρέπει να εξεταστούν και να διορθωθούν». Την περασμένη Κυριακή σε συνέντευξή του ο υπ. Εσωτερικών Σ. Χάσικος είχε αναφέρει ότι «αν δεν υπάρξει λύση στο Κυπριακό, οι Λεμεσιανοί, οι Σκαλιώτες, οι Παφίτες και οι Λευκωσιάτες μη πρόσφυγες θα πρέπει να πληρώσουν με φορολογίες τους πρόσφυγες». Στελέχη της κυβέρνησης με τα οποία επικοινωνήσαμε δήλωσαν άγνοια για όσα υποστήριξε ο κ. Χάσικος. Τόνιζαν πως «από ό,τι φαίνεται πρόκειται για αμιγώς προσωπικές απόψεις και εκτιμήσεις. Ανάλογη συζήτηση δεν έχει πέσει ποτέ ούτε επίσημα αλλά και ούτε ανεπίσημα στο τραπέζι». **Σελ. 3**

Η Λευκή Βίβλος του Brexit

Τους στόχους της κυβέρνησης για τη μελλοντική σχέση της Βρετανίας με την Ευρωπαϊκή Ενωση παρουσίασε σε Λευκή Βίβλο η κυβέρνηση της κ. Μέι. Κεντρικό επιχείρημα του Λονδίνου στις δύσκολες διαπραγματεύσεις, που αναμένεται να αρχίσουν τον Απρίλιο, είναι πως το Σίτι είναι τόσο σημαντικό για την Ε.Ε., ώστε θα είναι προς το «αμοιβαίο συμφέρον» η επίτευξη της κατά το δυνατόν ευρύτερης συμφωνίας ελευθέρου εμπορίου. Πάντως, η θέση του Σίτι αποδυναμώνεται διαρκώς, καθώς πολλές επιχειρήσεις και τράπεζες επεξεργάζονται ή ανακοινώνουν σχέδια αποχώρησης. Royal Bank of Scotland, Barclays, Lloyds Banking Group, Goldman Sachs είναι μερικές από τις τράπεζες που έχουν εκφράσει τάσεις φυγής λόγω Brexit. **Σελ. 11**

Πιέσεις Ούγγρου για την επένδυση στη Γεροσκήπου

Ζητάει σύναψη μνημονίου

Προθεσμία μέχρι τέλος Φεβρουαρίου δίνει ο Ούγγρος επενδυτής για την επένδυση της της ATUM Developments Ltd., στη Γεροσκήπου. Ο επενδυτής ζητάει να υπάρξει απόδειξη της σαφούς πρόθεσης και της τεχνοκρατικής επιτροπής ότι θα προχωρήσει σίγουρα το έργο βάσει χρονοδιαγράμματος. Προειδοποιεί με ναυάγιο της επένδυσης. **Σελ. 5**

Αυθαίρετη χρήση κρατικών κατοικιών

Στην περιοχή Τροόδους

Αξιωματούχοι του κράτους χρησιμοποιούν χωρίς σχετική έγκριση ορισμένες κυβερνητικές κατοικίες στο Τρόοδος. Σύμφωνα με το έγγραφο που απέστειλε στη Βουλή ο υπουργός Μεταφορών, κάποιες κατοικίες χρησιμοποιούνται από την ΚΥΠ, το Τμήμα Δασών, την αστυνομία και άλλους. Στο Τρόοδος υπάρχουν συνολικά 74 κατοικίες. **Σελ. 6**

Σερφάρουν με το κινητό οι Κύπριοι

Πέμπτοι στην Ευρώπη

Η Κύπρος βρίσκεται στην πέμπτη θέση της ευρωπαϊκή λίστας για τη χρήση του κινητού ως μέσου πρόσβασης στο διαδίκτυο. Το ποσοστό φτάνει στο 66%. Η Ελλάδα βρίσκεται στην 24η θέση. Σύμφωνα με τη Eurostat, στην πρώτη θέση της σχετικής κατάταξης βρίσκεται η Ισπανία με 93%. **Σελ. 6**

Απόδοση δεκαετών ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	**3,36%**	**0,08%**
Γερμανία	0,42%	-0,04%
Γαλλία	1,04%	0,08%
Ιταλία	2,22%	0,13%
Ισπανία	1,62%	0,10%
Ιρλανδία	1,11%	0,03%
Ελλάδα	7,39%	0,63%
Ην. Βασίλειο	1,38%	-0,09%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακροπρόθεσμο Χρέος	Βραχυπρόθεσμο Χρέος
DBRS	B	R-4
Fitch	BB-	B
Moody's	B1	NP
S&P	BB	B

ΑΠΟΨΗ / *Του* **DOMINIK ENSTE***

Ο προστατευτισμός του Τραμπ και οι εκλογές στην Ευρώπη

Σε έναν σύνθετο και πολύπλοκο κόσμο οι άνθρωποι διψούν για απλές λύσεις και εύκολες αποφάσεις. Ειδικά όταν εστιάζουν σε προφανή παραδείγματα και προφανείς περιπτώσεις και όχι σε αντιπροσωπευτικά δεδομένα. Οι άνθρωποι, όμως, τείνουν να αγνοούν τις συμβουλές και τα ευρήματα των ειδικών. Μερικές φορές επειδή οι ίδιοι οι ειδικοί δεν τα εξηγούν επαρκώς (για παράδειγμα, τον αρνητικό αντίκτυπο του προστατευτισμού του Τραμπ, όταν ισχυρίζεται πως έτσι θα σώσει θέσεις εργασίας στις ΗΠΑ) και άλλοτε επειδή οι περίπλοκες εξηγήσεις σπανίως παρουσιάζονται στα ΜΜΕ και δεν χωρούν σε 140 χαρακτήρες στο Twitter.

Εξελικτικά οι άνθρωποι είναι εκπαιδευμένοι να επικεντρώνονται πρωτίστως στις κακές ειδήσεις ως προσαρμοστική συμπεριφορά ενώπιον ενός επικίνδυνου περιβάλλοντος, ούτως ώστε να μπορέσουν να επιβιώσουν. Η τάση αυτή συνδέεται στενά με ψυχολογικές διεργασίες. Για παράδειγμα, όταν γίνεται λόγος για την παγκοσμιοποίηση και το outsourcing εταιρειών, συνήθως εντοπίζουν τα αρνητικά χαρακτηριστικά, όπως τη μετακίνηση θέσεων εργασίας στην Κίνα. Εν τω μεταξύ, τείνουν να αγνοούν τα πράγματα που βελτιώθηκαν, όπως τη μεγαλύτερη ποικιλία προϊόντων και τη χαμηλή τιμή τους. Σε τέτοιες περιστάσεις μπαίνει μπροστά το εθνικό συμφέρον και ενεργοποιούνται οι «ξενοφοβικές προκαταλήψεις».

Ο νέος Αμερικανός πρόεδρος δεν είναι οικονομολόγος, που να μπορεί να έχει στον νου του την εποπτεία της παγκόσμιας οικονομίας και την ευημερία όλων των ανθρώπων, είναι επιχειρηματίας. Υποτιμά ή συστηματικά αγνοεί τα οφέλη οικονομικής υφής, τη διάδραση και την αλληλεπίδραση και το εμπόριο με τις γειτονικές χώρες. Η οικονομική του πολιτική εστιάζει στο συμφέρον της χώρας του, το οποίο το προασπίζει με τον προστατευτισμό και την περιστολή του παγκόσμιου ανταγωνισμού. Παρά ταύτα, οι ουσιώδεις θεωρίες των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και του εμπορίου, όπως διατυπώνονται από τον Ντέιβιντ Ρικάρντο, παραμένουν εν ισχύ και εφαρμόζονται. Αυτό δεν σημαίνει ότι προβλήματα συγκεκριμένων ομάδων, όπως οι ξεχασμένοι λευκοί άνδρες, που ζημιώθηκαν από την παγκοσμιοποίηση, δεν πρέπει να επιλυθούν. Πάντως, τα γρήγορα και βιαστικά μέτρα συχνά επιφέρουν δραματικές παράπλευρες συνέπειες. Οι μη οικονομολόγοι συχνά αγνοούν αυτά τα συμπεράσματα, καθώς και τις αρνητικές συνέπειες του προστατευτισμού. Η χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 -2009 υποδαύλισε την έλλειψη εμπιστοσύνης προς τα συστήματα της ελεύθερης αγοράς και της παγκοσμιοποίησης.

Μετά τη νίκη ενός «αουτσάιντερ» το ερώτημα που προκύπτει έχει να κάνει με το εάν οι προβλέψεις και οι δημοσκοπήσεις προοιωνίζονται την έκβαση των εκλογών. Τα δεδομένα και τα στοιχεία που αναλύθηκαν πριν από τη διεξαγωγή των προεδρικών εκλογών στις ΗΠΑ δεν φανέρωσαν τη νίκη Τραμπ. Δεδομένων των ακραίων θέσεών του, η Χίλαρι Κλίντον φαινόταν πιο αποδεκτή ως επιλογή. Οι αναποφάσιστοι ψηφοφόροι, όμως, απαντούν στη δημοσκόπηση ακολουθώντας την κοινή γνώμη, ασχέτως εάν διαφωνούν κατ' ιδίαν. Στην περίπτωση των επικείμενων εκλογών στη Γηραιά Ηπειρο, οι ακροδεξιοί ηγέτες θεωρούν εαυτούς τον φορέα μιας δραστικής πολιτικής αλλαγής. Οι ακροδεξιοί πολιτικοί επίσης εν γένει αισθάνονται εγκαρδιωμένοι και έτοιμοι για ανατροπές, ελπίζοντας ότι το φαινόμενο «ακολουθώ τον συρμό» θα στηρίξει την εκστρατεία τους. Αντίστοιχο φαινόμενο υπήρξε και σε προηγούμενες εκλογές. Οι άνθρωποι τείνουν να παρασύρονται από τις παροδικές τάσεις και να επιβιβάζονται στο τρένο που δείχνει να έχει επιτυχημένη πορεία.

* Οικονομολόγος του γερμανικού Ινστιτούτου της Κολωνίας IW.

www.pwc.com.cy

pwc

Φορολογικές Πληροφορίες 2017 - Κύπρος

Ο Φορολογικός οδηγός είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα μας
www.pwc.com.cy/tax-facts-figures

OIK_02-OIK DHKTHS-NEW 2stilo_Master_cy 03/02/17 22:04 Page 2

ΑΠΟΨΗ Του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ

Η Μαρίν Λεπέν πρόεδρος της Γαλλίας;

Καθώς πλησιάζουν οι προεδρικές εκλογές στη Γαλλία, οι συζητήσεις εντός και εκτός της χώρας ακολουθούν μια γνώριμη πορεία. Προβληματισμός και συχνά ανησυχία για το τι θα σήμαινε μια επικράτηση της Μαρίν Λεπέν, αλλά τελικά ανακούφιση από τη «διαπίστωση» ότι οι συσχετισμοί δυνάμεων θα διασφαλίσουν την ήττα της.

Δεν αμφισβητεί κανείς ότι το πιθανότερο σενάριο είναι η συμμετοχή της στον β΄ γύρο, και μάλιστα με την εξασφάλιση μεγαλύτερου ποσοστού από όλους τους αντιπάλους της, της Κεντροδεξιάς, της Κεντροαριστεράς και της Αριστεράς. Ωστόσο, φαντάζει καθησυχαστικό το «ασφαλές» συμπέρασμα πως, τελικά, η επικεφαλής της γαλλικής Ακροδεξιάς θα χάσει.

Οι συζητήσεις εστιάζονται στον βαθμό απήχησης της ανεξάρτητης υποψηφιότητας του Εμανουέλ Μακρόν, ο οποίος εμφανίζεται πλέον ως ο επικρατέστερος επόμενος πρόεδρος της Γαλλίας, στο πόσο συντηρητικός ή φιλελεύθερος είναι ο κεντροδεξιός Φρανσουά Φιγιόν και αν θα ήταν καλύτερα να τον αντικαταστήσει ο κύριος εσωκομματικός του αντίπαλος, Αλέν Ζιπέ, ή ακόμη και εάν ο σοσιαλιστής Μπενουά Αμόν μπορεί να συσπειρώσει ευρύτερες δυνάμεις της Αριστεράς και να περάσει αυτός στον β΄ γύρο ή αν, από την άλλη, θα αποξενώσει μετριοπαθείς σοσιαλιστές που θα μετακινηθούν προς τον Μακρόν.

Ολες αυτές είναι λογικές σκέψεις και αντανακλούν τη γαλλική πολιτική πραγματικότητα, αλλά ώς ένα βαθμό. Είναι αυτή η συνολική εικόνα; Διαφαίνεται και εδώ ο κίνδυνος να μη δοθεί η απαιτούμενη προσοχή στο φαινόμενο του εθνικισμού και του λαϊκισμού, που όχι μόνο γιγαντώνεται, αλλά έχει πλέον αποδείξει ότι ξέρει να κερδίζει.

Μετά το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος για την αποχώρηση της Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ενωση, και μετά τη νίκη του Ντόναλντ Τραμπ στην Αμερική, καλό θα ήταν να είναι όλοι λίγο πιο «προσεκτικοί».

Με δεδομένη μάλιστα τη συχνή, αν όχι συνεχή πλέον αδυναμία των δημοσκοπήσεων να καταγράψουν πιστά τα κοινωνικά ρεύματα που δημιουργούνται και τις δυναμικές που αναπτύσσονται στο εκλογικό σώμα μεγάλων δημοκρατικών χωρών, τίποτε δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένο.

Εάν στην αβεβαιότητα αυτή προσθέσει κάποιος και απρόσμενες εξελίξεις, όπως ήταν οι αποκαλύψεις περί αργομισθίας της συζύγου και των παιδιών του Φιγιόν, που φέρονται να έχουν λάβει εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ για την κάλυψη θέσεων απασχόλησης όπου δεν εργάστηκαν ποτέ, τότε το σκηνικό θολώνει. Καθίσταται, δε, ακόμη πιο θολό εάν μέσα στους επόμενους δυόμισι μήνες και άλλοι δημοκρατικοί υποψήφιοι δεχθούν απρόσμενα πλήγματα.

Καλό θα ήταν, λοιπόν, οι ελίτ που εξεπλάγησαν από το Brexit και την εκλογή Τραμπ να αρχίσουν να προβληματίζονται για κάτι που μπορεί να συμβεί και στη Γαλλία. Προφανώς και δεν είναι το πιο πιθανό σενάριο. Προφανώς και είναι δύσκολο να συμβεί. Αλλά ας μην το βλέπουν και αυτό ως εντελώς απίθανο. Φθάνουν οι εκπλήξεις. Ας προετοιμασθούν για το ενδεχόμενο μιας «διαφορετικής» επόμενης ημέρας, έστω και αν, σύμφωνα με όλες τις μέχρι τώρα ενδείξεις, αυτή δεν θα έρθει.

Το σύστημα διακυβέρνησης της Γαλλίας προσφέρει διεξόδους. Ο πρόεδρος έχει πολλές, αλλά όχι απεριόριστες εξουσίες. Στη νέα Εθνοσυνέλευση, που θα προκύψει ένα μήνα μετά τις προεδρικές εκλογές, το Εθνικό Μέτωπο δεν θα έχει την πλειονότητα των βουλευτών. Η ανάδειξη ενός πρωθυπουργού που θα αποτελεί όχι μόνο ένα διαφορετικό πόλο εξουσίας, αλλά υπό μία έννοια θα συσπειρώνει όλη την υπόλοιπη Γαλλία, αποτελεί τρόπον τινά μια δικλίδα ασφαλείας που δεν υπήρχε στις περιπτώσεις του Brexit και της εκλογής Τραμπ.

Σε κάθε περίπτωση, το 2016 έδειξε ότι στη σημερινή πολιτική και κοινωνική συγκυρία τίποτα δεν αποκλείεται, ακόμη και αν στην αρχή φαντάζει αδύνατο, αν όχι εξωφρενικό.

Deloitte.

Φορολογικός Οδηγός 2017

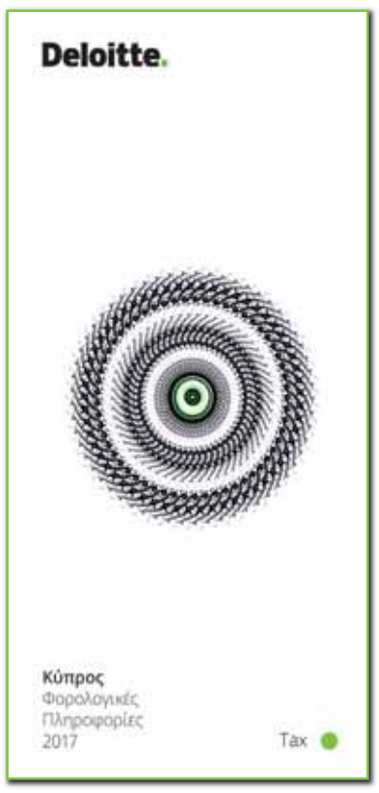

- Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε για τα φορολογικά 2017
- Όλες οι νέες αλλαγές που επήλθαν στη φορολογική νομοθεσία
- Το φορολογικό ημερολόγιο 2017

Η σημαντική αυτή έκδοση της Deloitte εντάσσεται μέσα στα πλαίσια της πάγιας πολιτικής της για πλήρη, έγκυρη και λεπτομερή ενημέρωση του επιχειρηματικού κόσμου, αλλά και της κοινωνίας ευρύτερα.

Την ηλεκτρονική έκδοση του Φορολογικού Οδηγού 2017 της Deloitte μπορείτε να τη βρείτε στην ιστοσελίδα **www.deloitte.com/cy/taxfacts2017**

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Στα τηλέφωνα

Καλά ρε παιδιά. Ένα πρόβλημα με το iban είχε η BOC και αρχίσαμε τις υστερίες από τα τηλέφωνα; Τι να πεις; Από το 2013 και μετά το παραμικρό πρόβλημα με τις τράπεζες γιγαντώνεται άμεσα. Ψυχραιμία αδέλφια...

Στήνεται

Όπου και να 'σαι στήνεται Ταμείο Υδρογονανθράκων για τους κυπριακούς υδρογονάνθρακες. Που εκεί θα μπαίνουν τα κέρδη. Σαν τη Νορβηγία. Και μετά θα έρθει ο Νορβηγός κ. Αϊντε που δεν θα έχει βρει λεφτά για τη λύση από τα fund που λέει και θα μας πει: «Ωπ. Μα τι προνοητικοί που είστε! Φτιάξατε fund που μπορεί να πληρώσει τη λύση; Μπράβο Cypriot people»!

Είναι λίγα

Για ενημέρωση, που το ξέρουν μέχρι και οι πέτρες έξω από τα κεντρικά: Τα 8,5 εκατ. για τη Cyta Hellas, είναι λίγα. Δεν ξέρω αν είναι το «Hellas» που χαλάει τη σούπα, αλλά θέλει τα διπλά. Όπως και η Ελλάς...

Στην ατάκα

Πάντως, μιλώντας για τη Cyta Hellas, ο πάντα παραμονεύων Αβέρωφ παίρνει Όσκαρ: Ώσπου να γλυτώσουμε από τη Cyta Hellas δεν θα έχουμε Cyta Κύπρου! Πυθία ο Πρόεδρος με την ατάκα στο στόμα...

Στον πάτο

Βγήκαν κάτι νούμερα, όχι δικά μας αλλά εξωτερικού, και είπαν πως η Κύπρος είναι τελευταία στη λίστα στη μέση ταχύτητα διαδικτύου. Εμείς είμαστε από άλλο καρτούν κύριοι. Εκεί που όλη η Ευρώπη πάει σαν τον road runner εμείς πάμε σαν τη χελώνα...

Με γεια το νέο απόκτημα

Νέο αεροπλάνο ανακοίνωσε ότι αγόρασε η Cobalt, το οποίο θα ενσωματωθεί συντομότατα στο πρόγραμμά της. Τέσσερα πλέον στον αριθμό, ελπίζουμε να μπορέσει να τα συγχρονίσει και να μην υπάρξουν οι καθυστερήσεις του καλοκαιριού, το φετινό καλοκαίρι που θα αυξηθεί και πάλι η επιβατική κίνηση.

Μακράν η ατάκα της χρονιάς. Τόσο που θα πρέπει να ανέβει στον λόφο για βράβευση...

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν

Το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν είναι το σύνολο όλων των αγαθών και υπηρεσιών που παράχθηκαν από μόνιμους κάτοικους της χώρας σε χρονικό διάστημα ενός έτους (ή αν έχει καθοριστεί διαφορετική χρονική περίοδος), και εκφράζεται σε χρηματικές μονάδες. Στον υπολογισμό λαμβάνουμε υπόψη το προϊόν που παράχθηκε από συντελεστές που ανήκουν σε μόνιμους κάτοικους της χώρας, ανεξάρτητα από τη χώρα παραγωγής. Επομένως, ΔΕΝ υπολογίζεται οποιοδήποτε προϊόν που παράχθηκε από μη μόνιμους κάτοικους της χώρας εντός της επικράτειας της χώρας.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

Επεσε το λιανικό

Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή τον Ιανουάριο 2017 μειώθηκε κατά 1,08 μονάδες και έφτασε στις 98,53 μονάδες σε σύγκριση με 99,61 μονάδες τον Δεκέμβριο 2016. Να 'ναι καλά το χριστουγεννιάτικο παζάρι που έδωσε ώθηση και ακόμα καλύτερα που έρχεται το καρναβάλι για να ενισχυθεί το λιανικό τον Φεβρουάριο τουλάχιστον.

Εβγαλαν τα λεφτά από το στρώμα

Στο τελευταίο οικονομικό δελτίο που εξέδωσε ο οίκος Moody's, σημείωσε ότι η ετήσια αύξηση των καταθέσεων το 2016 αποτελεί την πρώτη ύστερα από τέσσερα χρόνια. Βρε μπας και έβγαλαν οι Κύπριοι τα λεφτά από το στρώμα ή πράγματι πάει τόσο καλά η οικονομία;

ΑΠΟΨΗ του KARMENU VELLA*

Φροντίζοντας τη «φυσική κατάσταση» της οικονομίας το 2017

Στην πρώτη επέτειο της ευρωπαϊκής δέσμης μέτρων για την κυκλική οικονομία, ο Ευρωπαίος επίτροπος Περιβάλλοντος Karmenu Vella κάνει ανασκόπηση σχετικά με την πρόοδο στην εφαρμογή των μέτρων και αποκαλύπτει τι ακολουθεί.

Πριν από ένα χρόνο, η Επιτροπή Γιούνκερ υιοθέτησε ένα σχέδιο για την αναθεώρηση της ευρωπαϊκής οικονομίας. Το σχέδιο αυτό, γνωστό ως δέσμη μέτρων για την κυκλική οικονομία, αποτελεί αναγνώριση ότι ο κόσμος αλλάζει και οι πρακτικές εκείνες που κάνουν εντατική χρήση φυσικών πόρων και κάποτε έφεραν σημαντική ανάπτυξη δεν είναι πλέον κατάλληλες για τον 21ο αιώνα. Οι γκουρού της καλής φυσικής κατάστασης μιλούν για την ανάγκη να ασκούμαστε και να μειώσουμε την κατανάλωσά μας σε λίπη. Ηρθε η ώρα για πιο αποδοτική από πλευράς πόρων οικονομία, μια οικονομία που δεν καταναλώνει υπερβολικά ποσά φυσικών πόρων.

Μία αποδοτική, ως προς τους πόρους, πιο κυκλική οικονομία θα δημιουργήσει σημαντικές ευκαιρίες για τους Ευρωπαίους πολίτες, μειώνοντας τα απόβλητα και τη χρήση ενέργειας και φέρνοντας οφέλη για το περιβάλλον. Θα σημάνει τοπικές θέσεις εργασίας σε πράσινες βιομηχανίες και πιο ανταγωνιστικές εταιρείες που αναπτύσσονται με βιώσιμο τρόπο.

Η δέσμη μέτρων επιδιώκει την εν λόγω αποδοτικότητα μέσα από περισσότερα από 50 μέτρα, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών προτάσεων για την ενίσχυση της ανακύκλωσης και τη μείωση των αποβλήτων. Δώδεκα μήνες αργότερα, πώς προχωράει αυτό το πρόγραμμα; Έχουν γίνει οι μύες της οικονομίας μας πιο σφιχτοί ή μήπως μοιάζει κι αυτό το σχέδιο με τις αποφάσεις που παίρνουμε την Πρωτοχρονιά και έπειτα δεν τηρούμε;

Δεν έχουμε φτάσει ακόμα στον στόχο –οι μεγάλες αλλαγές δεν συμβαίνουν εν μια νυκτί– αλλά είμαστε σε καλό δρόμο. Το 2016 έγιναν σημαντικά πρώτα βήματα σε τομείς όπως η σπατάλη τροφίμων, ο οικολογικός σχεδιασμός, τα οργανικά λιπάσματα, οι εγγυήσεις για τους καταναλωτές, η καινοτομία και οι επενδύσεις. Τον Ιανουάριο, δημοσιεύσαμε μία νέα πρόταση που θα εξασφαλίσει ότι η αποτέφρωση των αποβλήτων γίνεται σύμφωνα με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας.

Η στρατηγική στήριξη του πρώτου αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Φρανς Τίμερμανς και του αντιπροέδρου Γίρκι Κατάινεν μας επιτρέπει να αναδείξουμε τις συνέργειες μεταξύ της περιβαλλοντικής και της οικονομικής πολιτικής.

Αυτή η Επιτροπή έχει αναλάβει σημαντικές δεσμεύσεις – σε παγκόσμιο επίπεδο με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης και στην Ευρώπη με το επενδυτικό πρόγραμμα Γιούνκερ. Η κυκλική οικονομία μας βοηθά να συνεισφέρουμε και στις δύο αυτές δεσμεύσεις.

Αυτές οι κυκλικές αρχές έχουν αρχίσει σταδιακά να ενσωματώνονται στις βέλτιστες βιομηχανικές πρακτικές, στις πράσινες δημόσιες συμβάσεις, καθώς και στους τομείς των κατασκευών και του νερού. Εταιρείες σε όλη την Ευρώπη ενστερνίζονται αυτές τις αλλαγές, από την Umicore στο Βέλγιο με την ανακύκλωση κλειστού βρόχου για μπαταρίες και εξαρτήματα αυτοκινήτων έως την RePack στη Φινλανδία με το βιώσιμο σύστημα συσκευασίας για πωλητές λιανικής και αγοραστές. Τα κυκλικά επιχειρηματικά μοντέλα έρχονται στο προσκήνιο, καθώς εταιρείες όπως η Michelin κάνουν τη μετάβαση από την πώληση προϊόντων στην πώληση συμβάσεων απόδοσης και χρήσης, μειώνοντας έτσι τη χρήση φυσικών πόρων με οφέλη τόσο για τους πελάτες όσο και για τις επιχειρήσεις.

> **Το 2016 έγιναν σημαντικά πρώτα βήματα σε τομείς όπως η σπατάλη τροφίμων, ο οικολογικός σχεδιασμός, η καινοτομία και οι επενδύσεις.**

Οι νομοθετικές προτάσεις για την ενίσχυση της ανακύκλωσης σημειώνουν πρόοδο στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Σε μία αξιοσημείωτη ένδειξη ενότητας, και τα τρία θεσμικά όργανα θεωρούν προτεραιότητα τη συγκεκριμένη πρόταση, με σκοπό να φέρουν σε πέρας την νομοθετική διαδικασία το ταχύτερο δυνατόν.

Το 2016 ήταν μόνο η αρχή. Μία νέα στρατηγική για τις πλαστικές ύλες βρίσκεται υπό επεξεργασία, η οποία θα εξετάζει πώς θα μπορούσαμε να ανακυκλώνουμε τα πλαστικά πιο αποτελεσματικά, να αποφεύγουμε τη διαρροή τους στο περιβάλλον και να αποσυνδέσουμε την παραγωγή τους από τη χρήση ορυκτών καυσίμων (καθώς τα περισσότερα πλαστικά εξακολουθούν να είναι παράγωγα πετρελαίου). Επιπλέον έχει δρομολογηθεί πρωτοβουλία για τη μείωση του τοξικού χημικού περιεχομένου σε βιομηχανικά προϊόντα, καθώς και προτάσεις σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την επαναχρησιμοποίηση του νερού. Μέχρι τον Ιούνιο θα είναι έτοιμο ένα πλαίσιο για την παρακολούθηση της προόδου προς την κυκλική οικονομία. Επίσης, τον Ιούνιο, η Πράσινη Εβδομάδα –το μεγαλύτερο ετήσιο περιβαλλοντικό συνέδριο στην Ευρώπη– θα επικεντρωθεί στις πράσινες θέσεις εργασίας και στη δυνατότητα για ενίσχυση της πράσινης απασχόλησης σε όλη την Ευρώπη.

Οπως πάντα, η χρηματοδότηση είναι κλειδί. Περισσότερα από 100 έργα έχουν αναγνωριστεί ως «βέλτιστες πρακτικές» κυκλικής οικονομίας από χρηματοδοτικές πηγές όπως το LIFE, το ταμείο της Ε.Ε. για το περιβάλλον, τον Ορίζοντα 2020, το ταμείο της Ε.Ε. για την έρευνα και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Η Ευρώπη δεν είχε ποτέ έλλειψη ιδεών και τα κονδύλια της Ε.Ε. βοηθούν ώστε αυτές οι ιδέες να γίνουν πραγματικότητα, από το έργο CABRISS το οποίο αναπτύσσει παραγωγή κλειστού βρόχου για τη βιομηχανία φωτοβολταϊκών έως το έργο ANAGENNISI το οποίο επαναχρησιμοποιεί εξαρτήματα ελαστικών σε καινοτόμες εφαρμογές με χαμηλό περιβαλλοντικό αντίκτυπο.

Τον Ιανουάριο δημιουργήσαμε μία νέα πλατφόρμα, στην οποία θα συμμετέχουν η Ευρωπαϊκή Επενδυτική Τράπεζα, εθνικές τράπεζες και άλλοι εταίροι για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για τη χρηματοδότηση έργων και επιχειρηματικών μοντέλων κυκλικής οικονομίας.

Κυκλικότητα δεν σημαίνει θυσίες. Εχει να κάνει περισσότερο με την επανεξέταση της προσέγγισής μας, ώστε να απομακρυνθούμε από σπάταλες πρακτικές και να αγκαλιάσουμε το μέλλον που ξέρουμε ότι χρειαζόμαστε. Είμαι μία διαδικασία, όχι αυτοσκοπός – και ένα χρόνο αργότερα είμαστε σε καλό δρόμο.

* Ο κ. Karmenu Vella είναι ο Ευρωπαίος επίτροπος Περιβάλλοντος.

OIK_03-OIKONOMIA_Master_cy 03/02/17 19:00 Page 3

Χάρης Γεωργιάδης: Δεν θα επιβληθούν νέοι φόροι για τους πρόσφυγες

Στόχος είναι η φορολογική ελάφρυνση, λέει ο ΥΠΟΙΚ

«Επιβάλλεται περαιτέρω ελάφρυνση των φορολογικών βαρών όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν. Αυτό δεν σημαίνει πως υπαρκτές στρεβλώσεις και ενδεχομένως αδικίες σε σχέση με την προσφυγική πολιτική δεν θα πρέπει να εξεταστούν και να διορθωθούν», τόνισε ο κ. Γεωργιάδης στην «Κ».

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΤΣΙΚΑΛΑ**

«Από ό,τι φαίνεται πρόκειται για αμιγώς προσωπικές απόψεις και εκτιμήσεις. Ανάλογη συζήτηση δεν έχει πέσει ποτέ ούτε επίσημα αλλά και ούτε ανεπίσημα στο τραπέζι», τονίζεται σχετικά από κυβερνητικά στελέχη. Ξεκάθαρος παρουσιάστηκε ερωτηθείς από την «Κ» ο υπουργός Οικονομικών Χάρης Γεωργιάδης αναφορικά με τα όσα ανέφερε ο υπουργός Εσωτερικών Σωκράτης Χάσικος στη συνέντευξη στον «Πολίτη» την προηγούμενη Κυριακή. Εκεί ο τελευταίος είχε τονίσει πως αν δεν υπάρξει λύση στο Κυπριακό, «οι Λεμεσιανοί, οι Σκαλιώτες, οι Παφίτες και οι Λευκωσιάτες μη πρόσφυγες θα πρέπει να πληρώσουν με φορολογίες τους πρόσφυγες». Επρόκειτο για μια σοβαρή δήλωση, η οποία όμως αφενός πέρασε δίχως να υπάρξει σοβαρή εκτίμησή της από τα ΜΜΕ, όπως ανέφερε πολιτική πηγή στην εφημερίδα, και από την άλλη, όπως τονίστηκε, «αυτή η κυβέρνηση δεν επέβαλλε φόρους σε άλλους καιρούς, δεν θα το κάνει τώρα».

Η «Κ» ζήτησε από τον υπουργό Οικονομικών κ. Γεωργιάδη να τοποθετηθεί επί του θέματος. «Το ενδεχόμενο επιβολής φορολογιών δεν έχει συζητηθεί ούτε και υφίσταται. Κατ' ακρίβεια αυτό που επιβάλλεται είναι περαιτέρω ελάφρυνση των φορολογικών βαρών όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν. Αυτό δεν σημαίνει πως υπαρκτές στρεβλώσεις και ενδεχομένως αδικίες σε σχέση με την προσφυγική πολιτική δεν θα πρέπει να εξεταστούν και να διορθωθούν», τόνισε ο κ. Γεωργιάδης στην «Κ».

Αγνοια επί των όσων υποστήριξε ο κ. Χάσικος παρουσιάζουν και στελέχη της κυβέρνησης, με τις πληροφορίες ν' αναφέρουν πως «από ό,τι φαίνεται πρόκειται για αμιγώς προσωπικές απόψεις και εκτιμήσεις».

Την ίδια ώρα, άγνοια επί των όσων υποστήριξε ο κ. Χάσικος παρουσιάζουν και στελέχη της κυβέρνησης με τα οποία επικοινωνήσαμε, με τις πληροφορίες ν' αναφέρουν πως «από ό,τι φαίνεται πρόκειται για αμιγώς προσωπικές απόψεις και εκτιμήσεις. Ανάλογη συζήτηση δεν έχει πέσει ποτέ ούτε επίσημα αλλά και ούτε ανεπίσημα στο τραπέζι», τονίστηκε σχετικά.

Προκύπτει όμως από πολιτικές πηγές, εφόσον αρμόδιος για την προσφυγική πολιτική είναι ο Χάσικος, πως αν κρίνεται αρμοδίως ότι υπάρχει πρόβλημα, ότι η πολιτική που ακολουθείται είναι στρεβλή, άδικη και προβληματική, «κάτι που μπορεί να ισχύει» όμως μας λέχθηκε «τότε να τη διορθώσουμε. Έχουμε πληρώσει εκατοντάδες εκατομμύρια και το κάνουμε κάθε χρόνο. Τα ξοδεύουμε δίκαια; Πληρώνουμε και τώρα, δεν έχουμε έλλειψη φόρων, και ένα σημαντικό μερίδιο αυτών διοχετεύεται στην προσφυγική πολιτική. Δηλαδή σε χορηγίες, αποζημιώσεις κτλ. Το κάνουμε ήδη. Αν δεν το κάνουμε με σωστό τρόπο πρέπει να το δούμε».

Φόρο ή διόρθωση της στρέβλωσης;

Τα όσα δήλωσε ο κ. Χάσικος στην εφημερίδα «Πολίτης» φαίνεται να άγγιξαν πολλά θέματα και που για την ώρα δεν θα περάσουν δίχως να δοθούν περαιτέρω εξηγήσεις. Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ» είναι πιθανό το επόμενο διάστημα να κληθεί από την επιτροπή Προσφύγων της βουλής ο κ. Χάσικος ώστε να αναλύσει τα όσα είπε και για τους πρόσφυγες αλλά και για τη διαχείριση των τ/κ περιουσιών.

Παρόλα αυτά, από πηγές τίθεται και το θέμα της αύξησης του αριθμού των προσφύγων. «Για παράδειγμα δεν δίνουμε σε αυτούς που έχασαν περιουσίες. Δίνουμε σε αυτούς που διένεμαν στην κατεχόμενη σήμερα περιοχή. Και μάλιστα και στα παιδιά τους, και στα παιδιά των παιδιών τους και στα παιδιά των παιδιών των παιδιών τους, με αποτέλεσμα να συμβαίνει ένα εξωφρενικό και παράδοξο. Κάθε χρόνο ο αριθμός των προσφύγων αυξάνεται δραματικά. Αν ήταν ο πατέρας μου, θα ήμουν και εγώ και η αδερφή μου και η κόρη μου και η κόρη της αδερφής μου, και θα έπαιρνα και εγώ και η αδερφή μου και τα παιδιά μας για να χτίσουμε σπίτι» τόνισε αρμόδια πηγή. Πρόσθεσε δε πως αυτά συμβαίνουν ασχέτως του αν υπήρχε η παραμικρή περιουσία. «Θα αποζημιωνόμουν τρεις και τέσσερις φορές χωρίς να είχα περιουσία και κάποιος άλλος που είχε περιουσία να μην έχει και επισήμως την προσφυγική ιδιότητα, γιατί διέμενε στη Λεμεσό ή τη Λάρνακα και να μην έχει πάρει ποτέ όλα αυτά τα χρόνια τίποτα. Αν αυτή είναι η διαπίστωση τι κάνεις; Πας να βάλεις φόρο ή διορθώνεις τη στρέβλωση»;

Από την πλευρά της αντιπολίτευσης την ίδια ώρα, εγείρονται ερωτηματικά ως προς τα όσα υποστήριξε τόσο ο κ. Χάσικος όσο και για το αν αυξάνονται ή όχι οι πρόσφυγες. «Υπάρχει εύκολη απάντηση. Δεν ήταν πολιτική του ΔΗΣΥ να προωθήσουν τους πρόσφυγες εκ μητρογονίας; Τώρα που πληθαίνουν οι πρόσφυγες, γιατί φωνάζει ο υπουργός; Καλώς δόθηκε η εκ μητρογονίας, ήταν διάκριση, αλλά γιατί φωνάζουν τώρα; Εισηγείται ο κ. Χάσικος να μην υπάρχει προσφυγιά; Πώς μπορεί να γίνει αυτό; Αν υπάρξει λύση. Και αν δεν υπάρξει τι θα γίνει; Αν πήραν απόφαση να τελειώνουν οι πρόσφυγες για να βγουν και οι αριθμοί με τους χάρτες να μας το πουν», τονίστηκε χαρακτηριστικά.

Το «Αριάδνη» συμβουλεύει νεοεισερχόμενους φοιτητές

Με την έναρξη του νέου κύκλου μαθημάτων στις 6 Φεβρουαρίου το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου πρωτοπορεί με εξειδικευμένη υπηρεσία επαγγελματικής συμβουλευτικής και προσανατολισμού.

Η κα Δέσποινα Σιδηροπούλου-Δημακάκου, καθηγήτρια Επαγγελματικής Αξιολόγησης και Καθοδήγησης στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου ανέπτυξε με το συνεργάτης της Δρ. Νίκο Δρόσο ένα εξειδιεκευμένο ερωτηματολόγιο το οποίο διατίθεται δωρεάν σε τελειοφοιτους μαθητές και φοιτητές που βρίσκονται στα πρώτα έτη των σπουδών τους. Είναι το μοναδικό ερωτηματολόγιο στην Κύπρο που σταθμίστηκε στους μαθητές Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης κατόπιν άδεια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Εξειδικευμένοι σύμβουλοι του Ευρωπαικού Πανεπιστημίου Κύπρου αυτές τις μέρες ενημερώνουν νεοεισερχόμενους φοιτητές, μαθητές και εθνοφρουρούς που τελειώνουν τη θητεία τους για τα ειδικά πακέτα υποτροφιών και τα μέτρα οικονομικής στήριξης που προσφέρονται. Τους δίνουν επίσης την ευκαιρία να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο 'Αριάδνη' για να εντοπίσουν τα επαγγελματικά τους ενδιαφέροντα και να προετοιμαστούν κατάλληλα για τις τελικές επιλογές τους όσον αφορά την επιλογή κλάδου σπουδών.

Το «ΑΡΙΑΔΝΗ» ανέφερε η κα Σιδηροπούλου-Δημακάκου αποτελεί ένα σύγχρονο εργαλείο αξιολόγησης των επαγγελματικών ενδιαφερόντων, το οποίο έχει δημιουργηθεί με βάση τις ανάγκες του κυπριακού και του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και ανταποκρίνεται στη σύγχρονη αγορά εργασίας. Περιλαμβάνει 200 δηλώσεις σχετικές με επαγγελματικές δραστηριότητες, οι οποίες είναι σχεδιασμένες για να συνδέουν τα ενδιαφέροντα των μαθητών/φοιτητών με 16 επαγγελματικές ομάδες. Το ερωτηματολόγιο είναι προσαρμοστικό, δηλαδή, ανάλογα με τις απαντήσεις εμφανίζονται επιπλέον ερωτήσεις, για να εξεταστεί ο βαθμός στον οποίο το άτομο δείχνει ενδιαφέρον για συγκεκριμένες υπο-ομάδες επαγγελμάτων. Συνολικά, υπάρχει η δυνατότητα εξέτασης 30 υποομάδων επαγγελμάτων.

Η χρησιμότητά αυτής της αναλυτικής έκθεσης, πρόσθεσε, έγκειται στο γεγονός ότι συνδέει τις πληροφορίες για τα άτομα με τις πληροφορίες για τα επαγγέλματα. Αυτό βοηθά σημαντικά τη συμβουλευτική διαδικασία, γιατί βοηθά τα άτομα όχι μόνο να συνειδητοποιήσουν τις προτιμήσεις τους αλλά και να προσπαθήσουν να τις διευρύνουν.

Η πιο συνηθισμένη ερώτηση που υποβάλλεται στους συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού είναι κατά πόσο τα επαγγέλματα τα οποία συνάδουν με τα ενδιαφέροντά του έφηβου νέου θα προσφέρουν θέσεις εργασίας. Η επιλογή σπουδών και επαγγέλματος είναι μια δύσκολη απόφαση. Η παγκόσμια οικονομική κρίση έχει αυξήσει κατακόρυφα την αβεβαιότητα για το οικονομικό μέλλον της Ευρώπης.

Η κατάσταση αυτή έχει δημιουργήσει πολύ μεγάλες δυσκολίες λήψης απόφασης και έχει μειώσει σημαντικά τα περιθώρια λάθους. Γι' αυτό η αξιόπιστη πληροφόρηση για την πιθανή εξέλιξη της αγοράς εργασίας μπορεί να είναι εξαιρετικά βοηθητική. Το πιο σημαντικό είναι τα άτομα να είναι σωστά πληροφορημένα και να αναπτύξουν ένα ευρύ φάσμα μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων, δεξιότητες που μπορούν να μεταφερθούν από έναν επαγγελματικό τομέα σε έναν άλλο, γεγονός που βελτιώνει τις επαγγελματικές τους προοπτικές.

Το μέλλον της αγοράς εργασίας

Κατά την κα Σιδηροπούλου-Δημακάκου είναι προφανές ότι είναι αδύνατο να προβλεφθούν οι μελλοντικές οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες αλλά και ότι η οικονομική κρίση και η συνακόλουθη αύξηση της ανεργίας αναγκάζουν τους Κυπρίους να αλλάξουν τις συνήθειες τους και τον τρόπο ζωής τους. Αυτό, προσθέτει, επηρεάζει και τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των Κυπρίων μαθητών, καθώς είναι αναμενόμενο να τίθεται όλο και πιο έντονα το θέμα της άμεσης σύνδεσης των σπουδών με την επαγγελματική αποκατάσταση και τις οικονομικές απολαβές. Τα κύρια μηνύματα των ερευνών υποδεικνύουν πως αναμένεται τεχνολογική πρόοδος σε όλα τα επαγγέλματα και συνεπώς μια αναγκαία δια βίου εκπαίδευση για να μπορέσουν οι εργαζόμενοι να προσαρμοστούν σε αυτήν. Περαιτέρω, εκτιμάται πως ο διεθνής ανταγωνισμός και η τεχνολογική ανάπτυξη θα απαιτήσει την ανάπτυξη «μετα-δεξιοτήτων» – επιπρόσθετων δεξιοτήτων που θα βοηθήσουν τους εργαζόμενους να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και να είναι πιο ανταγωνιστικοί.

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

Τα επαγγέλματα του αύριο

Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός πως η τεχνολογική και επιστημονική πρόοδος θα παίξει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση νέων επαγγελμάτων, μερικά από τα οποία μπορεί σήμερα να φαντάζουν ως σενάρια επιστημονικής φαντασίας, αλλά φαίνεται ότι για αυτούς που θα τα ακολουθήσουν θα οδηγήσουν σε σίγουρη επαγγελματική αποκατάσταση.

Πιο συγκεκριμένα, αναμένεται ότι με την γήρανση του πληθυσμού, θα υπάρξει μια σημαντική αύξηση στα επαγγέλματα υγείας και κοινωνικής φροντίδας (νοσηλευτικό προσωπικό, φυσιοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, διατροφολόγοι κτλ), καθώς και σε νέα συναφή επαγγέλματα, όπως, π.χ. σύμβουλοι ηλικιωμένων και διαχειριστές ατόμων τρίτης ηλικίας, κατασκευαστές μελών του ανθρώπινου σώματος, χειρούργοι επαύξησης μνήμης.

Μια από τις ταχύτατα αναπτυσσόμενες περιοχές της απασχόλησης είναι αυτή της τεχνολογίας των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, κάτι που θα αυξήσει τη ζήτηση π.χ. προγραμματιστών και αναλυτών συστημάτων. Παράλληλα, θα χρειαστούμε μελλοντικά περισσότερους εξειδικευμένους μηχανικούς ρομποτικής.

Η κλιματική αλλαγή και η μείωση των πηγών ενέργειας οδηγεί στην ανάγκη για περισσότερες εναλλακτικές μορφές ενέργειας, οπότε φαίνεται ότι θα υπάρξει ζήτηση μελλοντικά σε επαγγέλματα σχεδιασμού και συντήρησης αιολικών πάρκων, εγκατάστασης ηλιακών συλλεκτών, αντικατάστασης συμβατικών οχημάτων με ηλεκτρικά κλπ. Επίσης, ειδικοί ανακύκλωσης και διαχείρισης άχρηστων υλικών, μηχανικοί περιβάλλοντος, βιοκλιματολόγοι είναι μερικά ακόμη από τα νέα «πράσινα» επαγγέλματα που θα αναπτυχθούν.

Περαιτέρω, η έμφαση που δίδεται στις διεθνείς συναλλαγές και το εμπόριο αυξάνεται ολοένα και περισσότερο, ως αποτέλεσμα της παγκοσμιοποίησης και των νέων τεχνολογιών.

Μαζί τους θα αυξάνεται και η ζήτηση, π.χ. δικηγόρων κοινωνικών μέσων, οι οποίοι θα χειρίζονται online νομικές διαφορές, και νομικών που θα ασχολούνται με διαπολιτισμικά ζητήματα που μπορεί να σχετίζονται με ηλεκτρονικές διαφημίσεις.

Επιπλέον, καθώς ο πληθυσμός του πλανήτη αυξάνεται και οι μεγαλύτερης ηλικίας εργαζόμενοι χρειάζεται να επανεκπαιδευτούν για την απόκτηση νέων δεξιοτήτων, στο μέλλον η διδασκαλία θα γίνεται περισσότερο εξ αποστάσεως μέσω Η/Υ, οδηγώντας στην ανάγκη για περισσότερους εικονικούς δασκάλους και δημιουργούς εκπαιδευτικού υλικού για εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

OIK_04 OIKONOMIA_Master_cy 03/02/17 23:41 Page 4

Οι απαιτήσεις Φρανκφούρτης και το μήνυμα της Βουλής

Ανάσα στο διαρκώς πιο απαιτητικό τραπεζικό κυπριακό περιβάλλον

Οι τράπεζες της Κύπρου έχουν κεφαλαιακή επάρκεια παραπάνω από το 14,25%, περίπου στο 15% ανά μέσο όρο. Με την απόφαση της βουλής για κεφαλαιακό απόθεμα που ψηφίστηκε την Παρασκευή, δεν σημαίνει ότι θα μεταβληθούν με οποιοδήποτε τρόπο τα κεφάλαιά τους.

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (SSM) θέτει όλο και πιο αυξημένες απαιτήσεις στην κυπριακή αγορά και στο τραπεζικό της σύστημα, το οποίο εμφανώς εντοπίζει αυξημένους κινδύνους λόγω των συνθηκών που υπάρχουν. Έχει θέσει ένα όριο κεφαλαιακής απαίτησης το οποίο ως γνωστόν ανέρχεται στο 14,25%, μέσα στο οποίο περιλαμβάνεται και το 2,5% του αποθεματικού ασφαλείας των τραπεζικών ιδρυμάτων. Η βουλή συνειδητοποιώντας την κεφαλαιακή πίεση που δέχονται οι τράπεζες, έλαβε την απόφαση να δώσει ενός τύπου αέρα στις τράπεζες, με τον τροποποιητικό εναρμονιστικό νόμο που επιτρέπει στα τραπεζικά ιδρύματα να ανεβάσουν το κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας τους κλιμακωτά, τα οποία θα φτάσουν στο 2,5% μέχρι τον Δεκέμβριο του 2019. Παρόλο που μπορεί να βελτιώνεται η οικονομική κατάσταση των αγορών, το περιβάλλον στο οποίο καλούνται πλέον όλες οι συστημικές τράπεζες να αντιμετωπίσουν, διαθέτει δύο βασικά χαρακτηριστικά. Αυστηρό όριο κεφαλαιακών αναγκών, αλλά και απαιτητική εποπτεία. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, οι κυπριακές τράπεζες υποχρεούνται να κρατούν τουλάχιστον 14,25% που προκύπτει από τον πυλώνα 1 και πυλώνα 2. Ο πυλώνας 1 αφορά τις μεθόδους προσδιορισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι των κινδύνων που τα πιστωτικά ιδρύματα κατά κανόνα αντιμετωπίζουν στο πλαίσιο της άσκησης των δραστηριοτήτων τους και καθιερώνονται κεφαλαιακές απαιτήσεις, για το λειτουργικό κίνδυνο. Στον πυλώνα 2, οι αρχές, τα κριτήρια και η διαδικασία με την οποία καταρχάς τα ίδια τα πιστωτικά ιδρύματα και κατ' ακολουθία η εποπτική αρχή (Κεντρική Τράπεζα Κύπρου) αξιολογούν την επάρκεια των κεφαλαίων και των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων κάθε πιστωτικού ιδρύματος χωριστά, σε σχέση με τους πάσης φύσεως κίνδυνους στους οποίους αυτό εκτίθεται ή ενδέχεται να εκτεθεί, πέραν από εκείνους που αντιμετωπίζονται στον Πυλώνα 1.

Τι αφορά το 2,5%

Τα αποθεματικό ασφαλείας (conservation buffer), είναι το περιθώριο που οι τράπεζες είχαν την υποχρέωση να γεμίσουν το 2,5% μέχρι το τέλος του 2019. Η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, όμως, έλαβε την απόφαση να θέσει το 2,5% από την αρχή του 2015 και να μη φτάσει σταδιακά σε αυτό το σημείο όπως είχε αποφασιστεί από την εναρμονιστική οδηγία του άρθρου 160 της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υπενθυμίζεται πως το 2,5% περιλαμβάνεται μέσα στο ποσοστό του 14,25%. Οι τράπεζες της Κύπρου έχουν κεφαλαιακή επάρκεια παραπάνω από το 14,25%, περίπου στο 15% ανά μέσο όρο. Με την απόφαση της βουλής για κεφαλαιακό απόθεμα που ψηφίστηκε την Παρασκευή, δεν σημαίνει ότι θα μεταβληθούν με οποιοδήποτε τρόπο τα κεφάλαιά τους, αλλά θα έχουν περιθώριο να μπορέσουν να ανταποκριθούν άνετα σε δυνητικές μελλοντικές κεφαλαιακές απαιτήσεις που θα τεθούν από τον ενιαίο εποπτικό μηχανισμό. Πρακτικά, οι τράπεζες δεν θα έχουν απόσταση μόνο 0,75% (αν πάρουμε ως δεδομένο ότι μια τράπεζα έχει κεφαλαιακή επάρκεια που ανέρχεται στο 15%) σε σχέση με την απαιτούμενη κεφαλαιακή απαίτηση, αλλά θα έχουν απόσταση 2% κεφαλαιακού περιθωρίου εάν και εφόσον τους ζητηθεί (στο 13% από το 15%). Στο τέλος του 2017 θα ανέβει κλιμακωτά ανά 0,625%, το 2018 θα φτάσει το 14,25% που είναι σήμερα, ενώ στον τελικό του στόχο του 2,5% θα φτάσει το 2019, νοουμένου ότι δεν θα ζητηθούν περαιτέρω κεφάλαια από τον SSM μέσω του πυλώνα 1 και πυλώνα 2. Εντούτοις, το πιθανότερο είναι να ζητήσει επιπλέον κεφάλαια, άρα από τη στιγμή που ψηφίστηκε το εν λόγω νομοσχέδιο, μειώνεται το αποθεματικό ασφαλείας και οι τράπεζες θα έχουν περιθώριο για να καλύπτουν άλλες κεφαλαιακές ανάγκες που μπορεί να ζητηθούν, όπως για παράδειγμα παραχώρηση νέου δανεισμού.

Το κεφαλαιακό απόθεμα θα μειωθεί άμεσα από 2,5% σε 1,25%, ενώ θα αυξάνεται κατά 0,625% κάθε χρόνο μέχρι το 2019.

Χαιρετίζει ο Σύνδεσμος

Με τη σειρά του ο γενικός διευθυντής του συνδέσμου τραπεζών Μιχάλης Καμμάς, μιλώντας στην «Κ», χαιρέτισε το γεγονός της ψήφισης του σχετικού νομοσχεδίου από την Ολομέλεια της βουλής. Όπως σημείωσε, «στην ουσία δίνει τη δυνατότητα στα κυπριακά τραπεζικά ιδρύματα να χειρίζονται καλύτερα τα κεφαλαιακά τους δεδομένα, σχετικά και με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις που έχουν καθοριστεί από τις εποπτικές αρχές (SSM). Σύμφωνα με τον Σύνδεσμο, θα υπάρξει απάλειψη του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος των κυπριακών ιδρυμάτων σε σχέση με τα αντίστοιχα ιδρύματα στην Ευρωζώνη, τα οποία υποχρεούνταν να διατηρούν κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας 0,625% τον Δεκέμβριο του 2016.

Σύμφωνα με το άρθρο 47Β του νομοσχεδίου, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του 2016 το απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου αποτελείται από κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 αξίας ίσης με το 0,625% του συνόλου των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο ποσών έκθεσης του Αδειοδοτημένου Πιστωτικού Ιδρύματος (ΑΠΙ), ενώ για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2017 το απόθεμα ασφαλείας αποτελείται από κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 αξίας ίσης με το 1,25% του συνόλου των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο ποσών έκθεσης του ΑΠΙ. Οι ρυθμίσεις ψηφίστηκαν από τους βουλευτές του ΔΗΣΥ, του ΑΚΕΛ, της ΕΔΕΚ και του Κινήματος Αλληλεγγύης. Συγκεκριμένα, υπέρ του νομοσχεδίου τάχθηκαν 37 βουλευτές του ΔΗΣΥ, του ΑΚΕΛ, της ΕΔΕΚ και του Κινήματος Αλληλεγγύης, έξι βουλευτές της Συμμαχίας Πολιτών, του Κινήματος Οικολόγων και του ΕΛΑΜ ψήφισαν κατά, ενώ έξι από το ΔΗΚΟ απείχαν από τη διαδικασία.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του **STEEN JAKOBSEN***

Τα τείχη δεν βοηθούν την ανάπτυξη

Η αποχαιρετιστήρια ομιλία του προέδρου Μπαράκ Ομπάμα ήταν κλασικό παράδειγμα της προεδρίας του, εξαιρετική στην έκφραση, αλλά ελλιπής σε ό,τι αφορούσε την «αναφορά προόδου». Για τη συνέχεια είχαμε τη συνέντευξη Τύπου του νεοεκλεγέντος προέδρου Ντόναλντ Τραμπ, η οποία, με δεδομένες τις πρόσφατες κατηγορίες για εμπλοκή της Ρωσίας στην εκλογή του, έλαβε τεράστια δημοσιότητα.

Ο Ντόναλντ Τραμπ με κάποιον τρόπο κατάφερε να ενσαρκώσει, αλλά και να τονώσει το «ελεύθερο πνεύμα» των ΗΠΑ. Η δυναμική της λαϊκιστικής εκστρατείας και των μεγάλων υποσχέσεων Τραμπ μοιάζει να έχει «κερδίσει» ακόμα και έμπειρους οικονομολόγους και στελέχη των hedge funds με τους οποίους συζητώ. Ωστόσο, ίσως είναι πια καιρός να θυμηθούμε όλοι το εξής: Ναι, τα οικονομικά στοιχεία έχουν σημασία. Οχι, δεν είναι όλα ψυχολογία.

Τα οικονομικά και η υποκείμενη δομή κινήτρων τους είναι αυτά που γεννούν το μέλλον, όχι τα tweets (έστω και αν ως κάτοχος μετοχών της Twitter, πολύ θα το ήθελα).

Βραχυπρόθεσμα, οι δυνάμεις τόσο της αγοράς όσο και (προφανώς) της πολιτικής μπορούν να αγνοήσουν την τάση και να αμφισβητήσουν τον μέσο δείκτη – όμως από όσο γνωρίζω οι ΗΠΑ εξακολουθούν να βρίσκονται σε τροχιά έντονης επιβράδυνσης σε σχέση με την ιστορική μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της χώρας (ρυθμός ανάπτυξης κάτω του 2%, έναντι 3,5% από τη δεκαετία του '50).

Οι περισσότερες από τις νέες θέσεις εργασίας που έχουν δημιουργηθεί είναι προσωρινής απασχόλησης (σχεδόν κατά 50%) και οφείλουμε επίσης να λάβουμε υπόψη την επικείμενη δημογραφική εξέλιξη, καθώς η γήρανση του πληθυσμού συνεπάγεται μια 0,50-0,75% μείωση της συνολικής ανάπτυξης, έναντι μιας αμετάβλητης έως μειούμενης παραγωγικότητας.

Η εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ θα είναι ανακόλουθη και οπορτουνιστική και θα πλήξει την ηγετική θέση της χώρας στο παγκόσμιο γίγνεσθαι.

Η επιστροφή σε ρυθμούς «μακροπρόθεσμης» ανάπτυξης της τάξεως του 3,0-3,5% είναι δυνατόν να επιτευχθεί μόνο μέσω της τόνωσης της παραγωγικότητας – όχι μέσω της εξαναγκαστικής δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Ισως βραχυπρόθεσμα τέτοιου είδους μέτρα να «ενισχύουν» την ανάπτυξη, αλλά αυτό συμβαίνει πάντα εις βάρος της μελλοντικής –χρηματοδοτούμενης από πιστώσεις– ανάπτυξης.

Το μείγμα πολιτικών του Τραμπ διαθέτει κάποια θετικά αλλά και κάποια αρνητικά στοιχεία για την ανάπτυξη. Μακροπρόθεσμα, και από οικονομικής άποψης, το ισοζύγιο προκύπτει αρνητικό: η όρθωση τειχών (μεταφορικά και κυριολεκτικά) δεν βοήθησε ποτέ την ανάπτυξη και την ευημερία.

Η νέα εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ θα είναι ανακόλουθη και οπορτουνιστική, και θα οδηγήσει τελικά σε άλλο ένα πλήγμα για την ηγετική θέση της χώρας στο παγκόσμιο γίγνεσθαι. Το G7 βρίσκεται πλέον υπό την de facto ηγεμονία της Γερμανίας και της Αγκελα Μέρκελ, απλώς και μόνον επειδή ο Τραμπ εγκατέλειψε αυτήν τη θέση. Πρόκειται για μία θέση την οποία η ίδια η Αγκελα Μέρκελ φυσικά δεν επιθυμεί διόλου – ειδικά ενόψει εκλογών.

Λαμβάνοντας αυτό υπόψη, το εσωτερικό των ΗΠΑ θα αποτελέσει το μοναδικό πεδίο δραστηριοποίησης για τον Τραμπ, καθώς ο ίδιος έχει επικεντρωθεί 100% σε αυτό με έναν τρόπο που θυμίζει έντονα τον προσωπικό του ήρωα, πρώην πρόεδρο Ρίτσαρντ Νίξον. Η προεδρία Τραμπ συνεπάγεται επίσης τεράστια πίεση προς την Ομοσπονδιακή Τράπεζα (Fed), μια συνθήκη η οποία για άλλη μία φορά θυμίζει την κατάσταση της Fed υπό τον πρόεδρο Νίξον και τον τότε επικεφαλής Αρθουρ Μπερνς.

Αν εξετάσουμε το ευρύτερο πλαίσιο, ο Ντόναλντ Τραμπ είναι το τελικό στάδιο του κύκλου που ξεκίνησε είτε το 1971, όταν ο Νίξον ακύρωσε τον κανόνα δολαρίου-χρυσού, είτε το 1981, όταν ο Ρέιγκαν εγκαινίασε τα οικονομικά της προσφοράς (που δημιούργησαν τεράστια δημοσιονομικά ελλείμματα) και επανεισήγαγε τις πολιτικές του laissez-faire.

Δυστυχώς, ο πρόεδρος Τραμπ θα είναι ακριβώς ο ίδιος με τον υποψήφιο Τραμπ, παρά την οποιαδήποτε δημιουργική στροφή αποπειραθούν οι σύμβουλοί του.

Θα κυριαρχήσουν η δυσπιστία απέναντι στον ελεύθερο Τύπο, οι στοχευμένες προσβολές προς τους αντιπάλους και οι ανεδαφικοί ισχυρισμοί. Ελπίζω πως οι πολιτικοί ακτιβιστές και η δημοσιογραφία θα αντεπεξέλθουν.

* Ο κ. Steen Jakobsen είναι επικεφαλής οικονομολόγος και επενδύσεων της Saxo Bank.

OIK_05-OIKONOMIA_Master_cy 03/02/17 22:04 Page 5

Τελεσίγραφο δίνει ο Ούγγρος για Γεροσκήπου

Μέχρι τέλος Φεβρουαρίου θέλει να συναφθεί μνημόνιο συναντίληψης για τις προθέσεις της κυβέρνησης, ώστε να υπάρξει συνέχεια

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Το χάσμα που υπάρχει ως προς το τίμημα ενοικίασης της χαλίτικης γης είναι τεράστιο.

Μέτρα φέρεται να είναι έτοιμος να πάρει ο Ούγγρος επενδυτής Sandor Kenyeres, σχετικά με την επένδυση της ATUM Developments Ltd., στη Γεροσκήπου. Και αυτό γιατί κρίνεται βάσει των ίδιων πληροφοριών ότι υπάρχει δυσκολία εκ μέρους των εμπλεκομένων από την πλευρά της κυβέρνησης στο να διατηρηθεί ένα momentum, με χρονοδιαγράμματα τα οποία έχουν ήδη καθυστερήσει να εφαρμοστούν. Πηγές που μίλησαν στην «Κ» είπαν πως ο Ούγγρος επενδυτής της κοινοπραξίας ζητάει συγκεκριμένα πλέον από την Επιτροπή Ανταγωνισμού που έχει συσταθεί, να υπογραφεί ένα μνημόνιο συναντίληψης (Memorandum of Understanding), με το οποίο θα επισφραγίζονται οι προθέσεις της κυβέρνησης έτσι ώστε να υπάρξει συνέχεια στην επένδυση. Επί της ουσίας ζητάει να υπάρξει απόδειξη της σαφούς πρόθεσης και της τεχνοκρατικής επιτροπής ότι θα προχωρήσει σίγουρα το έργο βάσει χρονοδιαγράμματος. Το χρονικό όριο που έχει θέσει ο Sandor Kenyeres για να υπογραφεί το εν λόγω μνημόνιο συναντίληψης είναι μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου, καθώς από εκεί και πέρα χωρίς να έχει κάτι απτό στην κατοχή του, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να αποχωρήσει της διαδικασίας και να ναυαγήσει η επένδυση. Ταυτόχρονα, αξίζει να σημειωθεί πως το χάσμα που υπάρχει ως προς το τίμημα ενοικίασης της χαλίτικης γης είναι τεράστιο. Επί του συγκεκριμένου η επιτροπή επιμένει να την υπολογίζει με βάση την προοπτική ανάπτυξής της, ενώ ο ανεξάρτητος σύμβουλος της εταιρείας τη μετρά με βάση την τωρινή της αξία, οπότε και το ύψος του μισθώματος αλλά και του τρόπου καταβολής του στο κράτος, φαίνεται να δημιουργούν ένα επιπρόσθετο πρόβλημα. Αν και στην τελευταία της ανακοίνωση η ATUM Developments Ltd., πριν από ένα μήνα έμεινε ευχαριστημένη από την απόφαση της επιτροπής διαπραγμάτευσης για διορισμό εμπειρογνωμόνων σχετικά με τη διενέργεια μελέτης από δύο ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες για τον καθορισμό της αξίας της γης όπου θα ανεγερθεί το έργο Eden City Cyprus, αγκάθι παραμένει το γεγονός ότι δεν έχει προχωρήσει η διαδικασία καθόλου εδώ και ένα μήνα.

Ο επενδυτής ζητάει να υπάρξει απόδειξη της σαφούς πρόθεσης και της τεχνοκρατικής επιτροπής ότι θα προχωρήσει σίγουρα το έργο βάσει χρονοδιαγράμματος.

Τρία ζητήματα

Σύμφωνα με τις πληροφορίες μας, τρία είναι τα ζητήματα που προκύπτουν κατά τον Ούγγρο επενδυτή. Πρώτον το πότε θα ολοκληρωθεί ή διαδικασία, δεύτερον κατά πόσο συμφέρει πλέον να παραμείνει σε αυτή διότι το κόστος ανεβαίνει συνεχώς, (με τις έρευνες και το προσωπικό που έχει προσλάβει για να τις εκπονούν) και τρίτον, διερωτάται πλέον κατά πόσο η επιτροπή κωλυσιεργεί στη διαδικασία. Παράλληλα και σύμφωνα με πληροφορίες, έχει ξοδευτεί μέχρι στιγμής ένα ορισμένο κεφάλαιο, για να ολοκληρωθεί όμως το έργο πρέπει να συνεργαστεί ο Sandor Kenyeres και με άλλους επενδυτές για να εξευρεθεί όλο το ποσό της επένδυσης. Εντούτοις, δίχως το μνημόνιο συναντίληψης αλλά και δίχως ένα οριστικοποιημένο masterplan με όρους και προϋποθέσεις, τονίζεται, δεν μπορεί να προχωρήσει τη διαδικασία και δεν δύναται να αξιοποιηθούν οι επενδυτές με τους οποίους έχει συνεργαστεί ο ίδιος και σε άλλα projects. Η εταιρεία εξάλλου είχε δηλώσει ότι θα συνεχίσει με καλή θέληση τον διάλογο στοχεύοντας στην εξεύρεση μιας αμοιβαίας επωφελούς λύσης, που θα συμβάλει στη σύντομη και επιτυχή ολοκλήρωση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης για την υλοποίηση του έργου, το οποίο ισχυρίζεται ότι θα έχει πολλά και ουσιαστικά οφέλη για την κυπριακή οικονομία.

Τι περιλαμβάνει το έργο

Η πρόταση της ATUM Developments Ltd, η οποία επιλέχθηκε στο πλαίσιο διαγωνισμού που προκήρυξε το κράτος για την αξιοποίηση κυβερνητικής γης στην περιοχή της Γεροσκήπου, στοχεύει στη δημιουργία ενός πρωτοποριακού έργου που θ' αναβαθμίσει το τουριστικό προϊόν της Κύπρου και θα αναδείξει τη χώρα ως ελκυστικό προορισμό για τουρισμό πολυτελείας. Το έργο Eden City Cyprus περιλαμβάνει τρία μέρη. Η χερσόνησος θα αποτελείται από παραλιακό σύμπλεγμα πύργων στο οποίο θα εγκατασταθεί επώνυμο πεντάστερο ξενοδοχείο διεθνούς αλυσίδας και οικιστικά συγκροτήματα. Στην περιοχή Garden of Eden θα κατασκευαστούν πρωτοποριακές πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις, εστίες και βιβλιοθήκη, διεθνές συνεδριακό κέντρο, ιατρικό κέντρο, δημόσια πάρκα, ενώ θα αναβαθμιστούν οι υφιστάμενες αθλητικές εγκαταστάσεις που βρίσκονται στην περιοχή, καθώς και το αγρόκτημα Γερμανίνα. Στο πρώτο τεχνητό νησί της Μεσογείου θα κατασκευαστούν πεντάστερα ξενοδοχεία θέρετρα, πολυτελείς επαύλεις και διαμερίσματα, χώροι ελλιμενισμού για ιδιωτικά σκάφη καθώς και γέφυρα που θα το ενώνει οδικά με το υπόλοιπο έργο.

Οικονομικά οφέλη

Το συνολικό κόστος του έργου αναμένεται να ανέλθει στα 3,5 δισ. ευρώ. Αναμένεται να δημιουργηθούν 10.000 νέες θέσεις εργασίας στην Πάφο, καθώς επίσης ν' αυξηθεί το ΑΕΠ κατά 3,5% σε περίοδο 20 χρόνων. Ταυτόχρονα, θα εισρεύσουν πέραν των 750 εκατ. ευρώ στα ταμεία του κράτους από τη συμφωνία ενοικίασης, συνυπολογιζόμενης της τριετούς περιόδου χάριτος που ζητήθηκε από την εταιρεία. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, θα καταπολεμηθεί η εποχικότητα στον τομέα του τουρισμού, μέσα από την ανάδειξη της Κύπρου ως του καλύτερου νεότερου τουριστικού προορισμού για συνέδρια, συναντήσεις και εκδηλώσεις. Πρόσθετα, θα συμβάλει στις προσπάθειες της κυβέρνησης για προώθηση της χώρας ως ελκυστικού διεθνούς επενδυτικού προορισμού. Ακόμα, θα προσελκύσει αλλοδαπούς μόνιμος κατοίκους, με άμεσο αποτέλεσμα να αυξηθούν οι καταναλωτικές δαπάνες. Τέλος, θα δημιουργηθεί ρευστότητα στην τοπική αγορά ευκαιριών συμμετοχής κυπριακών εργοληπτικών εταιρειών μέσω της εισροής ξένου κεφαλαίου για την κατασκευή του έργου.

Βίος+Λογία: Η Βιολογία ως η επιστήμη της ζωής

Συνομιλία με την Δρ Μαίρη Ελευθεριάδου, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η Δρ. Μαίρη Ελευθεριάδου, Συντονίστρια του Προγράμματος Βιολογικών Επιστημών στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, παραδέχεται ότι ζούμε στην εποχή της εξειδίκευσης. Η δική της είναι μοναδική στον επιστημονικό χώρο, με τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα να εστιάζονται στη μικροβιολογική ασφάλεια των τροφίμων και την εξεύρεση καινοτόμων μεθόδων καταστροφής παθογόνων μικροβίων στο περιβάλλον και στα τρόφιμα. Η συνεργασία της με το κέντρο νανοτεχνολογίας και νανοτοξικολογίας του Πανεπιστημίου Harvard είχε ως αποτέλεσμα τη χρηματοδότηση ερευνητικής πρότασης από το αμερικανικό τμήμα γεωργίας για εφαρμογή και αξιολόγηση μιας νεοφανούς μεθόδου καταστροφής μικροβίων σε τρόφιμα που βασίζεται στη μετατροπή του νερού σε νανοσωματίδια. Επίσης, ασχολείται με τον έλεγχο των λοιμώξεων που σχετίζονται με τη φροντίδα υγείας όπως και με θέματα εργαστηριακής ασφάλειας και διαπίστευσης.

Η Βιολογία όπως αναφέρει είναι μια επιστήμη πολύ αγαπητή ανάμεσα στους φοιτητές γιατί μελετά την ίδια τη ζωή, τα μυστήρια, τα θαύματα και τα αινίγματα της. Η μικροβιακή αόρατη ζωή είναι επίσης αντικείμενο που χαρίζει στο φοιτητή πολλές γνώσεις και τον προετοιμάζει για το μέλλον. Πιστεύει και υποστηρίζει σθεναρά ότι απόφοιτοι λυκείων που σκέφτονται να ακολουθήσουν μια επαγγελματική πορεία στον τομέα της Υγείας θα πρέπει να εξετάσουν σοβαρά την προοπτική να ξεκινήσουν με ένα προπτυχιακό στις Βιολογικές Επιστήμες.

Η Δρ. Ελευθεριάδου αναφέρει πως το νέο Τμήμα Επιστημών Ζωής, το οποίο μετεξελίχτηκε από το υφιστάμενο τμήμα Επιστημών Υγείας, προσφέρει προγράμματα σπουδών στη Φαρμακευτική, τη Διατροφή, την Αθλητική Επιστήμη, και τις Βιολογικές Επιστήμες. Το τελευταίο, ένα μοναδικό πρόγραμμα αντίστοιχο του οποίου δεν υπάρχει σε κανένα πανεπιστήμιο στην Κύπρο και στην Ελλάδα, δίνει το δικαίωμα στο φοιτητή, μετά από τα πρώτα δύο χρόνια κοινού βασικού κορμού, να επιλέξει εξειδίκευση ανάμεσα στη Γενική Βιολογία και τη Γενική Μικροβιολογία. Και οι δύο κατευθύνσεις έχουν σχεδιαστεί ώστε να προσφέρουν στον φοιτητή "θεωρητικές και πρακτικές βάσεις για όλες τις επιμέρους εξειδικεύσεις της μελέτης της ζωής και για πολλαπλές επαγγελματικές επιλογές".

Οι αναφορές της κυρίας Ελευθεριάδου προδίδουν ένα πάθος για την διατήρηση και την ενίσχυση της μελέτης της Βιολογίας, της επιστήμης της ζωής, η οποία θεωρεί ότι προσφέρει τέτοιες δεξιότητες και γνώσεις που μπορεί 'να ανοίξει αμέτρητες πόρτες για περαιτέρω σπουδές ή επαγγελματική σταδιοδρομία για τους φοιτητές. Τα προγράμματα του Τμήματος προετοιμάζουν τους φοιτητες τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά, με το πανεπιστήμιο να προσδίδει 'τεράστια έμφαση' στην εργαστηριακή εκπαίδευση, προσφέροντας μια γκάμα από δεξιότητες αλλά και δυνατότητες έρευνας, πρωτόγνωρες για τα δεδομένα της Κύπρου. Οι φοιτητές που θα αποφοιτήσουν το 2017 είναι τοποθετημένοι αυτή την περίοδο, συνολικά για ένα εξάμηνο πρακτικής, σε κλινικά εργαστήρια, ιδιωτικά ή δημόσια, στο Τμήμα Αλιείας, στο Τμήμα Δασών, σε εργαστήρια στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, σε ερευνητικά εργαστήρια, στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση, σε εργαστήρια τροφίμων και νερού, και σε εργαστήρια φαρμακευτικών βιομηχανιών, κ.α.

Στο επιστημονικό επίπεδο, η κυρία Ελευθεριάδου αν και εστιάζει την προσοχή της σε αόρατους μικροσκοπικούς οργανισμούς, έχει όμως το χάρισμα να βλέπει και την ευρύτερη εικόνα της ζωή και της καθημερινότητας, επιμένοντας ότι μια κοινωνία βελτιώνεται και βρίσκει διέξοδο μπροστά στα τόσα αδιέξοδα και προβλήματα της σύγχρονης εποχής μέσα από την έρευνα και την καινοτομία. Προοπτικές οι οποίες, αναφέρει, μπορούν να προσφέρονται πλέον και από την ακμάζουσα ακαδημαϊκή κοινότητα της χώρας μας. «Στα επόμενα δέκα χρόνια», συνεχίζει, «θα δείτε μια έκρηξη σε έρευνες στον τομέα της Μικροβιολογίας», οι οποίες, υποστηρίζει, θα είναι καθοριστικές για το μέλλον του ανθρώπου και του περιβάλλοντος. Η μελέτη «του αόρατου κόσμου, του παρεξηγημένου κόσμου της μικροβιολογίας» είναι η επιστήμη του μέλλοντος, τονίζει. Υπάρχει πλήρης εξάρτηση του πλανήτη με τις μικροβιακές δραστηριότητες.

Οι φοιτητές της Μικροβιολογίας στο μέλλον θα κληθούν να ελαχιστοποιήσουν τις αρνητικές συνέπειες των μικροβίων (ασθένειες, αλλοίωση τροφίμων) αλλά παράλληλα να ενισχύσουν τις θετικές τους επιδράσεις, όπως για παράδειγμα, στη παραγωγή νέων τροφίμων και ποτών, επιπλέον των τριών και πλέον χιλιάδων τροφίμων που παράγονται σήμερα, στην κατανόηση του μικροβιώματος, των τρισεκατομμυρίων μικροβίων που ζουν σε αρμονία στο σώμα του ανθρώπου, στην παραγωγή νέων φαρμάκων, στις φυσικές διαδικασίες ανακύκλωσης, στην ελεγχόμενη βιοεξυγίανση και σε άλλες δραστηριότητες της ευρύτερης προστασίας του περιβάλλοντος.

Η βραβευμένη επιστήμονας σπούδασε Ιατρική Τεχνολογία και Μικροβιολογία Τροφίμων στις Ηνωμένες Πολιτείες και στη Μεγάλη Βρετανία και εργάστηκε για πάνω από είκοσι χρόνια στο Γενικό Χημείο του Κράτους ως προϊστάμενη των Εργαστηρίων Μικροβιολογικού Ελέγχου Τροφίμων και Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών.

Το 2008, όμως, θέλοντας να προσηλωθεί σε αυτό που αποκαλεί 'όνειρο ζωής' – να βοηθήσει στην δημιουργία ενός ακαδημαϊκού τμήματος μικροβιολογίας στην Κύπρο –αφυπηρέτησε πρόωρα από τη δημόσια υπηρεσία και προσλήφθηκε στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, αναλαμβάνοντας ως πρόεδρος του Τμήματος Επιστημών Υγείας μέχρι το 2012. Την περίοδο 2012-2013 πραγματοποίησε το όνειρο της, συντονίζοντας το πρώτο στην Κύπρο πρόγραμμα βιολογικών σπουδών με κατεύθυνση στη Γενική Βιολογία και Γενική Μικροβιολογία.

Η μικροβιολογία, λέει η Δρ. Ελευθεριάδου, διδάσκει δύο πολύ σημαντικά πράγματα στο σύγχρονο άνθρωπο: Πρώτον, ότι το μικρό δεν είναι κατ' ανάγκη ασήμαντο αλλά μπορεί να είναι και πολύ σπουδαίο, και, δεύτερο, ότι κάτι που μάθαμε να θεωρούμε εχθρικό μπορεί να έχει και μια αθέατη, θετική πλευρά, φθάνει να έχουμε τα μάτια μας ανοικτά για να μπορέσουμε να το αντιληφθούμε».

«Οι φοιτητές μας των Βιολογικών Επιστημών, είτε ακολουθούν τη Γενική Βιολογία είτε τη Γενική Μικροβιολογία αποκτούν μια σφαιρική αντίληψη της επιστήμης της ζωής και θα έχουν τη δυνατότητα μια μέρα να φέρουν θετικές αλλαγές στον κόσμο, διότι ως φοιτητές αυτής της ειδίκευσης είναι πρωτίστως ενημερωμένοι πολίτες οι οποίοι παράλληλα αντιλαμβάνονται την έννοια της αλληλεξάρτησης και έχουν μια ιδιαίτερη ευαισθησία για όλες τις μορφές ζωής και για τον πλανήτη», δηλώνει. Γενικά, καταλήγει η Δρ. Ελευθεριάδου, είναι πλέον τέτοιες οι κοινωνικές ανάγκες που όλο και περισσότεροι νέοι συνειδητά στρέφονται σε επαγγέλματα που έχουν σχέση με τον ευρύτερο χώρο της Υγείας και της Ζωής, κάτι που σταδιακά αλλά ουσιαστικά θα ενισχύσει την ανάπτυξη της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας και των σχετικών παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας την Κύπρο.

OIK_06 OIKONOMIA_Master_cy 03/02/17 22:03 Page 6

Αυθαιρεσίες με κρατικές κατοικίες του Τροόδους

Τα έσοδα για το κράτος θα ανέλθουν στα 216.000 ευρώ σε δέκα χρόνια

Της **ΝΑΤΑΣΑΣ ΤΣΙΑΚΟΛΗ**

Χωρίς την απαραίτητη έγκριση φαίνεται να χρησιμοποιούν αξιωματούχοι του κράτους ορισμένες εκ των κυβερνητικών κατοικιών στο Τρόοδος. Ειδικότερα, από τις συνολικά 74 κυβερνητικές κατοικίες οι έξι χρησιμοποιούνται από κρατικούς αξιωματούχους χωρίς να τους έχει δοθεί η απαραίτητη έγκριση. Οι κυβερνητικές κατοικίες που χρησιμοποιούνται από κρατικούς αξιωματούχους χωρίς έγκριση σύμφωνα με το έγγραφο που απέστειλε προς τη Βουλή ο υπουργός Μεταφορών, έχουν ως εξής:

- Κατοικία δύο υπνοδωματίων στην πλατεία Τροόδους χρησιμοποιείται από την ΚΥΠ χωρίς να υπάρχουν στοιχεία καταχώρησης της κατοικίας.
- Κατοικία στην περιοχή Καλογραιών χρησιμοποιείται από τον διευθυντή Τμήματος Δασών χωρίς να υπάρχει έγκριση.
- Ένα υποστατικό στην Πλατεία Τροόδους.
- Αστυνομική κατοικία τριών υπνοδωματίων στην πλατεία Τροόδους
- Δύο αστυνομικές κατοικίες δύο υπνοδωματίων στην πλατεία Τροόδους.

Από το 2005 μέχρι το 2015 τα έσοδα από την ενοικίαση ανήλθαν στο 1.751.208 ευρώ, ενώ τα έξοδα συντήρησης στο 1.535.200 ευρώ

Σύμφωνα με στοιχεία που κατατέθηκαν από τον υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών Μάριο Δημητριάδη στη Βουλή των Αντιπροσώπων η χρήση των κυβερνητικών κατοικιών περιγράφεται ως ακολούθως:

Έξι κατοικίες πλησίον της πλατείας Τροόδους. Η μία χρησιμοποιείται από τον εκάστοτε Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την οικογένειά του, η δεύτερη από τους εκάστοτε υφυπουργούς παρά τω Πρόεδρο, η τρίτη από τον διοικητή της Προεδρικής Φρουράς, άλλες δύο κατοικίες για αστυνομικούς της Προεδρικής Φρουράς, ενώ η έκτη ως φρουραρχείο. Κυβερνητική κατοικία έχει ενοικιαστεί στην Αμερικανική Ακαδημία και ακόμη δύο που βρίσκονται στην πλατεία Τροόδους, μία έχει ενοικιαστεί στον Όμιλο Χιονοδρόμων και ακόμη μία στο Σώμα Προσκόπων Κύπρου. 54 από αυτές ενοικιάζονται σε κρατικούς αξιωματούχους και δημοσίους υπαλλήλους κατά την καλοκαιρινή περίοδο (Ιούνιος-Σεπτέμβριος) για οκτώ ημέρες και κατά τη χειμερινή περίοδο (Οκτώβριος-Απρίλιος) με βάση τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

Φθίνουν τα έσοδα

Σε κάποιες περιπτώσεις οι κυβερνητικές κατοικίες παραχωρούνται έναντι εξευτελιστικών ενοικίων όπως είναι για παράδειγμα η παραχώρηση μέχρι το 2011 κυβερνητικής κατοικίας στον Όμιλο Χιονοδρόμων έναντι ενοικίου ύψους 61.50 ευρώ το μήνα. Ως αποτέλεσμα τα έσοδα κρίνονται ως ανεπαρκή από την ενοικίαση των κυβερνητικών κατοικιών στο Τρόοδος. Γεγονός που ενισχύεται από τα στοιχεία που έδωσε στη Βουλή ο υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων: Τα καθαρά έσοδα από την ενοικίαση κυβερνητικών κατοικιών στο Τρόοδος ανέρχονται σε 216.200 ευρώ σε μία δεκαετία. Πιο συγκεκριμένα, από το 2005 μέχρι το 2015 τα έσοδα από την ενοικίαση ανήλθαν στο 1.751.208 ευρώ ενώ τα έξοδα συντήρησης στο 1.535.200 ευρώ. Ως αποτέλεσμα το οικονομικό όφελος που είχε το κράτος για όλα αυτά τα χρόνια ανέρχεται μόλις στα 216.000 ευρώ. Τα έξοδα που αφορούν την συντήρηση των 54 κατοικιών συμπεριλαμβάνουν

- Το γραφείο και τις αποθήκες του Τμήματος Δημοσίων Έργων.
- Το συγκρότημα της προεδρικής κατοικίας, την κατοικία που χρησιμοποιείται από τον Πρόεδρο της Βουλής.
- Τους δρόμους που οδηγούν στις κατοικίες.
- Τον σταθμό και τις αστυνομικές κατοικίες καθώς και το σχετικό δίκτυο ύδρευσης.

Το κράτος δεν επωμίζεται οποιοδήποτε κόστος σε σχέση με υπηρεσίες καθαριότητας των ενοικιαζόμενων υποστατικών αλλά ούτε και οποιοδήποτε κόστος σε σχέση με αναλώσιμα υλικά ή άλλα είδη χρήσης, όπως έγινε γνωστό. Με εξαίρεση τις κατοικίες των κυβερνητικών αξιωματούχων, έχουν υπαχθεί στην Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων οι κατοικίες και τα υποστατικά.

Κυβερνητικές κατοικίες κατέχουν 12 ιδιώτες στους οποίους τα υποστατικά έχουν παραχωρηθεί από εποχής Αγγλοκρατίας με μακροχρόνιες συμβάσεις.

Ερωτήματα θέτει η βουλευτής του ΔΗΣΥ Ανίτα Δημητρίου

Όπως λένε τα στοιχεία του υπουργού Μεταφορών που γνωστοποιήθηκαν στη Βουλή, υπάρχει και ο αριθμός κυβερνητικών κατοικιών οι οποίες χρησιμοποιούνται από ιδιώτες. Σύμφωνα με τη σχετική λίστα τέτοιες κατοικίες κατέχουν δώδεκα ιδιώτες στους οποίους τα υποστατικά έχουν παραχωρηθεί από εποχής Αγγλοκρατίας με μακροχρόνιες συμβάσεις που φτάνουν έως και τα 99 χρονιά. Επίσης δύο κυβερνητικά υποστατικά είναι ενοικιασμένα στη ΣΥΤΑ και ένα στον ΚΟΤ με βάση τα ίδια στοιχεία του υπουργού Μεταφορών.
Πρόσφατα και σε προσπάθεια να ξεκαθαριστεί το τοπίο και το στάτους γύρω από τις κυβερνητικές κατοικίες, μέσα στο πλαίσιο εξέτασης του κρατικού προϋπολογισμού για το 2017, η βουλευτής του ΔΗΣΥ κ. Ανίτα Δημητρίου κατέθεσε στη βουλή σειρά ερωτήσεων. Μεταξύ άλλων ρωτά η κ. Δημητρίου:
1. Πόσες και ποιες κυβερνητικές κατοικίες ανήκουν στην Κυπριακή Δημοκρατία; Να γίνει περιγραφή του κτιρίου/κατοικίας και να δοθούν στοιχεία για το εμβαδόν και το χρόνο ανέγερσής τους.
2. Από ποιους γινόταν και γίνεται χρήση μέχρι σήμερα και βάσει ποιων αποφάσεων; Να δοθούν τα ονόματα των χρηστών.
3. Ποια η ημερομηνία έναρξης και λήξης του συμβολαίου; Να αναφερθεί αν υπάρχει πρόνοια παράτασής του προς όφελος των υφιστάμενων χρηστών.
4. Ποιο το ύψος του μισθώματος;
5. Τι ποσό έχει εισπραχθεί από το κράτος από κάθε χρήστη ξεχωριστά μέχρι σήμερα κατά έτος;
6. Καταβάλλονται τα ενοίκια;
7. Ποια έξοδα έχουν πραγματοποιηθεί από το κράτος για αυτές τις κατοικίες;
8. Ποια είναι η σημερινή αξία του κάθε κτιρίου/κατοικίας; Αυτή συνάδει με το ύψος του μισθώματος;
9. Ποια νομικά μέτρα έχουν ληφθεί εναντίον όσων δεν συμμορφώνονται με τις συμβατικές υποχρεώσεις και ποιος ο βαθμός συμμόρφωσής τους;
Τέλος, παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός όπως επισυνάψει αναλυτική κατάσταση των δημόσιων κτιρίων που ανήκουν στην Κυπριακή Δημοκρατία, όπου να φαίνεται η αξία του κάθε κτιρίου και από ποιον χρησιμοποιείται.

Ψηλά η Κύπρος στη χρήση κινητού για σερφάρισμα

Βρίσκεται στην πέμπτη θέση στην Ευρώπη στο ποσοστό χρήσης του τηλεφώνου ως μέσου πρόσβασης στο διαδίκτυο

Τα λεγόμενα «έξυπνα» κινητά το 2016 ήταν η συσκευή που χρησιμοποιήθηκε περισσότερο από χρήστες του διαδικτύου σε όλα τα μέλη κράτη για σερφάρισμα, με το ποσοστό χρήσης να ανέρχεται στο 79%. Ακολούθησαν οι φορητοί υπολογιστές ή τα netbooks (64%), οι επιτραπέζιοι υπολογιστές (54%) και τα tablets (44%). Στην ευρωπαϊκή κατάταξη η Κύπρος βρίσκεται μόλις στην πέμπτη θέση στη σχετική λίστα με το ποσοστό χρήσης του κινητού ως μέσου πρόσβασης στο διαδίκτυο να φτάνει στο 66% έχοντας καλύτερες επιδόσεις από την Τσεχία (55%), την Πολωνία (60%), τη Λετονία (62%) και τη Λιθουανία (63%), η Ελλάδα βρίσκεται στην 24η θέση. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιοποίησε η Eurostat, στην πρώτη θέση της σχετικής κατάταξης βρίσκεται η Ισπανία (93%), με την Κύπρο και την Ολλανδία να ακολουθούν (88%), την Κροατία να έπεται (87%) τη Μεγάλη Βρετανία (86%) και τη Δανία να καταλαμβάνουν τις επόμενες θέσεις (85%).Οι φορητοί υπολογιστές ή τα netbooks χρησιμοποιήθηκαν τουλάχιστον από τα τρία τέταρτα των χρηστών του διαδικτύου στην Ολλανδία (80%), στη Φινλανδία και στο Βέλγιο (και οι δύο 78%) και στη Δανία (76%). Επιτραπέζιους υπολογιστές χρησιμοποίησαν πάνω από τα δύο τρίτα των χρηστών του διαδικτύου στην Ουγγαρία, στο Λουξεμβούργο και στη Ρουμανία (68%), καθώς και στη Γερμανία (67%). Τέλος, tablets χρησιμοποίησαν για πρόσβαση στο διαδίκτυο λιγότεροι από τους μισούς χρήστες του διαδικτύου στα περισσότερα κράτη-μέλη της Ε.Ε.

Καθώς οι νέες τεχνολογίες μπαίνουν όλο και περισσότερο στην καθημερινότητά μας, σταδιακά θα απαιτούν εξειδικευμένες δεξιότητες για τους ανθρώπους και τις επιχειρήσεις.

Νέες τεχνολογίες

Καθώς οι νέες τεχνολογίες μπαίνουν όλο και περισσότερο στην καθημερινότητά μας και σε όλες τις πτυχές αυτής, σταδιακά θα απαιτούν εξειδικευμένες δεξιότητες για τους ανθρώπους και τις επιχειρήσεις. Στην ανάγκη για πρόβλεψη των μελλοντικών εξελίξεων καταγράφονται διάφορες θέσεις: θα δημιουργηθούν περισσότερες και διαφορετικές θέσεις εργασίας, λιγότερες θέσεις απασχόλησης, ακόμα και ότι δεν θα υπάρξει καμία νέα θέση εργασίας. Συναφής με αυτά τα θέματα είναι και η μελέτη της ManpowerGroup που δημοσιεύθηκε στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ στο Νταβός της Ελβετίας και παρουσιάζει τα ευρήματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε για 18.000 εργοδότες σε 43 χώρες από όλους τους κλάδους. Το 83% των εργοδοτών βάση αυτής σκοπεύει να διατηρήσει ή να αυξήσει το δυναμικό του τα επόμενα δύο χρόνια. Συγκεκριμένα ένας στους πέντε εργοδότες (19%) αναμένει ότι οι τεχνολογικές εξελίξεις θα οδηγήσουν σε αύξηση των θέσεων εργασίας, όσο οι θέσεις αυτές θα προσαρμόζονται στις μελλοντικές ανάγκες της εργασίας. Ενώ έξι στους δέκα εργοδότες (64%) προσδοκούν ότι θα διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας, εφόσον οι εργαζόμενοι διαθέτουν τις κατάλληλες δεξιότητες και είναι προετοιμασμένοι να μάθουν νέες, να τις αξιοποιούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην καθημερινότητά τους, αλλά και να τις προσαρμόζουν. Ελάχιστες είναι οι περιπτώσεις που αναφέρουν ότι οι εργαζόμενοι θα χρειαστούν νέες δεξιότητες, τις οποίες θα χρησιμοποιούν πιο συχνά για να παραμείνουν ενεργοί επαγγελματικά σε νέες θέσεις εργασίας που ίσως να μην είχαμε σκεφτεί ότι θα διαμορφώνονταν. Αισιόδοξοι από την πλευρά τους εμφανίζονται οι εργαζόμενοι στον κλάδο του ΙΤ και στην εξυπηρέτηση πελατών. Οι εργοδότες αναμένουν σημαντικές αυξήσεις στο ποσοστό του ανθρώπινου δυναμικού τους. Ραγδαία αύξηση καταγράφεται και στη ζήτηση σε αρκετούς κλάδους και γεωγραφικές περιοχές για τους αναλυτές δεδομένων και τη διαχείριση των λεγόμενων «Big Data». Τέλος, στον κλάδο της Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού (HR) αναμένεται αύξηση σε βραχυπρόθεσμο επίπεδο, καθώς οι επιχειρήσεις κατευθύνονται προς αυτή την περίοδο των αλλαγών.

ΝΑΤΑΣΑ ΤΣΙΑΚΟΛΗ

Πάνω από τα τρία τέταρτα των Ευρωπαίων επιλέγουν το smartphone τους ως μέσο πρόσβασης στο διαδίκτυο.

OIK_07-ellada_Master_cy 03/02/17 19:08 Page 7

Ανάρπαστα τώρα τα γραφεία του Trump Tower στην Πόλη

Ενώ πρώτα το απέφευγαν, σήμερα όλοι θέλουν να γράφεται ως έδρα στην κάρτα τους

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΝΤΕΛΑ**

Εως και τα μέσα του περασμένου καλοκαιριού, οι περισσότεροι από τους ορόφους του Trump Tower στην Κωνσταντινούπολη παρέμεναν άδειοι. Απελπιστικά, όπως λένε όσοι έχουν εικόνα από «απέναντι». Ελάχιστοι επέλεγαν το συγκεκριμένο κτίριο για να εγκαταστήσουν εκεί τα γραφεία τους και το όλο εγχείρημα κινδύνευε να τιναχθεί στον αέρα, συμπαρασύροντας στην οικονομική καταστροφή και τους Τούρκους συνεταίρους του σημερινού Αμερικανού Προέδρου. Και ξαφνικά, όλα άλλαξαν. Και μαζί με την άνοδο των δημοσκοπικών ποσοστών του κ. Τραμπ, έναντι αρχικά των άλλων Ρεπουμπλικάνων συνυποψήφιών του για το χρίσμα του Προέδρου και στη συνέχεια της Δημοκρατικής αντιπάλου του, Χίλαρι Κλίντον, για την προεδρία των ΗΠΑ, άρχισαν να «τρέχουν» και οι πωλήσεις των γραφείων του ουρανοξύστη στην... Κωνσταντινούπολη. Το αποτέλεσμα; Τη μέρα της εκλογής του είχαν μείνει απούλητα ελάχιστα, και αυτά πανάκριβα. Δεν αποκλείεται, στο μεσοδιάστημα, να πουλήθηκαν και αυτά και ο λόγος είναι απλός. Στη Τουρκία δεν υπήρχε, μέχρι πρότινος τουλάχιστον, σοβαρός επιχειρηματίας που να μην ήθελε να αναφέρει στην εταιρική του κάρτα ως έδρα των δραστηριοτήτων του τον πύργο που φέρει το όνομα του νέου πλανητάρχη. Ήταν θέμα πρεστίζ. Ωστόσο, αυτή είναι η μία πλευρά του νομίσματος. Η ματαιόδοξη, θα μπορούσε κανείς να πει. Υπάρχει όμως και η άλλη, η περισσότερο πολιτική, που έπαιξε επίσης πολύ μεγάλο ρόλο σε αυτή την αναστροφή της εικόνας, σχετικά με τις πωλήσεις στον πύργο, που αποδεικνύεται τελικώς εξαιρετικά σημειολογικός για την εικόνα της Τουρκίας σήμερα. Προσέξτε: Μέχρι και το περασμένο καλοκαίρι, όταν οι πωλήσεις των γραφείων ήταν «κολλημένες», η επικρατούσα άποψη στους κόλπους του κυβερνώντος πανίσχυρου κόμματος ΑΚΡ και του ίδιου του Τούρκου Προέδρου ήταν πως ο Τραμπ εξυπηρετεί τα συμφέροντα του αυτοεξόριστου στην Πενσιλβάνια των ΗΠΑ ιμάμη Γκιουλέν. Το αποτέλεσμα ήταν όχι να μην αγοράζει κανείς χώρους στον ουρανοξύστη, αλλά να μην περνάει καλά-καλά ούτε απ' έξω.

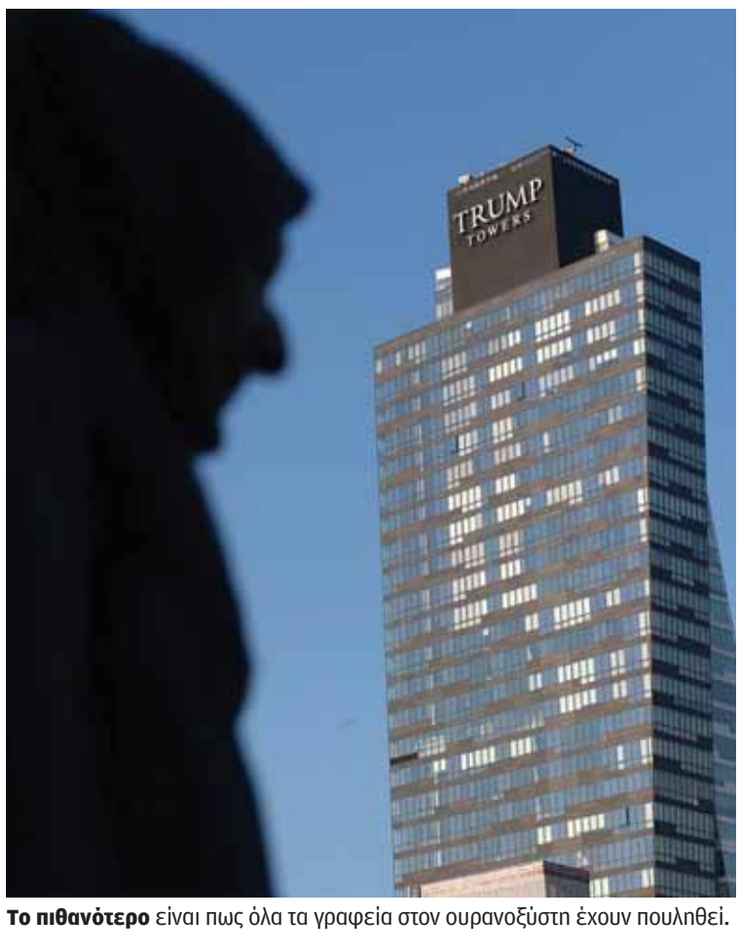

Το πιθανότερο είναι πως όλα τα γραφεία στον ουρανοξύστη έχουν πουληθεί.

Το μη χείρον

Ωστόσο, όταν διεφάνη ότι η προεδρική εκλογή στις ΗΠΑ θα εξελιχθεί σε μονομαχία μεταξύ Κλίντον και Τραμπ, τα δεδομένα άλλαξαν. Για τον Ερντογάν η υποψήφια των Δημοκρατικών –για πολλούς λόγους– ήταν ό,τι χειρότερο για την Τουρκία και τα συμφέροντά της (ή τα δικά του). Τουλάχιστον, έτσι ερμηνευόταν από το βαθύ τουρκικό κράτος η υποψηφιότητά της. Έχοντας να επιλέξει, λοιπόν, μεταξύ των δύο, έκρινε ότι το μη χείρον βέλτιστον και στράφηκε στον Τραμπ. Ο οποίος, ξαφνικά, άρχισε να... αποθεώνεται (και μαζί να πουλάει μαζικά τα γραφεία στον άδειο πύργο της Κωνσταντινούπολης). Όλα έδειχναν ειδυλλιακά. Μέχρι την ώρα που ο Τραμπ, ως Πρόεδρος των ΗΠΑ πλέον, αποφάσισε να νομοθετήσει τη γνωστή απαγόρευση εισόδου στη χώρα σε μουσουλμάνους συγκεκριμένων χωρών. Ο Ερντογάν, ως αυτόκλητος υπερασπιστής του μουσουλμανικού στοιχείου ανά τον κόσμο εδώ και χρόνια, εστράφη λάβρος κατά του Αμερικανού Προέδρου. Και κάπως έτσι, όπως γράφει χαρακτηριστικά και το Politico.eu, τελείωσε σύντομα (και άδοξα, θα προσθέταμε) «ο μήνας του μέλιτος» Τραμπ – Ερντογάν. Το πιθανότερο, πάντως, είναι πως όλα τα γραφεία στον ουρανοξύστη έχουν πουληθεί. Αν όχι, τότε αυτά που έμειναν μην έχετε καμία αμφιβολία ότι θα περιμένουν την επόμενη φάση προσέγγισης των δύο, για να πουληθούν.

Το προ πολλού οικονομικό θαύμα της Τουρκίας

Μια καθυστερημένη μεν, αλλά πολύτιμη, παρέμβαση της Τράπεζας της Τουρκίας, που προ ημερών αύξησε τα επιτόκια της τουρκικής λίρας κατά 200 μονάδες βάσης, όπως και η ενεργοποίηση του προγράμματος εκτεταμένων επενδύσεων και κινήτρων για ανάπτυξη, οδήγησαν στις αρχές της εβδομάδας σε ανάκαμψη την τουρκική λίρα. Μόλις λίγες ημέρες πριν, ο οίκος Fitch είχε υποβαθμίσει το χρέος της Τουρκίας στο επίπεδο των ομολόγων «σκουπιδιών» και η Standard & Poor's την προοπτική της Τουρκίας σε «αρνητική» από «σταθερή». Ωστόσο, η τουρκική λίρα σημείωσε άνοδο τις τελευταίες ημέρες, έστω και αν στο σύνολο του Ιανουαρίου η υποχώρησή της έφτασε το 8% καταγράφοντας τη μεγαλύτερη πτώση μηνός των τελευταίων 23 ετών. Οικονομικοί αναλυτές εκτιμούν πως η κίνηση της Fitch είχε προεξοφληθεί από τις αγορές, που είχαν ήδη οδηγήσει την τουρκική λίρα σε ελεύθερη πτώση σχεδόν στο σύνολο του περασμένου έτους. Και αυτό γιατί η τουρκική οικονομία έχει περιέλθει σε δεινή θέση εν μέσω αλλεπάλληλων τρομοκρατικών επιθέσεων και παρατεταμένης πολιτικής κρίσης. Οι ίδιοι παράγοντες υπονομεύουν την ανάπτυξη της Τουρκίας, που έχει προ πολλού πάψει να αποτελεί «οικονομικό θαύμα» και, αντιθέτως, κατέγραψε συρρίκνωση 1,8% του ΑΕΠ της το τρίτο τρίμηνο του 2016. Σύμφωνα, μάλιστα, με τον οίκο αξιολόγησης Moody's η ανάπτυξη της Τουρκίας δεν πρόκειται να σημειώσει ρυθμούς άνω του 2,7% μέσα στην επόμενη τριετία. Οι ασυνήθιστα συστηματικές και επισταμένες πιέσεις που ασκεί στην κεντρική τράπεζα ο Τούρκος Πρόεδρος είχαν έως τώρα αποτρέψει κάθε ουσιαστική παρέμβαση της κεντρικής τράπεζας με σκοπό τη στήριξη του νομίσματος. Υπό τις πιέσεις του Ερντογάν, η Τράπεζα της Τουρκίας διατηρούσε χαμηλά τα επιτόκια της λίρας αφήνοντας, έτσι, εκτεθειμένο το νόμισμα της χώρας σε κάθε είδους κερδοσκοπικές πιέσεις. Τα τελευταία χρόνια, ο Τούρκος Πρόεδρος είχε μάλιστα προκαλέσει θυμηδία σε οικονομολόγους κάθε ιδεολογικής αποχρώσεως, όταν στο πλαίσιο της ρητορικής του είχε φτάσει στο σημείο να υποστηρίζει ότι για την άνοδο του πληθωρισμού ευθύνονταν τα υψηλά επιτόκια.

Υποχώρηση

Έχοντας ήδη χάσει μέσα στο περασμένο έτος το 17% της αξίας της έναντι του δολαρίου, η τουρκική λίρα υποχώρησε μέσα στις πρώτες οκτώ συνεδριάσεις του νέου έτους κατά 8,5%. Παρά την πρόσφατη ανάκαμψή της εξακολουθεί να εμφανίζει, έτσι, τη χειρότερη εικόνα ανάμεσα σε όλα τα νομίσματα. Ο συνεπακόλουθος πληθωρισμός, που τον Δεκέμβριο έφτασε στο 8,53% και σύμφωνα με αναλυτές της τράπεζας UniCredit ενδέχεται να εκτιναχθεί στο 12% εντός του έτους, με τη σειρά του αποθαρρύνει περαιτέρω τους ξένους επενδυτές. Το περασμένο έτος η Τουρκία, άλλοτε αγαπημένη των επενδυτών, προσείλκυσε τις λιγότερες άμεσες ξένες επενδύσεις των τελευταίων επτά ετών. Μέσα στο πρώτο εξάμηνο οι άμεσες επενδύσεις ήταν κατά 54% μικρότερες σε σύγκριση με το 2015 και περιορίστηκαν μόλις στα 4,8 δισ. δολάρια από τα 10,5 δισ. δολάρια. Και βέβαια η τάση για εγκατάλειψη της Τουρκίας από το ξένο κεφάλαιο ενετάθη το δεύτερο εξάμηνο του περασμένου έτους, μετά την απόπειρα πραξικοπήματος στα μέσα Ιουλίου και την ατμόσφαιρα πολιτικής αστάθειας και αυταρχισμού που την ακολούθησε.

ΡΟΥΜΠΙΝΑ ΣΠΑΘΗ

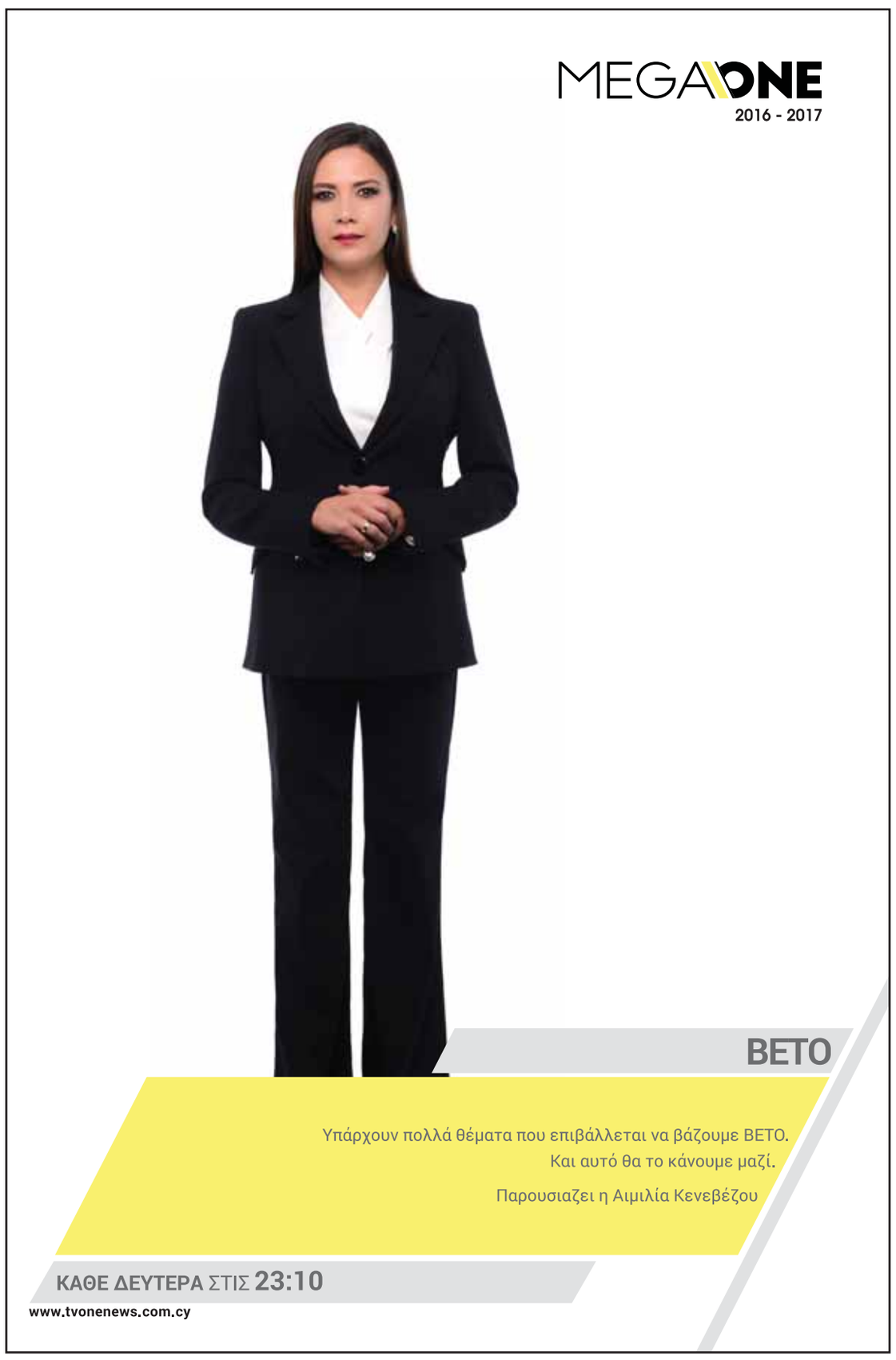

OIK_08 ΕΛΛΑΔΑ_Master_cy 03/02/17 19:08 Page 8

Ανοίγουν καφέ, σουβλατζίδικα, ενώ κλείνουν εργοστάσια

Μειωμένες κατά 50% οι επιχειρήσεις που συστάθηκαν το 2016 έναντι του 2008

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Σε αναζήτηση παραγωγικού μοντέλου που θα δημιουργεί προστιθέμενη αξία, μακροχρόνια και πλήρη απασχόληση και δεν θα στηρίζεται αποκλειστικά στην εγχώρια κατανάλωση εξακολουθεί να βρίσκεται η ελληνική οικονομία. Οι νέες επιχειρήσεις που ανοίγουν, κατά 50% λιγότερες σε σχέση με το 2008, εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται στην πλειονότητά τους στη μαζική εστίαση και διασκέδαση, και όχι σε κλάδους όπως είναι η μεταποίηση ή η τεχνολογία. Εξαίρεση, υπό την έννοια ότι έχει και εξαγωγικό προσανατολισμό, αποτελεί ο τουριστικός κλάδος.

Η νέα μελέτη της Endeavor Greece για την ελληνική επιχειρηματικότητα έρχεται να καταδείξει ότι έπειτα από 8 χρόνια ύφεσης στην Ελλάδα εξακολουθούν να ανοίγουν κατά κόρον καφετέριες, μπαρ και σουβλατζίδικα και να βάζουν «λουκέτο» εργοστάσια. Με άλλα λόγια, είτε λόγω αδυναμιών –χρηματοδοτικών και γραφειοκρατικών– είτε λόγω κατεστημένης νοοτροπίας, το πάθημα δεν φαίνεται να έχει γίνει ακόμη μάθημα.

Σύμφωνα με τη μελέτη, όπου αναλύονται τα στοιχεία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ), το 84% των νέων επιχειρήσεων (στοιχεία Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2016) έχουν κατά βάση εγχώριο προσανατολισμό, καθώς δραστηριοποιούνται στη μαζική εστίαση και διασκέδαση, το λιανεμπόριο και σε λογιστικές/συμβουλευτικές υπηρεσίες. Το αντίστοιχο ποσοστό το 2012 ήταν 88%, όμως η μείωση που παρατηρείται τέσσερα χρόνια μετά δεν είναι σε καμιά περίπτωση αρκετή, όπως επισημαίνει η Endeavor Greece, για να επιταχύνει τον μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Συγκεκριμένα, στο εξεταζόμενο ενδεκάμηνο ιδρύθηκαν ανά κατηγορία οι ακόλουθες επιχειρήσεις:

- Εστιατόρια, μπαρ, catering, λιανική τροφίμων: 5.613 νέες επιχειρήσεις, μειωμένες κατά 41% σε σχέση με το 2012. Ωστόσο, οι συστάσεις νέων επιχειρήσεων στον κλάδο το 2016 ήταν περισσότερες από τις διαγραφές κατά 181.
- Λοιπό λιανεμπόριο: 3.200 νέες επιχειρήσεις, μειωμένες κατά 49% σε σχέση με το 2012.
- Κατασκευές: 1.320 νέες επιχειρήσεις, μειωμένες κατά 25%.
- Μεταποίηση: 1.192 νέες επιχειρήσεις, μειωμένες κατά 29%.
- Λογιστικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες: 966 νέες επιχειρήσεις, μειωμένες κατά 16%.
- Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες: 927 νέες επιχειρήσεις, μειωμένες κατά 12%.
- Τεχνολογία: 857 επιχειρήσεις, μειωμένες κατά 27%.
- Μεταποίηση: 850 επιχειρήσεις, μειωμένες κατά 29%.
- Επεξεργασία τροφίμων: 369 επιχειρήσεις, μειωμένες κατά 38%.
- Αγροτικά προϊόντα: 233 επιχειρήσεις, μειωμένες κατά 25%.
- Ενέργεια: από 1.491 επιχειρήσεις το 2012, το 2016 ιδρύθηκαν μόλις 110. Η μείωση αυτή κατά 93% αποδίδεται κυρίως στο γεγονός ότι πλέον δεν υφίσταται η «φούσκα» των φωτοβολταϊκών.

Σε δύο μόνο κλάδους παρατηρείται αύξηση των συστάσεων νέων επιχειρήσεων: πρόκειται για τον τουριστικό, όπου το 2016 ιδρύθηκαν 1.347 επιχειρήσεις, 31% περισσότερες σε σύγκριση με το 2012 και για τον κλάδο της παροχής ιατρικών υπηρεσιών (αύξηση 9%), γεγονός που εν μέρει αποδίδεται στην ολοένα και μεγαλύτερη υποβάθμιση του δημόσιου συστήματος υγείας.

Από τα στοιχεία προκύπτει εξάλλου ότι οι κλάδοι που υπέστησαν το μεγαλύτερο πλήγμα το 2016 ήταν το λιανεμπόριο (εκτός τροφίμων), η μεταποίηση και βεβαίως οι κατασκευές. Οι διαγραφές λιανεμπορικών επιχειρήσεων από το ΓΕΜΗ ήταν περισσότερες κατά 955 από τις εγγραφές, οι διαγραφές κατασκευαστικών περισσότερες κατά 640 από τις εγγραφές και των μεταποιητικών περισσότερες κατά 424 από τις εγγραφές.

Πέραν του κλάδου της εστίασης θετικό ήταν το ισοζύγιο στους κλάδους του τουρισμού (622 περισσότερες συστάσεις από διαγραφές), των ιατρικών υπηρεσιών, του αγροτικού τομέα και των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

Συνολικά το 2016, βάσει των στοιχείων του ενδεκαμήνου, ιδρύθηκαν 28.615 νέες επιχειρήσεις, 33% λιγότερες σε σχέση με το 2012. Οι διαγραφές επιχειρήσεων, επίσης, στο ενδεκάμηνο ανήλθαν σε 35.159, μειωμένες σε σύγκριση με το 2012.

Η ελληνική επιχειρηματικότητα σε αριθμούς

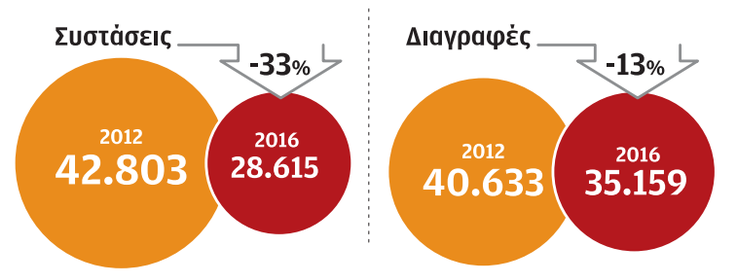

Συστάσεις ανά κλάδο	2012	2016	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Εστιατόρια, bar, catering, καταστήματα λιανικής τροφίμων	9.552	5.613	-41%
Λιανικό εμπόριο (εκτός τροφίμων)	6.296	3.200	-49%
Τουρισμός	1.030	1.347	31%
Κατασκευές	1.320	986	-25%
Λογιστικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες	1.148	966	-16%
Χρηματοδοτικές υπηρεσίες	1.128	927	-18%
Τεχνολογία	1.167	857	-27%
Μεταποίηση	1.192	850	-29%
Ιατρικές υπηρεσίες	382	418	9%
Επεξεργασία τροφίμων	599	369	-38%
Αγροτικά προϊόντα	310	233	-25%
Ενέργεια	1.491	110	-93%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

787.000 ευρώ τα πρόστιμα σε επιχειρήσεις το 2016

Πρόστιμα συνολικού ύψους 787.000 ευρώ για 608 παραβάσεις επέβαλε το 2016 η Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή σε επιχειρήσεις. Συνολικά πραγματοποιήθηκαν την προηγούμενη χρονιά 6.690 έλεγχοι.

Ειδικότερα, σε επιχειρήσεις που ασχολούνται με το λιανεμπόριο τροφίμων διαπιστώθηκαν 207 παραβάσεις και επιβλήθηκαν πρόστιμα συνολικού ύψους 198.000 ευρώ. Επίσης, πρόστιμα συνολικού ύψους 360.000 ευρώ κλήθηκαν να πληρώσουν 228 καταστήματα μη διατροφικών προϊόντων. Σε σύνολο 288 επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών, διαπιστώθηκαν 28 παραβάσεις και το συνολικό ύψος των προστίμων που επέβαλε η αρμόδια υπηρεσία ανήλθε στις 27.500 ευρώ. Επιπλέον, πρόστιμα ύψους 73.500 ευρώ επιβλήθηκαν σε 99 επιχειρήσεις εστίασης από τις 747 που ελέγχθησαν, 14.000 ευρώ σε επιχειρήσεις χονδρικής για 14 παραβάσεις που διαπιστώθηκαν και 114.000 ευρώ για 32 διαπιστωμένες παραβάσεις κατά τη διακίνηση προϊόντων (σταθμοί διοδίων, οδικοί άξονες και λιμάνια). Οι περισσότερες παραβάσεις που διαπιστώθηκαν στο λιανεμπόριο αφορούν την ελλιπή αναγραφή των προβλεπόμενων ενδείξεων επί των πινακίδων λιανικής πώλησης, τη μη αναγραφή της ένδειξης των κατεψυγμένων, την πώληση από τα κρεοπωλεία κιμά κομμένου εκ των προτέρων, τις παραπλανητικές ενδείξεις επί των πινακίδων και των παραστατικών εμπορίας και διακίνησης. Επιπλέον, τη μη ή την εκπρόθεσμη ενημέρωση από τα πρατήρια καυσίμων των τιμών λιανικής πώλησης στο Παρατηρητήριο Τιμών Καυσίμων του υπουργείου, καθώς και τη μη νόμιμη λειτουργία επιχειρήσεων εμπορίας και διακίνησης φιαλών υγραερίου. Στο χονδρεμπόριο οι κυριότερες παραβάσεις ήταν η απουσία ή η ελλιπής επισήμανση συσκευασιών μεταφοράς νωπών οπωροκηπευτικών, η μη τήρηση βιβλίου ιχνηλασιμότητας, η ελλιπής συμπλήρωση των παραστατικών διακίνησης και εμπορίας, αλλά και η διακίνηση προϊόντων χωρίς δελτία αποστολής.

Πτώση στην παραγωγή ασφαλίστρων στα Ι.Χ.

Είναι σημαντική και συνεχής η πτώση της παραγωγής και ιδιαίτερα στον κλάδο αυτοκινήτου, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της KPMG για τις ασφαλιστικές εταιρείες το 2016. Οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων εντός του 2015 ανέκοψαν την ανοδική πορεία των κλάδων ζωής που συνδέονται με επενδύσεις, με αποτέλεσμα την αρνητική πορεία στο σύνολο της παραγωγής. Ωστόσο, σύμφωνα με νεότερα στοιχεία από την Ενωση Ασφαλιστικών Εταιρειών για το τρίτο τρίμηνο 2016, η αρνητική τάση φαίνεται να αντιστρέφεται και ίσως να αναμένεται σταθεροποίηση του ύψους της παραγωγής για το 2016 στα επίπεδα του 2015. Η κερδοφορία των επιχειρήσεων συνεχίστηκε σε ιδιαίτερα ικανοποιητικά επίπεδα με κέρδη προ φόρων κατά μέσον όρο στα 17 εκατ. ευρώ, αυξάνοντας παράλληλα τη μέση κεφαλαιοποίηση στα 100 εκατ. Ο κλάδος του αυτοκινήτου μία ακόμη φορά κρατάει τα σκήπτρα, με τα κέρδη ωστόσο να προέρχονται κυρίως από την απελευθέρωση αποθεμάτων προηγούμενων χρήσεων και όχι από νέα παραγωγή. Τα τροχαία ατυχήματα συνεχίζουν μία ακόμη χρονιά πτωτική πορεία, εντούτοις με μικρότερους ρυθμούς, διατηρώντας τον δείκτη συχνότητας ατυχημάτων σε χαμηλά επίπεδα. Ο αριθμός των θανατηφόρων ατυχημάτων ανά 100 χιλιάδες οχήματα παρέμεινε σταθερός στα 10 περιστατικά.

Ο δείκτης ζημιών στο αυτοκίνητο δείχνει σημάδια σταθεροποίησης σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. Εντούτοις, λαμβάνοντας υπόψη την αύξηση του κόστους αποζημιώσεων για το 2015 αλλά και τη σταδιακή μείωση των περιθωρίων ασφαλείας αποθεμάτων προηγούμενων ετών, προκύπτει το συμπέρασμα ότι η εικόνα φαίνεται να αλλάζει το 2016, με το 2017 να αναμένεται η αντιστροφή της. Ωστόσο, τα σημερινά επίπεδα του δείκτη αποζημιώσεων προς ασφάλιστρα δεν αφήνουν περιθώρια για κερδοφόρα αποτελέσματα, ενώ σε πολλές περιπτώσεις, ανάλογα με την οργάνωση της εταιρείας, κρύβει μελλοντικές ζημίες.

Στα 4,4 δισ. ευρώ η αξία των συγχωνεύσεων και εξαγορών το 2016

Περιουσιακά στοιχεία στην Ελλάδα αγοράζουν οι ξένοι, ενώ οι Ελληνες κατά κανόνα πωλούν. Αυτό δείχνει ο χάρτης των εξαγορών και των συγχωνεύσεων (Ε&Σ) στην Ελλάδα που παρουσίασε η PwC. Συνολικά, πέρυσι στην Ελλάδα άλλαξαν χέρια περιουσιακά στοιχεία αξίας 4,4 δισ. ευρώ μέσα από 38 συναλλαγές. Τόσο η αξία όσο και ο αριθμός των συναλλαγών είναι σημαντικά αυξημένα. Ειδικότερα, η αξία των Ε&Σ ανήλθε σε 4,4 δισ. ευρώ και είναι κατά περίπου 2,5 φορές υψηλότερη από εκείνη που είχε σημειωθεί το 2015. Προς την κατεύθυνση αυτή, σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε η πώληση της τουρκικής Finansabank από την Εθνική Τράπεζα, η οποία από μόνη της αντιστοιχούσε στο 62% της αξίας των συναλλαγών. Χωρίς αυτή, η αύξηση της αξίας των Ε&Σ ανέρχεται στο 24% και στα 1,62 δισ. ευρώ. Αναπόφευκτα, η περυσινή σοδειά Ε&Σ χαρακτηρίστηκε από αυτό που η PwC ονόμασε αποεπένδυση των συστημικών τραπεζών από τα δευτερεύοντα περιουσιακά τους στοιχεία (non-core assets). Σχεδόν 3,3 δισ. απέφεραν αυτές οι αποεπενδύσεις, ήτοι το 75% της συνολικής αξίας συναλλαγών.

GENESIS pharma

Genesis Pharma Cyprus, a leading Regional Pharmaceutical company is seeking to recruit for its International Unit offices in Nicosia an:

EXECUTIVE ASSISTANT

Reporting to the General Manager International, the main responsibilities include:

- Providing assistance and support to the General Manager International (GMI) which include among others:
  — Keeping up to date with all open items of the GMI
  — Liaise with internal staff at all levels to ensure deadlines are met
- Providing full administrative and logistics support to the International Unit which include among others:
  — Managing the day-to-day operations of the office
  — Organizing and maintaining files and records
  — Planning and scheduling meetings, events and appointments
  — Preparing and editing correspondence, reports, and presentations
  — Making travel and guest arrangements
  — Providing quality customer service
  — Review operating practices and implement improvements where necessary
- Involvement in all aspects of business and international development such as:
  — Managing projects and conducting research in support of the unit's strategy implementation

The ideal candidates should meet the following requirements:

- University Degree
- Additional business oriented education considered favorably
- Previous experience in a similar position preferred
- Prior experience from a leading accounting firm (Big four) would be considered an advantage
- Fluent in English & Greek (oral and written).
- Excellent knowledge of MS Office
- Pleasant personality, strong communication & interpersonal skills
- Ability to work under pressure, with excellent organizational and time management skills

The company offers a competitive remuneration package, private health & life insurance, mobile phone, continuous training and career opportunities in a modern and dynamic environment.

All CVs will be treated in strict confidence.

Please submit your CV to ***info-cyprus@genesispharma.com*** with reference ***EXEINT*** by Monday, 13 February 2017.

LEXUS CYPRUS is seeking for a professional and enthusiastic member to join its team at the Lexus Nicosia Centre. Lexus, in its short history, has become one of the leading premium automotive brands with a high reputation for superior quality, innovation and an amazing customer experience.

VACANCY

Lexus Centre Workshop Manager

Duties and responsibilities:

- Plan, organise, and direct the after sales operations of the Lexus Centre
- Manage and implement the service process in line with the Lexus Experience
- Help diagnose carefully and accurately technical items with customers
- Put the customer at the centre of day-to-day operations
- Aim to develop customers who are advocates of the Lexus brand

Qualifications required:

- Undergraduate Engineering degree, preferably Automotive Engineering
- Experience in the automotive industry or technical service industry will be considered an advantage
- Minimum 5 years work experience
- Very good command of the Greek and English languages, both verbal and written
- Very good knowledge of MS Office and good IT skills

An attractive remuneration package will be offered to the successful candidate. If you think you are qualified to join our team, please send your CV to info@lexus-cyprus.com, with a cover letter (in English), until 17 February 2017, with the subject "Lexus Workshop Manager".

LEXUS EXPERIENCE AMAZING

OIK_09-ELLADA_Master_cy 03/02/17 19:09 Page 9

Εύθραυστη κλιματική ισορροπία στη Μεσόγειο

Ανω των 400 δισ. ευρώ υπολογίζεται το κόστος των συνεπειών ακραίων καιρικών φαινομένων από το 1980 μέχρι το 2013

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΑΦΡΟΥ**

Την ώρα που η κρίσιμη αναγκαιότητα δράσης κατά της κλιματικής αλλαγής αμφισβητείται ξανά, ιδιαίτερα ύστερα από την ανάληψη της νέας κυβέρνησης στις ΗΠΑ υπό την προεδρία Τραμπ, μια αποκαλυπτική έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος αποκαλύπτει πως η κλιματική αλλαγή είναι ήδη εδώ, προκαλώντας μεγάλες καταστροφές και θανάτους, ενώ το μέλλον δεν είναι καθόλου ευοίωνο, εάν δεν παρθούν μέτρα. Μάλιστα, η περιοχή μας, η περιοχή της νοτιοανατολικής Μεσογείου θεωρείται από τις πλέον ευαίσθητες και εύθραυστες όσον αφορά την κλιματική ισορροπία. Συγκεκριμένα, το κόστος των συνεπειών ακραίων καιρικών φαινομένων (συμπεριλαμβάνονται και τα γεωφυσικά φαινόμενα σεισμών και ηφαιστείων) στις χώρες-μέλη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος από το 1980 μέχρι το 2013 υπολογίζονται σε περισσότερα των 400 δισ. ευρώ! Μάλιστα, ενώ τη δεκαετία του 1980-1990 το κόστος ήταν 7,6 δισ. το έτος, τη δεκαετία του 2000-2010 διπλασιάστηκε σχεδόν, φθάνοντας τα 13,7 δισ. ευρώ! Από το σύνολο των απωλειών, το 82% οφείλεται σε καιρικά φαινόμενα, ενώ το 18% σε γεωφυσικά (σεισμοί και ηφαίστεια).

400 δισ. ευρώ
το κόστος των ακραίων καιρικών και μετεωρολογικών φαινομένων στην Ευρώπη.

7,435 δισ. ευρώ
το κόστος για την Ελλάδα

Η κλιματική αλλαγή προκαλεί καταστροφές

1980-2013

ΑΚΡΑΙΑ ΚΑΙΡΙΚΑ – ΦΥΣΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

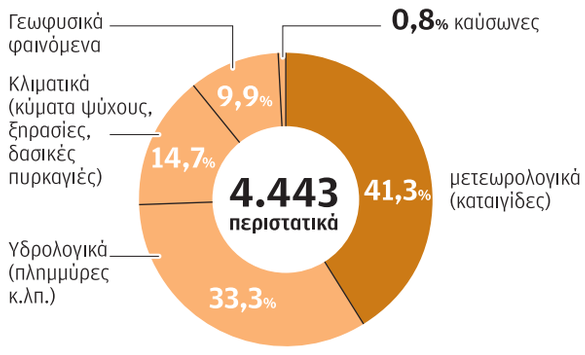

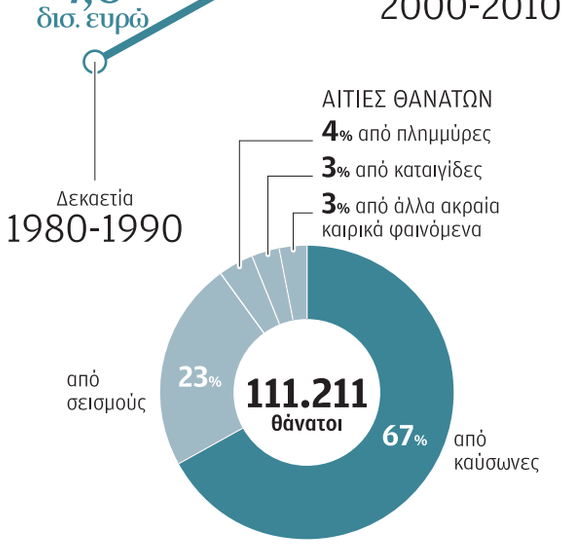

ΤΑ ΠΛΕΟΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1999	2002	2003
η χειμερινή καταιγίδα Lothar	πλημμύρες στην κεντρική Ευρώπη	ξηρασία και καύσωνες του καλοκαιριού του 2003
14 δισ.	ζημιές 20 δισ. ευρώ	16 δισ.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Σύμφωνα με την έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος, οι συνολικές απώλειες για την Ελλάδα είναι 7,435 δισ.

Τα πιο καταστροφικά φαινόμενα ήταν οι πλημμύρες στην κεντρική Ευρώπη το 2002 (οι ζημιές υπολογίζονται σε 20 δισ. ευρώ), η ξηρασία και οι καύσωνες του καλοκαιριού του 2003 (16 δισ.) και η χειμερινή καταιγίδα Lothar το 1999. Η πιο θανατηφόρα κατάσταση όμως είναι οι καύσωνες, αφού αν και αποτελούν το 1% των περιστατικών, έχουν προκαλέσει το 67% των απωλειών.

Συνολικά, έχουν καταγραφεί από τον ΕΟΠ από το 1980-2013, 4.443 περιστατικά ακραίων καιρικών-φυσικών φαινομένων, εκ των οποίων το 41,3% είναι μετεωρολογικά (καταιγίδες), το 33,3% υδρολογικά (πλημμύρες κ.λπ.), το 14,7% κλιματολογικά (κύματα ψύχους, ξηρασίες, δασικές πυρκαγιές), το 9,9% γεωφυσικά, ενώ το 0,8% καύσωνες. Οι συνολικές απώλειες σε ανθρώπινες ζωές υπολογίζονται στο διάστημα αυτό σε 111.211 άτομα, εκ των οποίων το 67% από καύσωνες και το 23% από σεισμούς. Το 4% των θανάτων οφείλεται σε πλημμύρες, ενώ από 3% έχουν προκαλέσει οι καταιγίδες και τα υπόλοιπα ακραία καιρικά φαινόμενα.

Ειδικά για την Ελλάδα, υπολογίζεται πως οι συνολικές απώλειες είναι 7,435 δισ. ευρώ, λίγο παραπάνω από τον μέσο όρο, όσον αφορά τη σχέση με το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (0,12% της Ελλάδας, έναντι 0,10% συνολικά). Στην Εκθεση γίνεται αναφορά στις τεράστιες πυρκαγιές του 2007, όταν κάηκαν δάση τα οποία δεν είναι εύφλεκτα, γεγονός που αποδίδεται στην παρατεταμένη ξηρασία, έκφραση της κλιματικής αλλαγής.

Γιατί ο απολογισμός των 24 αυτών ετών συνδέεται από τον ΕΟΠ με την κλιματική αλλαγή; Δεν είχαμε πάντα έντονα καταστροφικά καιρικά φαινόμενα; Το ότι έχουν πυκνώσει τα ισχυρά καιρικά και μετεωρολογικά φαινόμενα και έχουν γίνει πιο σαρωτικά, δεν είναι τυχαίο. Συνδέεται από τους επιστήμονες με την απορρύθμιση του κλίματος, λόγω του ανθρωπογενούς φαινομένου του θερμοκηπίου. Αυτό εξάλλου καταγράφεται και με τον διπλασιασμό σχεδόν του ετήσιου κόστους από τη δεκαετία του ’80 στην πρώτη δεκαετία του 21ου αι., κατά την οποία έχουν πυκνώσει ανησυχητικά τα πιο ζεστά έτη. Εξετάζοντας το μέλλον, η Εκθεση του ΕΟΠ σημειώνει πως όλες οι ευρωπαϊκές περιφέρειες είναι ευάλωτες στην κλιματική αλλαγή, αλλά μερικές περιοχές θα βιώσουν πιο αρνητικές επιπτώσεις από άλλες. Η νότια και ΝΑ Ευρώπη αναμένεται να είναι ένα «hotspot» της κλιματικής αλλαγής, καθώς θα αντιμετωπίσει τον υψηλότερο αριθμό των αρνητικών επιπτώσεων. Ηδη, αντιμετωπίζει μεγάλη αύξηση στην εμφάνιση καυσώνων, μείωση των βροχοπτώσεων και των ροών των ποταμών, απειλείται από σοβαρή ξηρασία, χαμηλότερες αποδόσεις των καλλιεργειών, απώλεια της βιοποικιλότητας και δασικές πυρκαγιές. Η άνοδος της θερμοκρασίας δημιουργεί συνθήκες γεωγραφικής επέκτασης λοιμωδών νοσημάτων, μεγεθύνοντας τους κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία και ευημερία.

Οι παράκτιες περιοχές

Κλιματικό «hotspot» θεωρούνται επίσης οι παράκτιες περιοχές στα δυτικά της Ευρώπης, δεδομένου πως αντιμετωπίζουν αυξημένο κίνδυνο πλημμυρών από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας και πιθανές αυξημένες θύελλες. Η κλιματική αλλαγή οδηγεί και σε σημαντικές αλλαγές στα θαλάσσια οικοσυστήματα, ως αποτέλεσμα της οξίνισης των ωκεανών, λόγω της διαρκούς μεγαλύτερης συγκέντρωσης διοξειδίου του άνθρακα, με συνέπεια να φτωχαίνουν σε οξυγόνο. Οικοσυστήματα και ανθρώπινες δραστηριότητες στην Αρκτική θα επηρεαστούν έντονα, λόγω της ιδιαίτερα γρήγορης αύξησης της θερμοκρασίας του αέρα και της θάλασσας και της τήξης των χερσαίων και θαλάσσιων πάγων. Ολα αυτά υπογραμμίζουν την ανάγκη της συνολικής δράσης για την ανάσχεση και καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Δεν επιτρέπουν σκέψεις μήπως αποτελεί πολυτέλεια η αντιμετώπισή της. Πολυτέλεια (για λίγους) είναι η αγνόηση των σημαδιών και η συνέχιση του ρυπογόνου, καταστροφικού για την ανθρωπότητα και κερδοφόρου για λίγες πολυεθνικές εταιρείες, μοντέλου παραγωγής.

OIK_10 ΕΛΛΑΔΑ_Master_cy 03/02/17 19:09 Page 10

Φόβοι για έναν παγκόσμιο εμπορικό πόλεμο ελέω Τραμπ

Κίνα, Γερμανία και Ιαπωνία, έτοιμες να αμυνθούν απέναντι στον προστατευτισμό

Καθώς η ρητορική του Ντόναλντ Τραμπ «Πρώτα η Αμερική» στρέφεται κατά ολοένα και περισσότερων αποδεκτών και εμπνέει τον φόβο ενός παγκόσμιου εμπορικού πολέμου, κυοφορούνται αντισυσπειρώσεις από την Κίνα, τη Γερμανία και την Ιαπωνία, που επιχειρούν να χαράξουν τη γραμμή άμυνάς τους. Η ανησυχία είναι έντονη μεταξύ ορισμένων γερμανικών επιχειρήσεων, καθώς παράγουν το είδος των τμημάτων τελικού προϊόντος που έθεσε στο στόχαστρό του ο βασικός σύμβουλος του Λευκού Οίκου για θέματα Εμπορίου, Πίτερ Ναβάρο.

Μετά τις κατηγορίες του Αμερικανού προέδρου ότι Γερμανία και Ιαπωνία εκμεταλλεύονται τις χαμηλές ισοτιμίες των νομισμάτων τους για να ευνοηθούν στις εμπορικές τους συναλλαγές εις βάρος των εταίρων τους, ο Ιάπωνας πρωθυπουργός Σίντζο Αμπε συντάσσεται με τη Γερμανίδα καγκελάριο σε μια προσπάθεια να δημιουργήσουν ένα παγκόσμιο μέτωπο κατά του προστατευτισμού. Μιλώντας στο ιαπωνικό Κοινοβούλιο ο Ιάπωνας πρωθυπουργός χαρακτήρισε «ανακριβή» την κατηγορία ότι η Ιαπωνία υποτιμά το νόμισμά της και δήλωσε πρόθυμος να εξηγήσει τη νομισματική πολιτική της χώρας του στον Τραμπ. Μάλλον θα έχει την ευκαιρία να το κάνει την επόμενη εβδομάδα στη συνάντησή του με τον νέο ένοικο του Λευκού Οίκου στην Ουάσιγκτον.

Την ίδια στιγμή η Αγκελα Μέρκελ αντέκρουε τις κατηγορίες που εξαπέλυσε εναντίον της Γερμανίας ο Πίτερ Ναβάρο όταν, μιλώντας στους Financial Times, χαρακτήρισε το εμπορικό πλεόνασμα της Γερμανίας ένδειξη «βαρύτατα υποτιμημένου» νομίσματος. «Προσπαθούμε να κινηθούμε στην παγκόσμια αγορά με ανταγωνιστικά προϊόντα και με θεμιτούς όρους εμπορίου με όλους τους άλλους», τόνισε η κ. Μέρκελ σε ομιλία της στη Στοκχόλμη. Μιλώντας και πάλι στην ίδια βρετανική εφημερίδα, ο κ. Ναβάρο τόνισε πως ανάμεσα στις προτεραιότητες της κυβέρνησης Τραμπ για το εμπόριο είναι ο επαναπατρισμός σημαντικού τμήματος της παγκοσμιοποιημένης αλυσίδας προσφοράς, στην οποία βασίζονται πολλές αμερικανικές πολυεθνικές εταιρείες. «Δεν είναι πλέον προς το συμφέρον της Αμερικής να διατηρεί τεράστια εργοστάσια στα οποία συναρμολογούνται προϊόντα θεωρούμενα αμερικανικά που, όμως, αποτελούνται από εισαγόμενα εξαρτήματα», τόνισε στους Financial Times.

Προσέθεσε ότι για να επιστρέψουν οι αντίστοιχες βιομηχανίες στις ΗΠΑ, η κυβέρνηση Τραμπ θα προχωρήσει σε μεταρρύθμιση της φορολογικής νομοθεσίας. Προτίθεται, ειδικότερα, να ακυρώσει νόμο, βάσει του οποίου εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημα των αμερικανικών επιχειρήσεων το κόστος των εισαγωγών τους και, παράλληλα, να καταργήσει τη φορολογία στις εξαγωγές για να τις ενθαρρύνει. Ο κ. Ναβάρο, που υπήρξε σύμβουλος του Ντόναλντ Τραμπ στην προεκλογική του εκστρατεία, είναι ο συγγραφέας βιβλίου με τίτλο «Θάνατος από την Κίνα», στο οποίο επικρίνει την πολιτική τόσο της Κίνας όσο και των ΗΠΑ στο διεθνές εμπόριο. Συγκαταλέγεται στην ομάδα των λεγόμενων «οικονομικών εθνικιστών» που επιρρίπτουν στην Κίνα και στην παγκοσμιοποίηση την ευθύνη για την απισχνανση του αμερικανικού μεταποιητικού κλάδου.

Εχει προηγηθεί την περασμένη εβδομάδα τηλεφωνική επικοινωνία της κ. Μέρκελ με τον Κινέζο πρωθυπουργό Λι Κεκιάνγκ, με τον οποίο συμφώνησαν να συσφίξουν τους μεταξύ τους εμπορικούς δεσμούς για να αντιμετωπίσουν τον προστατευτισμό του Τραμπ. Οπως σχολίασε χθες ο Μαρκ Λεονάρ, διευθυντής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Εξωτερικών Σχέσεων, «κυοφορείται διεθνής ρήξη, καθώς ο Τραμπ είναι πρόθυμος να εμπλακεί σε μείζονος κλίμακας γεωπολιτικές συγκρούσεις με την Κίνα αλλά και άλλες χώρες για να προωθήσει την ατζέντα του».

Σύμφωνα με τον ίδιο, «αν ο Τραμπ προκαλέσει παγκόσμια ύφεση και οδηγήσει στην απώλεια πολλών θέσεων εργασίας, θα καταγάγει πύρρειο νίκη». Οπως τονίζει το Bloomberg, διακυβεύονται οικονομικοί και εμπορικοί δεσμοί δεκαετιών, καθώς ο νέος πρόεδρος έχει δεσμευθεί να προτιμήσει τις διμερείς εμπορικές συμφωνίες. Ετσι, οι πολιτικές ηγεσίες των ενδιαφερόμενων χωρών επιχειρούν να χαράξουν τις δικές τους «κόκκινες γραμμές» και να προωθήσουν μια συμμαχία μεταξύ τους.

ΠΗΓΗ: Bloomberg

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ο Τραμπ και οι συν αυτώ θεωρούν ότι η Κίνα και η παγκοσμιοποίηση βλάπτουν το εμπόριο των ΗΠΑ.

Υψηλής προτεραιότητας επένδυση η ψυχαγωγία στη Σαουδική Αραβία

Από τα μεγάφωνα ακούγεται το τραγούδι του Τζάστιν Μπίμπερ «Let me love you!» και με αυτό οι θεατές μπαίνουν στην τεράστια αίθουσα. Θα παρακολουθήσουν ένα ποικίλο πρόγραμμα με Αμερικανούς μάγους, τραγουδιστές από διαγωνισμούς ταλέντων, τραγουδιστές της όπερας καθώς και νούμερα με μίμους. Οι θεατές ξεσπούν σε γέλια και δείχνουν να διασκεδάζουν. Η σκηνή μπορεί να φαίνεται συνηθισμένη. Με μια πιο προσεκτική ματιά εντούτοις, θα διαπιστώναμε ότι στο τέλος, για τις αναμνηστικές φωτογραφίες, επιτρεπόταν να παρευρίσκονται μόνον άνδρες και παιδιά, και ότι οι ταξιθέτριες, κάτω από τα χρωματιστά γιλέκα, ήταν καλυμμένες από την κορυφή έως τα νύχια με σκουρόχρωμα ρούχα. «Πρόκειται για εντελώς πρωτόγνωρη εμπειρία», λέει ο 20χρονος φοιτητής Μοχάμεντ αλ Μαουλά έξω από την αίθουσα στο κέντρο «Οικονομική Πόλη του Βασιλιά Αμπντουλάχ», στο Ριάντ της Σαουδικής Αραβίας.

Αυτή η εκδήλωση εντάσσεται στη θεραπεία-σοκ που εφαρμόζει η κυβέρνηση του υπερσυντηρητικού εμιράτου για να αναθερμάνει την οικονομία, προσφέροντάς της διεξόδους, πέραν του πετρελαίου. Παράλληλα θα περιορίσει την ασφυκτική παρουσία της θρησκευτικής αστυνομίας, θα αναγνωρίσει κάποιες ελευθερίες και θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας, ανοίγοντας τον δρόμο στην απασχόληση των γυναικών. Σημειωτέον ότι η εν λόγω αστυνομία, αν εντόπιζε ανύπαντρα ζευγάρια στον δρόμο, τα φυλάκιζε.

Συχνά, οι Σαουδάραβες για να δουν σινεμά ή να παρακολουθήσουν ένα σόου πήγαιναν στο Μπαχρέιν ή στο Ντουμπάι. Τώρα η ψυχαγωγία θα αποκτήσει επιχειρηματική υπόσταση. Ο 28χρονος Ανμάρ Φαταλντίν, που έχει την ιστοσελίδα Lammt για κρατήσεις εισιτηρίων σε κωμικά σόου ή εκδηλώσεις σε πανεπιστήμια, είναι πολύ χαρούμενος. «Ταξιδεύω εκτός εμιράτου για να ζήσω κανονικά», λέει. «Μπορώ να περπατήσω με τη γυναίκα μου ελεύθερα, χωρίς να καλύπτει το πρόσωπο και το σώμα της, μπορούμε να παρακολουθήσουμε μια συναυλία και να πάμε με τα παιδιά στην παραλία. Αυτά δεν θα συμβούν εδώ».

Οι δραστικές αλλαγές εντάσσονται στο «Οραμα 2030», που παρουσίασε την άνοιξη ο 31χρονος πρίγκιπας Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν, γιος του βασιλιά. Θα κατασκευαστούν 450 και πλέον χώροι για πολιτιστικές εκδηλώσεις και θα δημιουργηθούν έως και 100.000 θέσεις εργασίας, όπως αναφέρει ο επικεφαλής της νέας Γενικής Αρχής Ψυχαγωγίας του εμιράτου. Στόχος είναι να διπλασιαστούν οι δαπάνες των νοικοκυριών για ψυχαγωγία και διασκέδαση στο 6%, εν συγκρίσει με το 4% που δαπανούν οι Αμερικανοί. Ο όμιλος θεματικών πάρκων SeaWorld Parks&Entertainment ενδιαφέρεται να επενδύσει στο εμιράτο, όπως και η εταιρεία Six Flags, με 500 εκατ. δολάρια.

Προσεχώς θα κατασκευαστούν 450 και πλέον χώροι για πολιτιστικές εκδηλώσεις και θα δημιουργηθούν έως και 100.000 θέσεις εργασίας.

Αξίζει, τέλος, να σημειωθεί ότι το σόου στην «Οικονομική Πόλη του Βασιλιά Αμπντουλάχ», μια περίκλειστη κοινότητα 160 χιλιόμετρα από την Τζέντα, πειραματίστηκε με νέα ήθη. Οι γυναίκες παρακολουθούσαν το σόου μαζί με τους άνδρες, φορούσαν κραγιόν και έβγαζαν selfies.

BLOOMBERG

Καταργεί τον Ιούνιο τα τέλη περιαγωγής η Ε.Ε.

Συμφωνία για τα ανώτατα όρια χρεώσεων από τους παρόχους κινητής τηλεφωνίας

Σε κατάργηση των τελών περιαγωγής προχωρούν σταδιακά τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε., ολοκληρώνοντας μια διαδικασία δεκαετών διαβουλεύσεων για τη μείωση των τελών περιαγωγής όσων ταξιδεύουν σε χώρες του εξωτερικού. Οι εκπρόσωποι της Ε.Ε. κατέληξαν σε συμφωνία για τα ανώτατα όρια χρεώσεων από τους τηλεπικοινωνιακούς παρόχους, όταν οι πελάτες τους χρησιμοποιούν τα κινητά τους τηλέφωνα στο εξωτερικό. Ειδικότερα, οι χρεώσεις για την πραγματοποίηση κλήσεων θα μειωθούν στα 3,2 λεπτά του ευρώ ανά λεπτό από 5 λεπτά του ευρώ που είχε συμφωνηθεί τον Απρίλιο του 2016, ενώ οι χρεώσεις για την αποστολή μηνυμάτων θα μειωθούν στο 1 λεπτό του ευρώ από 2 λεπτά του ευρώ. Επίσης, εγκρίθηκε και η σταδιακή μείωση των τελών χονδρικής για τα δεδομένα σε διάστημα πέντε ετών, με αποτέλεσμα η τιμή τους να ανέλθει στα 7,7 ευρώ ανά GB τον Ιούνιο του 2017, ενώ τον Ιανουάριο του 2022 η τιμή τους θα μειωθεί στα 2,5 ευρώ ανά GB. Σύμφωνα με το δελτίο Τύπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, «αν οι καταναλωτές υπερβούν τα όρια του συμβολαίου τους κατά την περιαγωγή, τυχόν επιπλέον χρεώσεις δεν θα είναι υψηλότερες από τα ανώτατα όρια περιαγωγής που συμφωνήθηκαν σήμερα».

Η Κομισιόν θα επανεξετάζει τα ανώτατα όρια περιαγωγής κάθε δύο χρόνια και θα προτείνει, αν χρειάζεται, καινούργια. Αναμένεται η επίσημη έγκριση της συμφωνίας από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, προκειμένου τα προαναφερθέντα όρια χρεώσεων τελών περιαγωγής να εφαρμοστούν από τις 15 Ιουνίου 2017, όπως προβλέπεται και από τη νομοθεσία της ενιαίας αγοράς τηλεπικοινωνιών (TSM). Σύμφωνα με τον αντιπρόεδρο για τα θέματα ψηφιακής ενιαίας αγοράς Αντρους Ανσιπ, «αυτό ήταν το τελευταίο κομμάτι του παζλ. Από τις 15 Ιουνίου οι Ευρωπαίοι θα μπορούν να ταξιδεύουν στην Ε.Ε. χωρίς επιπλέον χρεώσεις. Σήμερα κάνουμε πραγματικότητα την υπόσχεσή μας». Επιπλέον, η ευρωβουλευτής της Ε.Ε. Μιαπέτα Κουμπούλα-Νάτρι, βασική διαπραγματευτής για τον καθορισμό των ανώτατων ορίων περιαγωγής, χαιρέτισε τη συμφωνία γράφοντας στο twitter «Αντίο περιαγωγή». Υστερα από πολυετείς προσπάθειες, ο αγώνας για την περιστολή των τελών περιαγωγής απέδωσε, σε μια περίοδο όπου το Brexit και η άνοδος των ευρωσκεπτικιστικών κινημάτων ωθούν τις Βρυξέλλες να δώσουν προτεραιότητα στις ανάγκες των πολιτών της Ε.Ε.

Οι χρεώσεις για την πραγματοποίηση κλήσεων θα μειωθούν στα 3,2 λεπτά του ευρώ ανά λεπτό από 5 λεπτά του ευρώ που είχε συμφωνηθεί τον Απρίλιο του 2016.

Η Κομισιόν θα επανεξετάζει τα ανώτατα όρια περιαγωγής κάθε δύο χρόνια και θα προτείνει νέα.

Αυξάνεται η ζήτηση για εξειδικευμένο προσωπικό

Το 83% των εργοδοτών σκοπεύει να διατηρήσει ή να αυξήσει το δυναμικό του τα επόμενα δύο χρόνια, σύμφωνα με μελέτη της ManpowerGroup, που δημοσιεύθηκε στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ στο Νταβός της Ελβετίας και παρουσιάζει τα ευρήματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε για 18.000 εργοδότες σε 43 χώρες από όλους τους κλάδους. Σύμφωνα με τη μελέτη:

• 1 στους 5 εργοδότες (19%) αναμένει ότι οι ανατρεπτικές τεχνολογικές εξελίξεις θα οδηγήσουν σε αύξηση των θέσεων εργασίας, όσο οι θέσεις αυτές θα προσαρμόζονται στις μελλοντικές ανάγκες της εργασίας.

• 6 στους 10 εργοδότες (64%) προσδοκούν ότι θα διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας, εφόσον οι εργαζόμενοι διαθέτουν τις κατάλληλες δεξιότητες και είναι προετοιμασμένοι να μάθουν νέες, να τις αξιοποιούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην καθημερινότητά τους, αλλά και να τις προσαρμόζουν.

Οι νέες τεχνολογίες σταδιακά θα απαιτούν εξειδικευμένες δεξιότητες για τους ανθρώπους και τις επιχειρήσεις. Στην ανάγκη για πρόβλεψη των μελλοντικών εξελίξεων καταγράφονται διάφορες θέσεις: θα δημιουργηθούν περισσότερες θέσεις εργασίας, διαφορετικές θέσεις εργασίας, λιγότερες θέσεις απασχόλησης, ακόμα και ότι δεν θα υπάρξει καμία νέα θέση εργασίας.

Ελάχιστες είναι οι περιπτώσεις που αναφέρουν ότι οι εργαζόμενοι θα χρειαστούν νέες δεξιότητες, τις οποίες θα χρησιμοποιούν πιο συχνά για να παραμείνουν ενεργοί επαγγελματικά σε νέες θέσεις εργασίας που ίσως να μην είχαμε σκεφτεί ότι θα διαμορφώνονταν.

Επίσης, σύμφωνα με την ίδια έρευνα, οι εργοδότες στην Ιταλία, στη Γουατεμάλα και στο Περού είναι πιο αισιόδοξοι σχετικά με την επίδραση της αυτοματοποίησης στην εργασία. Παραπάνω από το ένα τέταρτο των εργοδοτών στην Ινδία αναμένουν μείωση στο ανθρώπινο δυναμικό. Ακολουθούν η Βουλγαρία, η Σλοβακία και η Σλοβενία.

Επιπλέον, οι εργαζόμενοι στον κλάδο του IT και στην εξυπηρέτηση πελατών εμφανίζονται αισιόδοξοι.Αυτοί οι εργοδότες αναμένουν σημαντικές αυξήσεις στο ποσοστό του ανθρώπινου δυναμικού τους.Ραγδαία αύξηση στη ζήτηση καταγράφεται σε αρκετούς κλάδους και γεωγραφικές περιοχές για τους αναλυτές δεδομένων, για τη διαχείριση των Big Data.

Τέλος, στον κλάδο της Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού (HR) αναμένεται αύξηση σε βραχυπρόθεσμο επίπεδο, καθώς οι επιχειρήσεις κατευθύνονται προς αυτή την περίοδο των αλλαγών.

Οι νέες τεχνολογίες σταδιακά θα απαιτούν εξειδικευμένες δεξιότητες για τους ανθρώπους και τις επιχειρήσεις.

OIK_11-ΔΙΕΘΝΗ_Master_cy 03/02/17 19:10 Page 11

Ζημίες 1,9 δισ. για Deutsche Bank

Λόγω προστίμων μειώθηκε η κεφαλαιακή της επάρκεια - 7% υποχώρησε η μετοχή της

Αντιμέτωπη με νέες δυσάρεστες εξελίξεις για το ενεργητικό της βρίσκεται η Deutsche Bank, καθώς λόγω των υψηλών νομικών δαπανών και των οικονομικών αντιξοοτήτων, η τράπεζα εμφάνισε ζημίες 1,9 δισ. ευρώ το τέταρτο τρίμηνο του 2016, εξετάζοντας εναλλακτικές επιλογές για την ενίσχυση της κεφαλαιακής της επάρκειας. Η μετοχή της έφθασε χθες να υποχωρεί στο Χρηματιστήριο της Φρανκφούρτης μέχρι και 7%. Σε συνέντευξή του στην τηλεόραση του Bloomberg, ο επικεφαλής των οικονομικών υπηρεσιών της Deutsche Bank Μάρκους Σενκ επισήμανε ότι η τράπεζα εξετάζει το ενδεχόμενο να προχωρήσει σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, ενώ ο CEO της Τζον Κράιαν είχε δηλώσει ότι το ενδεχόμενο πώλησης των μετοχών δεν θα επιλύσει το πρόβλημα της ανεπάρκειας κεφαλαίων. Πάντως, οικονομικοί αναλυτές θεωρούν ότι ενδεχομένως η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου είναι μονόδρομος.

Η Citigroup εκτιμά ότι υπάρχει ο κίνδυνος να υπάρξουν επιπλέον δικαστικά έξοδα, με αποτέλεσμα η έκδοση νέων μετοχών να κρίνεται αναπόφευκτη.

Οι αναλυτές είχαν προβλέψει ζημίες για την DB 1,32 δισ. ευρώ, δεδομένης της εμπλοκής της σε σωρεία δικαστικών διαμαχών, με αποκορύφωμα το πρόστιμο 6,8 δισ. ευρώ που της επιβλήθηκε από το υπουργείο Δικαιοσύνης των ΗΠΑ για παραπλανητική πώληση τοξικών ενυπόθηκων δανείων πριν από την κρίση του 2008.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε και το πρόσφατο πρόστιμο 581 εκατ. ευρώ που πλήρωσε στις βρετανικές και αμερικανικές αρχές για ξέπλυμα «μαύρου χρήματος». Τα έσοδα που προήλθαν από τη διαπραγμάτευση ομολόγων αυξήθηκαν κατά 11% στα 1,38 δισ. ευρώ, παρότι αναλυτές που συμμετείχαν σε έρευνα του Bloomberg προέβλεπαν έσοδα 1,68 δισ. ευρώ. Επίσης, τα έσοδα από τη διαπραγμάτευση των μετοχών της μειώθηκαν 23%, στα 428 εκατ. ευρώ.

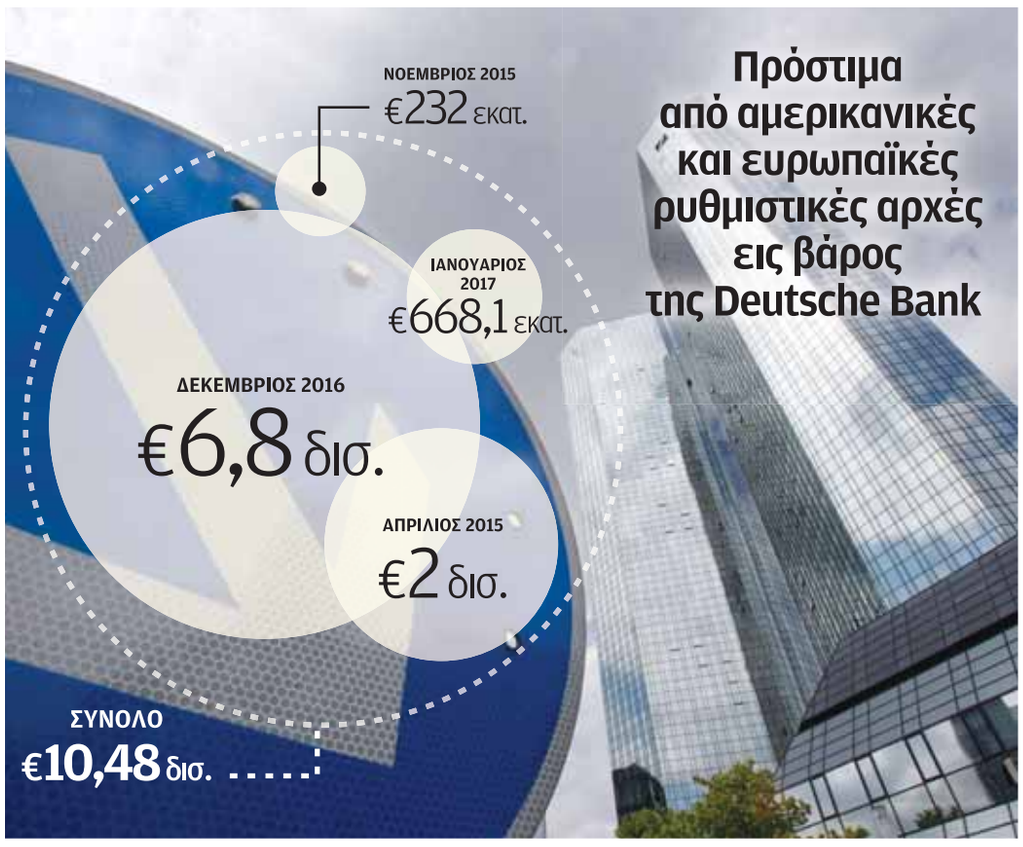

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Deutsche Bank προχώρησε το τελευταίο τρίμηνο του 2016 σε προβλέψεις 1,59 δισ.

Σύμφωνα με τον κ. Σενκ: «Το τέταρτο τρίμηνο του 2016 ήταν για εμάς το πιο δύσκολο τρίμηνο των τελευταίων δέκα χρόνων, εξαιτίας του θορύβου που προκάλεσε η τράπεζα. Αυτό επηρέασε τις επιδόσεις της τράπεζας και κυρίως τις επιχειρηματικές της κινήσεις».

Σε γενικές γραμμές, ενόψει των δικαστικών της εκκρεμοτήτων, η τράπεζα προχώρησε το τελευταίο τρίμηνο του 2016 σε προβλέψεις 1,59 δισ. ευρώ, εν αντιθέσει με τους αναλυτές της έρευνας του Bloomberg, που τοποθέτησαν κατά μέσον όρο τις προβλέψεις της τράπεζας στο 1,28 δισ. ευρώ. Οπως ανακοίνωσε η τράπεζα, «παρότι το 2015 και το 2016 αποτελούσαν έτη με μεγάλα δικαστικά έξοδα, φέτος θα προσπαθήσουμε να επιλύσουμε όλα τα νομικά θέματα που έχουν ανακύψει».

Μάλιστα, ο CEO της τράπεζας επισήμανε, σε συνέντευξη Τύπου, λίγο μετά την ανακοίνωση των ζημιών της τράπεζας, ότι στόχος του είναι να επιστρέψει η τράπεζα το 2017 στην κερδοφορία, μειώνοντας τα έξοδα από τις δικαστικές διαμάχες στις οποίες έχει εμπλακεί τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο επισήμανε ότι ακόμα η τράπεζα δεν είναι έτοιμη, άλλα έχει σημειώσει πρόοδο. Ο δείκτης ιδίων βασικών κεφαλαίων της Deutsche Bank (CET1), που εν ολίγοις υπολογίζει την κεφαλαιακή επάρκεια της τράπεζας, αυξήθηκε στο 11,9% στα τέλη Δεκεμβρίου από 11,1% τρεις μήνες νωρίτερα, καθώς προχώρησε στον περιορισμό εκείνων των περιουσιακών στοιχείων που κρίνονται επικίνδυνα. Σημειώνεται ότι οι αναλυτές που συμμετείχαν στην έρευνα του Bloomberg είχαν προβλέψει ότι ο εν λόγω δείκτης θα διαμορφωθεί στο 11,3%.

Στην προσπάθειά της να καθορίσει τα επόμενα βήματά της για την ενίσχυση της κερδοφορίας της, η τράπεζα επιθυμεί να αυξήσει έως τα τέλη του 2018 τον δείκτη (CET 1) στο 12,5%.

Επίσης, έχοντας στόχο να αντιμετωπίσει τις υπέρογκες δικαστικές δαπάνες, ανακοίνωσε τον Ιανουάριο ότι θα περικόψει τα bonus που λαμβάνουν υψηλόβαθμα στελέχη και θα μειώσει τα πακέτα αποζημίωσης των ανώτερων υπαλλήλων. Με έναν μέσο ισολογισμό 3,6 τρισ. ευρώ, η τράπεζα θεωρείται από το ΔΝΤ η πιο «επικίνδυνη» τράπεζα του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Εκροές 12,2 δισ. από την Aberdeen

Η εκλογή του νέου προέδρου των ΗΠΑ οδήγησε σε μαζική φυγή κεφαλαίων από τις αναδυόμενες αγορές και στον επαναπατρισμό μεγάλου μέρους τους στην αμερικανική αγορά, βρετανικές επενδυτικές εταιρείες καταγράφουν σημαντικές εκροές, κάνοντας τον πρώτο απολογισμό του «τυφώνα Τραμπ». Στους πρώτους τρεις μήνες από την εκλογή Τραμπ, η επενδυτική Aberdeen Asset Management της Σκωτίας κατέγραψε καθαρές εκροές 10,5 δισ. στερλινών, ποσό αντίστοιχο των 12,2 δισ. ευρώ. Σε αυτό το χρονικό διάστημα μια βρετανική επενδυτική και ένα κρατικό επενδυτικό ταμείο κατέγραψαν εκροές 4,2 δισ. στερλινών, ποσό αντίστοιχο των 4,87 δισ. ευρώ. Συνολικά, τα περιουσιακά στοιχεία που διαχειρίζεται ο κλάδος μειώθηκαν σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο κατά 3%.

«Αν ήταν άλλο το αποτέλεσμα των αμερικανικών εκλογών, θα είχαμε δει εισροές από 2,5 έως 3,5 δισ. ευρώ», δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος της Aberdeen Asset Management, Μάρτιν Γκίλμπερτ, ο οποίος εκτιμά πως «το κλίμα βελτιώνεται, αλλά ο κόσμος περιμένει να δει τις επιπτώσεις όσων θα κάνει ο Τραμπ». Η μετοχή της Aberdeen υποχώρησε χθες κατά 5,3% στην αγορά του Λονδίνου, καταγράφοντας τα χαμηλότερα επίπεδά της από τις 27 Ιουνίου. Η εταιρεία προεξοφλεί, άλλωστε, πως θα αντιμετωπίσει νέα μαζική φυγή κεφαλαίων στη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του έτους και υπολογίζει πως 2,8 δισ. ευρώ θα εγκαταλείψουν τα επενδυτικά προϊόντα με χαμηλό περιθώριο κέρδους. Στα τέλη του περασμένου έτους διαπίστωσε πως είχαν αρχίσει να μειώνονται οι συνεχείς εκροές και να γίνεται θετικότερη η στάση των επενδυτών προς τις αναδυόμενες αγορές. Η Aberdeen υπογραμμίζει, πάντως, πως η εκλογή Τραμπ έχει εμπνεύσει ανησυχία για το ενδεχόμενο να προωθήσει πολιτικές που θα οδηγήσουν σε επιτάχυνση του πληθωρισμού στις ΗΠΑ, κάτι που όμως συνεπάγεται την εσπευσμένη αύξηση των επιτοκίων του δολαρίου. «Ο Τραμπ είναι φιλικός προς τον επιχειρηματικό κόσμο ή μάλλον θεωρείται φιλικός προς τον επιχειρηματικό κόσμο», επισημαίνει ο κ. Γκίλμπερτ, ο οποίος προβλέπει ότι θα βελτιωθεί το οικονομικό κλίμα σε όλη την επικράτεια των ΗΠΑ.

Η Λευκή Βίβλος του Λονδίνου για το Brexit και οι κόκκινες γραμμές των «27» της Ε.Ε.

Πρόσβαση στην ενιαία αγορά και μεταβατική περίοδο έως το 2019 θέλει η Βρετανία

Τους στόχους της κυβέρνησης για τη μελλοντική σχέση της Βρετανίας με την Ευρωπαϊκή Ενωση παρουσίασε σε Λευκή Βίβλο η κυβέρνηση της κ. Μέι. Κεντρικό επιχείρημα του Λονδίνου στις δύσκολες διαπραγματεύσεις που αναμένεται να αρχίσουν τον Απρίλιο είναι πως το Σίτι είναι τόσο σημαντικό για την Ε.Ε., ώστε θα είναι προς το «αμοιβαίο συμφέρον» η επιτευξη της κατά το δυνατόν ευρύτερης συμφωνίας ελευθέρου εμπορίου. Ωστόσο ολοένα και περισσότερες τράπεζες και επιχειρήσεις ανακοινώνουν σχέδια φυγής από το Λονδίνο, καθώς γίνεται σαφές πως οι διαπραγματεύσεις θα είναι πολύ δύσκολες.

Σε ένα κείμενο 77 σελίδων το Λονδίνο παρουσίασε τους βασικούς του στόχους και τις προτεραιότητες κατά τις επίσημες διαπραγματεύσεις με την Ε.Ε., πολλοί εκ των οποίων φαντάζουν υπερβολικά αισιόδοξοι.

Συμφωνία ελευθέρου εμπορίου

Το Λονδίνο υποστηρίζει ότι πρέπει να διατηρηθούν ορισμένα στοιχεία από την ισχύουσα συμφωνία για πρόσβαση στην ευρωπαϊκή κοινή αγορά. «Μια τέτοια διευθέτηση θα τεθεί σε πλήρως αμοιβαία βάση και θα είναι προς το αμοιβαίο συμφέρον». Ωστόσο, η φυγή πολλών τραπεζών από το Σίτι και η επιθυμία των «27» να τηρήσουν αρραγές μέτωπο έναντι του Λονδίνου σε θέματα όπως η ελεύθερη μετακίνηση προσώπων καθιστούν πολύ δύσκολη την επίτευξη του στόχου, όπως τον οραματίζεται η κ. Μέι.

Μεταβατική περίοδος

Η βρετανική κυβέρνηση δηλώνει ότι θέλει να έχει επιτευχθεί συμφωνία για τη μελλοντική εταιρική σχέση μέχρι τα μέσα του 2019 (στόχος που, σύμφωνα με την πλειοψηφία των διπλωματών, είναι ουτοπικός). Οι τομείς που θα καλύπτει η μεταβατική συμφωνία περιλαμβάνουν έλεγχο της μετανάστευσης, τελωνειακή συμφωνία, συνεργασία σε θέματα δικαιοσύνης αλλά και το μελλοντικό νομικό και κανονιστικό πλαίσιο για επιχειρήσεις.

Το περιεχόμενο της Λευκής Βίβλου βασίζεται στις 12 προτεραιότητες που είχε εκθέσει η Τερέζα Μέι στην προ δύο εβδομάδων ομιλία της, κατά την οποία είχε ανακοινώσει την πρόθεση εξόδου από την ενιαία αγορά και από την τελωνειακή ένωση.

Το Λονδίνο παρουσίασε τους βασικούς του στόχους κατά τις διαπραγματεύσεις με την Ε.Ε., πολλοί εκ των οποίων φαντάζουν υπερβολικά αισιόδοξοι.

Κοινοτικό κεκτημένο

Προκειμένου να υπάρξει νομική κάλυψη κατά τη μεταβατική περίοδο, η βρετανική κυβέρνηση σκοπεύει να εισαγάγει νομοσχέδιο με το οποίο θα μετατρέπει το κοινοτικό κεκτημένο, δηλαδή την ισχύουσα ευρωπαϊκή νομοθεσία, σε εσωτερικό δίκαιο. Οπου χρειαστεί το Λονδίνο θα παρουσιάσει νέους νόμους «για παράδειγμα, όσον αφορά τη μετανάστευση και τους τελωνειακούς δασμούς».

Μετανάστευση

Πρόκειται για ακανθώδες ζήτημα και μία από τις βασικές αιτίες για την επικράτηση του Brexit στο δημοψήφισμα του περασμένου Ιουνίου, όπου μέχρι σήμερα η κ. Μέι δηλώνει ότι θέλει να διατηρεί τον απόλυτο έλεγχο. Επί του θέματος η Λευκή Βίβλος περιλαμβάνει γενικότητες, με σημαντικότερο στοιχείο την πρόθεση του Λονδίνου να υπάρξει «σταδιακή περίοδος εφαρμογής... ώστε επιχειρήσεις και άτομα να έχουν επαρκή χρόνο για να προγραμματίσουν και να προετοιμαστούν για τις νέες συμφωνίες».

Νέα τελωνειακή συμφωνία

Το Λονδίνο δηλώνει την πρόθεσή του να υπάρξουν οι λιγότερες δυνατές τριβές, ενώ παραδέχθηκε πρώτη φορά πως δεν θα είναι μέλος της ευρωπαϊκής τελωνειακής ένωσης.

Ευρωπαϊκός προϋπολογισμός

«Καθώς δεν θα είμαστε πλέον μέλη της κοινής αγοράς, δεν θα είμαστε υποχρεωμένοι να καταβάλλουμε τεράστια συνεισφορά στον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό», αναφέρεται στη Λευκή Βίβλο. Ωστόσο είναι γνωστή η πρόθεση των Βρυξελλών να απαιτήσει από το Λονδίνο την καταβολή 40 δισ. ευρώ με 60 δισ. ευρώ πριν από την έξοδό του, ώστε να καλύψει τα κενά που αφήνει η αποχώρησή του στον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό της περιόδου 2014 - 2020.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗΣ

Ξεκίνησε μετακόμιση τραπεζών από το Σίτι

Τα σχέδια μεταφοράς των δραστηριοτήτων σε άλλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες ανακοινώνουν ολοένα και περισσότερες εταιρείες και τράπεζες, με τη Royal Bank of Scotland (RBS), η οποία εξακολουθεί να βρίσκεται υπό την κηδεμονία του βρετανικού κράτους, να αποκαλύπτει ότι θα επιλέξει το Δουβλίνο ως τη νέα βάση της στην Ε.Ε. Μια ημέρα πριν από την παρουσίαση της Λευκής Βίβλου για το Brexit, η RBS ανήγγειλε ότι θα επηρεαστούν μερικές δεκάδες θέσεις εργασίας. Η Barclays και η Lloyds Banking Group σκοπεύουν να μεταφέρουν θέσεις εργασίας στο Δουβλίνο και στη Φρανκφούρτη, αντίστοιχα. Οι ξένες τράπεζες του Λονδίνου θα μετακινήσουν προσωπικό χιλιάδων ατόμων στην υπόλοιπη Ευρώπη. Τη μέρα που παρουσιάστηκε η Λευκή Βίβλος, η Ενωση Βιομηχάνων Βρετανίας δήλωσε ικανοποιημένη επειδή η κυβέρνηση άνοιξε επιτέλους τα χαρτιά σχετικά με το τι προτίθεται να κάνει.

Γεγονός είναι ότι οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί δεν καθυστέρησαν να προγραμματίσουν την «επόμενη ημέρα» από τότε που κατέστη σαφές πως η Βρετανία δεν θα διστάσει να καταλήξει σε ένα «σκληρό» Brexit. Δεν ανέμεναν τη Λευκή Βίβλο της κυβέρνησης Μέι. Απώτερος στόχος των τραπεζών και των επενδυτικών εταιρειών είναι να διατηρήσουν ελεύθερη πρόσβαση στις αγορές κεφαλαίου της Ε.Ε. και να έχουν τα χρονικά περιθώρια για να πραγματοποιήσουν τη μετάβαση από το Σίτι του Λονδίνου. Δύο από τις μεγαλύτερες τράπεζες της Ευρώπης –η UBS και η HSBC– δρομολογούν τη μεταφορά χιλιάδων θέσεων εργασίας. Ο πρόεδρος της UBS Αξελ Βέμπερ δήλωσε τον Ιανουάριο πως από το Brexit θα επηρεαστούν 1.000 από τις 5.000 θέσεις εργασίας που διατηρεί ο ελβετικός τραπεζικός όμιλος στο Σίτι.

Ο διευθύνων σύμβουλος της HSBC Στιούαρτ Γκάλιβερ μίλησε για τη μετακίνηση του ενός πέμπτου από το προσωπικό του ομίλου στο Παρίσι. Σύμφωνα με πληροφορίες της Handelsblatt, η Goldman Sachs σχεδιάζει τη μείωση του εργατικού δυναμικού στο Λονδίνο και τη μετακίνηση στελεχών στην ηπειρωτική Ευρώπη και τη Νέα Υόρκη. Στο Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, ο κ. Γκάλιβερ της HSBC περιέγραψε μια διαδικασία που μπορεί να διαρκέσει περίπου δύο χρόνια. Ανάλογες κινήσεις αναμένεται να ανακοινωθούν και από άλλες εταιρείες που έχουν σήμερα έντονη παρουσία στη βρετανική οικονομία. Εκτός των χρηματοοικονομικών κέντρων του Παρισιού ή της Φρανκφούρτης, θα εξετασθούν και άλλες εναλλακτικές τοποθεσίες.

OIK_12-REAL ESTATE_Master_cy 03/02/17 19:11 Page 12

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Real Estate
ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2017

Εμπορικά ακίνητα περιφερειακών αγορών Ευρώπης στόχος επενδυτών

Εκτίναξη επενδύσεων σε Ιταλία, Ιρλανδία, Πολωνία το 2017 – Πτώση σε Βρετανία, Γερμανία

Συνολικά 33,3 δισ. ευρώ επενδύθηκαν κατά το εννεάμηνο του 2016 για την απόκτηση εμπορικών ακινήτων (καταστήματα και εμπορικά κέντρα) στην Ευρώπη και συγκεκριμένα σε 15 χώρες που καλύπτονται από την εταιρεία παροχής υπηρεσιών ακινήτων Savills.

Σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία, το ύψος των επενδύσεων κατέγραψε πτώση της τάξεως του 28% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους, όταν πάντως είχε βρεθεί σε ιστορικά υψηλό επίπεδο. Οπως προκύπτει ωστόσο, με εξαίρεση τη σημαντική πτώση του όγκου των συναλλαγών στις δύο μεγαλύτερες ευρωπαϊκές αγορές, τη βρετανική, όπου η πτώση άγγιξε το 18%, και εκείνη της Γερμανίας, όπου η κάμψη διαμορφώθηκε σε 46%, μια σειρά από λιγότερο σημαντικές αγορές σημείωσαν εντυπωσιακά αποτελέσματα.

Ειδικότερα, στην Ιταλία οι επενδύσεις για εμπορικά ακίνητα εκτινάχθηκαν κατά 119% σε 1,8 δισ. ευρώ. Επίσης, στην Ιρλανδία η αύξηση άγγιξε το 223% σε 1,46 δισ. ευρώ, ενώ στην Πολωνία εισέρρευσε 1,4 δισ. ευρώ, 126% περισσότερα από το εννεάμηνο του 2015. Πρόκειται για ξεκάθαρη στροφή των επενδυτών σε περιφερειακές αγορές, προς αναζήτηση υψηλότερων αποδόσεων. Αλλωστε, ήδη σε πόλεις όπως το Μιλάνο, το Λονδίνο, η Κοπεγχάγη, το Παρίσι, αλλά και στην Γερμανία, οι αποδόσεις κινούνται σε νέα ιστορικά χαμηλά επίπεδα, δείγμα της ανόδου των αξιών τα τελευταία χρόνια.

Σε πόλεις όπως το Μιλάνο, το Λονδίνο, η Κοπεγχάγη (φωτ.), το Παρίσι, καθώς και στη Γερμανία, οι αποδόσεις κινούνται σε νέα ιστορικά χαμηλά επίπεδα, δείγμα της ανόδου των αξιών τα τελευταία χρόνια.

Ελλειψη ακινήτων

Σύμφωνα με την επικεφαλής αναλύτρια για την Ευρώπη, για λογαριασμό της Savills, η πτώση των συναλλαγών κατά το 2016 δεν οφείλεται στη μείωση της ζήτησης, αλλά στην έλλειψη διαθέσιμου αποθέματος ακινήτων προς πώληση, κυρίως δε χαρτοφυλακίων από εμπορικά καταστήματα ή κέντρα τα οποία ήταν περιζήτητα και το 2015, συμβάλλοντας στην επίτευξη επενδύσεων-ρεκόρ. Αλλη μία τάση που καταγράφει η Savills στην έρευνά της είναι ο όλο και εμφανέστερος διαχωρισμός της αγοράς εμπορικών ακινήτων, μεταξύ των καλύτερων και των λιγότερο προνομιακών τοποθεσιών. Για παράδειγμα, σε πόλεις όπου αναπτύσσονται διεθνείς αλυσίδες, η ζήτηση για τα καλύτερα ακίνητα αντανακλάται και στην άνοδο των ενοικίων. Ειδικότερα, στις Βρυξέλλες τα ενοίκια των εμπορικών καταστημάτων στις εμπορικότερες οδούς έχουν αυξηθεί κατά 8%, στην Κοπεγχάγη κατά 5% (και κατά 11% στα εμπορικά κέντρα).

Αντιστοιχα, η ανοδική πορεία των ενοικίων καταγράφεται και σε δευτερεύουσες πόλεις, όπου οι τιμές δεν έχουν ακόμα ανακάμψει από την πρόσφατη κρίση, όπως για παράδειγμα στο Δουβλίνο, όπου η αύξηση αγγίζει το 3%.

Προβλέψεις για το 2017

Οσον αφορά το 2017, οι αναλυτές της Savills προβλέπουν περαιτέρω συμπίεση των αποδόσεων, ιδίως στα περιζήτητα εμπορικά σημεία, ενώ κάνουν λόγο για σημαντική άνοδο της επενδυτικής δραστηριότητας, καθώς αρκετοί ιδιοκτήτες εμφανίζονται φέτος πρόθυμοι να εξέλθουν της αγοράς, εκμεταλλευόμενοι την υψηλή ζήτηση.

Στο Μπρούκλιν στρέφονται οι αγοραστές

Σε άλλες συνοικίες της Νέας Υόρκης στρέφονται οι ενδιαφερόμενοι αγοραστές κατοικιών, οι οποίοι θεωρούν ότι οι τιμές στο Μανχάταν παραμένουν σε μη ρεαλιστικό επίπεδο.

Ετσι, περιοχές όπως το Μπρούκλιν κυρίως, και δευτερευόντως το Κουίνς, έχουν εξελιχθεί σε «υποδοχείς» της ζήτησης αυτής, η οποία ενώ αρχικά αφορούσε το Μανχάταν, εντέλει κατευθύνεται σε άλλα σημεία της πόλης. Σύμφωνα με σχετικά στοιχεία της εκτιμητικής εταιρείας Miller Samuel και του μεσιτικού γραφείου Douglas Elliman Real Estate, κατά τη διάρκεια του τέταρτου τριμήνου πωλήθηκαν συνολικά 2.582 διαμερίσματα στο Μπρούκλιν, μια αύξηση της τάξεως του 22%. Αντίστοιχα, η μέση τιμή πώλησης διαμορφώθηκε στο ποσό-ρεκόρ των 750.000 δολαρίων (701.000 ευρώ), καταγράφοντας ετήσια αύξηση της τάξεως του 15%. Ενδεικτικό της μεγάλης ζήτησης είναι και το ότι τα διαθέσιμα προς πώληση διαμερίσματα στο Μπρούκλιν στο τέλος Δεκεμβρίου δεν ξεπέρασαν τα 2.232, καταγράφοντας πτώση της τάξεως του 31% σε ετήσια βάση, αποτελώντας παράλληλα τον μικρότερο αριθμό που καταγράφεται από το 2008, όταν ξεκίνησε η συλλογή των σχετικών στοιχείων από τις δύο εταιρείες. Σύμφωνα με τους αναλυτές, η υψηλή ζήτηση που καταγράφεται για την αγορά του Μπρούκλιν οφείλεται στο γεγονός ότι η αγορά του Μανχάταν παρουσιάζει υπερπροσφορά ακινήτων, με αποτέλεσμα οι αγοραστές να στρέφονται με ευκολία σε άλλες εναλλακτικές, ιδίως από τη στιγμή που κρίνουν ότι οι ζητούμενες τιμές είναι υπερβολικές.

Είναι χαρακτηριστικό ότι οι μέσες τιμές πώλησης κατοικιών στο Μανχάταν υποχώρησαν κατά 8,7% κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2016, παραμένοντας όμως στο υψηλό επίπεδο του 1,05 εκατ. δολαρίων (980.000 ευρώ). Μάλιστα, σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία των Miller Samuel και Douglas Elliman Real Estate, η εν λόγω πτώση ήταν η πρώτη που καταγράφεται από τις αρχές του 2015 και η μεγαλύτερη από το τρίτο τρίμηνο του 2012, όταν η πτώση είχε διαμορφωθεί σε 8,1%.

ΑΝΑΛΥΣΗ *Του* **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

White Elephants

Ο όρος «white elephant» ή «λευκός ελέφαντας» πηγάζει από την αρχαιότητα στη νοτιοανατολική Ασία, εκεί όπου σήμερα εκτείνονται η Ταϊλάνδη, η Καμποτία, το Λάος και το Μιανμάρ. Εκεί – ακόμη και σήμερα – πιστεύεται πως όταν ένας μονάρχης είχε στην κατοχή του ένα λευκό ελέφαντα, ήταν σημάδι πως κυβέρνησε δίκαια και πως το βασίλειο του ήταν δυνατό και ευλογημένο με ευμάρεια και ειρήνη. Η αιτία αυτής της πίστης βρίσκει τις ρίζες της στη γέννηση του Βούδα, που σύμφωνα με την παράδοση η μητέρα του ονειρεύτηκε ένα λευκό ελέφαντα να της δίνει ένα λουλούδι λωτού – σημάδι σοφίας και αγνότητας – την παραμονή της γέννησης του παιδιού της…

Επειδή, λοιπόν, οι λευκοί ελέφαντες θεωρούνταν ιερά ζώα, ήταν προστατευόμενα και διάφοροι νόμοι απαγόρευαν τη χρησιμοποίηση τους σε οποιονδήποτε είδος εργασίας. Έτσι, αν λάμβανες δώρο έναν λευκό ελέφαντα από μονάρχη θεωρείτο ταυτόχρονα ευλογία αλλά και κατάρα. Ευλογία επειδή το ζώο ήταν ιερό και έδειχνε την εύνοια του μονάρχη απέναντί σου, και κατάρα επειδή είχες πλέον ένα ακριβό σε συντήρηση ζώο το οποίο δεν μπορούσες ούτε να ξεφορτωθείς αλλά ούτε να χρησιμοποιήσεις στις εργασίες σου.

Παράγωγα αυτής της έννοιας χρησιμοποιούνται από τον δυτικό κόσμο εδώ και κάτι αιώνες. Όταν δηλαδή είσαι αντιμέτωπος με την ιδιοκτησία ενός αντικειμένου το οποίο πολύ δύσκολα μπορείς να αποξενώσεις και που συνάμα σου κοστίζει πολλά για να συντηρείς, λέμε ότι είσαι αντιμέτωπος με ένα «λευκό ελέφαντα». Παρόλο που κάποιοι ήδη μπορεί να σκέφτεστε τη γυναίκα σας ή τον άντρα σας, όχι δεν αναφέρομαι σε τέτοιες περιπτώσεις σε αυτό το άρθρο!

Περιπτώσεις «λευκών ελεφάντων» στην κατηγορία των ακινήτων υπάρχουν πάρα πολλές. Σκεφτείτε για παράδειγμα όλα τα έργα που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της διεξαγωγής Ολυμπιακών Αγώνων σε κάθε χώρα. Είτε πρόκειται για αθλητικές εγκαταστάσεις ή για χωριά φιλοξενίας αντιπροσωπειών αθλητών και δημοσιογράφων, κοστίζουν δισεκατομμύρια για να ανεγερθούν, για ένα αθλητικό γεγονός που διαρκεί κάποιες εβδομάδες και μετά αφήνονται παραμελημένα στη φυσική φθορά του χρόνου αλλά και σε βανδαλισμούς και καταλήγουν να είναι μηδενικής οικονομικής αξίας ή αρνητικής αξίας, αν συνυπολογιστούν οι αρνητικές συνέπειες στο περιβάλλον και στην κοινωνία. Ελάχιστα μόνο παραδείγματα υπάρχουν που κάποιες εγκαταστάσεις βρήκαν εναλλακτική περιορισμένη χρήση και πάλι όμως χωρίς να δικαιολογείται το μέγεθος της αρχικής επένδυσης. Κλασικό σύγχρονο παράδειγμα αποτελεί η Ελλάδα όπου παρά τις αγαθές (;;;) προθέσεις περί στέγασης αστέγων δεν έγινε τίποτα… ούτε μια τρύπα στο νερό…

Άλλο κλασικό παράδειγμα αποτελεί το Millenium Dome στο Greenwich της Αγγλίας. Κάτι που στοίχισε πέραν των 780 εκατ. στερλινών για να κατασκευαστεί και πέραν του 1εκατ. στερλινών τον μήνα για να συντηρείται και έγινε για να υποδεχτούν οι Άγγλοι και οι τουρίστες την είσοδο της τρίτης χιλιετίας. Οι υπολογισμοί για τουριστική κίνηση έπεσαν όλοι έξω και το όλο οικοδόμημα είναι άχρηστο, άσχετα αν οι μηχανικοί του έργου πέτυχαν να κατασκευάσουν μια οροφή που είναι πιο ελαφριά από το βάρος του αέρα που είναι έγκλειστος εντός του οικοδομήματος!…

Τέτοια παραδείγματα δημοσίων έργων – εικονικών κτηρίων και υποδομών – υπάρχουν πολλά. Ναι, μπορεί να αποτελούν σημεία αναφοράς ή/ και αρχιτεκτονικής τελειότητας, αλλά πετυχαίνουν τον στόχο τους για τη χρήση που υποτίθεται σχεδιάστηκαν και κατασκευάστηκαν; Σπάνια. Και άρα καταλήγουν να είναι λευκοί ελέφαντες, να κοστίζουν πολλά στη συντήρησή τους, να μην εξυπηρετούν όπως πρέπει και να μην υπάρχει και τρόπος διάθεσής τους. Όλα αυτά συνήθως μεταφράζονται σε οικονομικό βάρος στην τσέπη του φορολογούμενου, αλλά και δημοσιοοικονομικά βαρίδια – όπως θα έλεγε και ο Χάρης Γεωργιάδης.

Στην Κύπρο έχουμε τέτοιες περιπτώσεις; Μπορεί να λείπει ο Μάρτης από τη Σαρακοστή; Όχι βέβαια! Μα φυσικά και έχουμε. Σε όλο το φάσμα διοικητικής και ιδιοκτησιακής πυραμίδας. Σκεφτείτε θέατρα, μέγαρα, μουσεία, κτήρια διοίκησης κ.λπ. Μη βιαστείτε να εξάγετε το συμπέρασμα πως εγώ εναντιώνομαι σε μουσεία, θέατρα κ.λπ. Αντίθετα είμαι από τους μεγαλύτερους και πιο ένθερμους υποστηρικτές τους. Όμως την ίδια ώρα λέω πως ο τρόπος που τα αποκτούμε δεν είναι ο ενδεδειγμένος. Πάσχουμε στο σχεδιασμό τέτοιων υποδομών και στην επενδυτική μας αντίληψη. Και με τον όρο «σχεδιασμό» δεν εννοώ τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό (αυτό είναι ένα άλλο κεφάλαιο και ίσως πιο υποκειμενικό). Εννοώ τον ευρύτερο σχεδιασμό που πετυχαίνει τον συγκερασμό των «θέλω» μας, των οικονομικών μας δυνατοτήτων, των βέλτιστων εναλλακτικών τρόπων διαχείρισης των χρημάτων μας, της επιδιωκόμενης χρήσης, επισκεψιμότητας κ.λπ.

Γιατί για παράδειγμα να έχουμε ένα θέατρο ενός συγκεκριμένου φορέα που να έχει στοιχίσει μερικές δεκάδες εκατομμύρια το οποίο υπολειτουργεί και την ίδια ώρα να αναγκάζονται άλλοι φορείς να δημιουργούν άλλα θέατρα επειδή δεν έχουν δικαίωμα χρήσης του πρώτου; Πόσο μάλλον όταν απευθύνονται στο ίδιο κοινό; Μπορεί ο βέλτιστος αριθμός θεάτρων να μην είναι δεκαπέντε αλλά οκτώ. Σε ανάλογη περίπτωση, γιατί θα πρέπει η κάθε κοινότητα να έχει το δικό της μουσείο εκθεμάτων το οποίο δεν μπορεί να συντηρηθεί με την τουριστική κίνηση που πετυχαίνει και να μην υπάρχει ένα μεγαλύτερο μουσείο σε κάθε σύμπλεγμα χωριών;

Γιατί θα πρέπει δημόσιοι και ημιδημόσιοι οργανισμοί να κάθονται σε μέγαρα εκατοντάδων εκατομμυρίων και να μην τα αποδεσμεύουν πουλώντας τα σε επενδυτές χρησιμοποιώντας τα κεφάλαια για βελτίωση του προϊόντος και της υπηρεσίας τους;

Αλλά κι ένας ιδιώτης γιατί επιμένει να κρατά ένα ακίνητο το οποίο του στοιχίζει πολλά στο να το συντηρεί και δεν εισπράττει από αυτό τα ανάλογα, απλώς και μόνο επειδή είναι συναισθηματικά δεμένος με αυτό ή αρνείται να καταλάβει ότι η χρήση στην οποία το έχει δεν είναι η καλύτερη;

Ας αφήσουμε, λοιπόν, τους ελέφαντες στο φυσικό τους περιβάλλον και ας μην πετάμε στα σύννεφα επειδή, surprise – surprise εκεί πάνω δεν θα δούμε ούτε … γάιδαρο να πετά…

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

01-TEXNES NEW_Master_cy 03/02/17 13:31 Page 1

ΘΕΑΤΡΟ

Η ιστορία της Αγγελικής

Η Κατερίνα Δαμβόγλου μίλησε στην «Κ» για το έργο που σκηνοθετεί και παίζει «Αγγελική». Μία παράσταση που είναι η αληθινή ιστορίας μιας μικρασιάτισσας πρόσφυγα. Οι εικόνες και η ζωή της Αγγελικής παραμένουν τραγικά επίκαιρα και σήμερα ογδόντα και πλέον χρόνια μετά». **Σελ. 4**

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

Εστιατόριο με λίστα αναμονής 1000 άτομα

Σελ. 5

ΜΙΧΑΛΗΣ ΔΙΑΛΥΝΑΣ

Διεθνής Ελληνας κομίστας

Ο Μιχάλης Διαλυνάς έχει συνεργαστεί με τις σημαντικότερες εταιρείες του χώρου των κόμικ. Ξεκίνησε από την Dark Horse και συνέχισε την καριέρα του στη Marvel. Λέει ότι η κρίση ήταν ό,τι καλύτερο μπορούσε να του συμβεί. **Σελ. 8**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Η Λίνα Νικολακοπούλου μιλάει στην «Κ»

Σελ. 3

Blue Air smart flying

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΖΩΗ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ
ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2017

Blue Air smart flying

Φωτογραφικό πανόραμα του ’80

Η εποχή που μας καθόρισε, μέσα από τη φωτογραφική έκθεση «GR80s», στη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΗΝΑΚΗ**

«Τα φωτογραφικά άλμπουμ του ’80 είναι μια “Μελωδία της Ευτυχίας”. Αυτό ίσως τότε υπήρξε πιο έντονο. Υπήρχε μια γενική αισιοδοξία», αναφέρει στην «Κ» ο επιμελητής της έκθεσης στη Στέγη, φωτογράφος Σπύρος Στάβερης.

Σ’ ένα καφέ ξενοδοχείου στην Ερμού, ο φωτογράφος Σπύρος Στάβερης μιλάει αργά και σταθερά για τις 500(!) φωτογραφίες που θα παρουσιαστούν στη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση, στο πλαίσιο της μεγάλης έκθεσης «GR80s: Η Ελλάδα του Ογδόντα στην Τεχνόπολη». Ο ίδιος έζησε διακεκομμένα στην Αθήνα την περίφημη δεκαετία, αφού έμενε επί μακρόν στο Παρίσι. «Δεν είχα ζήσει το ’80 σε όλο του το μεγαλείο», λέει στην «Κ» γελώντας. «Είχα ξεκινήσει μόνος μου να καλύπτω τις συγκεντρώσεις του ΠΑΣΟΚ και της Ν.Δ. Ποτέ δεν είχα διανοηθεί ότι θα γίνω φωτογράφος, το σινεμά ήταν ο απώτερος στόχος μου. Δεν βρήκα τα “κανάλια” αμέσως, οπότε είπα να ξεκινήσω από αλλού, ανακαλύπτοντας τελικά αυτό που μου ταίριαζε», συμπληρώνει.

Ο Σπύρος Στάβερης κατέστη ο φωτογράφος του πυρήνα του νεοέλληνα, σε όλες του τις εκφάνσεις. Η έκθεση αυτή δεν θα μπορούσε να βρει καταλληλότερο επιμελητή και, μάλιστα, με

> *Σήμερα, στη θάλασσα η παρουσία των ανθρώπων είναι πιο ναρκισσιστική. Τότε ήταν πιο χύμα.*

την αποστασιοποίηση που χρειάζεται μία από τις πιο φορτισμένες περιόδους της μεταπολιτευτικής χώρας. Εξάλλου, όταν του πρότειναν να αναλάβει αυτή τη μεγάλη έκθεση, είπε αμέσως «ναι». «Με ενδιαφέρει η κοινή φωτογραφία, η ανώνυμη. Στην Ελλάδα μέχρι τώρα κανείς δεν έχει ασχοληθεί με την ανώνυμη φωτογραφία». Στις 500 –ανώνυμες και μη– φωτογραφίες που κατάφερε να συγκεντρώσει –«ήταν συγκινητική η προσφορά του κοινού», λέει ο ίδιος– βλέπουμε ένα πανόραμα μιας εποχής που, όπως λέγεται, μας καθόρισε. «Τα φωτογραφικά άλμπουμ της περιόδου είναι μια “Μελωδία της Ευτυχίας”. Αυτό ίσως τότε υπήρξε πιο έντονο. Υπήρχε μια γενική αισιοδοξία. Η “Αλλαγή” έφερε ελπίδα για τον κόσμο που ένιωθε “εκτός” μέχρι εκείνη την περίοδο».

Η έκθεση είναι χωρισμένη σε ενότητες – «αυτή ήταν μια σπαζοκεφαλιά για μένα», λέει. Χριστούγεννα, Πάσχα, τα μπάνια του λαού («σήμερα, στη θάλασσα η παρουσία των ανθρώπων είναι πιο ναρκισσιστική. Τότε ήταν πιο χύμα. Στο γυμνό υπήρχε περισσότερη άνεση στην παραλία. Τώρα ετοιμαζόμαστε στο γυμναστήριο έναν ολόκληρο χρόνο», λέει), μασκέ πάρτι (μέχρι και τα εξαντρίκ πάρτι του συλλέκτη Δημήτρη Πιερίδη στην πινακοθήκη του στη Γλυφάδα, η οποία κάηκε τελικά το 1997), άλμπουμ οικογενειών και εκδηλώσεων (πολιτικών, κοινωνικών, σχολικών) συμπληρώνουν το παζλ της δεκαετίας του ’80. «Η Αθήνα διατηρούσε στους ανθρώπους και στις συνοικίες της μια παραδοσιακότητα, ωστόσο υπήρξε μια σαφής τάση εξωστρέφειας – αυτό με συνάρπαζε ακόμη και τότε», λέει ο Σπύρος Στάβερης.

«Δεν μου λείπει τίποτα από το παρελθόν», συνεχίζει. «Δεν αναπολώ γενικά. Παρ’ όλα αυτά, με συγκινεί να βλέπω παλιές φωτογραφίες. Και στο Facebook ακόμα, βλέπω παλιές φωτογραφίες φίλων. Σαν να ψάχνω ένα κλειδί, μια υπόσχεση. Το ερώτημά μου είναι πάντα αν έχει πραγματοποιηθεί αυτή η υπόσχεση».

Πάντως, όπως επιβεβαιώνει και ο ίδιος, η στροφή στην πολιτική εκείνης της περιόδου καθορίζει, πλέον, την καθημερινότητα των ανθρώπων. Οχι, όμως, τόσο, ώστε να καθορίσει και τις φωτογραφίες που έβγαζαν οι άνθρωποι, τις στιγμές που ήθελαν ν’ αποτυπώσουν. «Δεν προσπαθώ να εξιδανικεύσω την περίοδο. Ούτε καν να προκαλέσω ιστορικό ενδιαφέρον. Μόνο η απόλαυση της εικόνας με ενδιαφέρει». Ο Σπύρος Στάβερης αναφέρει, δύο φορές μάλιστα, ότι στην έκθεση θα δούμε τη σημερινή ζωή μας αλλά λίγο πιο θολή. «Είναι η χαλκομανία της σημερινής ζωής. Δεν θα νιώσεις έκπληξη βλέποντας μια πολύ διαφορετική δεκαετία. Ετσι το αισθάνθηκα κι εγώ. Η κοινωνία, εξάλλου, αναπτύχθηκε σημειωτόν, δεν είχαν γίνει κοσμοϊστορικές αλλαγές».

Ιδιες συνήθειες και ίδια νοοτροπία

«Δεν υπάρχει κάτι διαφορετικό στα Χριστούγεννα και το Πάσχα, τότε και τώρα. Υπήρχε βέβαια το “Μινιόν” και τα παιδιά που πήγαιναν να φωτογραφηθούν με τον Αϊ-Βασίλη, που ήταν βέβαια ένα σκιάχτρο! Ούτε στις συνήθειες και στη νοοτροπία βλέπω διαφορές. Κινούμαστε λίγο - πολύ στα ίδια. Απλώς τώρα υπάρχει η τεχνολογία», αναφέρει ο Σπύρος Στάβερης.

Εκτός, όμως, από τα «μεγάλα γεγονότα» της δεκαετίας του ’80, η μεγάλη έκθεση στη Στέγη επιφυλάσσει και εκπλήξεις. «Ο Θάνος Αλεξανδρής μεγαλούργησε στα σκυλάδικα της εποχής και θα έχουμε πολλές αντίστοιχες φωτογραφίες! Ηταν η χρυσή τους εποχή, άλλωστε. Υπάρχει, μάλιστα, φωτογραφία από σκυλάδικο με την επιγραφή “Ρέιβερς” – για να καταλάβουμε και το μπέρδεμα της περιόδου», λέει. Οι φωτογραφίες, που συγκεντρώθηκαν είτε από το κοινό και φωτογράφους είτε βρέθηκαν σε παζάρια –«έχω βρει άλμπουμ με όλη την ιστορία μιας οικογένειας»– και στα... σκουπίδια –«φίλος βρήκε μία ολόκληρη σειρά πορτρέτων διαφορετικών φάσεων του ίδιου ανθρώπου!»–, αποδεικνύουν ότι η δεκαετία του ’80 ήταν πολύ ελληνοκεντρική, αφού το ’90 γυρίσαμε δειλά το βλέμμα στην Ευρώπη.

Και το κιτς, για το οποίο κατηγορούμε το ’80; «Η σχέση με την πολιτική ήταν αρκετά κιτς τη δεκαετία του ’80. Οσοι έζησαν τότε, όμως, δεν έβλεπαν τίποτα κιτς», θυμάται ο Σπύρος Στάβερης. «Υπήρχε μια μεγαλύτερη ελευθεριότητα σε σχέση με σήμερα στον έρωτα. Υπήρχε μια ανεμελιά τότε. Σήμερα ερωτεύονται διαφορετικά οι άνθρωποι. Από τη στιγμή που έχει μπει το κινητό στη ζωή μας... Διαφορετικά γίνονται οι γνωριμίες, η προσέγγιση, η κατάκτηση. Τότε, δεν υπήρχε το κινητό, έπρεπε να μιλήσεις. Τότε υπήρχε ένταση. Δεν εξανίσταμαι με τον σημερινό τρόπο, απλώς τον βρίσκω αστείο. Σε δέκα χρόνια θα είναι κάπως αλλιώς, όπως και να ’χει», συμπληρώνει.

«Τότε, νόμιζες ότι μπορούσες να προχωρήσεις και να κάνεις πράγματα. Πολύς κόσμος αισθανόταν ότι του δίνονταν ευκαιρίες και τις άρπαζε όπως μπορούσε. Κάποιοι περισσότερο, κάποιοι λιγότερο. Ωστόσο, αν επαναληφθεί αντίστοιχη με της δεκαετίας του ’80 αισιοδοξία, θα είναι πιο συνειδητοποιημένη. Ετσι κι αλλιώς, οι βασικές ανάγκες των ανθρώπων δεν αλλάζουν. Και στην έκθεση αυτή θα δούμε ακριβώς αυτό, αλλά σε διαφορετικό σκηνικό. Περισσότερο, νομίζω, θα ξαφνιαστεί το κοινό από τις ομοιότητες παρά από τις διαφορές με το παρόν», ολοκληρώνει την κουβέντα μας ο Σπύρος Στάβερης.

> *Περισσότερο, θα ξαφνιαστεί το κοινό από τις ομοιότητες παρά από τις διαφορές με το παρόν.*

Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, Συγγρού 107. Διάρκεια: 17/2 - 12/4. Στις 17/2, σε συνεργασία με το six d.o.g.s., διοργανώνεται κλασικό ’80s πάρτι. Εισοδος δωρεάν. Αναλυτικά οι παράλληλες εκδηλώσεις στο www.sgt.gr.

«Αν επαναληφθεί αντίστοιχη με του ’80 αισιοδοξία, θα είναι πιο συνειδητοποιημένη. Οι βασικές ανάγκες μας δεν αλλάζουν», λέει ο Σπύρος Στάβερης.

TEXNES-02 ATZENTA_Master_cy 03/02/17 14:27 Page 2

Ατζέντα

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

5.2.17-11.2.17

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**
art@kathimerini.com.cy
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΜΟΥΣΙΚΗ

Musicorba

Στο πλαίσιο του Πάφος2017 παρουσιάζεται ένα μουσικό εγχείρημα από τους πιανίστες Ricardo Vieira από την Πορτογαλία και Tomohiro Hatta από την Ιαπωνία οι οποίοι μελετούν και να παρουσιάζουν έργα για τέσσερα χέρια από την κλασική μέχρι τη σύγχρονη μουσική παράδοση, καθώς και να ερμηνεύουν έργα από τις δικές τους πατρίδες γεφυρώνοντας και κυριολεκτικά τους πολιτισμούς των χωρών τους. Τετάρτη 8 Φεβρουαρίου, ώρα 8:00 μ.μ. Α΄ Λύκειο Εθνάρχη Μακάριου Γ΄, Γεωργίου Γρίβα Διγενή 7, Πάφος. **Πληροφορίες τηλέφωνο 26821055.**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Συναυλία Αφιέρωμα στο Στέλιο Πισή

Η συναυλία – αφιέρωμα στο Στέλλιο Πισή διοργανώνεται με την ευκαιρία συμπλήρωσης 25 χρόνων μουσικής δημιουργίας του από την Κοινότητα Νέων της Ιεράς Μητροπόλεως Λεμεσού, για τη συνεισφορά του στη μουσική και τον πολιτισμό. Το εκπληκτικό μουσικό του έργο, αλλά και ο προσωπικός του αγώνας, τον καθιστά παράδειγμα ανθρώπου, με αστείρευτη θέληση και δύναμη ψυχής, τόσο για τους νέους, όσο και για την ευρύτερη κοινωνία μας. Ο Κύπριος συνθέτης Στέλιος Πισής, αποτελεί ξεχωριστή περίπτωση ανθρώπου μουσικού δημιουργού, ο οποίος συνθέτει και ενορχηστρώνει τη μουσική του χρησιμοποιώντας τη κίνηση των ματιών του, γιατί πάσχει από ασθένεια μυϊκής δυστροφίας. Είναι ο πρώτος Κύπριος συνθέτης που βραβεύθηκε από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό PRS for Music, για τη συνεισφορά του στη μουσική και τον πολιτισμό. Τα έσοδα από την εκδήλωση αυτή θα διατεθούν, για άπορους φοιτητές του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου. Τραγουδούν: Δημήτρης Φανής, Γιώργος Καλογήρου, Σοφία Πατσαλίδου, Ελλάδα Αριστοδήμου. Παρασκευή, 10 Φεβρουαρίου, ώρα 8:00 μ.μ. Παττίχειο Θέατρο Λεμεσού, Αγίας Ζώνης 6, Λεμεσός. **Πληροφορίες τηλέφωνο 25377277.**

ΘΕΑΤΡΟ

«Αγγελική», μια αληθινή ιστορία

Η παράσταση «Αγγελική» της θεατρικής ομάδας Fly Theatre συνεχίζει το ταξίδι της στη Λευκωσία, για λίγες μόνο παραστάσεις. Η «Αγγελική» είναι η πραγματική ιστορία μιας προσφυγοπούλας από τις Νέες Φώκαιες της Σμύρνης, της Αγγελικής Ματθαίου, όπως η ίδια την παρουσιάζει σε ένα γράμμα της που δημοσιεύθηκε στις εφημερίδες. Μια ιστορία ζωής, ένα οδοιπορικό από τη Σμύρνη στα βάθη της Τουρκίας με κατάληξη στο Ρέθυμνο. Η παράσταση των Fly Theatre διαπραγματεύεται την προσφυγιά, το σημαντικότερο ζήτημα των καιρών μας, δοσμένο απλά και ανθρώπινα, χωρίς επιτηδευμένους συναισθηματισμούς. Η «Αγγελική» αφηγείται ένα οδοιπορικό ξεριζωμού με αφετηρία τη Σμύρνη. Ένα περιπετειώδες ταξίδι με πολλές αποχρώσεις που σήμερα είναι πιο επίκαιρο από ποτέ. Κείμενο της Αγγελικής Ματθαίου και διασκευή του από την Κατερίνα Δαμβόγλου. Σκηνοθεσία των Κατερίνα Δαμβόγλου, Robin Beer, Jorge Arbert. Παίζουν: Κατερίνα Δαμβόγλου, Robin Beer, Νεκτάριος Θεοδώρου. Παραστάσεις στη Λευκωσία από 8 έως 25 Φεβρουαρίου, κάθε Τετάρτη – Παρασκευή – Σάββατο στις 8:30 μ.μ. και Κυριακή στις 6:30 μ.μ. Κέντρο Τέχνης και Πολιτισμού, Κοραή 1, Κοραή 1 (πλατεία Αρχιεπισκοπής). **Πληροφορίες 96033561.**

ΕΚΘΕΣΗ

Αναδρομική έκθεση Μίτρε Ζαμπά

Στη Λάρνακα διοργανώνεται αναδρομική έκθεση του Φραντσίσκο Μίτρε Ζαμπά. Το 2007 και 2010 συμμετείχε σε ομαδική έκθεση στην γκαλερί «Κυπριακή Γωνιά» στη Λάρνακα και στη γκαλερί «ΤΕΤΙΧ» στη Θεσσαλονίκη, αντίστοιχα. Το 2011 πήρε τη 2η θέση σε διαγωνισμό ζωγραφικής που έγινε στο «Μουσείο Θέασης» στη Λάρνακα και το 2012 οργάνωσε στον ίδιο χώρο την πρώτη του ατομική έκθεση. Το 2015 συμμετείχε στο Larnaca Art Festival. Διάρκεια έκθεσης έως 9 Φεβρουαρίου. Ώρες λειτουργίας: 10:00 π.μ. - 1:00 μ.μ. και 4:00 - 8:00 μ.μ. Δευτέρα – Σάββατο. Πολυχώρος Αποθήκες, Αγίου Λαζάρου 81-83, Λάρνακα. **Πληροφορίες 99083974, www.loveapothikes.com**

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Τζαζ με το Arne Jansen Trio

Το Ίδρυμα Τεχνών Φάρος, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Γκαίτε Κύπρου, παρουσιάζει μια συναυλία τζαζ με το συναρπαστικό Arne Jansen Trio (Arne Jansen / κιθάρα, Robert Lucaciu / κοντραμπάσο, Eric Schaefer / ντραμς). Από το ντεμπούτο του, το Arne Jansen Trio έχει δεχθεί πλήθος επευφημιών – και το μέγεθος της προβολής του από τον τύπο είναι τεράστιο. Το 2014, ο Jansen τιμήθηκε με το βραβείο ECHO Jazz για το άλμπουμ του The Sleep of Reason-Ode to Goya (ACT).The Shoe Factory, Ερμού 304, Λευκωσία. Τετάρτη 8 Φεβρουαρίου, ώρα 8:30 μ.μ. **Πληροφορίες τηλέφωνο 22663871, www.pharosartsfoundation.org.**

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Έκθεση «Love Bytes»

Η ρώσικη διεθνής ιστοσελίδα Cyprus for Travellers σε συνεργασία με την καλλιτεχνική ομάδα Pagliaccio Βασιλείας Βασιλείου, διοργανώνουν την εικαστική έκθεση «Love Bytes» στον πολυχώρο καλών τεχνών Ε.ΚΑ.ΤΕ, στη Λευκωσία. Δέκα καλλιτέχνες από Κύπρο και Ρωσία παρουσιάζουν τη δουλειά τους εξερευνώντας πτυχές της σύγχρονης εποχής που επηρεάζουν την αντίληψη των θεατών για τον έρωτα, την αγάπη, την εμπορευματοποίησή τους και την τεχνολογία. Μια πολιτισμική πρωτοβουλία που ενισχύει τα εικαστικά δρώμενα στην Κύπρο, Στις 14 Φεβρουαρίου διοργανώνεται Anti-Valentine's party με μουσική και κρασί και Εικαστική βιντεοπροβολή και στις 21 Φεβρουαρίου Διάλεξη/Παρουσίαση με σχετική θεματολογία, από την δρα Χριστίνα Καούλλα. Διάρκεια από 7 έως 22 Φεβρουαρίου με δ: Οικημα Ε.ΚΑ.ΤΕ., Παιόνος 11 Λευκωσία. Είσοδος ελεύθερη. **Πληροφορίες: 22466426, 96349216.**

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | *Του* ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Στην Πάφο άνθρωποί μου, στην Πάφο

Πολιτιστικό απόθεμα έχουμε, και πολύ μάλιστα. Αρκετό για να εμπνευστούν μικροί και μεγάλοι, ειδικοί και λιγότερο ειδικοί. Μπορούμε να εκμεταλλευτούμε τον πολιτισμό που μας κληροδοτήθηκε πολλαπλώς, να τον αξιοποιήσουμε για να προσθέσουμε υπεραξία σε πολλές εκφάνσεις της κοινωνίας. Το θέμα είναι όλα αυτά να μπορεί η Πολιτεία να τα διαχειριστεί με τον σωστό τρόπο και με την ίδια υπευθυνότητα που διαχειρίζεται τα του φυσικού αερίου, προς Θεού, όχι με τον ίδιο τρόπο που δουλεύει για να βρει λύση στο κυπριακό ζήτημα.

Αν, ωστόσο, η Πολιτεία δείχνει μουδιασμένη στο πώς να βάλει τα πράγματα σε μία τάξη στα του πολιτισμού, τότε οργανωμένα σύνολα, συγκροτημένα και υπεύθυνα, θα πρέπει να ανοίγουν δρόμους στη σκέψη των πολιτικών, στους δημόσιους λειτουργούς των αρμόδιων πολιτιστικών τμημάτων, αλλά και στους ίδιους τους πολίτες. Τρόποι πολλοί, και δεν χρειάζονται και πολύ ακαταλαβίστικα δελτία Τύπου (γι' αυτά θα γράψουμε σύντομα άλλο σημείωμα). Και γιατί σας τα επισημαίνω όλα αυτά; διότι είδα ανακοίνωση από τους Εικαστικούς Καλλιτέχνες, η οποία αφορούσε το διήμερο των εκδηλώσεων στην Πάφο για την επίσημη ανάληψη από την πόλη του θεσμού της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης για το 2017. Ο τίτλος ήταν «Πάφος2017/ Η σπασμένη πόλη», εν ολίγοις η ανακοίνωση έλεγε πως ό,τι έγινε το περασμένο Σαββατοκύριακο στην πόλη ήταν λάθος και ότι η Πάφος, αλλά και ο θεσμός ήταν κάτι σαν ξεκούρδιστο παιχνίδι. Και ότι τώρα είναι καιρός όσοι ασχολούνται με το Πάφος2017, και όχι μόνο να έρθουν στα σύγκαλά τους και να δουν τι θα κάνουν από εδώ και πέρα.

Οι Παφίτες θα πρέπει να αρχίσουν να απαιτούν, αλλά και οι τοπικές αρχές να καταλάβουν τα ωφελήματα από τον πολιτισμό και όχι μόνο από το real estate.

Αυτού του είδους την προσέγγιση τη θεωρώ λάθος, και ξέρετε γιατί; Διότι μοιάζει σαν να περίμενες στη γωνιά, να δεις πού θα πάει λάθος το πράγμα, να το σημειώσεις στο μπλοκάκι σου και μετά να το πεις σε όλους… Οπωσδήποτε, το όλο εγχείρημα είχε τις αδυναμίες του, σίγουρα υπήρξαν προβλήματα, οργανωτικά και μη, ναι, η πόλη θα μπορούσε να είχε άλλη όψη. Ποια είναι όμως η μεγάλη εικόνα που θα πρέπει να δούμε; Ότι η Πάφος δεν είναι δα και η πολιτιστική μητρόπολη του κόσμου, είναι μία μικρή, επαρχιακή πόλη με πολιτιστική υστέρηση, ας με συγχωρήσουν οι φίλοι Παφίτες. Ωστόσο, η Πάφος, οι πολίτες της, οι επισκέπτες, για 48 ώρες φιλοξένησαν δεκάδες καλλιτέχνες, άκουσαν μουσική, παρακολούθησαν θέατρο, είδαν εκθέσεις πήραν μυρωδιά, που λέμε, για το τι σημαίνει να γίνονται πράγματα. Μπορεί, λοιπόν, να μην έχουν θέατρα και χώρους για μεγάλες εκδηλώσεις, τώρα που είδαν όμως ότι ωραία πράγματα μπορούν να συμβούν και στην εσχατιά της Κύπρου, θα πρέπει επιτακτικά να ζητήσουν και θέατρα, και χώρους συνάθροισης, και οι Παλαμικές Εορτές να γίνουν αυτό που οραματίστηκε ο φιλολογικός σύλλογος «Κινύρας», και ο Λοΐζος Φιλίππου και αργότερα ο δήμαρχος Πάφου Χριστόδουλος Γαλατόπουλος, ο οποίος τις ανήγαγε σε θεσμό.

Οι Παφίτες θα πρέπει να αρχίσουν να απαιτούν και τα κλειστά μουσεία να ανοίξουν, και οι δρόμοι και οι ανακαινίσεις να προχωρήσουν, αλλά και οι τοπικές αρχές να καταλάβουν τα ωφελήματα από τον πολιτισμό και όχι μόνο από το real estate.

Η οργανωμένη Πολιτεία δυστυχώς έχει κάνει τον πολιτισμό, σε ολόκληρη τη χώρα, παρακολούθημα των συμβολαίων και των διαφημίσεων για προσέλκυση επενδύσεων, η Πάφος, έμεινε πίσω διότι κείται μακράν των οικονομικών ή διοικητικών κέντρων.

Αλλά και η Λάρνακα πού είναι στα πολιτιστικά πράγματα, η περιοχή της ελεύθερης Αμμοχώστου; Άλλες μεγάλες κοινότητες; Όλα στην πρωτεύουσα και στη συμπρωτεύουσα, όλα όμως. Καιρός, λοιπόν, να αλλάξουμε μυαλά, κι εμείς και η Πολιτεία, διότι ένα ωραίο θέατρο, μία όμορφη μουσική, μία έκθεση ζωγραφικής ή φωτογραφίας δεν είναι δα και το απαύγασμα της κουλτούρας.

Αν θέλει κάποιος να δει κουλτούρα, κουλτούρα, ή ακόμα και ψευτοκουλτούρα… από τέτοια να φάνε κι οι κότες, από απλά και όμορφα πράγματα πάσχουμε και κανείς δεν λέει ότι δεν χρειάζεται κριτική, αλλά εντάξει, και αυτή να γίνεται εκεί και όταν πρέπει.

ΓΛΩΣΣΟ-ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ**

Γιατί πρέπει να διδάσκεται η γραμματική;

(Μέρος Β΄)

Την προηγούμενη βδομάδα παρακολουθήσαμε κάποια από τα επιχειρήματα υπέρ της διδασκαλίας της γραμματικής. Είδαμε ότι με τη διδασκαλία οι μαθητές εξοικειώνονται με τις δομές της γλώσσας, οι διαλεκτόφωνοι μαθαίνουν άρτια τη γραμματική της κοινής γλώσσας και ότι η γλώσσα γίνεται αντιληπτή ως ένα σύστημα που χαρακτηρίζεται από ελαστικότητα χωρίς αυστηρά δομημένο υπόβαθρο. Πιο κάτω ας δούμε ακόμα ένα επιχείρημα που καθιστά τη διδασκαλία της γραμματικής απαραίτητη.

Για την επιλογή του κατάλληλου λεξιλογίου, ύφους και γραμματικής δομής απαιτείται συστηματική γραμματική διδασκαλία. Αυτές οι δεξιότητες δεν καλλιεργούνται με φυσικό τρόπο, όπως συμβαίνει στα δομικά επίπεδα της γλώσσας, αλλά μόνο μέσω της διδασκαλίας του σχολείου.

Για παράδειγμα, διαφορετικό είναι το ύφος ενός επίσημου λόγου ή κειμένου από έναν ή ένα ανεπίσημο, το ίδιο και το λεξιλόγιό τους. Επίσης, για την υποστήριξη μιας επιστημονικής θέσης προτιμάται η χρήση της παθητικής φωνής ενώ στον καθημερινό λόγο χρησιμοποιείται, κυρίως, η ενεργητική. Ακόμη, τα διάφορα κοινωνικά χαρακτηριστικά των ομιλητών υποχρεώνουν τον χρήστη της γλώσσας να προσαρμόσει κατάλληλα το λεξιλόγιο και τα εκφραστικά του μέσα ανάλογα σε ποιον ή ποια απευθύνεται (π.χ. αλλιώς θα μιλήσει κανείς σε κάποιον άνθρωπο με χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο παρά σε κάποιον με ψηλότερο).

Επομένως, η συστηματική διδασκαλία της γραμματικής επιτρέπει στους μαθητές να παράγουν και να κατανοούν προφορικό ή γραπτό λόγο ανάλογα με το ύφος, το λεξιλόγιο, τη ρητορική του δομή, τις γραμματικές του συμβάσεις. Είναι φανερό ότι η γραμματική προσφέρει μια κατανόηση των δομικών και λειτουργικών στοιχείων της γλώσσας.

Όλα τα προηγούμενα αφορούσαν τα οφέλη που προκύπτουν σε προφορικό επίπεδο από την εκμάθηση της γραμματικής. Ωστόσο, οι χρηστές μπορούν να επωφεληθούν και στον γραπτό λόγο. Ένα από τα οφέλη που έχει η διδασκαλία της γραμματικής στη γραπτή απόδοση της γλώσσας είναι η βελτίωση της ορθογραφίας. Σε πολλές περιπτώσεις συναντώνται ομόηχες λέξεις στην Ελληνική π.χ. βάζο – βάζω, μέσο – μέσω κ.ά.

Τα ζεύγη αυτά αποτελούνται από λέξεις που ανήκουν σε διαφορετικές γραμματικές κατηγορίες π.χ. το βάζο είναι ουσιαστικό ενώ το βάζω ρήμα, το μέσο είναι ουσιαστικό ενώ το μέσω επίρρημα.

Αυτό που μπορεί να γίνει είναι να δοθούν συγκεκριμένοι κανόνες για την ορθογραφία οι οποίοι προϋποθέτουν την αναγνώριση της γραμματικής κατηγορίας στην οποία ανήκει η λέξη: π.χ. τα ρήματα έχουν κατάληξη –ω. Βέβαια, σε ορισμένες περιπτώσεις η αναγνώριση της γραμματικής κατηγορίας γίνεται αντιληπτή μέσα από την αναγνώριση του συντακτικού συγκειμένου της πρότασης. Έτσι, για να μπορέσει κανείς να βελτιώσει τις ορθογραφικές του δεξιότητες είναι σημαντικό να κατέχει γνώση και μεταγνώση για τη γραμματική της γλώσσας.

Η στίξη αποτελεί, επίσης, ένα σημαντικό στοιχείο για τη σαφή νοηματική απόδοση ενός κειμένου που για να μπορέσει να χρησιμοποιηθεί σωστά, ο χρήστης θα πρέπει να έχει διδαχθεί γραμματική. Θα πρέπει να αντιλαμβάνεται, πρώτιστα, την έννοια της πρότασης και ακολούθως, την έννοια της σύνταξης η οποία μπορεί να τροποποιηθεί εάν δεν χρησιμοποιηθεί ή χρησιμοποιηθεί λανθασμένα ένα σημείο στίξης (τελεία, κόμμα, παύλες, ερωτηματικά κ.ά). Για παράδειγμα, η μη χρήση κόμματος στη φράση «Αποχωρητήριο για ανάπηρους ηλικιωμένους» δημιουργεί άλλο νόημα από το «Αποχωρητήριο για ανάπηρους, ηλικιωμένους».

Συνεπώς, η γνώση της γραμματικής δεν είναι δευτερευούσης σημασίας αλλά μια αναγκαία παράμετρος κατά τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας. Το γεγονός ότι η γραμματική συνοδεύεται από μια πληθώρα αρνητικών συναισθημάτων εκ μέρους των μαθητών αποτελεί ένδειξη για το ότι η διδασκαλία της πρέπει να κινηθεί σε διαφορετικά επίπεδα από τα υφιστάμενα.

Ο Γιώργος Γεωργίου είναι Υποψήφιος, Διδάκτορας Τμήματος Επιστημών Αγωγής (ειδ. Εκπαίδευση/Γλωσσολογία), Πανεπιστήμιο Κύπρου.
georgiou.georgos@ucy.ac.cy
Facebook: Γλωσσο-Συναντήσεις

TEXNES-03 ΜΟΥΣΙΚΗ_Master_cy 03/02/17 13:36 Page 3

«Η ανάσα του δύσκολου είναι πολύ κοντά μας»

Η Λίνα Νικολακοπούλου μιλάει στην «Κ» για τους στίχους της, τα όνειρα, τη σημερινή Ελλάδα, την καλλιτεχνική δημιουργία

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

Η Λίνα Νικολακοπούλου με τον Θάνο Μικρούτσικο και τη Μαριάννα Πολυχρονίδη στο στούντιο, όπου προετοίμαζαν τον δίσκο «Στην ομίχλη των καιρών».

«Παιδιά σχηματίζουν συγκροτήματα, άλλοι ψάχνουν τα ρεμπέτικα και τα παλιά λαϊκά, μουσικοί ενώνονται, ομάδες πληθαίνουν στο θέατρο, ο καθένας θέλει να επικοινωνήσει. Αρα υπάρχει ζωή. Είναι σαν τον κήπο που ρημάζει, αλλά, παρότι τον εγκατέλειψες, έχει από κάτω δύναμη, σπόρους κάτω από το χώμα…».

Στη Λίνα Νικολακοπούλου αρέσει πολύ να μιλάει με εικόνες. Οπως και στους στίχους της. Κάπως έτσι εξηγεί τα λόγια της στους «Πίνακες», ένα από τα ωραιότερα τραγούδια του τελευταίου δίσκου του Θάνου Μικρούτσικου με ερμηνεύτρια (φωνή έκπληξη) τη Μαριάννα Πολυχρονίδη. «Στην ομίχλη των καιρών» (κυκλοφόρησε από τη Spider Music), τα επτά στα δώδεκα κομμάτια είναι δικά της. Υπάρχει, όμως, ένα του Μάνου Ελευθερίου, δύο του Γιάννη Δούκα, ένα ανέκδοτο του Αλκη Αλκαίου, καθώς κι ένα παραδοσιακό.

Πρόκειται για τραγούδια που μιλούν για τον έρωτα, με κοινωνικές και πολιτικές αιχμές, με μια γλυκόπικρη μελαγχολία αλλά και μια υπόσχεση. «Υπάρχει μια ζωντάνια στην τέχνη, στη δημιουργία γενικότερα. Αλλά χρειάζεται να έχεις έναν αξιακό κανόνα. Αυτό το φροντίζει η παιδεία».

Ετσι ξεκινάει η συζήτηση πώς προέκυψε ο στίχος «πίνακες σε τοίχους κρεμασμένοι/ πίνακες που δείχνουνε τη φύση/ είμαστε όλοι κάπως γκρεμισμένοι/ άμαχους μας έχουν νικήσει». Ηταν μια παλιά εικόνα από σαλόνια σπιτιών. «Πάντα παρατηρούσα τους πίνακες στους τοίχους, αυτή την ανάγκη καλλωπισμού. Οταν μαζευτήκαμε στις πόλεις και μπήκαμε στα διαμερίσματα κι είχαμε τη χαρά πως βελτιώσαμε τη ζωή μας, τότε οι πίνακες υποκαθιστούσαν τη φύση και τη θέα. Η ελκυστική καινούργια θέα ήταν η οθόνη της τηλεόρασης». Οσο για το «γκρεμισμένοι», το παραδέχεται: «Τίποτα δεν είναι γερό. Και εμείς και οι τοίχοι και οι ιδέες μας είναι σαν να έχουν λίγο γκρεμιστεί».

Ακόμη όμως και το όνειρο «αλλού να πάμε» μοιάζει ζοφερό. «Μιλάω για το άσχημο που βλέπουμε γύρω μας, τον πόλεμο, τους ευάλωτους ανθρώπους, την ασχήμια της ανθρώπινης φύσης, την εφιαλτική πλευρά του πλανήτη. Ο,τι δημιουργεί πλάκωμα στην ψυχή. Η ασφάλεια που ονειρευόμαστε ξετυλίγει μια άλλη ομοιομορφία. Ο κόσμος ενώνεται από κανόνες που μπαίνουν αυτόματα. Αεροδρόμια ίδια, εμπορικοί χώροι πανομοιότυποι. Σαν να είσαι συνεχώς σε μια ψευδαίσθηση. Δεν είσαι ήσυχος ότι υπάρχει κάτι αθώο. Γιατί ο πόλεμος της επιβολής γίνεται και ψυχολογικά. Η βία περνάει στην καθημερινότητά μας, αυτό το "όπου κι αν πας θα σε βρω". Πρέπει να αντιπαλέψουμε αυτόν τον φόβο, να σταθούμε ψυχολογικά όρθιοι. Να δούμε τι μας αφορά όλους κι όχι "τους δικούς μας"».

Μιλάει για «προσωπικό αγώνα στην ομίχλη των καιρών», με αφορμή τον στίχο του Καβάφη «Ετσι που τη ζωή σου ρήμαξες εδώ». Πώς εννοεί αυτόν τον αγώνα; «Το "φταίει ο άλλος" δεν λύνει τα προβλήματα». Αλλά αυτή δεν είναι η Ελλάδα σήμερα; «Η ιστορία κάθε τόπου είναι ορατή. Στους δρόμους με παλιά ομορφιά βλέπεις εγκατάλειψη, στις αγορές άδεια καταστήματα, στο μετρό μια στεναχώρια και κουρασμένα βλέμματα. Η εικόνα αλλάζει στα καφέ της πόλης με την πρώτη λιακάδα που φέρνει

> *«Η ομίχλη των καιρών είναι ιδεολογική, συναισθηματική, πνευματική, πολιτική. Υπάρχει μεγάλη κατάχνιά, ας μην κρυβόμαστε».*

ηρεμία, σαν να γεμίζει τις μπαταρίες μας ο ήλιος. Αλλά, όταν στήνω αφτί στις συζητήσεις, δεν ακούω τίποτα για όσα συμβαίνουν στη γειτονιά μας, τα καμώματα της Τουρκίας, τους νέους συσχετισμούς δυνάμεων. Κι όμως η ανάσα του δύσκολου είναι πολύ κοντά μας».

Αραγε υπάρχει ελπίδα στην «Ομίχλη των καιρών»; «Σε ένα ταξίδι στην Κίνα μια μέρα έντονης ατμοσφαιρικής ρύπανσης είδα τα παιδιά ενός σχολείου να γράφουν εξετάσεις σε ένα γήπεδο. Απίστευτη εικόνα: τα θρανία πάνω στο γκαζόν με μαθητές που δεν τους διέκρινες μέσα στην αιθαλομίχλη. Η Πίνα Μπάους θα το είχε κάνει υπέροχη χορογραφία. Αυτή η εικόνα μεγεθύνει την ασάφεια της ζωής. Η ομίχλη των καιρών είναι ιδεολογική, συναισθηματική, πνευματική, πολιτική. Υπάρχει μια μεγάλη κατάχνιά, ας μην κρυβόμαστε. Οπως υπάρχει η αναζήτηση κάτι άλλου».

Λέει πως τα τραγούδια που αντέχουν είναι αυτά που εμπεριέχουν φάσματα επίγνωσης αλλά όχι ρεαλιστικά. «Η ποίηση έχει τη δυνατότητα να φωτίσει κι άλλες όψεις. Αυτά τα τραγούδια μας κάνουν παρέα». Η Λίνα Νικολακοπούλου αναφέρεται συχνά σε έναν συλλογικό μύθο που ακόμη μας συνέχει. «Οι μύθοι είναι σαν το προζύμι. Μπορείς από ένα κομμάτάκι να ξανακάνεις ψωμί. Ακούγοντας τον Τσαρούχη να μιλάει για την τεχνική του να ζωγραφίζει τα σώματα με απόκοσμο άσπρο, έγραψα το "Ρώτα να σου πουν τα χιόνια", πήρα δηλαδή το προζύμι». Μια κουβέντα της Λούλας Αναγνωστάκη όταν μιλούσε για τα νεανικά της χρόνια, πώς χόρευαν και πώς γλεντούσαν τότε, ήταν η σπίθα για να γράψει το «Χορεύαμε τα λόγια», ένα ακόμη τραγούδι του δίσκου. «Σκέψου, χόρευαν και αισιοδοξούσαν μέσα στην Κατοχή. Είχα την κεραία και το κράτησα, αλλιώς θα είχε χαθεί».

Σιωπή τεσσάρων ετών

Διαρκώς παρούσα από το 1981 στη δισκογραφία, έκανε μια στάση από το 2008 για τέσσερα χρόνια. Την «έτρωγε» λέει από το 2004 να κρατήσει αποστάσεις. «Επρεπε να με απομακρύνω για να δω τον ορίζοντα, να πάρω απόσταση από τις τρεις δεκαετίες και τους συνοδοιπόρους μου. Επρεπε να κατέβω από το τρένο που ήμουν κι ας ήταν καλή η διαδρομή». Διαδρομή που άφησε πίσω της 600 και πλέον τραγούδια. «Το τοπίο του τραγουδιού όμως άλλαζε, ένιωθα ότι δεν είχαμε πια τα ίδια όνειρα.

Ο δημιουργός πρέπει να πειραματίζεται, να κρατάει σιωπές». Στο μεταξύ, βρήκε νέες φωνές. «Υπάρχουν πάρα πολλά παιδιά. Το βλέπουμε και σε εκπομπές όπως το Voice. Υπάρχει προσφορά από καλά εργαλεία που μπορούν να δουλευτούν. Το μέλημα τώρα είναι να γραφτούν τραγούδια. Ερχεται λοιπόν ξανά το θέμα της δημιουργίας σε κάθε είδος: έντεχνο, λαϊκό, ποπ... Με την ψηφιακή πραγματικότητα ο καθένας μπορεί να γράψει ένα τραγούδι και να το κάνει σουξέ στο Διαδίκτυο. Ομως το χειροποίητο συγκινεί».

TEXNES-04 ΘΕΑΤΡΟ_Master_cy 03/02/17 13:34 Page 4

Η Αγγελική δεν μένει στο παρελθόν, στο μίσος... συνειδητά συγχωρεί

Μία θεατρική παράσταση οφείλει να θέτει ερωτήματα, ο κάθε θεατής να δίνει τις δικές του απαντήσεις

Η παράσταση «Αγγελική» ίσως πιο σοφά να δηλώνει τι εστί εθνική ταυτότητα... πέρα από πατρίδες, λέει η Κατερίνα Δαμβόγλου.

Η ιστορία της Αγγελικής Ματθαίου είναι αληθινή, και μετά από ογδόντα και πλέον χρόνια, δυστυχώς, παραμένει τραγικά επίκαιρη.

Συνέντευξη στον **ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Η ηθοποιός και μία εκ των σκηνοθετών της παράστασης «Αγγελική» Κατερίνα Δαμβόγλου, η οποία διασκεύασε και το αυθεντικό κείμενο της Αγγελικής Ματθαίου, μίλησε στην «Κ» για το έργο και μας λέει ότι η παράσταση είναι αφιερωμένη στις Αγγελικές του σήμερα. Το θέμα που πραγματεύεται το έργο είναι και σήμερα τραγικά επίκαιρο, και όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η Κατερίνα Δαμβόγλου «Οι επιπτώσεις των «μεγάλων» αποφάσεων σε ανθρώπινο επίπεδο γίνονται αντιληπτές μόνο αν συμβούν μπροστά μας. Έτσι εμείς παρουσιάζουμε μια ανθρώπινη ιστορία του παρελθόντος απόλυτα συνυφασμένη με το σήμερα για να μιλήσουμε για κάτι πιο καθολικό». Σίγουρα το έργο δεν μπορεί να απαντήσει σε όλα τα ερωτήματα που πραγματεύεται η ιστορία της Αγγελικής που δραματοποιήθηκε και είναι στην ευχέρεια του κάθε θεατή να δώσει όποια απάντηση θέλει στα ερωτηματικά που βγαίνουν από την παράσταση, «Ρόλος του έργου είναι να παρουσιάσει μια ιστορία και αβίαστα να περάσει τα μηνύματά στους θεατές», τονίζει η κ. Δαμβόγλου.

–Ποια είναι η Αγγελική Ματθαίου; Σήμερα θα μπορούσε να λέγεται Αϊσέ ή Αντιάμπο, έτσι δεν είναι;

–Η Αγγελική είναι υπαρκτό πρόσωπο. Γεννημένη στις Νέες Φώκαιες Σμύρνης, με την Καταστρόφη, βίαια, στα έξι τις χρόνια αιχμαλωτίζεται, χάνει την οικογένειά της και οδηγείται σε ένα καθοριστικό οδοιπορικό στα ενδότερα της Τουρκίας που θα διαμορφώσει την προσωπικότητά της. Μαθαίνει τι την ορίζει. Και γίνεται ένας από τους πιο δυνατούς ανθρώπους στη ζωή μου. Γιατί ήταν, επίσης, η καλύτερη φίλη της γιαγιάς μου. Η παράστασή μας είναι αφιερωμένη στις Αγγελικές του σήμερα. Η Αγγελική φυσικά και θα μπορούσε να ονομάζεται Αϊσέ ή Αντιάμπο. Όπως και Αχμέντ, Μπόρις, Ενιολά, Γκονζάλες... Είναι ο κάθε άνθρωπος και συνάνθρωπος που ευάλωτος κολυμπά στο αντίθετο ρεύμα.

–Πώς προσεγγίζει το θέμα «προσφυγιά» η παράσταση;

–Η Αγγελική έγραψε την ιστορία της σε μεγάλη ηλικία, έπειτα από επίκληση των εγγονών της. Δεν γνώριζε πως θα δημοσιευθεί. Μέσα από την απλή και ανθρώπινη φωνή της έμαθα κι εγώ όσα η δική μου οικογένεια δεν μολογούσε και δεν μαθαίνει κανείς στο σχολείο: την προσφυγιά στο ανθρώπινο επίπεδο. Εδώ και καιρό η προσφυγιά περνά μόνο σαν πληροφορία μέσα από πολιτικό, ιστορικό ή δημοσιογραφικό πρίσμα. Η ταύτιση, η πραγματική κατανόηση των γεγονότων, δεν μας αγγίζει. Οι επιπτώσεις των «μεγάλων» αποφάσεων σε ανθρώπινο επίπεδο γίνονται αντιληπτές μόνο αν συμβούν μπροστά μας. Έτσι εμείς παρουσιάζουμε μια ανθρώπινη ιστορία του παρελθόντος απόλυτα συνυφασμένη με το σήμερα για να μιλήσουμε για κάτι πιο καθολικό. Γιατί η ιστορία της Αγγελικής είναι καθολική. Κάθε στιγμή του σκληρού οδοιπορικού της έχει να κεντρίσει μνήμες: Από τους «Πέρσες» του Αισχύλου ως την Πράσινη Γραμμή, τη Λωρίδα της Γάζας, τους Κούρδους, τους γηγενείς πληθυσμούς της Αμερικής, τους Σύριους... Η Αγγελική κάνει υπέρβαση και μας προσφέρει με το παράδειγμά της όσα την ορίζουν. Τη λύτρωση της ψυχής. Δεν μένει στο παρελθόν, στο μίσος... συνειδητά συγχωρεί, επιλέγει την αγάπη και κοιτάει μπροστά. Και με το παράδειγμα αυτό αν ζούσαμε όλοι... πρόσφυγες, αποδέκτες...

–Μπορεί να απαντήσει μία θεατρική παράσταση τι εστί έθνος;

–Εάν απαντούσε ευθέως θα περνούσε σε κανάλια ακαδημαϊκά ή δημοσιογραφικά. Το θέατρο είναι θέαμα. Ρόλος του είναι να παρουσιάσει μια ιστορία και αβίαστα να περάσει τα μηνύματά στους θεατές. Μέσα από την αφήγηση προσωπικών βιωμάτων της Αγγελικής περνούν κάποια μηνύματα, έννοιες γι' αυτό το μεγάλο ζήτημα. Πως η εθνική ταυτότητα είναι κάτι εντελώς προσωπικό και ρευστό. Ίσως – εν αγνοία της – η Αγγελική να είναι άεθνη. Ίσως πιο σοφά να δηλώνει τι εστί εθνική ταυτότητα... πέρα από πατρίδες. Είναι στο χέρι του εκάστοτε θεατή τι θα αντιληφθεί.

Θεατρικοί διάλογοι

–Το Θέατρο του Νέου Κόσμου αρέσκεται σε παρόμοια έργα, ας πούμε με τη «Λαμπεντούζα», μπορεί να έρθει σε διάλογο η «Αγγελική»;

–Σαν ιστορίες, μιλούν γι' αυτό που συμβαίνει γύρω μας και δηλώνουν το αυτονόητο -την προσφυγιά παντού και πάντοτε. Η διαφορά έγκειται στην οπτική. Η «Λαμπεντούζα» παρουσιάζει τον μέσο τσακισμένο άνθρωπο που θυμώνει με την αδικία προς το πρόσωπό του και έρχεται ο πρόσφυγας να του μάθει την ευτυχία. Η «Αγγελική» αντιπροσωπεύει τον ιδανικό αυτόν πρόσφυγα. Είναι ένας διάλογος με τη «Λαμπεντούζα». Είναι προς τιμήν του κ. Θεοδωρόπουλου που άφησε αυτόν το διάλογο να συνυπάρξει κάτω από τη στέγη του θεάτρου του.

–Μιλήστε μου για την ομάδα Fly Theatre.

–Είμαστε ο Robin Beer και η Κατερίνα Δαμβόγλου. Κι είμαστε παντρεμένοι. Συναντηθήκαμε στο Λονδίνο. Διδαχθήκαμε τη μέθοδο Lecoq. Μάθαμε, δηλαδή, να δημιουργούμε παραστάσεις από το μηδέν χρησιμοποιώντας το σώμα μας και διάφορες τεχνικές και είδη θεάτρου όπως μιμική, κουκλοπαιχτική, κλόουν, κομέντια. Ως ομάδα υπάρχουμε εδώ και δύο χρόνια. Από τότε που επιστρέψαμε στην Ελλάδα. Ως ηθοποιοί συνεργαζόμαστε τακτικά με τους Complicite. Πιστεύουμε πως το θέατρο είναι ένα και ο κόσμος μικρός. Το θέατρο μπορεί να τον μεγαλώσει.

–Δεν είναι αποκαρδιωτικό ότι ένα έργο με μία τέτοια ιστορία, επαναλαμβάνεται μετά από 80 και πλέον χρόνια;

–Πολύ. Και αυτή τη φορά εμείς, και όσοι από εμάς – όπως εγώ – κουβαλάμε στο DNA τους μια τέτοια ιστορία τώρα «υποδεχόμαστε» πρόσφυγες. Πολλές φορές φοβάμαι πως ένας νέος παγκόσμιος πόλεμος έχει ξεσπάσει μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Και ένα από τα όπλα του πολέμου αυτού είναι η στροφή της προσοχής – όσων δεν βάλλονται άμεσα – αλλού ώστε να μην υπάρχει άμεση (και αναίμακτη) επίλυση και πάνω απ' όλα να χαθεί ο κοινός νους. Και πριν αλλάξουμε θέμα, θέλω να παραθέσω εδώ τα λόγια του Πρίμο Λέβι: «Πολλοί λαοί ή άτομα συμβαίνει να θεωρούν περισσότερο ή λιγότερο συνειδητά ότι ''κάθε ξένος είναι εχθρός''. Επιπλέον αυτή η πεποίθηση βρίσκεται στο βάθος της ψυχής σαν μια λανθάνουσα μόλυνση, εκδηλώνεται μόνο σε πράξεις με χαρακτήρα ασυντόνιστο και μη κανονικό χωρίς να είναι η βάση ενός συστήματος σκέψης. Όταν αυτή η ανομολόγητη αλυσίδα αποτελέσει τη μείζονα πρόταση ενός συλλογισμού, τότε στο τέλος της αλυσίδας βρίσκονται τα στρατόπεδα συγκέντρωσης» (Primo Levi, «Εάν αυτό είναι ο άνθρωπος»).

Συναισθηματική διαδικασία

–Μονόλογος για τρεις; Πώς το καταφέρνετε;

–Με φαντασία. Υπάρχει μια συγκεκριμένη αντίληψη του μονολόγου: Στατικός του ενός. Όπως και της μαρτυρίας: Θρήνος του ενός. Συνήθεια; Το βρίσκω ισοπεδωτικό. Δεν βοηθά τη θεατρική πράξη. Εμείς για να ισορροπήσουμε τα δεινά που αφηγείται η Αγγελική έχουμε δύο ακόμη σώματα που αλαφρώνουν τη βαριά ατμόσφαιρα και, όποτε κρίνεται απαραίτητο, καθοδηγούν την Αγγελική, μεταμορφώνονται σε συναισθήματα, δένδρα, άλλα πρόσωπα του έργου.

–Η σωματοποίηση της αφήγησης είναι μέρος του θεατρικού παιχνιδιού που κάνετε.

–Τα σώματα δημιουργούν εικόνες που κεντρίζουν τη φαντασία του κοινού και ξυπνούν μνήμες. Η μνήμη είναι συναισθηματική διαδικασία. Η σωματοποίηση σκοπεύει να φέρει τα γεγονότα στη πραγματική τεράστια διάστασή τους. Πέρα από τον σκηνικό χώρο. Και αφού το σκηνικό είναι τα σώματά μας, μπορούμε ανα πάσα στιγμή να αποφορτίσουμε ή να ενισχύσουμε το μέγεθος και το νόημα της εκάστοτε σκηνής.

–Πώς λειτουργεί η κουκλοπαιχτική και η μιμική στην εξιστόρηση της ζωής της Αγγελικής Ματθαίου;

–Σκεφτείτε τη αντίδρασή μας όταν ερχόμαστε σε επαφή με ένα γλυκό μωρό ή ένα όμορφο κουτάβι... Πόσο χαλαρώνουμε και γινόμαστε πιο άμεσα δεκτικοί; Το ίδιο κάνουμε κι εμείς. Με την είσοδο της κούκλας, αποστασιοποιούμε τον θεατή από τον ρεαλισμό ώστε να σπάσουν οι άμυνες, να αφεθεί σε αυτό που βλέπει δεχόμενος τα νοήματα πιο εύκολα.

info

Παραστάσεις στη Λευκωσία από 8 έως 25 Φεβρουαρίου, κάθε Τετάρτη – Παρασκευή – Σάββατο, ώρα 8:30 μ.μ. και Κυριακή, ώρα 6:30 μ.μ. «Κέντρο Τέχνης και Πολιτισμού -Κοραή 1», οδός Κοραή 1 (πλατεία Αρχιεπισκοπής).

TEXNES-05 ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ_Master_cy 03/02/17 13:33 Page 5

Τροφή για σκέψη και για πολιτισμό

Μια επίσκεψη στο δανικό εστιατόριο Noma με λίστες αναμονής 1.000 ατόμων

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΓΟΥΔΗ**

Μπορεί ένα εστιατόριο να επανεφεύρει τη γαστρονομική και εντέλει την πολιτισμική ταυτότητα μιας ολόκληρης περιοχής σαν τη Σκανδιναβία; Οι δημιουργοί του Noma μπορούν να καυχιούνται πως πυροδότησαν ένα κίνημα γύρω από το φαγητό. Και οι επισκέπτες, όσοι ακόμη προλαβαίνουν, μια και η αναστολή της λειτουργίας του έχει προγραμματιστεί για το τέλος Φεβρουαρίου, μυούνται στις ιδέες και τις αξίες του. Μια διαδικασία που ξεκινάει με μια μεγάλη έκπληξη, καθώς τα 78 μέλη του προσωπικού των 22 εθνικοτήτων υποδέχονται σε παράταξη τον κάθε πελάτη ξεχωριστά, που διά μέσου της κουζίνας κατευθύνεται σε ένα από τα 12 τραπέζια.

Στον δεύτερο όροφο το εστιατόριο διαθέτει ώς και τροπαιοθήκη για να χωρέσει τα 2 αστέρια Michelin και τα 4 βραβεία για την ανάδειξή του ως κορυφαίου εστιατορίου από το 2010 ώς το 2012 και το 2014. Οσα εκτυλίσσονται στην κουζίνα της ανακαινισμένης τούβλινης αποθήκης του 18ου αιώνα στη γειτονιά λιμάνι του Christianshavn, μόλις 5 λεπτά με το ποδήλατο από την καρδιά της πόλης, κατέστησαν την Κοπεγχάγη γαστρονομικό προορισμό. Περισσότεροι από 1.000 δυνάμει επισκέπτες απ' όλο τον κόσμο συνωστίζονται καθημερινά στις λίστες αναμονής του Noma.

Στους 45 τυχερούς κάθε βραδιάς αυτή ξεδιπλώνεται μέσα από μια αλληλουχία 15 πιάτων και 6 διαφορετικών κρασιών. Για περισσότερες από 4 ώρες Γάλλοι, Αγγλοι, Αμερικανοί, Ιάπωνες και Ελληνες μοιραζόμαστε στο κοινόχρηστο μοναστηριακό τραπέζι μια εμπειρία γευσιγνωσίας που μας συστήνει τη νέα σκανδιναβική κουζίνα. Στα πήλινα πιάτα μας, χαρακτηριστικό της δανικής κουλτούρας, παρελαύνουν, μεταξύ άλλων, γεμιστά μαύρα μήλα, πίτα με ραπανάκι, αχινός σε λαχανόφυλλο, αλλά μέχρι και μυρμήγκια ή γλυκό από βρύα μαγειρεμένα με λευκή σοκολάτα.

Ολες οι πρώτες ύλες συλλέγονται ως μέρος του «Κινήματος της Τροφοληψίας» από τους ίδιους τους μάγειρες από τα δάση, τις φάρμες και τις παραλίες της Δανίας και της ευρύτερης Σκανδιναβίας. Η ονομασία «Noma», εξάλλου, είναι αποτέλεσμα της σύνθεσης «Nordic» και «Mad», της δανικής λέξης για την τροφή. Η προώθηση της τοπικής κουζίνας σε μια πιο ελκυστική μορφή και η άμεση σύνδεση με τη γη και όσα αυτή προσφέρει σε κάθε εποχή είναι οι βασικοί πυλώνες στους οποίους στηρίχθηκε η συγκεκριμένη πρωτοβουλία που δεν είναι ένα απλό εστιατόριο, αφού ένα μεγάλο κομμάτι της δραστηριότητάς του αφορά την έρευνα γύρω από τις γεύσεις αλλά και τον ρόλο της επιστήμης στο φαγητό του μέλλοντος.

Στα πήλινα πιάτα του Noma, χαρακτηριστικό της δανικής κουλτούρας, παρελαύνουν, μεταξύ άλλων, γεμιστά μαύρα μήλα, πίτα με ραπανάκι, αχινός σε λαχανόφυλλο, μέχρι και μυρμήγκια ή γλυκό από βρύα μαγειρεμένα με λευκή σοκολάτα.

Μετά το τέλος του γεύματος ξεναγούμαστε και στο λεγόμενο «Εργαστήριο». Σε διάσπαρτα κοντέινερ, που το πρωί λούζονται από το φως που αντανακλάται στις γυάλινες επιφάνειες του Βασιλικού Θεάτρου, που δεσπόζει απέναντί τους, επιτελούνται κάθε είδους ζυμώσεις που γεννούν υλικά όπως μαύρα σκόρδα και δεκάδες σάλτσες και αποστάγματα. Η όλη ατμόσφαιρα θυμίζει startup, όλα μοιάζουν δυνατά ή τουλάχιστον αξίζει να δοκιμαστούν.

Μπορεί στην κουζίνα η μόνη ορατή επιγραφή να θυμίζει πώς «η ομαδική δουλειά οδηγεί στα επιθυμητά αποτελέσματα», όμως εν πολλοίς ο μύθος του εστιατορίου πιστώνεται στον 39χρονο σήμερα Rene Redzepi. Οταν στα τέλη της δεκαετίας του '80 η οικογένειά του μετανάστευε από την πρώην Γιουγκοσλαβία στη Δανία, μάλλον δεν θα περίμενε πως το 2012 θα ήταν στο εξώφυλλο του περιοδικού Time ως ένα από τα πρόσωπα με τη μεγαλύτερη επιρροή στον κόσμο.

Ο σεφ και συνδημιουργός του Noma οραματίστηκε σε ηλικία 25 ετών, από κοινού με τον Claus Meyer, τη νέα σκανδιναβική κουζίνα παρέχοντας με το μανιφέστο που υπογράφηκε το 2004 σε δεκάδες σεφ της περιοχής την πυξίδα τους για το μέλλον.

Στο τέλος Φεβρουαρίου, το Noma θα κλείσει τις πόρτες του. Αρχικά, όλη η ομάδα θα μεταφερθεί στο Μεξικό, στην Τουλούμ, την τελευταία πόλη των Μάγια, σε μια υπαίθρια pop-up εγκατάσταση «περικυκλωμένη» από τη ζούγκλα, επαναλαμβάνοντας σε μια πιο τολμηρή εκδοχή αντίστοιχα εγχειρήματα στο Λονδίνο, το Τόκιο και στο Σίδνεϊ. Με την επιστροφή στη βάση θα πάρει σάρκα και οστά η επόμενη φάση αυτού που ο Redzepi χαρακτηρίζει με το ομότιτλο βιβλίο του «έργο σε εξέλιξη».

Από τα τέλη του 2017 το Noma θα είναι απλώς ένα κομμάτι μιας μεγάλης αστικής φάρμας στους κόλπους της αυτονομημένης κοινότητας της Κριστιάνια. Εκεί, ο στόχος είναι διττός κατά τον σεφ: «Να παράγουμε το δικό μας φαγητό και να συνεχίσουμε να πιέζουμε τα όριά μας». «Επι 13 χρόνια προσπαθούσαμε να καταλάβουμε τι σημαίνει να είσαι σεφ στη Σκανδιναβία, τώρα είμαστε έτοιμοι να ξεκινήσουμε το εστιατόριο, για το οποίο εξασκούμασταν τόσο καιρό», καταλήγει ο Redzepi σε πρόσφατο άρθρο του, με το οποίο παρουσίασε το σχέδιό του.

Το παραμύθι είχε και δράκο

Το παραμύθι του Noma στη χώρα καταγωγής του Χανς Κρίστιαν Αντερσεν είχε και δράκο. Την έβδομη εβδομάδα του 2013, κατά το διάστημα 12-16 Φεβρουαρίου, 63 από τους 435 πελάτες υπέστησαν τροφική δηλητηρίαση. Κάποιο από τα μέλη του προσωπικού μετέδωσε το νοροϊό, το συχνότερο αίτιο επιδημιών ιογενούς γαστρεντερίτιδας, στην κουζίνα του Noma. Η πρώτη πραγματική κρίση στο, για τρίτη συνεχόμενη χρονιά τότε, καλύτερο εστιατόριο του κόσμου είχε μόλις ξεσπάσει. Οι ελεγκτικές αρχές αφαίρεσαν το πλατύ χαμόγελο, συνώνυμο του «άριστα», από το υγειονομικό προφίλ του εστιατορίου, επικρίνοντας μάλιστα τη διεύθυνση ότι καθυστέρησε χαρακτηριστικά να αντιδράσει. Τα ΜΜΕ, που συνέβαλαν αποφασιστικά στο χτίσιμο του μύθου του Noma, έδωσαν ανάλογη έκταση και στο αρνητικό συμβάν με τίτλους όπως «Το κορυφαίο εστιατόριο του κόσμου προκαλεί εμετό στους πελάτες του». Ο σεφ Rene Redzepi «συγκλονισμένος» απολογήθηκε μέσω δελτίου Τύπου για ό,τι συνέβη, ανακοινώνοντας τα μέτρα που έλαβε το εστιατόριο στην κουζίνα του για να μην επαναληφθεί το περιστατικό. Στα θύματα του ιού προσφέρθηκαν δύο επιλογές, η επιστροφή των χρημάτων τους ή ένα ακόμη δωρεάν γεύμα στο Noma. Η συντριπτική πλειονότητα προτίμησε τη δεύτερη... Λίγους μήνες αργότερα, «έζησαν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα», αφού το Noma αναδείχθηκε εκ νέου το 2014 κορυφαίο εστιατόριο του κόσμου. Ως επιμύθιο και υπενθύμιση αυτής της περιπέτειας έμεινε ένας σύνδεσμος στην ιστοσελίδα του Noma όπου μπορεί ο καθένας να δει τα αποτελέσματα των τελευταίων υγειονομικών ελέγχων.

TEXNES-06-vivlio_Master_cy 03/02/17 13:37 Page 6

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ / *Του* **ΣΤΑΥΡΟΥ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ**

Από το θεοσκότεινο στο ολόφωτο

Το 1915 ο Καζιμίρ Μάλεβιτς (1878-1935) ζωγραφίζει και εκθέτει το «Τετράπλευρο», που έγινε διάσημο υπό τον τίτλο «Μαύρο τετράγωνο». Αντιλαμβανόταν το έργο αυτό και όλο το δημιουργικό εγχείρημά του, τον σουπρεματισμό, ως μια πράξη λύτρωσης από το βάρος των πραγμάτων, από τον κόσμο της πτώσης. Το «Μαύρο τετράγωνο» αποτελεί τη συμπύκνωση της ποιητικής του. Θέλησε ο ίδιος να τον συνοδέψει ακόμη και στην κηδεία του. Η σκέψη του Μάλεβιτς ήταν παραληρηματικά θρησκευτική (βλ. κείμενά του και στα ελληνικά, Κ. Μάλεβιτς, «Γραπτά», Βάνιας, 1992). Οποια και αν είναι πάντως η δική του ερμηνεία του «Μαύρου τετραγώνου» και όσων άλλων κεντρίστηκαν έκτοτε από τον μύθο του και αποπειράθηκαν να το ερμηνεύσουν, το έργο αυτό δεν μπορώ να το δω αλλιώς παρά ως ακραίο ζωγραφικό μηδενισμό, ανεξάρτητα από τις όποιες προθέσεις του δημιουργού του.

Τούτο το «Μαύρο τετράγωνο» κάνει αναπάντεχα, εκ πρώτης όψεως, την εμφάνισή του στο έργο του εικονόφιλου Χρήστου Μπόκόρου, όπως έχουμε την ευκαιρία να το δούμε στην αναδρομική έκθεσή του, με τον τίτλο «Οψεις αδήλων», στο Μουσείο Μπενάκη (21 Δεκεμβρίου 2016 - 28 Φεβρουαρίου 2017). Το ζωγράφισε πάνω σε καραβίσιο ξύλο, δίπλα του υπάρχει ένας λεκές από πίσσα, και είναι το πρώτο μέρος ενός ενιαίου και αδιαίρετου τετράπτυχου (2000-2016). Τα άλλα τρία μέρη του τετράπτυχου είναι τα εξής: δεύτερο, το μαύρο τετράγωνο φωτισμένο από ένα κερί στο κέντρο του, τρίτο, ένα άσπρο πανί φωτισμένο και, τέταρτο και τελευταίο, ένα λευκό, ολόφωτο τετράγωνο. Θυμίζω ότι ο Μάλεβιτς θα κλείσει τη σουπρεματιστική περιοδό του με το «Λευκό τετράγωνο πάνω σε λευκό φόντο» (1918).

Το «Μαύρο τετράγωνο» του Πολωνοεβραίου ζωγράφου έχει σημαδέψει τον Μπόκόρο και κάνει συχνά λόγο για αυτό σε κείμενά του (και στον Κατάλογο της έκθεσης). Το ζωγραφίζει σε ένδειξη τιμής προς τον δημιουργό του. Ο Μπόκόρος δεν θεωρεί ότι το έργο αυτό του Μάλεβιτς

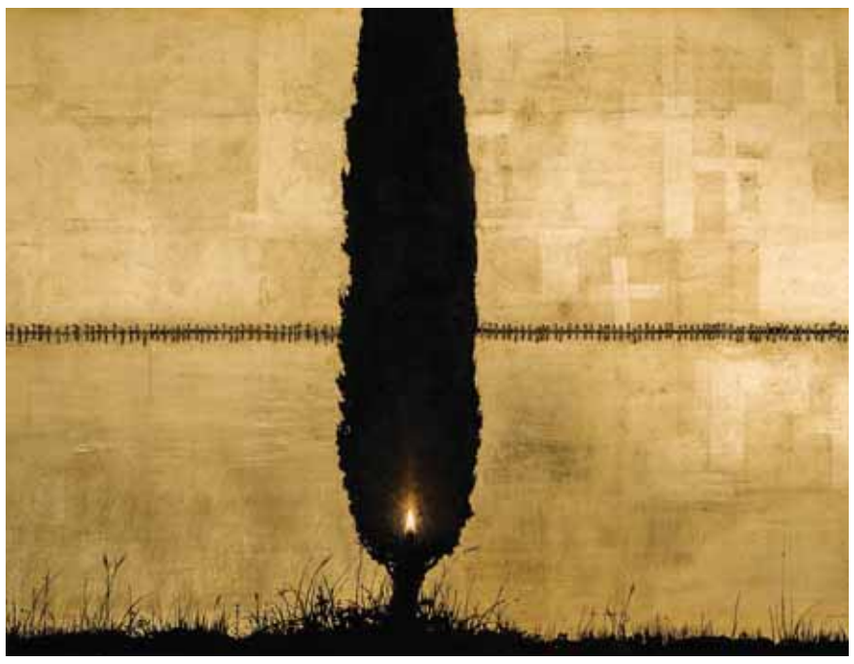

Χρήστος Μπόκόρος, «Κυπαρίσσι, δέντρο μνήμης»

αποτελεί ταφόπλακα της ζωγραφικής, αλλά το νιώθει «ακόμη ζωντανό να πνέει» (σ. 258, του Καταλόγου). Το θεωρεί σύμβολο του αγνώστου, ζωγραφική έκφραση της αγνωσίας του Θεού (από τον μικρό Κατάλογο «Της εξόδου», για την ομότιτλη έκθεσή του στο Αιτωλικό, 27.3-26.4. 2015). Το ζωγραφίζει λοιπόν πάνω σε άβαφο ξύλο, αντίθετα από τους παλιούς τεχνίτες, αλλά δεν το αφήνει απειλητικά μόνο του. Το συνοδεύει με άλλα τρία, σε μια πορεία από το κατάμαυρο στο ολόλευκο, από το θεοσκότεινο στο ολόφωτο, από του θανάτου εις την ζωήν. Στο σημείο αυτό θα ήθελα να προσθέσω ότι η απόφαση του Μπόκόρου να ζωγραφίζει πάνω σε χοντρά, παλιά, άχρηστα ξύλα, δίνει στα έργα του και μια γλυπτική διάσταση (καλύτερο παράδειγμα για αυτό, το έργο «Ηρώο», ζωγραφισμένο σε ένα βωλόσυρο).

Ο θάνατος και το μαύρο σκοτάδι του υπάρχουν και στο έργο του Μπόκόρου, δεν θέλει όμως να τους αφήσει ελεύθερο όλο το πεδίο. Οι φλογίτσες που τρεμίζουν στα έργα του είναι ακριβώς αυτή η ασθενική δύναμη που πάει να αντισταθεί στη σαρωτική δύναμη του θανάτου, «ολίγο φως και μακρινό σε μέγα σκότος κι έρμο» (Σολωμός). Αυτό το φως δεν είναι, για να συνεχίσω με τον Σολωμό, εκείνο το «φως που πατεί χαρούμενο τον Αδη και το Χάρο», όχι, είναι όμως το πολυτίμητο, όσο αδύναμο και αν είναι, φως της ανθρώπινης δημιουργίας. Ενα αίτημα λύτρωσης και αθανασίας βρίσκεται στην αφετηρία του δημιουργικού εγχειρήματος του Μπόκόρου (όπως υπήρχε και στου Μάλεβιτς): Να σωθούν τα φαινόμενα (αυτά ακριβώς είναι η όψις των αδήλων), να ξαναζήσουν οι πεθαμένοι, να απαθανατιστούν τα μικρά και ταπεινά πράγματα της ζωής και του κόσμου μας. Εξ ου και τα πεταμένα ξύλα που ανασταίνονται εν ετέρα μορφή. Πολλά έργα του, κυρίως εκείνα στα οποία υπερβαίνεται το εύρημα, αποπνέουν κάτι μυστηριακό.

Αυτό το αίτημα δοξασμού των πραγμάτων οδηγεί τον Μπόκόρο στον ρεαλισμό. Ο Μπόκόρος ζωγραφίζει ως ρεαλιστής ζωγράφος πριν από τη φωτογραφία. Το έργο του επιδιώκει αριστοτεχνικά την αληθοφάνεια, αλλά δεν έχει καμία σχέση με αυτό που είναι ο φωτορεαλισμός. Η αληθοφάνεια, η πειστικότητα της αναπαράστασης, είναι ένα βασικό ζήτημα και ζητούμενο της εικαστικής τέχνης, η οποία δοκιμάστηκε από τη γέννηση της φωτογραφίας. Δεν είναι τυχαίο που ο Μπόκόρος μνημονεύει συχνά στα γραπτά του το ανέκδοτο με τον Ζεύξη και τον Παράσιο (τα σταφύλια του πρώτου ξεγελούν τα πουλιά και το πέτασμα του δεύτερου ξεγελάει τον ίδιο τον Ζεύξη).

Φιλοδοξία κάθε δημιουργού, μετά τη μαθητεία του στους μεγάλους δασκάλους, είναι να καταλάβει ένα χώρο, μικρό ή μεγάλο δεν έχει σημασία, που να είναι δικός του, να αφήσει δηλαδή αναγνωρίσιμο χνάρι. Αυτό το στοίχημα ο Μπόκόρος το έχει, πιστεύω, κερδίσει. Το έργο του διεκδικεί και μια θέση στη σημερινή διεθνή ζωγραφική ως έργο ενός Ελληνα ζωγράφου, συνεχιστή της μακραίωνης ελληνικής, εικαστικής παράδοσης. Ο κόσμος του Μπόκόρου είναι ελληνικός. Το τοπίο, η χλωρίδα, το φως, η ιστορία (Μεσολόγγι, Βελουχιώτης) είναι όλα ελληνικά, τα σύμβολα του ελληνικού έθνους (σημαία) και της Ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης (πρόσφορο, καντήλι, σταυρός, Παναγία, Χριστός) είναι πανταχού παρόντα. Ο Μπόκόρος έχει επιπλέον και τον πόθο να εκφράσει μια κοινότητα, την ελληνική κοινότητα. Μάταιος ωστόσο πόθος και κόπος, γιατί απλούστατα αυτή η κοινότητα δεν υπάρχει.

Τούτες τις μέρες της έκθεσης εκδόθηκε και το «εμερολόγιό» του των τελευταίων ετών (Αγρα, 2016). Ο Μπόκόρος γράφει πολύ. Δεν είναι απαραίτητο ο θεατής της ζωγραφικής του να έχει διαβάσει τα κείμενά του. Θα έλεγα μάλιστα ότι είναι ίσως καλύτερα να μην το έχει κάνει. Ας μην καθοδηγήσουν το βλέμμα του οι ιδέες του ζωγράφου. Η δύναμη της ζωγραφικής του φτάνει.

ΚΡΙΤΙΚΗ / *Της* **ΛΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ**

Σωτηρία από την ουτοπία

ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΟΔΙΝΟΣ
Εκουατόρια
εκδ. Καστανιώτης, **σελ.** 394

Ταξιδεύουμε παρακινημένοι τόσο από απαισιοδοξία όσο και από αισιοδοξία. Η ανιαρή, στενόχωρη πραγματικότητα που κατοικούμε, μας προκαλεί να την εγκαταλείψουμε. Αδημονούμε να απεγκλωβιστούμε από τα καθημερινά τοπία, που χρονομετρούν πληκτικά την ύπαρξή μας, γιατί ελπίζουμε πως αλλού θα ανακαλύψουμε μια διαφορετική ροή του χρόνου μέσα στην οποία θα διαχυθεί αρτιγέννητο το βλέμμα μας. Ο Μιχάλης Μοδινός, ένας φανταστικός προπάτορας του συγγραφέα, νοσταλγεί μια ανείκαστη ομορφιά. «Η ομορφιά και μόνο αυτή φέρνει τη μελαγχολία». Κορεσμένος από τις βεβαιότητες της ευρωπαϊκής του παιδείας, αλλά και από τα προνόμια που απολαμβάνει στην ευημερούσα ελληνική παροικία της Αλεξάνδρειας, μεταναστεύει στη Ζανζιβάρη. Σύντομα, όμως, και εκεί η ζωή του λίμνασε μέσα στη νωθρότητα της τροπικής χλιδής, γι' αυτό το 1879 παίρνει την απόφαση να αποπλεύσει για την Εκουατόρια, όπου αποζητά τη θέα ενός ονείρου.

Περισσότερο από το διεγερτικό ρίγος της ανασφάλειας, είναι η πλήξη που αναδαυλίζει την επιθυμία του να καταδυθεί στο αρχέγονο παρελθόν του ανθρώπου. Οσο βαθύτερα εισχωρεί στην ερημητική γεωγραφία της αφρικανικής ενδοχώρας, η επιθυμία αυτή παίρνει τη μορφή μιας παράξενης νοσταλγίας, σαν να επέστρεφε εκεί απ' όπου είχε ξεκινήσει το περιπετειώδες ταξίδι της ανθρωπότητας. Την αίσθησή του πως προσανατολιζόταν προς ένα μύχιο άγνωστο, αγνό και σκληρό, ήδη βιωμένο, υπέθαλπαν οι αφηγήσεις διάσημων εξερευνητών, επιστημόνων και ιεραποστόλων, που του είχαν εγκεντρίσει από καιρό την απροσμάχητη, μυστηριακή γοητεία της Μαύρης Αφρικής.

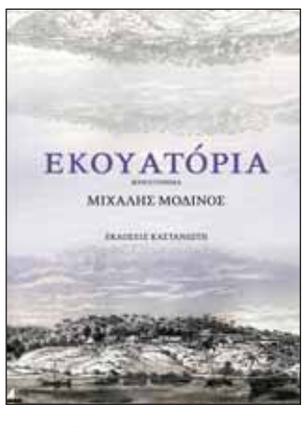

Στην Εκουατόρια, μια επικράτεια νότια του Σουδάν, ο Μοδινός ανακαλύπτει μια εκπληρωμένη ουτοπία. Σε αυτή την αποικία στις πηγές του Λευκού Νείλου, ο Γερμανοεβραίος Εντουαρντ Σνίτσερ, φυσιοδίφης και γιατρός, είχε ιδρύσει έναν τεχνητό παράδεισο, μια πρότυπη ανθρώπινη κοινωνία, απαλλαγμένη από τα δεσμά του πολιτισμού. Η Εκουατόρια ανάθαλε μέσα από την ανήμερη φύση σαν ένας λειμώνας «αυτάρκειας και ωσμωσης». Ιθαγενείς και λευκοί συμβιώναν σε μια επισφαλή, σεβαστή όμως, ισορροπία, συμμετείχαν σε προαιώνιες ιεροτελεστίες και έσμιγαν σε ένα πολυφυλετικό αμάλγαμα, όπου ο εθιμικός ανιμισμός δεξιωνόταν δημιουργικά τόσο τον χριστιανισμό όσο και το ισλάμ. Ο Σνίτσερ είχε φτιάξει «ένα υβρίδιο συντήκοντας ετερογενή υλικά, στον τόπο μάλιστα απ' όπου πήγαζε ο μυθικός ποταμός», και μόνο έπειτα από μία δεκαετία σκέφτηκε τη λέξη «ρεσαγίμ», το Κακό στα γίντις, τον γενάρχη της Ιστορίας. Στα τέλη του 19ου αιώνα η Εκουατόρια υπερχείλιζε από Ιστορία.

Στον πραγματικό, επίγειο κόσμο οι ουτοπίες αργά ή γρήγορα καταρρέουν. Ο άνθρωπος δεν είναι πλασμένος για θαύματα. Είμαστε «προγραμματισμένοι για την ήττα» σκέφτεται ο Μοδινός, όταν συνειδητοποιεί πως η σωτηρία τους από την Εδέμ ήταν προδικασμένη. Με πρόσχημα την τζιχάντ που είχαν εξαπολύσει φανατικοί ισλαμιστές του Σουδάν και με απώτερο στόχο την αποικιοποίηση της Αφρικής, οι Μεγάλες Δυνάμεις επείγονταν να σώσουν τους «εξαγριωμένους» Ευρωπαίους της Εκουατόρια, που απειλούνταν «από μια ανταριασμένη θάλασσα βαρβαρότητας». Υπήρχε «ηθικό ζήτημα απέναντι στη Χριστιανοσύνη και πολιτικό ζήτημα ως προς την πολιτισμένη διεθνή κοινότητα».

Απλώνοντας στις σελίδες τη μαγευτική, υπνωτιστική, αχανή γεωγραφία της Αφρικής, ο Μοδινός συνθέτει ένα υπέροχο βιβλίο, που συναρμόζει την ποιητική εικονοποιία και τις συμβολικές εκβολές του ταξιδιού με σκέψεις για τον ανθρώπινο πολιτισμό, τις επιτεύξεις και τα όριά του, την οίηση και τις αυταπάτες του, για την υποβόσκουσα βία που τον διαρρέει. Επιστρέφοντας στη Ζανζιβάρη, ανέκκλητα εξόριστος από την αφρικανική Αρκαδία του, ο ήρωάς του καταλαβαίνει πως είχε ζήσει επί δέκα χρόνια σε μια παραίσθηση. Η όαση που είχε εποικήσει αποδείχτηκε ευπόρθητη από το εκπολιτισμένο του παρελθόν και τις νομοτέλειες που το κυβερνούσαν. Η φυγή του ήταν εξαρχής μετ' επιστροφής. Στις όχθες του Νείλου εμβαπτίστηκε στη χίμαιρα ενός αποκαθαρμένου από Ιστορία χρόνου, που όμως έγινε χείμαρρος και τον ξέβρασε, κατάφορτο από ιστορικά πάθη, στην πηγή της πλήξης του, για να στοχαστεί με ανακτημένο ευρωπαϊκό σκεπτικισμό τα ανεξερεύνητα μυστήρια του παντού και πάντοτε ανεξημέρωτου κόσμου.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΗΝ **ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΛΕΓΑΚΗ**

Γεννήθηκε στον Πειραιά. Σπούδασε φιλοσοφία και ψυχολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και σκηνοθεσία στη Σχολή Σταυράκου. Για κάποιο διάστημα εργάστηκε στην εκπαίδευση ως φιλόλογος. Είναι 20 χρόνια τώρα που δουλεύει ως σκηνοθέτις και σεναριογράφος κυρίως στον χώρο του ντοκιμαντέρ. Το βιβλίο της «Κι ο άνεμος παίρνει τις στέγες των σπιτιών» είναι η πρώτη της ποιητική συλλογή από τις εκδόσεις Γαβριηλίδη και με το εξώφυλλο ζωγραφισμένο από τον αγαπημένο της δεκάχρονο ανιψιό, τον Σπυράκο.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;
Τα «Ποιήματα» του Μπόρχες, το «Καπιταλισμός και σχιζοφρένεια» των Ντελέζ και Γκουατάρι και το λεύκωμα με τις ξυλογραφίες του Κατσουσίκα Χοκουσάι.
Ποιος ήρωας/ηρωίδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;
Η Ραραού από τη «Μητέρα του σκύλου» του Παύλου Ματέσι για τη γνήσια λαϊκή της ψυχή, για τη σαρκαστική και ανορθόδοξη φύση της, για το πάθος και την τρέλα της. Μια τρέλα που μεταμφιέζεται -όπως λέει ο Ματέσις- σε αμέριμνο πουλί και την κάνει να γιατρεύει τις πληγές της και να επιβιώνει στις δύσκολες στιγμές.
Με ποιον συγγραφέα ή ποιητή θα θέλατε να δειπνήσετε;
Με τον Μαρσέλ Προυστ γιατί, αν τελικά δειπνούσε μαζί μου, θα ήταν η μοναδική φορά που δεν θα «πλάγιαζε νωρίς» και ίσως να ξεπερνούσε τους φόβους και τη δειλία του και να μου μιλούσε για την πραγματική Αλμπερτίν, τον μεγάλο του έρωτα.
Ποιο ήταν το τελευταίο βιβλίο που σας έκανε να θυμώσετε;
Το βιβλίο του Καρλ Ούβε Κνάουσγκορντ «Ενας ερωτευμένος άντρας» για τη γραμμική διάταξη των γεγονότων και των περιστατικών, για την εξάντληση της αφήγησης σε λεπτομέρειες, μια γραφή όπου τα συναισθήματα απουσιάζουν ανησυχητικά.
Και το τελευταίο που σας συγκίνησε;
Τα ποιήματα του πρόωρα χαμένου Αυστριακού ποιητή Γκέοργκ Τρακλ για τις συγκλονιστικές εικόνες τους, διαποτισμένες από τα «σκοτάδια» του μυαλού του και την «παγωνιά» της εποχής του.
Ποιο κλασικό βιβλίο δεν έχετε διαβάσει και ντρέπεστε γι' αυτό;
Το «Φύλακας στη σίκαλη» του Σάλιντζερ, γιατί ποτέ δεν με δελέασε ο τίτλος του, πράγμα που είναι εξωφρενικό, να κρίνεις ένα αριστουργηματικό μυθιστόρημα από τον τίτλο του, από την άλλη όμως αναγνωρίζω ότι είμαι «θύμα των λέξεων» και των ύπουλων παιχνιδιών τους.
Πρώτο ποιητικό βιβλίο. Κάντε μας τη σύστασή του...
Το «Κι ο άνεμος παίρνει τις στέγες των σπιτιών» είναι μια προσπάθεια να συνδεθώ με τη μνήμη και τον χρόνο με άλλους τρόπους, μέσα από λέξεις που θα δημιουργούν εικόνες και «περάσματα» σε πρόσωπα και πράγματα λησμονημένα που μ' έχουν βαθιά σημαδέψει.
Εχετε Facebook, Twitter κτλ.; Εάν ναι, εμποδίζουν ή εμπλουτίζουν το γράψιμο και το διάβασμα;
Πέρα απ' το e-mail μου, δεν έχω κάτι άλλο και μάλιστα συνειδητά, θεωρώντας τη «ζωντανή» επικοινωνία ανάμεσά μας αναντικατάστατη.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΚΛΑΣΙΚΟΙ
ΚΟΝΡΑΝΤ
Ο άποικος της Μάλατα
μτφρ.: Νάσια Ντινοπούλου
εκδ. Ροές, **σελ.** 150

Ψυχολογικά σύνθετη και δραματικά υποβλητική, η ναυτική περιπέτεια του Τζότζεφ Κόνραντ (1857-1924) στο φανταστικό νησί Μάλατα στρέφεται γύρω από τον πόθο της εξαφάνισης. Ο Τζέφρι Ρενουάρ αποσύρεται από τον κόσμο επιλέγοντας να ζήσει σε ένα εξωτικό νησί. Η ωραία Φελίσια Μούρσομ ψάχνει τα ίχνη του χαμένου αρραβωνιαστικού της, Αρθουρ, στο μακρινό ινδονησιακό αρχιπέλαγος. Χωρίς ανταπόκριση ο έρωτας του Ρενουάρ για τη Γυναίκα-Πεπρωμένο θα οδηγήσει σε μια νέα εξαφάνιση: του μοναχικού υπερήφανου Ρενουάρ, που κανείς δεν μαθαίνει αν αυτοκτόνησε ή αν απλώς εξαφανίστηκε για να μην ξαναβρεθεί.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ

ΛΕΥΚΩΜΑ
ΓΙΑΝΝΑ ΑΝΔΡΕΑΔΗ
Παράθυρα στην πόλη. Αθήνα θέα
Δίγλωσση έκδοση (ελλ., γαλλ.)
εκδ. Αγρα, **σελ.** 218

Η πρώτη ματιά και θέαση της πόλης, διεισδυτική, έστω αποσπασματική, είναι συνήθως από το παράθυρο, πριν ο κάτοικος ή επισκέπτης μετατραπεί σε «πλάνητα». Αυτό το γνώριζε ήδη ο Ράινερ Μαρία Ρίλκε, στις «Σημειώσεις του Μάλτε Λάουριτς Μπρίγγε», κι αυτό το Leitmotiv κυριαρχεί στο εξαιρετικό συλλογικό έργο της Γιάννας Ανδρεάδη. «Η αθηναϊκή μορφή του μυθιστορήματος» συντίθεται από φωτογραφικά πορτρέτα της πόλης, σαν μινιατούρες, πάντα μέσα από ένα «παράθυρο με θέα». Μια εμπνευσμένη, διαφορετική περιπλάνηση «στο δάσος της πόλης», ένα κολάζ «αισθήσεων και παραισθήσεων», σ' έναν ανοιχτό διάλογο του ιδιωτικού με τον δημόσιο χώρο.

ΚΩΣΤΑΣ Θ. ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΟΚΙΜΙΟ
ZYGMUND BAUMAN - CARLO BORDONI
Η νεωτερικότητα σε κρίση
μτφρ.: Γεράσιμος Λυκιαρδόπουλος
εκδ. Υψιλον, **σελ.** 92

Ο πολωνικής καταγωγής κοινωνιολόγος και φιλόσοφος και ο Ιταλός κοινωνιολόγος συζητούν για την κρίση της νεωτερικότητας, εφόσον η κρίση των αξιών και των βεβαιοτήτων δεν είναι παρά μέρος της οικονομικής, πολιτικής και ηθικής κρίσης. Σύμφωνα με τον Bordoni, έχουν ολοκληρώσει τον κύκλο τους και η νεωτερικότητα και η μετανεωτερικότητα: «Η μετανεωτερικότητα κατέληξε να παρουσιάζει την όψη μιας κοινωνίας, η οποία έχει οπισθοδρομήσει στην κατάσταση της επιβίωσης του πιο επιτήδειου, του πιο έξυπνου, του πιο άπληστου...». Ο Bauman, αντιθέτως, πιστεύει ότι η περίοδος της νεωτερικότητας δεν έχει φτάσει στο τέλος της.

ΧΡΥΣΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
ΜΑΡΓΚΑΡΕΤ ΑΤΓΟΥΝΤ
Η καρδιά πεθαίνει τελευταία
μτφρ.: Εφη Τσιρώνη
εκδ. Ψυχογιός, **σελ.** 480

Αλλη μία δυστοπία της Καναδής μυθιστοριογράφου. Στον αποβιομηχανοποιημένο κόσμο τους, ο Στάν και η Σαρμέιν αναγκάζονται να εμπλακούν στο κοινωνικοοικονομικό σχέδιο Ποζιτρόνιο προκειμένου να εξασφαλίσουν τροφή και στέγη. Παρά τα αρχικά αγαθά που θα τεθούν στη διάθεσή τους, πολύ γρήγορα το πείραμα αποδεικνύεται εφιάλτης καθώς το ζευγάρι μοιάζει να ξεχνάει τους αμοιβαίους όρκους αφοσίωσης κι αιώνιας αγάπης. Αν στο παλαιότερο «Ορυξ και Κρέικ» η δυστοπία αφορούσε την ολοκληρωτική καταστροφή του περιβάλλοντος, στο νέο μυθιστόρημα η πολυβραβευμένη συγγραφέας αντλεί έμπνευση από την οικονομική καταστροφή των ΗΠΑ στο εγγύς μέλλον.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ

ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ
Οι ψυχικές άμυνες και τα παράδοξά τους
εκδ. Αρμός, **σελ.** 286

Ο ψυχίατρος και ψυχαναλυτής Βασίλης Δημόπουλος είναι γνωστός από τη μελέτη του πάνω στον ναρκισσισμό, όπως και για το σώμα όπως αυτό μελετάται στις ψυχικές αναπαραστάσεις. Στο παρόν βιβλίο επαναφέρει το θέμα των ψυχικών αμυνών, πάγιο θέμα μελέτης και ανάλυσης από την εποχή του Freud για να μιλήσει για το παράδοξο αυτών. Κάνοντας μια επισκόπηση στη θεωρία, προσφέρει νέο υλικό δικής του κλινικής παρατήρησης για να φωτίσει τη δύναμη του θανάτου, ως τη δυνατότητα αποσύνδεσης από άμυνες πολύ καταστροφικές για την ψυχική οικονομία, προκειμένου να γίνουν επανασυνδέσεις πιο χρήσιμες για τον ψυχισμό.

ΜΑΡΙΑΛΕΝΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

TEXNES-07 MATIES_Master_cy 03/02/17 13:37 Page 7

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΚΟΛΟΜΒΙΑ

Ο Μποτέρο μπροστά στο έργο του

Με περίσκεψη περιεργάζεται ένα δημόσιο έργο του ο Κολομβιανός ζωγράφος και γλύπτης Φερνάντο Μποτέρο. Αντικρίζει τον «Κορμό μιας γυναίκας», γνωστής ως «La Gorda» (η εύσωμη κυρία), στη γενέθλια πόλη του, Μεντελίν, στην Κολομβία. Στη διάρκεια αυτής της επίσκεψης, ο Μποτέρο ανακοίνωσε την οργάνωση μιας μεγάλης αναδρομικής έκθεσης έργων του στη Ρώμη τον προσεχή Μάιο.

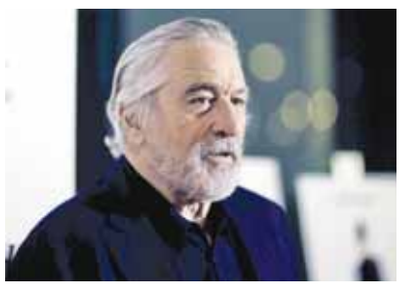

ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ

Η νέα ταινία του Ρόμπερτ ντε Νίρο

Η πρεμιέρα της ταινίας «The Comedian» δόθηκε στο Pacific Design Center του Λος Αντζελες, με τον Ρόμπερτ ντε Νίρο, ως πρωταγωνιστή, να τραβάει τα φώτα της δημοσιότητας. Σε σκηνοθεσία Τέιλορ Χάκφορντ, η ταινία έχει ως κεντρικό ήρωα τον τηλεοπτικό αστέρα Τζάκι (Ρόμπερτ ντε Νίρο) ο οποίος προσπαθεί να βρει έναν νέο ρόλο για τον εαυτό του μακριά από τις επιθυμίες του κοινού.

ΣΕΡΑΓΕΒΟ

Τα παιδιά του πολέμου 1992-1995

Επισκέπτες εξετάζουν μερικά εκθέματα στο νέο μουσείο του Σεράγεβο, που είναι αφιερωμένο στις μνήμες των παιδιών που έζησαν τον βοσνιακό πόλεμο την περίοδο 1992-1995. Το μικρής έκτασης War Childhood Museum άνοιξε πριν από λίγες ημέρες και έχει συγκεντρώσει από έρευνα και δωρεές αντικείμενα παιδιών αλλά και υλικό ανθρωπιστικής βοήθειας που δόθηκε στη διάρκεια του πολέμου.

Οι ιμπρεσιονιστές της Αυστραλίας

ΛΟΝΔΙΝΟ

Μία από τις εκθέσεις που παρουσιάζονται αυτήν την περίοδο στο Λονδίνο μας δίνει εναύσματα να αντιληφθούμε τον ιμπρεσιονισμό ως ένα διεθνές κίνημα στα τέλη του 19ου αιώνα. Στην Εθνική Πινακοθήκη του Λονδίνου (National Gallery), η έκθεση που είναι αφιερωμένη σε τέσσερις κορυφαίους ιμπρεσιονιστές ζωγράφους της Αυστραλίας είναι τόσο «εξωτική» όσο και ρεαλιστική. Σε συνεργασία με την Εθνική Πινακοθήκη της Αυστραλίας και την Πινακοθήκη της Νέας Νότιας Ουαλλίας, η έκθεση του Λονδίνου μας συστήνει τους ζωγράφους Tom Roberts, Arthur Streeton, Charles Conder και John Russell, εξερευνώντας τον ιμπρεσιονισμό μέσα από την αυστραλιανή οπτική, λίγα χρόνια πριν από τη δημιουργία του ομόσπονδου κράτους της Αυστραλίας, το 1901. Στη φωτογραφία εικονίζεται το έργο του John Russell, «In the Morning, Alpes Maritimes from Antibes» (1890-91), του μόνου από τους τέσσερις που είχε ζήσει στη νότια Γαλλία και είχε δεχθεί απευθείας επίδραση από τον Βαν Γκογκ, τον Μονέ και τον Ματίς. Διάρκεια έως 26/3.

ΠΟΛΩΝΙΑ

Για τη μνήμη της Ελενας

Αυτή η φωτογραφία μάς αποκαλύπτει το πρόσωπο της Helena Pawluk, που είχε συλληφθεί από τους ναζί και οδηγηθεί στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Μαϊντάνεκ. Είχε βοηθήσει έναν Εβραίο γιατρό να δραπετεύσει και τον είχε κρύψει για πέντε ημέρες σε ένα χωριό στη νότια Πολωνία. Πρόσφατα, το κρατικό μουσείο στο Μαϊντάνεκ δέχθηκε μία δωρεά από 100 φωτογραφίες, τεκμήρια και προσωπικά αντικείμενα που αφορούν την περίπτωση της Helena Pawluk. Αν και είχε καταδικαστεί σε θάνατο, διέφυγε τη θανατική ποινή και βγήκε από το στρατόπεδο στις 22 Ιουλίου 1944.

REUTERS

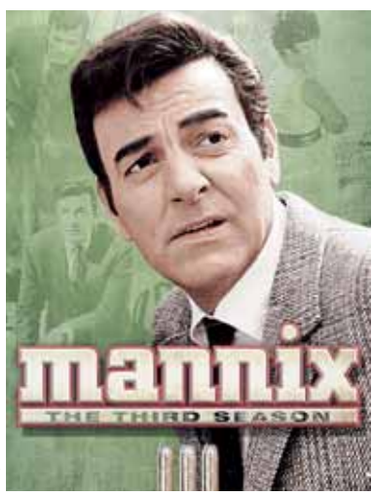

EPA / ETTORE FERRARI

ΗΠΑ

Αντίο, κύριε Μάνιξ

Ως ντετέκτιβ Τζον Μάνιξ, ο Μάικ Κόνορς ήταν συνυφασμένος με τη χρυσή εποχή των τηλεοπτικών σίριαλ. Σειρά του CBS, ο «Μάνιξ» παιζόταν από το 1967 έως το 1976 και είχε κάνει τον πρωταγωνιστή του αστέρα. Ο Μάικ Κόνορς, ο οποίος πέθανε πριν από λίγες ημέρες στα 92 του χρόνια, θα συνδέεται πάντα με εκείνο το είδος του Αμερικανού ντετέκτιβ που γαλούχησε γενιές και που έθρεψε τη φαντασία εκατομμυρίων θεατών. Για τον ρόλο του ως Μάνιξ, ο Μάικ Κόνορς (που είχε Αρμένιο πατέρα) είχε κερδίσει μία Χρυσή Σφαίρα και βραβεία Emmy.

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

«Σφάλμα κι αν είναι ο θάνατος...»

Είναι Κυριακή απόγευμα και ο κύριος Γκρι περιφέρεται στο Ωδείον Αθηνών για την έκθεση «Η υπέρβαση της Αβυσσος» του ΝΕΟΝ (επιμέλεια: Δημήτρης Παλαιοκρασσάς, Μαρία Μαραγκού). Είναι η τελευταία ημέρα και πολύς κόσμος έσπευσε για να προλάβει.

Είχε ακούσει για την έκθεση, είχε διαβάσει και το ωραίο κείμενο της Μάρως Βασιλειάδου την περασμένη Κυριακή σε τούτο το ένθετο για ένα από αυτά τα εκθέματα, τη βιντεο-εγκατάσταση «Threshold to the Kingdom» του Βρετανού Mark Wallinger, οπότε δεν ήθελε να τη χάσει.

Η έκθεση τον αντέμειψε. «Δικαίως η κ. Βασιλειάδου στάθηκε στο εκπληκτικό έργο του Wallinger, που ήταν με έναν αποστασιοποιημένο τρόπο αφάνταστα συγκινητικό», μου γράφει τώρα ο κύριος Γκρι. Επιπλέον, αυτό που τον κέντρισε, πέρα από άλλα επιμέρους εκθέματα, ήταν ο αφηγηματικός ιστός που τη διέκρινε: από την προγεννητική άβυσσο στη μεταθανάτια με ενδιάμεσες στάσεις την ανθρώπινη προσπάθεια, τον αγώνα, τη δημιουργία, την αποξένωση, τη σύγκρουση, τις σχέσεις, την αγάπη.

Στο Δωμάτιο 6, ο κύριος Γκρι στάθηκε στην ηχητική εγκατάσταση «Passage Through The Abyss» των Γιώργου Κουμεντάκη και Σταύρου Γασπαράτου, έργο που δεν το ακούς ακριβώς όσο γίνεσαι μέρος του, κάτοικός του. Στο Δωμάτιο 4 χάζεψε τα δύο επιβλητικά «βουνά-που-δεν-σμίγουν» από ξυρισμένο βελούδο: η σχέση που ποτέ δεν γίνεται σχέση τελικώς, στο έργο «Ευτυχισμένες μέρες» της Μάρως Μιχαλακάκου (φωτ.).

Από την προγεννητική άβυσσο στη μεταθανάτια με ενδιάμεση στάση την ανθρώπινη προσπάθεια.

«Υπάρχει ένα ερωτικό στοιχείο που υφέρπει σε διάφορα σημεία της έκθεσης, στο οργιαστικό μα και γεμάτο πληγές Δωμάτιο 1 (Γέννηση/Τραύμα) αλλά και στο πιο πένθιμο Δωμάτιο 5 (Επιστροφή στην Αβυσσο), όπου η Jenny Holzer στήνει ένα ταφικό μνημείο με εγχάρακτο επάνω του ένα κείμενο για την ερωτική ηδονή ή, αλλιώς, αυτό που έλεγε σε ένα ποίημά του ο Νίκος Καρούζος: "Σφάλμα κι αν είναι ο θάνατος τον αφανίζει άξαφνα η στύση". Από τον οργασμό έρχεσαι στη ζωή όμως, τι παράξενο, ο οργασμός δεν έχει μια υποψία θανάτου; Ο οργασμός δεν είναι ένα είδος έκστασης, κάτι που σε βγάζει εκτός-της-στάσης σου, εκτός χρόνου, εκτός εαυτού δηλαδή; Και τι σε βγάζει απόλυτα και κατηγορηματικά "εκτός εαυτού" παρά ο θάνατος; Ισως γι' αυτό λένε πως κάποιοι άνθρωποι υποφέρουν από ανηδονία, επειδή κατά βάθος φοβούνται παθολογικά τον θάνατο. Υποθέτω πως το παραμικρό άφημα γι' αυτούς τους ανθρώπους συνιστά τρόμο θανάτου. Γι' αυτό και δεν κοιμούνται καλά· ο ύπνος, μυθολογικός αδελφός του θανάτου, ένα άλλο χάσιμο του εαυτού».

Παρατηρώντας την άτιτλη, σαν ανάθεμα, βαλίτσα του Αλέξη Ακριθάκη, τα ορφανά, ξεθωριασμένα υποδήματα της Doris Salcedo («Atrabiliarios») στο Δωμάτιο 5, υπό τους υποβλητικούς ήχους του Miserere του Αλέγκρι (ηχητική υπόκρουση στο βίντεο του Wallinger από το Χιθροου, με τις αφίξεις «σε έναν άλλο κόσμο»), ο κύριος Γκρι αναστενάζει με ανακούφιση: αν δεν ένιωθε υγιής στο σώμα, δύσκολα θα έκανε τις παραπάνω σκέψεις. «Αυτές είναι οι πολυτέλειες που μας δίνει η υγεία μάλλον», παραδέχεται, «την ευτυχή ψευδαίσθηση ότι απέχεις έτη φωτός από τη φθορά, από τη θνητότητα».

1 ΕΡΩΤΗΣΗ 3 ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ / Ρωτάει ο ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΧΑΡΜΠΗΣ

Ποιο πρόσωπο πιστεύετε ότι συμβολίζει τα ελληνικά '80s;

Ο Νίκος Γκάλης. Από τις πλέον εμβληματικές φιγούρες της ελληνικής δεκαετίας του '80.

Ρέα Βιτάλη
συγγραφέας

Στο δωμάτιό μου είχα σε αφίσα τον τραγουδιστή Δάκη και τον ηθοποιό Ντέιβιντ Κάσιντι. Στο δωμάτιό του είχε μία αφίσα των παικτών του Παναθηναϊκού. Ημουν κορίτσι και ήταν αγόρι. Και ξαφνικά, ούτε και μπορώ να καταλάβω πώς... με το που μπήκε η δεκαετία του '80, αρχίσαμε, γυναίκες - άνδρες, να παρακολουθούμε μπάσκετ. Αθλημα απολύτως άγνωστό μας. Με κάτι πανύψηλα ανθρωπάκια! Ποιος το πρωτοσύστησε; Εναις επίσης άγνωστός μας Νίκος Γκάλης, που μας ερχόταν, λέει, από την Αμερική όπου έπαιζε στο NBA! Δεν έχει νόημα σήμερα να καταγράψω τα σκαλοπάτια της καριέρας του. Ευρωμπάσκετ 1987! Παρακολουθούσαμε, λες και περιμέναμε γέννα! (Και οι γριές να ξεματιάζουν το γυαλί.) Η Εθνική Ελλάδος αναδείχτηκε πρωταθλήτρια Ευρώπης, πέρα από κάθε προγνωστικό. Σαν να ψηλώσαμε μεμιάς, όλοι! Πρωτεργάτης του θαύματος ο Νίκος Γκάλης, ο οποίος αναδείχθηκε κορυφαίος Ευρωπαίος καλαθοσφαιριστής. Και γέμισαν μπασκέτες οι αλάνες. Διάλεξα σαν προσωπικότητα της δεκαετίας του '80 τον Νίκο Γκάλη. Γιατί, αν και γεύτηκε την επιτυχία με την κουτάλα, αν και σφράγισε μια ολόκληρη εποχή, αν και μετέδωσε το άθλημά του σε μια ολόκληρη γενιά... Παρέμεινε σεμνός, σοβαρός, ντροπαλός, αμίλητος. Ενας μόνος καουμπόης. Συνυπολογίστε ότι τα επόμενα χρόνια ξιπάστηκαν ακόμα κι οι πέτρες. Αλλά ο Γκάλης!..

Κώστας Λειβαδάς
τραγουδοποιός

Τον έμαθα, όπως άλλωστε οι περισσότεροι Ελληνες (αλλά και όλος ο κόσμος), τον Δεκέμβριο του 1977, όταν, μαζί με την ομάδα του έκανε μια συγκλονιστική αρχαιολογική ανακάλυψη: ο Μανόλης Ανδρόνικος έφερε στο φως τον ασύλητο τάφο του βασιλιά Φιλίππου, στη Βεργίνα. Αν και πιτσιρικάς, συνέχισα να τον παρακολουθώ με μεγάλο ενδιαφέρον όλη τη δεκαετία του '80, διαβάζοντας οτιδήποτε έγραφε ο ίδιος ή γραφόταν για εκείνον. Θυμάμαι ακόμα το εκπληκτικό «Μονόγραμμα» που προβλήθηκε το 1982 από την ΥΕΝΕΔ με θέμα τη ζωή και το έργο του.

Με συνήρπαζε η φυσιογνωμία του με τα γυαλιά και την τραγιάσκα, με την ευγένεια μιας άλλης Ελλάδας. Δεν επαναπαύθηκε στις δάφνες του, εξακολούθησε να εργάζεται άοκνα, παλεύοντας να ξεθάψει αυτό το κομμάτι του πολιτισμού μας, χωρίς πολιτικές (της μιας ή της άλλης πλευράς) τυμπανοκρουσίες. Σαν ήρωας ταινίας του Αγγελόπουλου... Λιγομίλητος, μιλούσε μόνο με το έργο του, μέσα σε μια εποχή γεμάτη φανφάρες, φιέστες, τσιφτετέλια και παροχολογίες.

Μανώλης Χάρος
ζωγράφος

Η κ. Λιάνη. Αυτό το ανακάτεμα στο εθνικό υποσυνείδητο της εποχής, μείξη Εβίτας Περόν και Λαίδης Γκοντάιβα (όπως αναφέρεται στο ομώνυμο τραγούδι των Velvet Underground την ίδια εποχή): «Dressed in silk, Latin lace and envy» κατεβαίνει τη σκάλα της Ολυμπιακής μετά το νεύμα του εθνάρχη, και δίνεται στο τέλος της Ιστορίας μας. Ρηξικέλευθη και δραματικά προφητική, δεν «ανεβαίνει» και μαζί της ο λαός ολόκληρος σε μια πορεία προς τα σύννεφα, τη δόξα και την ιστορική αιωνιότητα, αλλά έρχεται από εκεί, από τον ουρανό, αεροσυνοδός των φαντασιώσεών μας, στεφανωμένη-λαμπερή με το ξανθό της βορείου Ελλάδας, τριζάτη και επιθυμητή στο άσπρο περλέ καλσόν που καθιέρωσε και αρχίζει να «κατεβαίνει», και πίσω της εμείς, ένας ολόκληρος λαός σε πορεία καθόδου (...ακόμα), μέχρι να πατήσουν όλοι κάποτε στη γη, που είναι ο διάδρομος προσγειώσεως. Σπάνια η Ιστορία κάνει τέτοια αστεία, χαρίζοντας τέτοια πληθώρα σημειολογικών αναφορών σαν τότε, και έρχεται μετά ένας καλλιτέχνης και τα βάζει όλα στον μύθο, στην τέχνη και στην αιωνιότητα. Πάντως ναι, νομίζω πως αν θες να βρεις στην Ελλάδα αυτό το κάτι που τη χαρακτήρισε, «φέρον» (τη σκέψη, την αισθητική, την εξουσία, το πολιτεύεσθαι) και συγχρόνως «φερόμενο» (των εθνικών συνθηκών, πράξεων, πρακτικών και φαντασιώσεων) για την εποχή του '80 είναι η κ. Λιάνη.

ΤΕΧΝΕS-08 ΠΡΟΣΩΠΑ_Master_cy 03/02/17 13:38 Page 8

Από την ιστορία που εικονογράφησε για το «Gotham Academy» της θρυλικής DC Comics. Τι μετράει για μια καριέρα στην Αμερική; «Το πάθος για τη δουλειά, η εργατικότητα και η συνέπεια στους χρόνους παράδοσης», λέει ο Μ. Διαλυνάς.

Μιχάλης Διαλυνάς, ο διεθνής Ελληνας κομίστας

Από άνεργος στην Ελλάδα, ο εικονογράφος βρέθηκε να συνεργάζεται με τις μεγαλύτερες αμερικανικές εκδοτικές εταιρείες κόμικς

Της **ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ**

Δηλώνει εικονογράφος κόμικς και θηριοδαμαστής. Λογικό, αν σκεφθεί κανείς ότι συγκατοικεί με έξι γάτες (λόγω και της φιλοζωικής δράσης της μητέρας του). Αναλαμβάνει τις συστάσεις: «Ο Shiro (σημαίνει λευκός στα γιαπωνέζικα), ο Oliver Twist (τον έσωσα από ένα φρεάτιο), ο Easy (ένας αγαθός γίγαντας), η Shadow (πάντα κρύβεται στη σκιά), η Scampy (η κυρία του σπιτιού) και η Little Miss Scrumptious Swagerpants (τη βρήκα πεταμένη μέσα σε μια κούτα στον δρόμο). Τις έχω βάλει και σε μια ιστορία, στα Χελωνονιντζάκια, να την πέφτουν σε έναν κακό, σε μια αλάνα. Είμαι ευτυχής γατοπατέρας...».

Πρέπει να είναι ευτυχής γενικά ο Μιχάλης Διαλυνάς. Γιατί κάνει αυτό που από παιδί λαχταρούσε. Οχι χωρίς κόπο, όχι χωρίς να έχει αντιμετωπίσει δυσκολίες και ανατροπές. Αλλά όλα αυτά κάνουν ακόμη πιο γλυκό το αποτέλεσμα.

> *Μέσα σε μία πενταετία έχει συνεργαστεί με τις εταιρείες Dark Horse, Marvel, Boom! Studios, IDW Publishing, Image και DC Comics.*

Ποιο είναι αυτό; Μέσα σε μία πενταετία, έχει συνεργαστεί με τις έξι μεγαλύτερες αμερικανικές εκδοτικές εταιρείες κόμικς: Dark Horse, Marvel, Boom! Studios, IDW Publishing, Image και DC Comics. Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα με τη σειρά.

Γεννήθηκε στον Αγιο Νικόλαο Κρήτης. Ιρλανδέζα η μητέρα του, Κρητικός ο πατέρας. «Εκρηκτικός συνδυασμός», λέει γελώντας. Από πιτσιρικάς, λάτρευε τα κόμικς. Ο πατέρας του είχε μια αρκετά μεγάλη συλλογή, ενώ μαζί αγόραζαν τεύχη του Spiderman και των X-Men. Κι ο Μιχάλης ονειρευόταν να μπορέσει μια μέρα να φτιάχνει τα εξώφυλλά τους· τότε δεν τον ενδιέφεραν και τόσο πολύ οι εσωτερικές σελίδες...

Ο Μιχάλης Διαλυνάς στο δημιουργικό γραφείο WITHIN, του οποίου είναι μέλος.

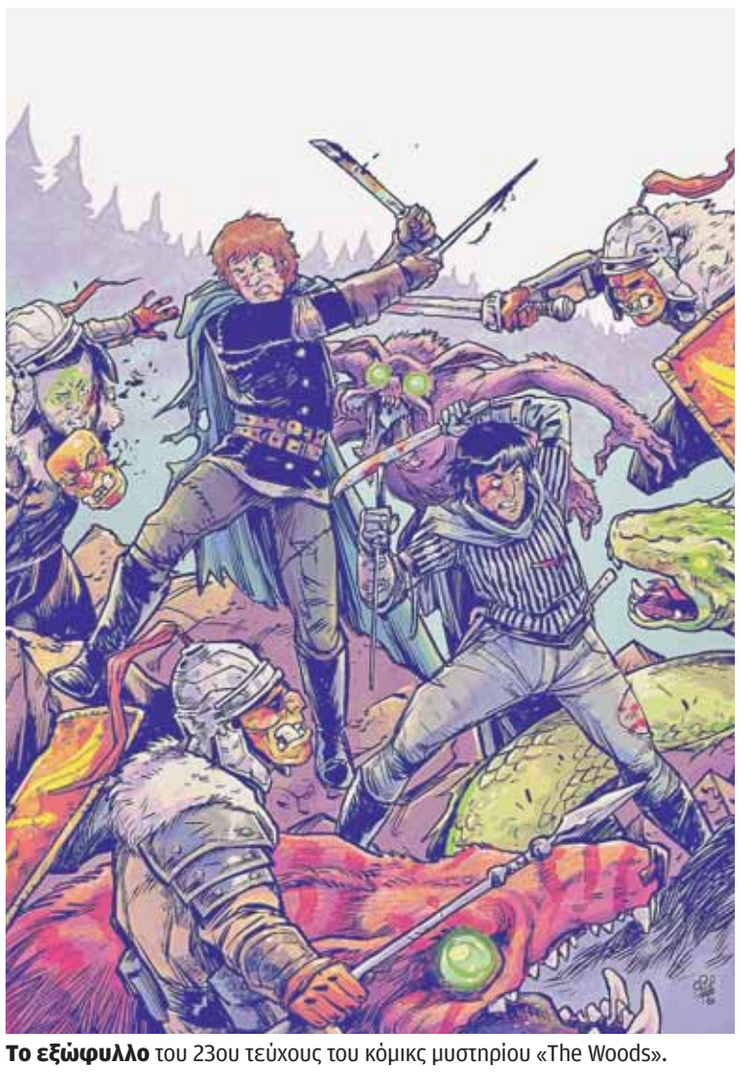

Το εξώφυλλο του 23ου τεύχους του κόμικς μυστηρίου «The Woods».

«The arms of the Octopus», η πρώτη συνεργασία του με τη Marvel, και τα Χελωνονιντζάκια, που ονειρευόταν από παιδί να σχεδιάσει και το πέτυχε.

Η μετάβαση στην Αθήνα

Τελειώνοντας το Λύκειο, ήρθε στην Αθήνα και γράφτηκε σε μια ιδιωτική σχολή για να σπουδάσει σκίτσο, κόμικς και καρτούν. Με το τέλος των σπουδών του, άρχισε να κάνει δειλά δειλά τα πρώτα του βήματα στον χώρο των εκδόσεων. (Στα ελληνικά έχει δημοσιεύσει το άλμπουμ «Trinkets: Ενα πατάρι γεμάτο ιστορίες» και μια σειρά με τίτλο «Swan Songs» από την Comicdom Press.) Το 2008 άρχισε να εργάζεται σε διαφημιστική εταιρεία. «Ηταν μεγάλο σχολείο για μένα», παραδέχεται. «Εμαθα πολλά εκεί. Κυρίως να δουλεύω γρήγορα και να συνεργάζομαι με άλλους».

Οταν ενέσκηψε η κρίση, όμως, βρέθηκε άνεργος. «Ημουν από τους πρώτους που απολύθηκαν. Τι να τον κάνουν τον σκιτσογράφο, όταν μπορούσαν να παίρνουν ό,τι χρειάζονται ελεύθερα από το Ιντερνετ; Αλλά αυτό το χτύπημα τελικά ήταν... ό,τι καλύτερο μπορούσε να μου συμβεί. Με τα χρήματα της αποζημίωσης και του ταμείου ανεργίας είχα ένα χρόνο μπροστά μου να σκεφτώ ψύχραιμα τι θα έκανα στη συνέχεια. Θα ξαναδοκίμαζα την τύχη μου στη διαφήμιση ή θα κυνηγούσα το όνειρό μου στον χώρο των κόμικς;». Αποφάσισε το δεύτερο.

Κανέναν δεν ήξερε, κανείς δεν τον ήξερε. «Αλλά με το Ιντερνετ είσαι παντού!» όπως λέει. Αρχισε να στέλνει το βιογραφικό του σε μεγάλους εκδοτικούς οίκους στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ξεκίνησε από την Dark Horse, την αγαπημένη του. Δεν πίστευε ότι θα είχε θετική ανταπόκριση. Κι όμως, του πρότειναν να συνεργαστούν. Σχεδόν δύο χρόνια μετά, με αυτήν τη δουλειά στο βιογραφικό του, άρχισε να χτυπάει μεγαλύτερες πόρτες. «Οταν αποφάσισα να προσεγγίσω τη Marvel, απλώς έστειλα ένα email. "Κάνω αυτό. Θέλετε να συνεργαστούμε;". Την τρίτη φορά που επικοινώνησα μαζί τους, μου είπαν "ναι". Ανέλαβα να εικονογραφήσω μια ιστορία του Spiderman, με τίτλο "The arms of the octopus". Ηταν καλοκαίρι του 2013. Κάτι αντίστοιχο συνέβη με την DC Comics, με την Adventure Time και με τα Χελωνονιντζάκια». (Ξεχωριστό κεφάλαιο τα Χελωνονιντζάκια στην πορεία του). «Είναι ο μεγάλος μου έρωτας! Ημουν έξι ετών όταν βγήκε η ταινία και τα λάτρεψα».

«Επικό» τέλος

Με την Boom! Studios τα πράγματα έγιναν αντίστροφα. Οι άνθρωποί της χτύπησαν τη δική του πόρτα με πρόταση για συνεργασία, για την εικονογράφηση της σειράς THE WOODS, σε κείμενα του συγγραφέα James Tynion IV, γνωστού από τη δουλειά του με τη DC Comics, για τον Batman. «Υποτίθεται ότι θα κάναμε 12 τεύχη και ήδη σχεδιάζω το 30ό», λέει ο Μιχάλης Διαλυνάς.

«Το 2016 ήταν ιδιαίτερα δημιουργικό: 15 τεύχη και σχεδόν 300 σελίδες δουλειάς». Η σειρά σε λίγο θα κατεβάσει αυλαία. Πώς θα είναι, άραγε, το τέλος – τον ρωτώ. «Επικό!», απαντά γελώντας. Αλλά, εκτός απροόπτου, θα ξαναζωντανέψει στη μικρή οθόνη από το Syfy Channel και την Universal Cable Productions. Αυτόν τον καιρό γράφεται το πιλοτικό επεισόδιο, για να πάρει η εταιρεία την οριστική απόφαση.

Η αγορά του εξωτερικού

Τι μετράει για μια καριέρα στην Αμερική; Τι εκτιμούν οι ξένοι; Τι κάνει τη διαφορά; «Ολος ο κόσμος που ασχολείται με τις εκδόσεις στο εξωτερικό θέλει να ξέρει τα εξής: Εχεις πάθος γι' αυτό που σχεδιάζεις; Είσαι διαθέσιμος να δουλέψεις όσο χρειαστεί; Θα είσαι συνεπής στους χρόνους παράδοσης; Τόσο απλά». Πώς βλέπει τη σκηνή των κόμικς στη χώρα μας; «Αν πας σε ένα βιβλιοπωλείο και αναζητήσεις ελληνικά κόμικς, δύσκολα θα βρεις.

Ελπίζω αυτό να αλλάξει μέσα στα επόμενα χρόνια. Μέχρι το 2000 που υπήρχε το περιοδικό "9" της "Ελευθεροτυπίας", ο χώρος μας γνώρισε μια άνθηση, πολλά ταλέντα βγήκαν από εκεί». Ζει ένας διεθνής κομικάς, όπως ο ίδιος, από τη δουλειά του; «Ναι, φυσικά.

Κι επειδή το κόστος ζωής στην Ελλάδα είναι σαφώς μικρότερο από ό,τι στη Νέα Υόρκη, για παράδειγμα, ένας Ελληνας κομικάς που δουλεύει με αμερικανικές εταιρείες είναι σε καλύτερη μοίρα». Και τι θα ήθελε να ξέρει ένας πιτσιρικάς που ονειρεύεται μια καριέρα όπως η δική του; «Πως αν επιμείνεις, τα όνειρα γίνονται πραγματικότητα!».

Περισσότερες πληροφορίες για τον Μιχάλη Διαλυνά και τις δουλειές του στο www.woodencrown.com.

TEXNES-09 CINEMA_Master_cy 03/02/17 13:39 Page 9

Ο σκληρός κόσμος των ΗΠΑ

Η φουρτούνα με την εκλογή του Τραμπ και τρία φιλμ με πρωταγωνιστές Αφροαμερικανούς

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Τοποθετημένο στο ηλιόλουστο Μαϊάμι, το «Moonlight» περιγράφει τη ζωή ενός νεαρού γκέι Αφροαμερικανού από την παιδική ηλικία έως την ενηλικίωση.

Ολοι λίγο-πολύ θυμόμαστε τη φασαρία που είχε ξεσπάσει στον κινηματογραφικό πλανήτη τέτοιο καιρό πέρυσι, παραμονές των Οσκαρ· casus belli θεωρήθηκαν οι υπερβολικά «λευκές» υποψηφιότητες των βραβείων, μιας και ανάμεσά τους δεν υπήρχε ούτε ένας εκπρόσωπος της μαύρης Αμερικής. Φέτος –και εν μέσω της φουρτούνας της εκλογής Τραμπ– η «επανόρθωση» από πλευράς του πάντα ευαίσθητου σε αυτά τα ζητήματα Χόλιγουντ ήρθε εμφατικά και καθρεφτίζεται σε τρία φιλμ («Moonlight», «Fences», «Αφανείς ηρωίδες») με πρωταγωνιστές αποκλειστικά Αφροαμερικανούς, όλα υποψήφια για το Οσκαρ καλύτερης ταινίας. Προς το παρόν, εμείς έχουμε στη διάθεσή μας το πρώτο από αυτά...

Το «Moonlight» του Μπάρι Τζένκινς είναι ένα χαμηλότονο φιλμ, που αφηγείται την ιστορία του Σαϊρόν, ενός πιτσιρικά ο οποίος μεγαλώνει δύσκολα σε κάποια φτωχογειτονιά του Μαϊάμι. Εξαρτημένη μητέρα, ανύπαρκτος πατέρας, μπούλινγκ στο σχολείο, λανθάνουσα ομοφυλοφιλία: η ιστορία φωνάζει από μακριά «δακρύβρεχτο δράμα» και όμως το «Moonlight» διατηρεί από την αρχή ώς το τέλος μια φυσικότητα και μια απέχθεια προς την υπερβολή που όχι απλά το διασώζει, αλλά το κάνει να ξεχωρίζει. Η ταινία είναι χωρισμένη σε τρία ηλικιακά κεφάλαια (παιδική ηλικία, εφηβεία, πρώιμη ενήλικη ζωή) κατά τα οποία παρακολουθούμε την εξέλιξη του Σαϊρόν ή, όπως σύντομα συνειδητοποιούμε, την απουσία της.

Ο εννιάχρονος πρωταγωνιστής του πρώτου κεφαλαίου είναι μικρόσωμος και μονίμως τρομαγμένος, με το ζόρι λέει 2-3 λέξεις σε οποιονδήποτε. Θα βρει ωστόσο απρόσμενο στήριγμα και πατρική φιγούρα στο πρόσωπο ενός ντόπιου ντίλερ ναρκωτικών και στην καλόκαρδη φιλενάδα του. Και ως έφηβος, βέβαια, ο Σαϊρόν δεν περνάει καλύτερα. Η γκέι σεξουαλικότητά του εκδηλώνεται, κάτι που στον σκληρό κόσμο της μαύρης Αμερικής μοιάζει με ασυγχώρητο αμάρτημα, οδηγώντας τελικά στο ξέσπασμα και στην επόμενη φάση της ζωής του. Εκεί βλέπουμε πια έναν άνδρα τελείως αλλαγμένο: δυνατό, χειραφετημένο, σίγουρο. Και πάλι όμως η μεταβολή είναι μόνον επιφανειακή, με το ανοιχτό τέλος της ταινίας να προσφέρει μάλλον μελαγχολία αντί για λύτρωση.

Το πραγματικά ενδιαφέρον με το «Moonlight» των μόλις 5 εκατομμυρίων δολαρίων είναι η ειλικρίνεια και ο ρεαλισμός του. Δεν μπαίνει στον κόπο να περιγράψει –για παράδειγμα– τα μεγάλα όνειρα ενός φτωχόπαιδου και το πώς μέσα από άπειρες δυσκολίες καταφέρνει να τα πλησιάσει. Αντιθέτως, οι όποιες αχτίδες αισιοδοξίας έρχονται μέσα από τη φόρμα.

Η υπέροχη χρωματική παλέτα του ηλιόλουστου Μαϊάμι σε συνδυασμό με το ανάλαφρο μουσικό φόντο μοιάζει να είναι εκεί ακριβώς ως αντίβαρο της σιωπηλής τραγικότητας των ηρώων. Οπως είπαμε, οι εύκολες συγκινήσεις αποφεύγονται, ενώ ο σχηματισμός των χαρακτήρων περιορίζεται στους πραγματικούς ανθρώπους· εκείνους μιας Αμερικής (τραγική ειρωνεία) όπου τα όνειρα πολλές φορές δεν προλαβαίνουν καν να σχηματιστούν.

Moonlight*½**
ΔΡΑΜΑ
Σκηνοθεσία: Μπάρι Τζένκινς
Ερμηνείες: Μαχερσάλα Αλι, Αστον Σάντερς, Ναόμι Χάρις, Σάριφ Ερπ

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Από τις ταινίες αυτής της εβδομάδας ευχάριστη -και απρόσμενη- έκπληξη αποτελεί η «Επιχείρηση ανθρωποειδές» του Σον Ελις («Cashback»), η οποία μας αφηγείται ένα δραματικό όσο και συναρπαστικό επεισόδιο του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου: τη δολοφονία του Νο 3 των ναζί -και βασικού εμπνευστή της Τελικής Λύσης και του Ολοκαυτώματος- Ράινχαρντ Χάιντριχ, από δύο Τσέχους αντιστασιακούς στην Πράγα, το 1942. Το φιλμ, που φέρει το όνομα της επιχείρησης η οποία σχεδιάστηκε από τις βρετανικές μυστικές υπηρεσίες, αποφεύγει αριστοτεχνικά τα περισσότερα από τα κλισέ που χαρακτηρίζουν ανάλογες ιστορικού περιεχομένου δημιουργίες. Με αξιοθαύμαστο αφηγηματικό ρυθμό, πολύ πειστική ατμόσφαιρα εποχής και τον εξαιρετικό Σίλιαν Μέρφι στον πρώτο ρόλο, η ευρωπαϊκή αυτή συμπαραγωγή (Τσεχία, Βρετανία, Γαλλία) δεν έχει τίποτα να ζηλέψει από τις αντίστοιχες αμερικανικές του είδους.

Στο «Gold» του Στίβεν Γκέιχαν («Syriana»), ένας κατεστραμμένος οικονομικά ιδιοκτήτης εταιρείας εξόρυξης αποφασίζει να κυνηγήσει την τύχη του αναζητώντας χρυσό στις ζούγκλες της Ινδονησίας. Μοναδικός του σύμμαχος ένας φιλόδοξος γεωλόγος, που ισχυρίζεται πως γνωρίζει την ακριβή θέση της πολυπόθητης φλέβας. Ο Μάθιου Μακόναχι παίρνει πάνω του όλο το βάρος της ταινίας, ερμηνεύοντας με πυρετώδη ενθουσιασμό (και μπόλικα παραπανίσια κιλά) τον σύγχρονο χρυσοθήρα. Και σχεδόν τα καταφέρνει. Ωστόσο, όσο το φιλμ βαδίζει προς το τέλος και οι ανατροπές ολοκληρώνονται, η αίσθηση του πρόχειρου και του άνισου είναι αυτή που κυριαρχεί έναντι αυτής ενός άρτιου αποτελέσματος.

10 TEXNES TV_Master_cy 03/02/17 13:40 Page 10

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ: 23.1.2017 - 29.1.2017

ΕΙΔΑΝ

1 **Δίδυμα φεγγάρια** 95.580 ANT1, 24/01 27,4%

2 **Rising Star** 87.430 ANT1, 29/01 31,9%

3 **Μπρούσκο** 85.940 ANT1, 26/01 24,5%

4 **Ο τροχός της τύχης** 83.710 MegaOne, 26/01 27,7%

5 **The Voice of Greece** 81.300 Sigma, 26/01 42,9%

Και ο καίσαρ θα πρέπει να είναι τίμιος

Αν είσαι κι αν δεν είσαι του δήμαρχου παιδί, εγώ θα σε φιλήσω... όπως λέει και το άσμα

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Η γοητευτική ιστορία για τον καίσαρα και τη γυναίκα του είναι σε όλους λίγο πολύ γνωστή. Ας επικεντρωθούμε στην ουσία, κατ' αρχάς ποιος είναι ο καίσαρας και ποια η γυναίκα του, πρέπει να φαίνεται μόνο ή να είναι κάποιος τίμιος; Την απάντηση πέρα απ' όσα έχει διαδώσει η λαϊκή θυμοσοφία μάς τη δίνει ο απολαυστικός Πλούταρχος στον βίο του Καίσαρα: Όταν, λοιπόν, τον ρώτησε ο δικαστής γιατί θέλει να χωρίσει τη γυναίκα του, αφού εκείνη δεν βρέθηκε ένοχη και δεν είχε διαπράξει το αδίκημα της μοιχείας ο Καίσαρ είπε το αμίμητο (μην ξεχνάμε βέβαια ότι η όλη ιστορία ήταν σκευωρία

> *Όπως ο Καίσαρας απαιτεί η γυναίκα του να μην προκαλεί καν υποψίες έτσι και οι πολίτες μιας χώρας απαιτούν από τους αξιωματούχους τους να είναι πεντακάθαροι σαν το νερό του Τροόδους.*

«Την εμήν ηξίουν μηδ' υπονοηθήναι...», σε απλά νεοελληνικά «για τη δική μου (τη γυναίκα μου δηλαδή) αξιώνω να μην υπάρχει ούτε καν υπόνοια...», νομίζω να μπει ταμπελάκι σε κάθε δημόσιο γραφείο.

που είχε εξυφάνει ο Ιούλιος), «την εμήν ηξίουν μηδ' υπονοηθήναι...», σε απλά νεοελληνικά «για τη δική μου (τη γυναίκα μου δηλαδή) αξιώνω να μην υπάρχει ούτε καν υπόνοια».

Φυσικά, ο Καίσαρ χώρισε τη γυναίκα του και παντρεύτηκε άλλη, ανώτατος άρχων ήταν ό,τι ήθελε έκανε! Τώρα θα μου πείτε γιατί σας τα λέω όλα αυτά, διότι όπως ο Καίσαρας απαιτεί η γυναίκα του να μην προκαλεί καν υποψίες έτσι και οι πολίτες μιας χώρας απαιτούν από τους αξιωματούχους τους να είναι πεντακάθαροι σαν το νερό του Τροόδους, να είναι λαμπάντηδες, κατά την προσφιλή μου κρητική έκφραση. Διότι όταν δεν είναι τότε καλύτερα να πάρεις το καπελάκι σου και να φύγεις, ως άλλος κύριος Αντωνάκης.

Πόσο λοιδορήθηκαν οι ενέργειες της κυβέρνησης Τσίπρα στην Ελλάδα, όταν προσπάθησαν να ελέγξουν το τηλεοπτικό πεδίο της καθημαγμένης χώρας, και ειδικά από συγκεκριμένα μέσα, λες και μας πολυέκοφτε στην Κύπρο τι γίνεται στην ψωροκώσταινα. Εδώ, όλα λειτουργούν άψογα, το μόνο κακό είναι οι καλαμαράδες καλλιτέχνες και τεχνικοί οι οποίοι υποβιβάζουν το τηλεοπτικό προϊόν, που είπαν προ καιρού και κάποιοι. Όχι, κύριοι, το χειρότερο είναι ότι ο έχων την εποπτεία της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης θεωρεί σωστό να επιτίθεται με υποβολιμαία δημοσιεύματα σε ένα μικρό κανάλι, το οποίο ουδεμία σχέση έχει με την Αρχή, διότι εκπέμπει με βάση την Οδηγία 89/552/ΕΟΚ «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» απευθείας από την Ελλάδα. Αφού, λοιπόν, εκπέμπει από άλλη χώρα μέλος της Ε.Ε. δεν υποχρεούται να καταβάλει στην Αρχή τις 51.000 ευρώ για άδεια, αφού την καταβάλει στη χώρα εκπομπής του. Είναι απορίας άξιον, λοιπόν, γιατί να δημιουργείται ντόρος, αν πρέπει ή όχι το MAD TV να πληρώσει τα χρήματα, αφού σύμφωνα και με επίσημη ανακοίνωση του αρμόδιου υπουργού αυτό θα εξεταστεί από την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου και τον γενικό ελεγκτή της Δημοκρατίας, άρα ακόμα δεν το είδαμε... παράνομο τον είπαμε. Για να μη θέσουμε και το σκανδαλώδες ποσό της Velister, το οποίο είναι από τα υψηλότερα στην Ευρώπη, αν όχι το πιο ψηλό. Μία ιστορία που πάλι έχει να κάνει με ημέτερους και πολιτικούς, με συμφωνίες που δεν μπορούν να αντέξουν και πολύ στο φως της ορθής πρακτικής.

Γι' αυτό ο αρμόδιος υπουργός, που τα πανθ' ορά, θα πρέπει όμως να κοιτάξει λίγο καλύτερα και τα του οίκου του, μιας και, κατά δήλωσή του, έχει έμμεση σχέση έστω με τα τηλεοπτικά πράγματα του τόπου. Συνεπώς, θα έπρεπε προτού σπεύσει να απαντήσει σε ανακοινώσεις ή να δημιουργήσει ανακοινώσεις να είναι σίγουρος ότι... μηδ' υπονοηθήναι... και καμιά φορά οι πολλές ανακοινώσεις δεν είναι και ό,τι καλύτερο για κανέναν, συνεπώς επανερχόμαστε στην αρχαία ελληνική σοφία... «παν μέτρον άριστον» και αυτό ισχύει γενικά για τα τηλεοπτικά πράγματα.

ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΠΛΑΝΟ

Bridge of Spies

Η «Γέφυρα των Κατασκόπων» είναι ένα δραματικό θρίλερ, βασισμένο σε πραγματικά γεγονότα τον καιρό του Ψυχρού Πολέμου, με πρωταγωνιστή τον Τομ Χανκς και σε σκηνοθεσία Στίβεν Σπίλμπεργκ, που ήταν υποψήφιο για έξι Όσκαρ και κέρδισε, τελικά μόνο ένα, αυτό του Β΄ Ανδρικού Ρόλου, που απονεμήθηκε στον Μαρκ Ράιλαντς. Ο Σπίλμπεργκ δίνει περισσότερη βαρύτητα στους χαρακτήρες παρά στη δράση. Με κοστούμια απόλυτα πιστά στην εποχή, σκηνικά που ταξιδεύουν στην περίοδο του Ψυχρού Πολέμου. Η ταινία ξεκινάει σαν ένα δικαστικό δράμα με ήρωα έναν προβληματικό σε σχέση με το περιβάλλον του (οικογενειακό, κοινωνικό, αργότερα και εργασιακό), ο οποίος καλείται να διασώσει μία εκ πρώτης όψης χαμένη δικαστική υπόθεση, ωστόσο η ταινία προχωράει κάπως διαφορετικά. Κυριακή 7:35 μ.μ., Novacinema1HD.

1	OTHERS	20,7%
2	ANT1	17,6%
3	ΣΙΓΜΑ	13,8%
4	MEGAONE	13,7%
5	PIK1	11,3%
6	ALPHA ΚΥΠΡΟΥ	10,7%
7	OTHER CY	7,4%
8	PIK2	1,7%
9	PLUS	2,0%
10	EPT WORLD	1,1%

OTHERS: DreamBox, Nova Gr, Nova Cy, Ξένα κανάλια των CytaVision, Primetel, Cablenet.
OTHER CY: Extra, Capital, MADcy, Music Tv.
CY PAY: Cytavision, Primetel, NRG.

ΠΗΓΗ: NIELSEN AUDIENCE MEASUREMENT

PIK1 ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Υπόθεση Τόμας Κράουν
07.30 Θεία λειτουργία
10.00 Γενιές της σιωπής - (Ε) Δραματική σειρά εποχής.
11.00 Όσα δεν ξέρεις - (Ε)
12.30 Μάθε τέχνη κι άστηνε (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
13.00 Με οδηγό την Ελπίδα-(Ε) Εκπομπή με την Ελπίδα Ιακωβίδου.
13.30 Αμύνεσθαι περί Πάτρης
14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
14.10 Σάββατο κι απόβραδο-(Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή με την Άντρη Καραντώνη.
16.00 Τετ - Α - Τετ - (Ε) Talk show.
17.30 Σπίτι στη φύση (Β΄κύκλος). Περιβαλλοντική εκπομπή.
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
18.15 Η απλωμένη Κυπριώτικο σκετς, με τους Λένια Σορόκκου, Σπύρο Σταυρινίδη, κ.ά.
19.20 Χωρίς αποσκευές Ψυχαγωγική εκπομπή με τον Σάββα Πούμπουρα.
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.30 Υπόθεση Τόμας Κράουν (The Thomas Crown Affair). Περιπέτεια με τους Πίαρς Μπρόσναν, Ρενέ Ρούσο, κ.ά.
23.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
23.45 Γενιές της σιωπής - (Ε) Δραματική σειρά εποχής.
00.45 Χωρίς αποσκευές - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή.
01.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
02.45 Σάββατο κι απόβραδο-(Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
04.15 Αμύνεσθαι περί πάτρης
04.45 Σπίτι στη φύση - (Ε)
05.15 Η απλωμένη - (Ε)

PIK2 ΤΗΛ.: 22862000

21.50 Σάββατο κι απόβραδο
07.00 Παιδική ζώνη
α. Το νησί των θησαυρών
β. Η μικρή Λουλού
γ. Μάγια η μέλισσα
δ. Νέλι το ελεφαντάκι
ε. Χίθκλιφ ο γάτος
στ. Τα σούπερ ζωάκια
ζ. Ντένις ο τρομερός
η. Ντόρα η εξερευνήτρια
θ. Τεξ Έιβερι
ι. Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
κ. Στρουμφάκια
13.15 Παιδική ζώνη - (Ε)
16.00 Το αστέρι του ωκεανού (Ocean star) Οικογενειακή σειρά με τους Τζάρεντ Ντάπερις, Τζέισον Σμιθ.
16.30 100 καλές πράξεις για τον Έντι ΜακΝτάουτ (100 deeds for Eddie MacDowed, II) Οικογενειακή σειρά.
17.00 Euromaxx
17.30 Άλλες μορφές τέχνης (Art beats) Σειρά πολιτιστικού ντοκιμαντέρ.
18.00 Ζωολογικοί κήποι από όλο τον κόσμο (Ultimate zoo). Σειρά ντοκιμαντέρ.
19.00 Μπορεί να συμβεί εδώ; (Could it happen here?) Σειρά ντοκιμαντέρ.
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
21.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)
21.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (τουρκική)
21.50 Σάββατο κι απόβραδο (Ε)
23.20 The last days in the life of Vincent Van Gogh Ντοκιμαντέρ.
23.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
00.10 ΓΙΟΥΡΟΝΙΟΥΣ

MEGAONE ΤΗΛ.: 22477777

21.20 Grudge Match
07.00 Θεία λειτουργία
09.45 Παιδική ζώνη
α. Shaun The Sheep
β. Garfield
γ. Tom And Jerry Kids
δ. Mia And Me
11.40 Η μαμά λείπει ταξίδι για δουλειές - (Ε) Ελληνική σειρά.
12.40 Ραντεβού! - (Ε) Με τον Μάρκο Σεφερλή.
13.40 FAKATEτους 2 - (Ε) Σατιρική εκπομπή.
15.20 Κυπρίων έργα Ντοκιμαντέρ με τον Στέλιο Γεωργίου.
16.20 Αντικλείδι Εκπομπή με την Χριστίνα Ιακώβου.
17.00 Τροχός της τύχης - (Ε) Τηλεπαιχνίδι με τον Πέτρο Πολυχρονίδη και την Τζούλια Νόβα.
19.10 Shopping Star - (Ε) Παιχνίδι μόδας, με τη Βίκυ Καγιά.
20.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.20 Grudge Match Κωμωδία, με τους Σιλβέστερ Σταλόνε, Ρόμπερτ Ντε Νίρο, κ.ά.
23.10 Trespass Αστυνομικό θρίλερ, με τους Νίκολας Κέιτζ, Νικόλ Κίντμαν, κ.ά.
01.00 Την τύχη μου μέσα - (Ε) Κωμική σειρά, με τις Αντρούλα Ηρακλέους, Άννα Μονογιού, κ.ά.
02.00 Σημεία και τέρατα - (Ε) Κωμική σειρά.
02.40 Μουσικό κουτί - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή,
04.40 Έχεις μέσον - (Ε)

ANT1 ΤΗΛ.: 22200200

21.00 Rising Star - The Duels
06.20 Πρωινή ενημέρωση
07.00 Οι ντετέκτιβ - (Ε) Ελληνική σειρά.
07.30 Σαν το σκύλο με τη γάτα - (Ε) Ελληνική σειρά.
08.20 Δείξε μου το φίλο σου (Ε) Κυπριακή σειρά.
09.30 Το πιο γλυκό μου ψέμα - (Ε) Ελληνική σειρά.
10.10 Οι συμμαθητές - (Ε) Ελληνική σειρά.
11.10 Τα πέντε κλειδιά - (Ε) Κοινωνική σειρά.
13.30 Πάθος για εξουσία (Passion Y Poder). Αισθηματική κοινωνική τηλενουβέλα.
15.00 Lucky Room - (Ε) Τηλεπαιχνίδι με το Γιώργο Λιάγκα.
16.45 Follow Εκπομπή με την Αφροδίτη Γεωργίου.
17.20 Mamma Mia - (Ε) Κυπριακή σειρά.
17.55 Τα νέα του ANT1 σε 10΄
18.05 Συνέχεια της σειράς
18.45 Οι συμμαθητές, ΙΙΙ Κωμική σειρά, με τους Κρατερό Κατσούλη, Μαριάννα Τουμασάτου. Επεισόδια 39Β & 40ο.
20.20 Τα νέα του ANT1
21.00 Rising Star - The Duels Ζωντανή εκπομπή με τον Γιώργο Λιάγκα και την Καλομοίρα.
00.40 Τίτλοι ειδήσεων
00.50 Grey's Anatomy, IX Ιατρική σειρά. «Second Opinion»
01.40 Επ. προγραμμάτων

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

21.10 Το στέκι της παρέας
07.15 Βουράτε γειτόνοι - (Ε) Κυπριακή σειρά.
08.00 Παιδική ζώνη
08.40 Love and style - (Best of) Ψυχαγωγική εκπομπή με την Γιώτα Κουφαλίδου.
10.00 Masterclass Εκπομπή μαγειρικής με τον Βαγγέλη Δράσκα.
11.00 Happy traveller Εκπομπή μαγειρικής, με τον Ευτύχη Μπλέτσα.
12.00 Παραδοσιακή βραδιά (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
14.00 90210, IV Δραματική σειρά.
15.00 Πρίγκιπας - (Ε) Σατιρική εκπομπή.
16.00 Μαγείρισσα άμεσης βοήθειας Ριάλιτι μαγειρικής, με τη Μυρσίνη Λαμπράκη.
16.45 Προορισμός Ευτυχία Ταξιδιωτική εκπομπή με την Ευτυχία Ανδρέου.
17.40 The Voice of Greece - Knockout 4 - (Ε) Μουσικό talent show.
18.00 Γεγονότα σε συντομία
18.15 The Voice of Greece - Knockout 4 - (Συνέχεια) Μουσικό talent show.
20.15 Τομές στα γεγονότα
21.10 Το στέκι της παρέας Ψυχαγωγική εκπομπή, με τον Ανδρέα Δημητρόπουλο.
23.10 Θύρα Σίγμα
00.40 Τίτλοι ειδήσεων
00.45 I Survived Ξένη σειρά ντοκιμαντέρ.
01.30 CSI: Miami, IX
02.10 Σε φόντο κόκκινο - (Ε)
03.45 Love and Style - (Ε)

ALPHA ΤΗΛ.: 22212400

22.45 60' Ελλάδα
07.45 60΄ Ελλάδα - (Ε) Οδοιπορικό με τον Νίκο Μάνεση.
09.00 Οικογενειακές ιστορίες Real life πρόγραμμα.
09.45 Σπίτι μου σπιτάκι μου Ψυχαγωγική εκπομπή με την Κωνσταντίνα Σπυροπούλου.
13.00 Στην υγειά μας ρε παιδιά - (Ε)
16.15 Έλα στη θέση μου - (Ε) Κωμική σειρά με τους Γιάννη Τσιμιτσέλη, Μαρίνο Κόνσολο, κ.ά.
17.15 Λούης Night show - (Ε) Stand-up comedy, με τον Λούη Πατσαλίδη.
18.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.30 Λούης Night show (Συνέχεια)
19.30 Τα μαύρα μάθκια Κυπριακή σειρά εποχής με τους Σίμο Τσιάκκα, Στέλιο Καυκαρίδη, κ.ά.
20.15 ALPHA NEWS
21.15 Πάμε πακέτο Κοινωνική εκπομπή με τη Βίκυ Χατζηβασιλείου.
22.45 60' Ελλάδα Οδοιπορικό με τον Νίκο Μάνεση.
00.00 World party - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή.
01.30 Οικογενειακές ιστορίες Real life πρόγραμμα.
02.15 10η εντολή Ελληνική αστυνομική σειρά.
03.45 Οι ιστορίες του αστυνόμου Μπέκα - (Ε) Ελληνική σειρά.
05.15 Άλλαξέ το - (Ε) Εκπομπή διακόσμησης.

MAD ΤΗΛ.: 22472472

06.00 Wake Up... Hits
08.00 Breakfast
11.00 Greeks Only Mixer
12.00 Mixer
15.00 Zone M
16.30 30 Best Videos
18.30 MAD X Rays
19.00 Λάικ στα ελληνικά
20.00 Στη Διαπασών
22.00 Zone M
00.00 TV War
01.30 Insomnia Mixer

TV PLUS ΤΗΛ.: 22600600

06.55 Παιδική ζώνη
13.00 Τηλεαγορά
14.05 ΚΟΥΙΖ FUN
15.55 Τηλεαγορά
18.00 Άνω - Κάτω - (Ε)
20.05 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
20.15 Ξένη σειρά
21.10 Bangkok Dangerous Περιπέτεια.
22.55 Last Chance Harvey
00.40 Ξένη σειρά
01.30 Άστρα είναι θα περάσουν - (Ε)
03.45 Videlo Clips
04.05 Cookeat - (Ε)

CAPITAL ΤΗΛ.: 25577577

07.15 Ace Ventura Jr. Κωμωδία.
09.00 Επιτέλους Σ/Κ Ψυχαγωγική εκπομπή.
12.30 Τηλεαγορά
13.40 Αποκαλυπτικά
17.00 Τηλεαγορά
18.35 Arpa Cola News - (Ε)
19.10 A taste of romance Δράμα, με τους Τέρι Πόλο, Μπέιλι Μάντισον, κ.ά.
21.00 Ξένη ταινία
23.00 Ξένη ταινία
01.00 Killshot Ο δολοφόνος είναι εδώ
02.40 Deadly relations-Δράμα.
04.25 Sharing the secret Δραματική ταινία.
06.10 Melrose place - (Ε)

MOVIES BEST

21.00 Rocky
07.00 Mother's Day
09.00 Hollywood's Best Film Directors
09.45 Committed
11.30 Un Gallo Con Muchos Huevos
13.15 Reasonable Doubt
15.00 Electric Slide
17.00 Laggies
19.00 Alex Rider: Stormbreaker
21.00 Rocky
23.10 How To Make Love Like An Englishman
00.50 The Forest
02.25 The Night Crew
04.00 Match Point
06.10 Hollywood's Best Film Directors

GREEK CINEMA

20.10 Ο εμίρης και ο κακομοίρης
07.40 Ο αχόρταγος
09.30 Ο εξυπνάκιας
11.15 Οι φανταρίνες
13.10 Η αρχόντισσα του λιμανιού
14.55 Μπουμ! Ταρατατζούμ
16.40 Ο Λαμπρούκος μπαλαντέρ
18.20 Σ' αγαπώ
20.10 Ο εμίρης και ο κακομοίρης
22.00 Ένας ιππότης για τη Βασούλα
23.45 Κοινωνία ώρα μηδέν

11-TEXNES-07 TAXIDI_Master_cy 03/02/17 13:40 Page 11

«Ολόκληρες» αλήθειες για την Υδρα

Επισκεπτόμαστε το νησί, χειμώνα πια, για να αισθανθούμε πλήρως την ομορφιά του με τη διαύγεια του ήλιου του Γενάρη

Της **ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑ**

Η είσοδος στο λιμάνι της Υδρας με το χειμωνιάτικο φως. Παραμένει όμορφη όλες τις εποχές και προσφέρεται για περίπατο.

Το καλοκαίρι στην Ελλάδα καταναλώνουμε νησιά. Περνάμε λίγες ημέρες πάνω στη ράχη τους. Και εκείνα μας κουβαλούν υπομονετικά, μας ξεκουράζουν, μας δροσίζουν στις θάλασσές τους, μας ταΐζουν στις ταβέρνες τους και μας ξεδιψούν στα μπαρ. Μα, αν θέλουμε στην πραγματικότητα να τα αισθανθούμε, πρέπει να κάνουμε τον κόπο να ξαναπάμε τον χειμώνα. Μέσα στην ερημιά, με τη διαύγεια του ήλιου του Γενάρη και τη σιγαλιά, ξεπροβάλλει η πραγματική, «γυμνή» τους φύση. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη ικανοποίηση από το να γίνουμε οι απόλυτοι άρχοντες σε μια μικρή επικράτεια. Σε αδειανές παραλίες, μετρημένα στα δάχτυλα μαγειρεία, σε μόλους που αναμετριούνται με το κύμα, βουνοκορφές που τις γαζώνει ο βοριάς, κρύβονται τα μυστικά που δεν χαρίζονται στον θερινό επισκέπτη.

Η Υδρα είναι η παντοτινή, καλοκαιρινή μου αγάπη, αλλά ποτέ δεν είχα πάει τον χειμώνα. Μέχρι πριν από λίγες μέρες. Δεν άλλαξα τις συνήθειές μου. Κάθε φορά που επιστρέφω στο λιμάνι της κάνω ένα μικρό τελετουργικό: κοιτάζω πάντα δεξιά για να «χαιρετίσω» συνωμοτικά μια φορτηγίδα μόνιμα ρεμεντζαρισμένη στο έμπα του λιμενοβραχίονα. Είναι βαμμένη σε έντονο γαλάζιο με κόκκινα ύφαλα και έναν κατακίτρινο γερανό στην πλώρη της. Τη λένε «Χρήστος - Νεκταρία» και με τα χρόνια, εγώ και αυτή έχουμε γίνει κάτι σαν φίλοι. Υστερα, αφήνω το βλέμμα μου να χαρεί τον οικισμό, αυτήν την τετράγωνη πετρόκτιστη αγκαλιά με την τέλεια κλίμακα ως προς το ανθρώπινο μέτρο. Και με την κατόπτευση, νιώθω αυτό το ανακουφιστικό «κλακ» που κάνει η καρδιά όταν μπαίνει στη θέση της και αισθάνεται ωραία. Οι λιγοστοί τουρίστες εξαφανίστηκαν μόλις έφυγε το ημερήσιο κρουαζιερόπλοιο και το νησί έμεινε ξαφνικά κατάδικό μου μεσημεριάτικα. Αρχισα να περπατάω.

> *Αν συνειδητοποιήσει κανείς το μέγεθος του οικισμού της Υδρας και σε τι μικρή ακτίνα κινούνται οι περισσότεροι επισκέπτες, τότε ανοίγεται ένας άγνωστος κόσμος.*

Η προκυμαία έδειχνε διπλάσια χωρίς καθόλου κόσμο, δίχως τραπέζια και με μαζεμένες τις τέντες που τη σκιάζουν όταν ο ήλιος καίει. Το μαλακωμένο χειμωνιάτικο φως έκανε τον ασβέστη να λαμποκοπά και τις ώχρες στους τρούλους των εκκλησιών να αποκτούν εξωπραγματικό βάθος. Η θάλασσα είχε αυτό το γκρι μπλε που περιέγραφε ο Τέτσης όταν μίλαγε με αγάπη για την πατρίδα του και οι πλαγιές πρασίνιζαν από αυτό το τρυφερό χορταράκι που το καλοκαίρι γίνεται ξανθό.

Σε κάθε κομμάτι της διαδρομής μέχρι και τον Βλυχό είχα γάτες για συντροφιά. Κάθε μια με πήγαινε μέχρι τα δικά της σύνορα (πολύ καθορισμένα στο γατήσιο κόσμο της αλλά άγνωστα σε εμένα) και μετά –αιφνιδίως– με παραλάμβανε μία άλλη για να με συνοδεύσει παρακάτω σε μια σκυταλοδρομία με σηκωμένες ουρές. Επέλεξα μια διαδρομή που δεν ήξερα, τον «εσωτερικό περιφερειακό», για να περάσω μπροστά στο ερείπιο σπίτι του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα, το παλιό γηροκομείο πάνω από το Καμίνι και ένα από τα δύο νεκροταφεία του νησιού. Τα σπίτια ήταν ερμητικά κλειστά αλλά δεν έδειχναν αφιλόξενα, μερικά άλογα έβοσκαν ήρεμα στο υπερπέραν και τα ρωμαλέα βράχια έκλεβαν την παράσταση.

Ως γνωστόν απαγορεύονται τα τροχοφόρα στο όμορφο νησί, όμως τα τετράποδα κάνουν όλες τις δουλειές.

Αν συνειδητοποιήσει κανείς το μέγεθος του οικισμού της Υδρας και σε τι μικρή ακτίνα κινούνται οι περισσότεροι επισκέπτες, τότε ανοίγεται μπροστά του ένας καινούργιος άγνωστος κόσμος. Το μόνο πρόβλημα σε αυτήν την περιπλάνηση είναι ότι σπάνια συναντούσα κάποιον για να ρωτήσω αν κατευθύνομαι σωστά και δεν έχω χαθεί στους δαιδάλους των στενών. Σε ένα ξέφωτο μόνο, ανάμεσα σε σκαλιά, στεγάδια και στενωπούς, βρήκα έναν μανάβη με την παρέα των γερόντων και ένα γαϊδαράκο που μου έδωσε οδηγίες. Η βόλτα κράτησε πολλή ώρα και η επιστροφή από τον Βλυχό έγινε στο θαλάσσιο μέτωπο όπου εργάτες έχουν αρχίσει να πετροστρώνουν ένα χωμάτινο καλντερίμι που έχει διχάσει τους κατοίκους για το αν και με ποιον τρόπο έπρεπε να κατασκευαστεί. Στον ορίζοντα η Πελοπόννησος και ενδιάμεσα μερικές βραχονησίδες με εκκλησάκια και μια θάλασσα κάλμα να στραφταλίζει. Ομορφιά ιαματική. Γυρίζοντας στο λιμάνι σχεδόν με κατέλαβε ένα αίσθημα ντροπής: τι έλεγα ότι αγαπούσα την Υδρα χωρίς να την έχω δει με τα χειμωνιάτικά της ρούχα; Μισές αλήθειες.

Και βέβαια οι γάτες που διαφεντεύουν το νησί χειμώνα -καλοκαίρι και σε συντροφεύουν παντού.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ χωράφι 2 σκάλες στους Αγίους Τριμιθιάς, οικιστικό, σε περιοχή με πολυτελείς επαύλεις. Τιμή €145,000. Τηλ.: 99689357.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ χωράφι στην Αγία Βάρβαρα, στην Πάφο, με θέα στη θάλασσα, 3 χιλ. από το κέντρο της πόλης της Πάφου, 4.683τ.μ., 1.000μ. από τον κύριο δρόμο Λεμεσού - Πάφου. Εφάπτεται σε δημόσιο δρόμο με ρεύμα, νερό. Συντελεστής δόμησης 10%. Τιμή €200.000. Για περισσότερες πληροφορίες τηλ. 99400224 ή 26732420.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ επειγόντως προς άμεση ενοικίαση (ή και αγορά), οικίες με πισίνα και διαμερίσματα 1, 2, 3, 4 υπνοδωματίων σε κεντρικές περιοχές της Λευκωσίας και προάστια. Επίσης επαύλεις για πρεσβείες, υπεράκτιες εταιρείες και ιδιώτες πελάτες τους γραφείου μας. Κώστας Μαρκίδης, Εγγ. Κτηματομεσίτης, Α.Ε 487, Α.Α Ε/16, τηλ. 22378898, 99464764 www.markidesestates.com

ΠΩΛΕΙΤΑΙ στούντιο του 2009, πλήρως εξοπλισμένο, σε ήσυχη περιοχή στο κέντρο της Λεμεσού. Σε ακτίνα 1,5 χιλ. βρίσκονται η Μαρίνα Λεμεσού, παραλία λουομένων και το ΤΕΠΑΚ. Με δικό του στεγασμένο χώρο στάθμευσης και αποθηκευτικό χώρο στο ισόγειο. Τιμή €78.000, συζητήσιμη. Για περισσότερες πληροφορίες στο 99478159.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Περι Ακινήτου ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου Κεφ. 224, ότι συμφωνήθηκε να πωληθεί το μερίδιο ή συμφέρον στα ακίνητα που αναφέρονται πιο κάτω.
Δήλωση Μεταβίβασης: 1/Π/3882/2016
Πωλητής / τές: N&Z ALPHA HOMES LIMITED, ΓΡΗΓΟΡΗ ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ 12, 2407 ΔΗΜΟΣ ΕΓΚΩΜΗΣ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ
ΑγοραστήςCHARMWORLD TRAVEL SERVICE LTD, ΓΡΗΓΟΡΗ ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ 12, 2407 ΔΗΜΟΣ ΕΓΚΩΜΗΣ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Ακίνητο: Αρ. Εγγραφής: 4/1427,
Φύλλο/Σχέδ. /Τμήμα/Τεμ. /Κλίμ.21/52E2/4/1348/4
Είδος Ακινήτου: ΟΙΚΟΠΕΔΟ
Υποιδιοκτησίες: Υπάρχουν κτίρια που δεν αναφέρονται στην εγγραφή (1/ΕΣ/2080/2016)
Εμβαδό: τ.μ. 521
Γεωγραφική Περιοχή: ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΔΗΜΟΣ ΕΓΚΩΜΗΣ, Τοποθεσία: ΜΑΚΕΔΟΝΙΤΙΣΣΑ
Μεταβιβ. Μερίδιο στο Ακιν. 57/250, Ποσό Πώλησης €833.000,00

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ ΣΤΗ ΛΕΜΕΣΟ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΕΓΑΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ ΑΡ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ 200/6(Γ) – 07/2017

Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως του Υπουργείου Εσωτερικών ζητά δήλωση ενδιαφέροντος από άτομα ή Εταιρείες που διαθέτουν προς ενοικίαση οικοδομή στη Λεμεσό, συνολικού εμβαδού 1.950 τ.μ. τουλάχιστον (εμβαδόν γραφειακών και άλλων χώρων 1.500 τ.μ. - συμπεριλαμβανομένων των διαδρόμων διακίνησης και υπηρεσιών - και εμβαδόν αποθηκών 450 τ.μ.) σε κεντρική περιοχή της Λεμεσού, με εύκολη πρόσβαση από το σύνολο της πόλης και της Επαρχίας Λεμεσού καθώς και με εύκολη πρόσβαση σε άλλες συναφείς κυβερνητικές υπηρεσίες, για τη στέγαση του Επαρχιακού Γραφείου Λεμεσού του Τμήματος, για περίοδο πέντε (5) ετών με δικαίωμα παράτασης από μέρους του Ενοικιαστή για άλλες δύο περιόδους, δύο (2) ετών έκαστη. Η οικοδομή πρέπει να είναι έτοιμη για παράδοση το αργότερο μέχρι τον Ιούνιο του 2017.
Για περισσότερες λεπτομέρειες αναφορικά με την πρόσκληση ενδιαφέροντος παρακαλώ όπως επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Τμήματος www.moi.gov.cy/tph.
Η δήλωση ενδιαφέροντος πρέπει να απευθύνεται στην Διευθύντρια του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως και να κατατεθεί στο Κιβώτιο Προσφορών του Τμήματος, Κεντρικά Γραφεία, Λεωφόρος Κινύρα 5-6, 1102 Λευκωσία, όχι αργότερα από τις 9.00 π.μ. την Παρασκευή 24 Φεβρουαρίου 2017.
Για πληροφορίες και διευκρινίσεις στα τηλέφωνα 25 803 111 και 25 803 125.

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ
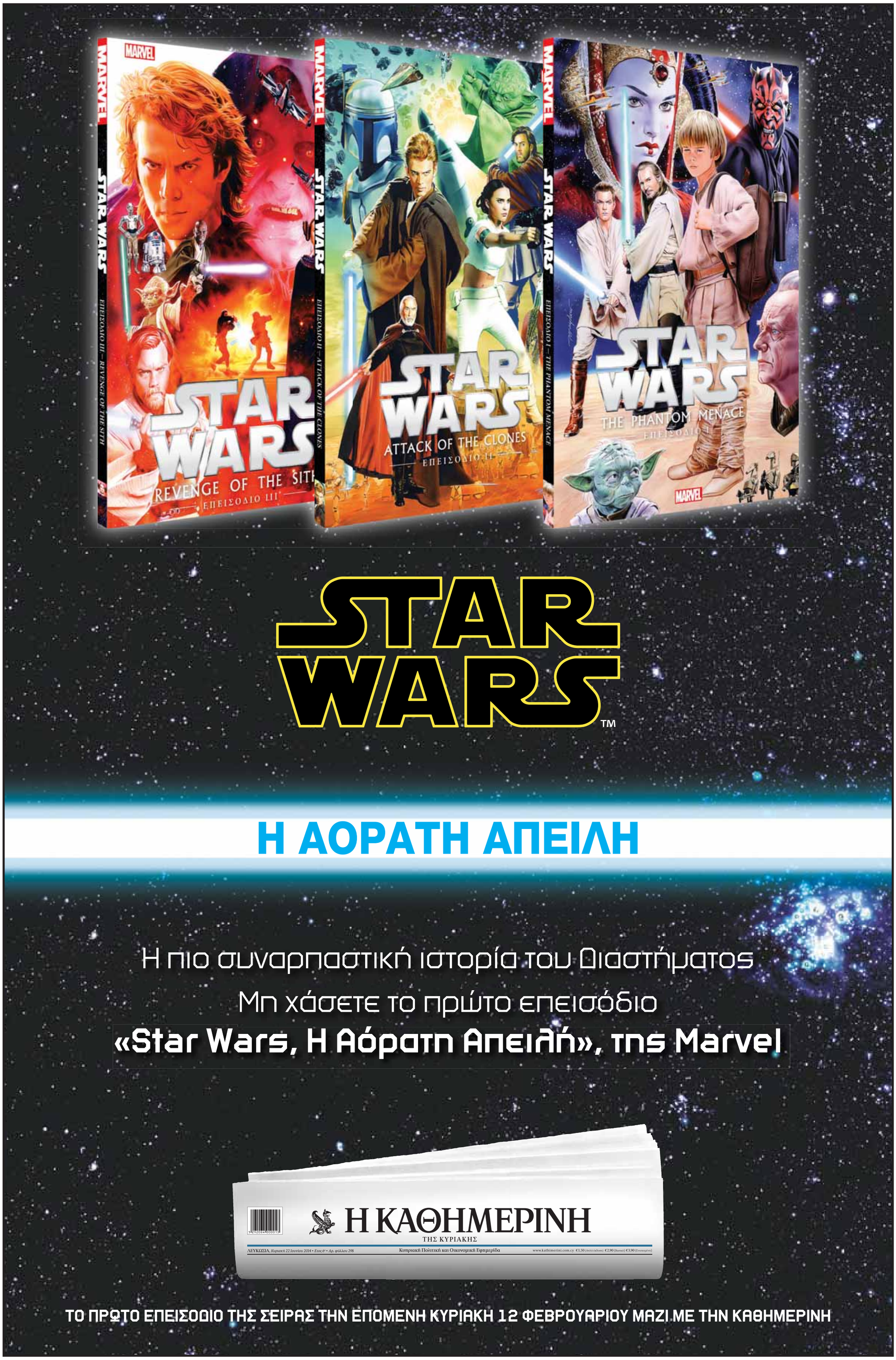
TEXNES-12-AD BIBLIOTHIKH_Master_cy 03/02/17 13:42 Page 4